

Ikkunoita Inkerin elämään

Muistoissa musiikkiliikunnan uranuurtaja Inkeri Simola-Isaksson

Ikkunoita Inkerin elämään

Muistoissa musiikkiliikunnan uranuurtaja Inkeri Simola-Isaksson

Juntunen, M.-L., Aarnio, H.-M. & Perkiö, S. (toim.)

Kustannustoimittaja: Päivi Kerola-Innala
Taitto: Henri Terho
Kansi: Tiina Laino
Etukannen kuva: Juuso Kauppinen
Takakannen kuva: Ritva Mannerin kotiarkisto
Kustantaja: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia
Paino ja painopaikka: Vammalan Kirjapaino Oy, Helsinki 2015

ISSN 0359-2308

ISBN 978-952-329-021-1 (painettu)

ISBN 978-952-329-022-8 (pdf)

Sisällys

Lukijalle.....	7
Lapsuus ja nuoruus.....	13
Juureni ovat vahvasti Pohjanmaalla	13
Minulla oli hirveä halu soittamiseen	15
Minä soitin ja toiset tanssi	22
Lukioaika turvallisessa körttiläisilmapiiirissä Lapualla.....	23
Ylioppilaana kansakoulunopettajaksi Teuvalle	25
Voimistelulaitoksen pääsykokeista Sibelius-Akatemiaan	27
Opinnot Sibelius-Akatemiassa ja Helsingin opettajakorkeakoulussa	30
Laulunopettajaksi Sibelius-Akatemiassa 1950–53.....	30
Kansakoulunopettajaksi opettajakorkeakoulussa 1953–54.....	36
Gripenbergin ja Leiviskän opeista kohti omaa musiikkiliikuntapedagogiikkaa	38
Opetustehtävät 1950–1970-luvuilla.....	44
Leppävaaran kansakoulu ja yhteiskoulu	44
Leppävaaran naisvoimistelijat	52
Alppilan yhteislyseo ja Töölön yhteiskoulu	57
Suomalainen musiikkiliikuntapedagogiikka kehittyi	64
Työ lastentarhanopettajien seminaarissa Ebeneserissä	65
Pienten lasten musiikkipedagogiikan uudistaja	67
Vaikutteita ja koulutuksia.....	74
Innostus Orffiin.....	76
Täydennyskoulutusta Suomessa.....	82
Inkeri Sibelius-Akatemian lehtorina	85
Tuntiopettajasta lehtoriksi	85
Lämmin oven avaus pääsykokeisiin.....	86
Musiikkiliikunnan opetuksesta.....	88
Musiikkiliikunnan opetuksen sisältö	93
Inkerin ajatuksia musiikkiliikunnasta.....	98
Vapaan säestyksen opetuksesta	102
Didaktiikan opetuksesta	106
Inkerin pedagogisia periaatteita	108
Inkku työtoverina.....	110
Inkeri ja kokoukset	112
Suhde opiskelijoihin.....	113
Inkerin ihmissläheinen opetustaito	117
Pedagogisen herkkyyden tiennäyttäjänä.....	123
Ellen Urhon puhe Inkerin taiteilijajuhlissa 1993.....	129

Inkeri kouluttajana	133
Johdanto	133
Taidekasvatusta kehittämässä Mannerheimin Lastensuojeluliitossa Musiikkia varhaiskasvatuksessa ja musiikkileikkikoulunopettajakoulutuksen synty	134
Inkeri ja Koulujen Musiikinopettajat ry	141
Inkeri JaSeSoi ry:n pitkäaikaisena kouluttajana	145
Inkeri ja liikunnanopettajakoulutus	152
Inkeri ja Method Putkisto	155
Lopuksi	157
Inkeri pedagogisena taiteilijana	159
Johdanto	159
Inkeri – Konserttikeskukseen kantava voima	160
Kuvan soiva ja liikkuva lukeminen	165
Inkerin työ Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitossa (SNLL)	168
Työtä naisvoimistelun kentällä	175
Kuoroliikunta	179
Pyhät tanssit	186
Työ radiossa ja televisiossa	189
Inkeri sosiaalimuusikkona	195
Ikäihmiset ja veteraanit	197
Ikäihmiset ja lapset yhdessä	202
Neljä sukupolvea	205
Inkeri juhliensa seremoniamestarina	209
Inkerin julkaisutoiminta	213
Musiikkiliikuntakirjat vuosilta 1974 ja 1980	213
Musica-sarja uudistuu 1980-luvulla	216
Raittiuskasvatusliiton kerho-ohjelma	220
Musiikkia liikkuen ja tanssien	221
Inkerin keskeisimmät julkaisut	226
Palkinnot, kunniamerkit ja -jäsenyydet	229
Innostava, luova ja kaikkien arvostama	229
Pitkä ja merkittävä ura	234
Ystävät ja kollegat muistelevat	237
Muistopuhe Inkerille	261
Liite 1. Curriculum vitae	264
Liite 2. Inkerin musiikkiliikunnan opetusmonisteita (SibA)	268
Kirjoittajat	270
Lähteet	276
Henkilöhakemisto	279

Lukijalle

Rakas, ihana, ihmeellinen; mahtava persoona, maailman paras opettaja, uskomaton inspiraation ja luovuuden lähde, oman alansa legenda; ihminen, josta huokuu syvää ymmärrystä, rakkautta ja positiivista energiaa ja joka tuo jokaiseen hetkeen valoa, iloa, huumoria ja riemua.

Muun muassa näillä sanoilla kuvataan lehtori Inkeri Simola-Isaksson (1930–2012) hänen *Fun Clubinsa* sivuilla Facebookissa.

Simola-Isaksson, tuttavallisesti Inkeri, on suomalaisen musiikkikasvatuksen keskeinen vaikuttaja ja musiikkiliikunnan uranuurtaja. Musiikkikasvatuksessa Inkeri ei vaikuttanut järjestelmien, koulutusrakenteiden tai opetussuunnitelmien kehittämisen kautta, vaan niin sanotusti ruohonjuuritasolla – opettamalla, ohjaamalla, kouluttamalla ja kohtaamalla eri tilanteissa tuhansia ja taas tuhansia ihmisiä, joita hän itse kutsui lapsikseen ja joiden laskemisen hän lopetti kymmenen tuhannen tultua täyteen.

Inkerillä oli paitsi vahva musiikillinen myös vahva liikunnallinen tausta, mikä rohkaisi ja innosti häntä kokeilemaan, toteuttamaan ja kehittämään musiikin ja liikkeen yhdistämisen pedagogisia mahdollisuuksia. Omien kokemustensa ja saamiensa vaikutteiden pohjalta hän rakensi suomalaisen musiikkiliikuntapedagogiikan, josta muodostui keskeisin osa hänen musiikkikasvatustyötään. Musiikkiliikuntapedagogiikka pyrki – hänen omia sanojaan lainaten – muusikon monipuoliseen valmentamiseen, persoonallisuuden kehittämiseen sekä psyykkisen ja fyysisen yhteyden kokemiseen. Inkeri aloitti pedagogiset kokeilunsa aikana, jolloin liikkeen käyttö musiikinopetuksessa oli vielä uutta ja vierasta ja herätti suurta hämmennystä, myös kritiikkiä. Tänä päivänä, Inkerin työn ansioista, musiikkiliikunta on lunastanut paikkansa yhtenä musiikkikasvatuksen

osa-alueena. Samalla alan koulutus on saanut sijaa opettajankoulutuslaitoksissa ja musiikkioppilaitoksissa. Lisäksi kurssimuotoiseen koulutukseen osallistuu vuosittain satamäärin pedagogoja ja harrastajia. Rytmiikan ja musiikkiliikunnan anti on koettu tärkeäksi myös (musiikki)terapiassa ja muilla hoitoaloilla.

Inkeri on toiminut niin koulujen (musiikin)opettajana kuin opettajien kouluttajana. Hän toimi didaktiikan lehtorina lastentarhanopettajankoulutuksessa Ebeneserissä ja musiikinopettajankoulutuksessa Sibelius-Akatemiassa. Musiikkiliikunnan opettajan ja ohjaajan työtä hän teki lukuisissa eri yhteyksissä ja kaiken ikäisten kanssa: Lapset ovat voineet tutustua Inkeriin mm. päiväkotivierailuilla, lapsille ja ikäihmisille yhdessä järjestetyissä tuokioissa tai radiossa ja televisiossa. Kouluikäiset ovat saattaneet osallistua Inkerin ohjaukseen kuorojen jäsenenä, kouluradion välityksellä, toteuttamalla Inkerin laatimia oppimateriaaleja tai esimerkiksi osallistumalla Konserttikeskus ry:n organisoimiin toiminnallisiin koululaiskonsertteihin, joita Inkeri ehti pitää yli tuhat. Opettajiksi ja ohjaajiksi opiskelevat ovat voineet osallistua Inkerin musiikkiliikunnan opetukseen osana koulutustaan, ja opettajilla ja muilla opetus-, terapia- tai hoitotyötä tekevillä on ollut mahdollisuus nauttia Inkerin elämysrikkaasta työskentelystä täydennyskoulutuksen muodossa eri puolilla Suomea. Myös muilla eri ikäisillä aikuisilla on ollut tilaisuus kokea liikkeen ja musiikin virkistävä voima esimerkiksi juhlatanssien, senioritanssien, pyhien tanssien, kuorotanssien, muun musiikkiliikunnallisen toiminnan tai vain järjestetyn yhdessäolon merkeissä.

Inkeri oli halukas menemään jokaiseen joukkoon, ja siellä missä Inkeri oli, siellä liikuttiin, laulettiin, iloittiin ja joskus itkettiinkin tunteiden vapautuessa ja osallistujien tullessa kohdatuiksi, kuulluiksi ja nähdyiksi. Inkerin ohjaukseen ja opetukseen osallistuneet saivat aina kokea jotain erityistä; etenkin he saivat kokea olevansa itse erityisiä ja ainutlaatuisia. Poikkeuksetta Inkerin kohdattuaan he jatkoivat matkaansa voimaantuneina ja hymyssä suin.

Musiikkiliikunnan opetus- ja ohjaustyön lisäksi Inkeri toimi liikunnan, etenkin naisvoimistelun, säestäjänä ja liikuntamusikin luojana. Tässä työssä hän saattoi ammentaa omasta voimistelijataustastaan ja hänelle jo lapsesta asti ominaisesta luovasta pianoimprovisointi- ja korvakuulolta-soittotaidostaan sekä laajasta klassisen musiikin ohjelmistotuntemuksestaan. Inkeri säesti naisvoimistelua jo lapsuusvuosinaan Isossakyrössä, ja sieltä lähtien hänen työnsä lähtökohtana oli musiikin ja liikunnan erotta-

maton yhteys. Liikuntamusiikissaan Inkeri sai liikkeen soimaan ja musiikin tanssimaan. Inkeri oli myös juhlien armoitettu juontaja ja suvereeni seremoniamestari. Hän osasi tarttua tilanteeseen kuin tilanteeseen, ottaa joukon haltuunsa, käsitellä sitä kuin sulaa vahaa ja tarjota läsnä oleville ikimuistoisia hetkiä sydämellisen persoonansa, vahvan läsnäolonsa ja taitavan muusisuutensa turvin.

Inkeri on myös tuottanut runsaasti musiikkiliikunnan oppimateriaaleja ja tehnyt opetusohjelmia sekä radioon että televisioon. Inkeri on tunnettu ja arvostettu myös Suomen ulkopuolella: Hän on esiintynyt ja herättänyt ihastusta liikunnan säestäjän sekä monien kansainvälisten kurssien, seminaarien ja konferenssien opettajana eri puolilla maailmaa. Inkerin työ on huomioitu lukuisin palkinnoin, tunnustuksin ja kunniajäsenyyksin. Niistä Inkeri itse arvosti eniten Sibelius-Akatemian ylioppilaskunnan kunniajäsenyyttä; siinä hän koki rakkaiden oppilaidensa antaneen kasvot hänen elämäntyölleen.

Tässä kirjassa tarkastellaan Inkerin ammatillista elämää: koulu- ja opiskeluvuotia, työtä opettajana ja ohjaajana eri kouluissa ja oppilaitoksissa, työskentelyä kouluttajana, taiteilija-pedagogina, sosiaalimuusikkona ja oppimateriaalin tuottajana. Opintien ja työtehtävien dokumentointia rikastuttavat Inkerin työssään kohtaamien ihmisten tarinat ja muistelot yhteistyöstä ja jaetuista hetkistä.

Kuvaukset kertovat työtään ja kohtaamiaan ihmisiä rakastaneesta, musiikillisesti ja pedagogisesti taitavasta ja lukuisissa toimissaan monipuolisesti ansioituneesta ihmisestä. Inkeri on työllään ja persoonallaan vaikuttanut merkittävästi tapaamiensa ihmisten elämään. Kuten Ulla Pohjolan-Pirhonen Inkerin muistopuheessa toteaa: ”Moni on varmaan valmis sanomaan, että Inkeri oli hänen paras ystävänsä, koska hänellä oli ihmeellinen taito keskittyä toiseen ihmiseen niin, että tämä koki olevansa tärkein ihminen Inkerille. - - [Inkerillä oli] kyky tuntea syvää myötätuntoa, itkeä itkevien kanssa, mutta myös kyky hurmaantua, nähdä elämän kauneus ja ainutkertaisuus, elämän värit, kyky iloita. - - Vanha nunnan opetus viiden kielen hallinnasta – hymyn, kyynelten, kosketuksen, rukouksen ja rakkauden – oli Inkerille itselle niin totta, että se on monelle jäänyt mieleen hänen testamenttinaan.”

Ajatuksia Inkerin ammatillista elämää tarkastelevan kirjan kirjoittamisesta virisi eri tahoilla hänen vielä eläessä. Syystä ja toisesta suunnitelmat jäivät toteutumatta. Viimein alkusyksyllä 2014, reilu kaksi vuotta Inkerin kuoleman jälkeen, kutsuin koolle toimituskunnan ja aloitimme työn tämän

kirjan parissa. Me kirjan toimittajat olemme mekin ”Inkerin lapsia” ja lisäksi hänen läheisiä työtovereitaan. Heti kirjan tekemisen alkuvaiheessa oli ilmeistä, että Inkerin ammatillisen elämän eri osa-alueiden kartoittamiseen tarvittaisiin iso joukko ihmisiä. Yhtenä suurimmista haasteista olikin löytää ne lukuisat ihmiset, jotka olivat tehneet Inkerin kanssa yhteistyötä eri yhteyksissä. Kaikkia emme tavoittaneet, mutta toisaalta löysimme kirjoittajia yllättävistä paikoista ja tilanteista. Pienistä alkuaihioista alkoi lopulta suhteellisen nopeasti ja sosiaalisen median avustuksella rakentua monipuolinen ja rikas kirjoittajaverkosto, jota ilman Inkerin ammatillisen elämän kokonaisuuden dokumentointi olisi ollut mahdotonta ja jonka työn tuloksena kirja muotoutui kokonaisuudeksi.

Kaikki alalukujen ja ikkunoiden kirjoittajat ovat kirjoittaneet osuutensa toimituskunnan kutsusta. Lisäksi halusimme mm. Facebookin kautta kutsua Inkerin oppilaita, kollegoja ja ystäviä välittämään henkilökohtaisia muistojaan tai tervehdyksiään lukijoille. Näistä muisteloista tuli ns. pikkuikkunoita Inkerin elämään, joista osan olemme sijoittaneet osaksi kirjan muita lukuja. Nämä kirjassa värilliselle pohjalle sijoitetut ”ikkunat” tuovat kerrontaan henkilökohtaisten kokemusten värejä ja sävyjä. Kirjassa on kaikkiaan yli 90 kirjoittajaa.

Kirjasta käy ilmi, että Inkerin ammatillinen elämä oli uskomattoman laajaulotteinen, monipuolinen ja rikas. Valitettavasti emme onnistuneet tallentamaan kirjaamme ihan kaikkia Inkerin laajan työnkuvan sivupolkuja, mutta uskon, että kokonaisuus on kuin Inkeri itse: värikäs, positiivinen, rönsyilevä, hetkeen tarttuva, koskettava ja lämmin. Vaikka kirja ei varsinaisesti perustu tutkimukseen, se dokumentoi musiikkikasvatuksen lähihistoriaa, etenkin suomalaisen musiikkiliikunnan kehittymistä ja rantaantumista osaksi suomalaista musiikkikasvatusta ja musiikillista vuoro-vaikutusta eri konteksteissa.

Olemme kirjassa halunneet antaa Inkerin omalle äänelle mahdollisimman paljon tilaa. Inkerin puhe on lainattu eri haastatteluista, tutkielmista, lehtiartikkeleista ja Inkerin kirjoittamista julkaisuista. ”Inkerin ääni” on kirjassa kursivoitu. Haastattelujen kielellistä asua on osin muokattu helpommin luettavaksi kirjakieleksi alkuperäistä sisältöä muuttamatta.

Haluamme lämpimästi kiittää kaikkia kirjamme kirjoittajia, haastateltuja henkilöitä, etenkin Inkerin veljeä Olli Simolaa, sekä niitä, jotka ovat antaneet aikaisemmat haastatteluaineistonsa tai kirjoituksensa käyttööme. Kaunis kiitos kirjan kustannustoimittajana toimineelle Päivi Kerola-Innalalle kärsivällisyydestä ja ammattitaitoisesta työstä. Kiitämme kirjan

kannen suunnittelusta ja toteutuksesta vastannutta Tiina Lainoa sekä kirjan taittajaa Henri Terhoa sujuvasta yhteistyöstä. Lisäksi kiitämme Suomen Kulttuurirahastoa taloudellisesta tuesta sekä Taideyliopistoa kirjan kustantamisesta.

Kirjamme kautta haluamme kunnioittaa Inkeri Simola-Isakssonin elämäntyötä ja hänen muistoaan.

Helsingissä, Inkerin nimipäivänä 5.10.2015

Toimituskunnan puolesta
Marja-Leena Juntunen

Inkeri Isonkyrön keskikoulun portailta vuonna 1931. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Lapsuus ja nuoruus

Hanna-Maija Aarnio

Haminassa 25. huhtikuuta 1930 syntyi pieni tyttövauva. Tytön isä oli Einar Anton Simola (1903–1994), joka suoritti tyttärensä syntymän aikoihin matematiikanopettajan opintojen auskultointia Helsingissä. Viikonloppuisin Einar matkasi Haminaan perheensä luo. Tytön äiti, Elsa Hedvig Linnea Simola (o.s. Halme, 1902–1977) asui tyttövauvan kanssa vanhempiensa silloisessa kotitalossa Haminassa. Einarin ja Elsan tytär ristittiin Irma Inkeriksi.¹

Juureni ovat vahvasti Pohjanmaalla

Vaikka molemmat Inkerin vanhemmista olivat hämäläisiä ja Inkeri syntyi Haminassa, on hän kokenut itsensä hyvin vahvasti pohjalaiseksi. Einar Simola oli kotoisin Luopioisista, Hämeen sydäimestä. Hän oli vienyt Elsan vihille vuonna 1929, mutta pariskunta oli joutunut asumaan eri paikkakunnilla Einarin opintojen vuoksi. Valmistuttuaan matematiikanopettajaksi Einar sai ensimmäisen vakituisen työpaikkansa Etelä-Pohjanmaalta, Isonkyrön keskikoulusta. Inkerin ollessa kolme kuukautta perhe muutti Isoonkyröön, josta tuli Inkerin kotipaikka ja johon Inkerin juuret kasvoivat.

Simolan talossa musisoitiin päivittäin. Musiikki oli elämäntapa ja se kuului saumattomasti perheen arkeen. Einar soitti viulua ja harrasti lisäk-

¹ Tässä luvussa lähteenä on käytetty Paula Rahkosen (1994) ja Emmi Sajalinin (2012) tutkielmia sekä Emmi Sajalinin haastatteluaineistoa loppusyksyltä 2011. Lisäksi lähteenä käytetty Olli Simolan haastattelua kesältä 2015.

Elsa Hedvig Linnea Simola (o.s. Halme, 1902–1977). Einar Anton Simola (1903–1994).
Kuvat: Simolan suvun kotiarkisto.

si radioitten rakentamista. Elsa oli ammatiltaan prokuristi ja työskenteli pankissa, mutta sen lisäksi hän oli taitava pianisti. Molemmat vanhemmat myös lauloivat. Isokyrö oli aktiivinen musiikkipitäjä, jossa toimi iso orkesteri, torvisoittokunta ja kuoro. Einar soitti orkesterissa ja Elsa lauloi kuorossa. Orkesteri esitti muun muassa salonkimusiikkia: ohjelmisto oli usein vähemmän vaativaa mutta siitä huolimatta täysipainoista klassista musiikkia.

Musiikin harrastamisen lisäksi leikkiminen kuului Simolan perheen yhteisiin hetkiin. Einar Simola kuunteli myös paljon radiota ja tiesi musiikista hyvin monipuolisesti. Siihen aikaan radio oli ainoa laite, jolla musiikkia pystyi kotona kuuntelemaan, ja usein Einar istutti lapsetkin radion ääreen. Inkeri muistelee:

Muistan aina esimerkiksi Sibeliuksen Sadun, joka oli aika pitkä kappale lapsen kuunnella. Isä käski meidän vain kuunnella, kun siinä tapahtuu niin paljon. Orkesteri soitti välillä hiljaa, välillä voimakkaasti, joskus hitaammin, joskus nopeammin. Ei hän koskaan tarkemmin selittänyt, mitä siinä musii-

kissa loppujen lopuksi tapahtuu. Eikä tarvinnutkaan. Se oli hänelle rakas ja merkityksellinen teos.

Musisointiin ryhdyttiin Simolassa aina sopivan tilaisuuden tullen. Inkeri on kertonut, että hänen isänsä kannustava kotimusiikinopetus on vaikuttanut häneen hyvin positiivisesti. Näin hän kuvaa kotiväkensä yhteistä harrastusta:

Musisointi oli kodissamme jokapäiväinen asia, ei mikään erikoisuus. Musiikin tekemisen pitäisikin lähteä siitä, että se on mielihyvää tuottavaa yhdessäoloa, virkistystä, rentoutusta ja yhteenkuuluvuuden tunnetta lisäävää. Musiikki oli minulle harrastus, sitä ei koskaan tyrkytetty meille lapsille. Kaikki oli täysin vapaaehtoista.

Isä olisi toivonut tyttärestään viulistia, mutta Inkeriä viulunsoitto ei innostanut. Sen sijaan tyttö aneli vanhemmiltaan pianon ostoa, koska sitä ei Simolassa ollut. 1930-luku oli Suomessa lama-aikaa, joten suuri taloudellinen investointi, kuten piano, arvelutti Einar Simolaa.

Joku viisas on sanonut, että me synnymme joku soitin kädessä. Ja minä koen, että olen syntynyt piano kädessä. Tai olkoon se sitten joku harmoni, mutta minä en ole syntynyt viulu kädessä. Totta kai on niitä, jotka soittavat sekä pianoa että viulua, mutta tämän viisaan mielestä yksi soitin on ylitse muiden.

Vuonna 1935 perheeseen syntyi toinen lapsi, Olli Eino. Isä tarjosi viulua myös Ollille ja tämä siihen tarttuikin. Myöhemmin Olli alkoi soittaa myös kontrabassoa, pianoa ja haitaria. Olli Simola muistelee kotona musisointia seuraavasti:

Kyllä meillä oli paljon musiikkia. Kun olin pieni, niin isä sanoi, että nyt poika, nyt sä rupeat viulua soittamaan! Ja siitä minulla alkoivatkin nuo soittohommat. Joten kyllä se musisointi tulee sieltä kotoa. Inkerin soitin taas oli piano, ja se oli alusta asti ihan selvää. Oli oikein hyvä, että vanhemmat antoivat meidän itse valita soittimemme.

Minulla oli hirveä halu soittamiseen

Koska Simolassa ei ollut pianoa, Inkeri kävi kylillä soittelemassa. Opettaja antoi luvan soittaa koulun harmonia. Sen lisäksi rovastin perheessä oli piano, jota Inkeri sai joskus soittaa. Halu soittamiseen oli kova, ja opet-

Inkerin pikkuveli Olli Eino Simola syntyi helmikuussa 1935. Kuvassa Elsa, Olli ja Inkeri kesällä 1935. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

taja antoikin Inkerin jäädä luokkaan soittamaan koulun jälkeen. Laulujen melodiat löytyivät helposti, ja lisäksi Elsa-äiti neuvoi Inkerille muutamia soituinta.

Minulla oli hirveä halu soittamiseen. Jäin aina koulun jälkeen haeskelemaan melodioita, eikä niitä ollut vaikea löytää. Minulla oli sellainen etuoikeus, että osasin heti soittaa sen melodian minkä osasin laulaakin. Äidin neuvojen pohjalta aloin soinnuttamaan lauluja. Oikeastaan osasin soittaa ennen kuin opin edes nuottejakaan.

Inkerin musikaaliset taipumukset näkyivät jo nuorena. Äiti olisikin halunnut laittaa hänet soitto-oppiin Vaasaan, mutta kulkuyhteydet sinne olivat hankalat ja matka pitkä. Inkeri oli myös liian nuori matkustamaan yksin. Isossakyrössä ei ollut ketään, joka olisi opettanut soittamaan. Pitäjän silloinen kanttori oli enemmänkin laulajatyyppeä, joka ei ollut kiinnostunut pianotuntien antamisesta. Soittoharrastus alkoi siis hyvin itsenäisesti: korvakuulolta ja improvisoinnin pohjalta.

Soittotunnit tulivat mahdollisiksi vasta myöhemmin. Soitto-opintoni käynnistyivät täysin improvisoinnin pohjalta. Sen takia koen itseni täysiveriseksi improvisointi-ihmiseksi.

Olli Simola puolestaan muistelee Inkerin pianonsoittoa näin:

Inkerillä oli ihmeellinen taipumus improvisointiin ja se oli hänellä aivan pienestä pitäen. Heti koulussakin hän aloitti aamuhartausten soiton ja senkin hän heitti päästään! Siitä lähtien hän tietenkin soitti kaikissa koulun tilaisuuksissa.

Inkerin ensimmäinen pianonsoitonopettaja oli Aida Järvi, joka pakeni sotaa äitinsä luokse Isonkyröön 1940-luvulla. Hän oli syntynyt Yhdysvalloissa ja oli ammatiltaan soittonopettaja. Inkerin onneksi hän sattui muuttamaan Simolan naapuriin. Olli kertoo, että vanhemmat ymmärsivät Inkerin kiinnostuksen musiikkia ja soittamista kohtaan. Äiti kehottikin Inkeriä menemään soitto-oppiin heti, kun tilaisuus ilmaantui. Ja näin Inkerin piano-opinnot alkoivat. Opintojensa alussa hän sai harjoitella opettajansa pianolla.

1940-luvun alussa Inkeri esiintyi ensimmäisen kerran Isonkyrön orkesterin konsertissa. Hän soitti opettajansa kanssa nelikätisesti Offenbachin *Barcarollen*.

Isonkyrön orkesteri. Vasemmalla ensiviulisti Einar Simola. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Muistan aivan tarkkaan esiintymispukunikin: vaaleansininen, Vaasasta varta vasten ostettu. Se esiintyminen oli sekä jännittävä että ihana kokemus.

Isäni oli napakka opettaja

Einar Simola oli opettajana napakka ja ankarakin mutta samalla myös hyvin huumorintajuinen. ”Isän tyttönä” Inkeri leikki jo pienenä kylän lasten kanssa koulua. Näissä leikeissä Inkeri toimi isältä saadun mallin mukaan ankarana opettajana, jonka oppilaita muut lapset aina olivat.

Isäni oli upea tyyppi. Hän oli hyvin pidetty opettaja, vaikka hän opettikin niin hankalia aineita kuin matematiikka ja fysiikka. Hänestä pidettiin ja hän oli napakka opettaja. Myöhemminkin, kun tapasin hänen vanhoja oppilaitaan, niin kuulin aina kiitoksen sanoja: Isäsi oli kuule sellainen ja tällainen. Luulen, että joku sellainen luonteenpiirre voi olla olemassa. Ehkä se on siten periytynyt. Koulu on kaiken kaikkiaan ollut minulle elämässä sellainen pesäpaikka.

Inkeri piti isänsä jollain lailla boheemina. Hän on kertonut isänsä vaikuttaneen voimakkaasti myös hänen omaan opettajuuteensa. Inkeri koki perineensä isältään luovuutta ja tekemisen iloa sekä tärkeilemätöntä ja heittäytyvää suhtautumista opettamiseen.

Isäni oli intelligentti, hän oli matemaatikko ja fyysikko. Hän oli oikeastaan intelligentti-boheemi. Minä olen vain se jälkimmäinen, näin minä tapaan sanoa! Isäni ei ollut millään tavalla ryppyotsa ja silmälasipää, me leikittiin, laulettiin ja näyteltiin paljon. Minulla ei ole sitä analyttistä älykkyyttä, mitä isällä oli, mutta jotain olen ehkä häneltä perinyt. Jotain sellaista, että kaikkien hauskanpitoon on aina valmis! Ja tärkeys on tipotiessään!

Jo nuorena Inkeri oli aktiivinen ja Olli-veljensä sanoin ”kova tekemään kaikkea”. Inkeri koulutautui uimaopettajaksi jo Isossakyrössä asuessaan ja piti uimakoulua paikallisille lapsille. Myös Olli olisi tahtonut osallistua sisarensa uimaopetukseen ja kertoo tapahtumista näin:

Olin sen verran Inkeriä pienempi, että olisin tarvinnut uimakoulua, joten ajattelin mennä Inkerin oppiin. Mutta siitä ei tullut yhtään mitään – oppilaan ja opettajan suhde oli liian läheinen. Tämä oppilas ei ollenkaan mukautunut siihen opetukseen! Opin minä kuitenkin uimaan, mutta saatoin oppia sen itsekseni Kyröjoessa.

Inkeri vuonna 1933. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Olli-vauva 5-vuotiaan Inkerin sylissä kesällä 1935. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Sisarusten väleistä Olli kertoo vielä seuraavaa:

Meillä oli erittäin hyvä suhde Inkerin kanssa, joka jatkui koko elämän. Sen muistan lapsuudesta, että olisin niin mielelläni mennyt hänen mukaansa joka paikkaan. Hän oli vanhempi ja hänellä oli paljon omia menojaan. Kun hän oli lähdössä kavereittensa luokse, niin huusin aina, että älä jätä, ota minutkin! Mutta hän sanoi: *Ei, ei, en ota sinua!* Muistan edelleen sellaisia mutkia Kyröjoen varrella, joissa juoksin lujaa Inkerin pyörän perässä ja huusin siskolle, että ”älä jätä!”

Olin yhdeksänvuotias, kun talvisota alkoi

Talvisota alkoi marraskuussa 1939. Noin neljänkymmenen kilometrin päässä sijaitsevaa Vaasaa pommitettiin, ja sotakoneita nähtiin Isossakyrössäkin, mutta paikkakunta säilyi koskemattomana. Niinpä sota vaikutti siellä vähemmän. Simolan taloon hankittiin kyllä kaasunaamarit, ikkunat pimennettiin iltaisin ja kulkuväylät kellariin pidettiin vapaana kaiken varalta. Koulua käytiin kuitenkin ja arkiaskareet hoidettiin.

Olin yhdeksänvuotias, kun talvisota alkoi. Muistan hyvin sen, kun opettaja tuli luokkaan ja kertoi sodan alkaneen ja lähetti meidät kotiin.

Sota-aikana koulunkäynti oli vaihtelevaa. Suuri osa miesopettajista oli rintamalla ja heidän työtään hoiti kuka milloinkin. Oppilaat olivat välillä mielissäänkin, kun koulunkäynti oli vähemmän tehokasta. Simolat saivat elää omassa kodissaan koko sota-ajan, mutta heidän taloonsa sijoitettiin asumaan toinen perhe, jonka kanssa he onneksi tulivat hyvin toimeen. Vaikka Isossakyrössä ei kohdattu sotaa konkreettisesti, oli isän lähtö rintamalla Simolan perheelle suuri järkytys.

Ihailen äitiäni, joka hoiti meitä isän ollessa rintamalla. Jotenkin hän jaksoi valaa meihin uskoa. Ei koskaan pelotellut sodalla, eikä ilmeisesti itsekään pelännyt, koska olisivathan lapset sen varmaan vaistonneet.

Isossakyrössä vallitsi ajan mukaisesti hyvin isänmaallinen henki, ja Inkeri oli ahkera pikkulotta. Lottien tehtäviin kuului muun muassa seisominen kunniakujassa kirkon sankarihautajaisissa. Vaikka sota oli läsnä ja isän puolesta pelättiin, niin ruuasta ei Simolassa ollut puutetta.

Maalaistaloja oli joka puolella: yhdestä talosta saatiin maitoa, toisesta haettiin voita ja kolmannelta lihaa. Lapsena ei ollut ollenkaan hankalaa olla, toisin kuin jossain rintamamailla tai suurissa kaupungeissa.

Inkeri Simola 4 vuotta. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Sota loppui aikanaan, ja kaikkien onneksi Einar Simola palasi vahingoittumattomana takaisin kotiin. Sota jätti omat muistonsa, mutta niitäkään Inkeri ei kokenut mitenkään erityisen kielteisinä.

Tietynlainen kuulemani musiikki tuo elävästi mieleen tilanteita vuosikymmenten takaa. Voin edelleenkin nähdä itseni istumassa hetekan reunalla kuuntelemassa Kodin kynttilöitä. Mielessäni on valtavasti muistoja noilta ajoilta, eikä pelkästään kielteisiä, näin jälkeenpäin ajateltuna.

Minä soitin ja toiset tanssi

Sota-ajan tapahtumat vaikuttivat myös Inkerin elämänuraan. Isonkyrön kirkkoherran poika perheineen tuli Helsingistä sotaa pakoon Isoonkyröön. Kohtaamisesta kirkkoherran miniän Sifi Simojoen kanssa muodostui lopulta lähtölaukaus Inkerin mittavalle uralle ihmisten liikuttajana ja liikunnan säestäjänä. Sifi Simojoki oli koulutukseltaan voimistelunopettaja, ja hän perusti paikkakunnalle naisvoimisteluseuran. Seurassa oli omat ryhmät lapsille ja aikuisille. Inkerin äiti osallistui aikuisten ryhmään, ja musiikkiharrastuksensa lisäksi voimistelusta ja tanssista nauttiva 12-vuotias Inkeri osallistui innolla lasten voimisteluryhmään.

Sifi oli jumppamaikka, elävä ja ihastuttava, oikein semmoinen eteerinen. Hän oli hieno tyyppi ja hyvä opettaja. Olen säestänyt todella monia jumppamaikkoja, ja voin sanoa, että Sifi oli rytmisesti aivan absoluuttisen tarkka.

Kyrön Voiman Naisvoimistelijat kokoontui silloisessa suojeluskunnan talossa. Ennen voimistelutunnin alkua Inkeri soitti tapansa mukaan salin flyygelillä omia lempikappaleitaan. Sifi Simojoki havaitsi heti Inkerin kyyt liikunnan säestämiseen. Tapahtuma oli Inkerille hyvin merkityksellinen, ja näin hän kertoo siitä itse:

Minä soitin mitä nyt soitin ja toiset tanssi. Ja sitten Sifi sanoi: ”Ai Inkeri, sähän oot hyvä soittaja!” Olin niin otettu, kun sain tällaisen maininnan! Ja sitten hän sanoi, että soita jotain, kun me jumputaan, ja siitä se lähti.

Näin Inkeristä tuli naisvoimistelun säestäjä 12-vuotiaana. Sifi pyysi Inkeriä säestämään myös aikuisten ryhmää, jossa Elsa-äiti voimisteli, ja pian omat voimistelut jäivät tytöltä vähemmälle. Sen lisäksi, että Sifi Simojoki oli taitava voimistelunopettaja, hän osasi opastaa myös liikunnan säestyksessä. Inkeri on kertonut saaneensa paljon musiikillisia neuvoja juuri Sifi

Simojoelta, jonka tunneilla improvisointi tuli osaksi Inkerin liikuntasäestystä.

Siihen aikaan voimistelua säestettiin käsirummulla, ja niin Sifkin olisi tehnyt ilman tätä soittajaa. Ja kun oli soittaja, niin laulu saattoi olla esimerkiksi joku kansanlaulu kuten ”On neidolla punapaula, kun dai dai dai...” Taikka taivas on sininen ja valkoinen tai joku muu tuttu melodia. Pyysin kerran Sifiltä, että voisinko vähän improvisoida, kun olen sellaistaikin tehnyt. Hän antoi luvan ja huomasi, että pystyn sitäkin tekemään.

Olli muistelee asiaa näin:

Inkeri otettiin Kyrön Voiman Naisvoimistelijoitten säestäjäksi jo pienenä. Sen myötä hänen luovuutensa ja tällaisen vapaan säestyksen toimivuus voimistelun säestyksessä tuli ilmi. Voimistelemaan Inkeri ei paljon päässyt, kun hänen tehtävänsä oli tämä soittohomma.

Lukioaika turvallisessa körttiläisilmapiirissä Lapualla

Koska Isossakyrössä ei ollut lukiota, Inkeri jatkoi opintietään Lapuan lukiossa keskikoulun jälkeen 16-vuotiaana. Lapua oli Isonkyrön körttiläinen naapuripitäjä, ja myös lukiossa vallitsi voimakas herännäishenki. Inkerin kertoman mukaan kuusi hänen seitsemästä poikaloukkatoveristaan valmistui myöhemmin papiksi.

Myös Simolan perheessä oli aina arvostettu uskonnollisuutta. Etenkin Elsa-äiti oli ollut hengellisyyteen taipuvainen, ja näin hengellisyys näkyi myös lasten kasvatuksessa. Vaikka suurin osa Inkerin luokkatovereista oli körttejä, tehtiin luokassa silti hauskoja juttuja, eikä Inkeri kokenut ilmapiiriä ahdistavana.

Lukioaika, joka on nuorelle ihmiselle herkkää aikaa, oli erittäin myönteistä johtuen pitkälti tästä turvallisesta körttiläisilmapiiristä. Vaikka olihan se vähän kapea-alaista elämää, mutta ei ehkä kuitenkaan niin tiukkaa ja ehdontonta kuin pohjoisemman Pohjanmaan lestadiolaisalueilla.

Lapualla Inkeri asui luokkatoverinsa kanssa vuokralaisena Sippolan perheessä. Tytöt asuivat talon vintissä ja perhe alakerrassa. Ensimmäinen askel kohti itsenäistä elämää oli siis vielä varsin suojattua ja turvallista: sen takasi Sippolan emännän hyvä huolenpito. Valistuneessa perheessä oli tietenkin myös piano, jota Inkeri sai halutessaan soittaa.

Inkeri kirjoitti ylioppilaaksi Lapuan yhteiskoulusta keväällä 1949. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Koska Lapua oli herännäinen paikkakunta, myös lukiolaiset kävivät paljon seuroissa ja kirkossa. Siihen aikaan tanssiminen oli kiellettyä, mutta naisvoimistelu oli sallittua ja kaikkien hyväksymää.

Ei tullut mieleenkään, että koulussa olisi tanssittu. Piirileikkejä sai kyllä mennä, ja luokan kanssa tehtiin paljon kaikkea kivaa. Lukioluokkani oli mukava ja ilmapiiri turvallinen. Luokassa minä olin se soittaja-koreografi, ja meillä oli kaiken maailman hauskoja juttuja.

Ensimmäiseen koulupäivään liittyy myös seuraava muisto Inkerin punaisesta puserosta:

Muistan aina kun menin kouluun – se oli varmaan ensimmäinen koulupäivä lukiossa. Minulla oli semmoinen äidin kutoma punainen pusero päällä. Yksi pojista otti minut luokan nurkkaan erikseen ja sanoi, että ”Inkeri, tiedäksä mitä, kiva kun sä oot meidän luokalla, mut tiedäksä mitä, täällä ei käytetä punaisia vaatteita. Kun se ei kuulu tähän körttiläisyyteen”. Ja sitten hän sanoi että ”voisit laittaa keskelle päätä jakauksen”. En muista teinkö sen, mutta en uskaltanut laittaa punaista vaatetta päälleni. Niin on mennyt veriin, että myöhemmin, kun olen ollut luokkakokouksiin lähdössä, olen ajatellut, että minulla olisi tuo kiva punainen – jaa mutta en minä voi punaista laittaa!

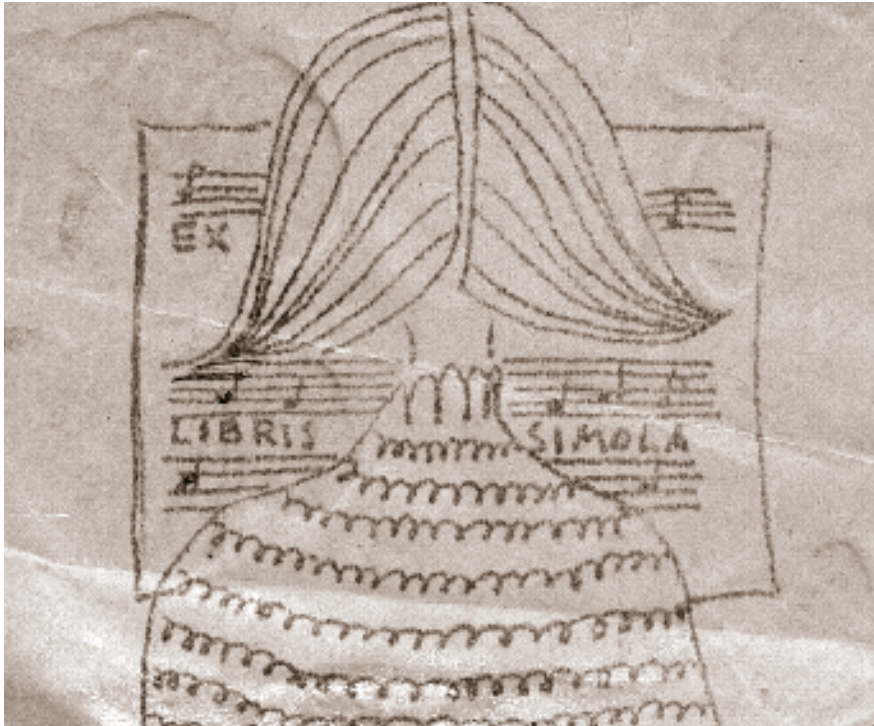
Lapuan lukion voimistelunopettaja oli myös taitava, valveutunut ja paljon virikkeitä antava opettaja. Näin Inkeri sai edelleen jatkaa myös liikunnan säestämistä.

Lukioaika Lapualla oli sellainen jatkumo Sifin jumppalle, joka oli sytyttänyt tämän siemenen. Jumppamaikka ei pyytännyt kuitenkaan joka tunti soittamaan eli sain voimistellakin.

Lukioikäisen Inkerin tärkeä haave toteutui 4.7.1947. Simolaan hankittiin Inkerille oma Duysen-merkinen piano. Elsa osti pianon käytettynä vaasalaisesta musiikkikaupasta, ja se kuljetettiin Isoonkyröön kuorma-auton lavalla. Inkeri oli isänsä mukana pianonhakureissulla, ja tuo hetki on varmasti ollut ikimuistoinen nuoren muusikon elämässä.

Ylioppilaana kansakoulunopettajaksi Teuvalle

Inkeri kirjoitti ylioppilaaksi Lapuan lukiosta vuonna 1949. Hän oli jo tuolloin miettinyt opettajankoulutukseen hakemista mutta epäröi kuitenkin

Ex libris Inkeri Simola. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

vielä. Sota-ajan jälkeen Suomessa oli kova pula kansakoulunopettajista, ja oli tavallista, että nuoret ylioppilaat menivät epäpäteviksi opettajiksi suoraan lukiosta vuodeksi tai pariaksi. Näin Inkerikin päätyi pieneen Horonkylän kansakouluun Teuvalle.

Inkeri asui koiransa kanssa kansakoulun yläkerrassa. Viikonloppuisin hän matkusti usein Isoonkyröön perheensä luokse. Koska illat olivat opetustyön jälkeen vapaita ja Inkeri oli erittäin toimelias, hän perusti paikakunnalle naisvoimisteluseuran, laulukuoron ja lasten liikuntakerhon. Joskus viikonloppuisin Teuvan nuoriso kävi tansseissa, ja Inkeri liittyi ilomielin joukkoon mukaan.

Olli Simola muistelee vierailleensa sisarensa luona perunannostoloman aikana syksyllä:

Minäkin kävin siellä Horonkylässä, kun Inkerillä oli asunto siellä. Muistan sen hyvin, vaikka en ollut viittätoistakaan. Se oli miellyttävä paikka. Ihmi-

set pitivät Inkeristä kovasti, kun hän oli aktiivinen ja monessa mukana. Ja aina kun oli iltamia, niin Inkeri oli tietenkin soittamassa.

Kun lukuvuosi saatiin päätökseen ja tuli Inkerin lähdön aika, paikkakuntalaiset eivät olisi millään päästäneet häntä lähtemään. Kylässä olisi kaivattu aikaansaavaa ja energistä ihmistä. Inkeri oli kuitenkin tuolloin varma, että hän halusi opiskella opettajaksi, ja niin alkoi Inkerin matka kohti Helsinkiä.

Voimistelulaitoksen pääsykokeista Sibelius-Akatemiaan

Inkeri piti kovasti voimistelusta. Lisäksi hän oli saanut säestää voimistelua hyvien opettajaesikuvien tunneilla, joten hänkin päätti hakeutua Helsingin yliopiston voimistelunopettajakoulutukseen. Valinta tuntui luonnolliselta, koska hän oli harrastanut liikuntaa ja kasvanut opettajaperheessä. Olli Simola muistelee, että Inkeri oli ollut hyvin päättäväinen valintansa suhteen:

Inkeri oli luonteeltaan tietyllä tavalla – en sano että itsepäinen, mutta hän teki mitä hän halusi. Ja hän halusi hakea sinne liikuntaan, eikä siihen ollut kenelläkään mitään sanomista. Vaikka kyllä meillä isä ehdotti, että eikös tuo musiikki olisi enemmän sinun alasi.

Syksyllä 1950 Inkeri siis matkusti junalla Helsinkiin voimistelulaitoksen pääsykokeisiin.

Menin onnellisena ja iloisena kokeisiin. Tein ensin voimistelukokeet ja niiden jälkeen korkeushyppykokeet, juoksukokeet, pituushyppykokeet ja muut urheilukokeet. En ole tänä päivänäkään erikoisesti pitänyt itseäni urheilijana – liikkujana kylläkin ja varsinkin luonnossa liikkujana, mutta en niinkään urheilijana. Minullahan sitten kaatui nämä pääsykokeet heti noiden yleisurheilusuoritusten jälkeen.

Pääsykokeiden ajan Inkeri asui isänsä kasvattisisaren Aliisa Halosen luona Oksasenkadulla Töölössä. Kun pääsykokeet olivat tyssänneet heti alkukarsintoihin, kävi selväksi, ettei Inkeristä tulisi voimistelunopettajaa. Tuolloin Aliisa Halonen alkoi miettiä, olisiko musiikki kuitenkin enemmän Inkerin ala. Hän oli itse pianisti ja laulaja ja päätti soittaa Sibelius-Akatemiaan kysyäkseen, oliko pääsykokeet sinne jo pidetty:

Ernst Linko vastasi puhelimeen ja Aliisa pyysi saada puhua rehtorille. Tämä sanoi, että heille on kyllä haettu jo, mutta heillä on muutamia paikkoja vielä vapaana. Että jos sopii huomenna tulla näytille niin tervetuloa vaan. No minähän menin näytille, täysin valmistautumattomana, koska en ollut aikonutkaan pyrkiä sinne Akatemialle.

Olen monta kertaa ristinyt käteni, etten sittenkään päässyt voimistelunopettajakoulutukseen. Voimistelunopettajana olisin opettanut keihäänheittoa, pesäpalloa, koripalloa ja ties mitä. Vain pieni osa koko opetussisällöstä olisi ollut rytmikkaa. Nyt olen saanut hyödyntää sen, mitä olen lapsesta saakka tehnyt ja mikä on minua lähimpänä. Olen mitä suurimmassa määrin musiikintekijätyyppiä. Ja kun Luoja vielä tarjoili tällaisen mahdollisuuden, että voin tehdä kumpaakin, siitä tuli eräänlainen ihmisen kohtalo ihan itsestään. Loppujen lopuksi, niinhän meille aina käy.

”Voi voi pikkuneiti, sillä ei ole mitään merkitystä!”

Seuraavana päivänä Aliisa Halonen saattoi Inkerin toisiin pääsykokeisiin: tällä kertaa Sibelius-Akatemiaan toimipisteeseen Pohjoiselle Rautatiekadulle. Inkeri on myöhemmin kertonut unohtaneensa, mitä hän soitti pääsykokeessa; eihän hän ollut valmistautunut siihen mitenkään.

Minulla on hävinnyt täysin, että mitä soitin siellä. Eihän minulla voinut olla mitään valmistettua kappaletta, koska pyrkiminen tapahtui varsin yllättäen. Soitin varmaan Mozartia tai Haydnia tai jotain muuta, ja sekin meni vähän niin ja näin ja katkesi.

Kokeneena säestäjänä ja improvisoijana Inkeri ehdotti pääsykoelautakunnalle, että hän voisi klassisen pianokappaleen lisäksi hieman improvisoida.

Kun esitin tämän ajatuksen, Sibelius-Akatemian rehtori sanoi seuraavat, minulle varsin merkitykselliset sanat: ”Voi voi, pikkuneiti, sillä ei ole mitään merkitystä”, mikä tarkoitti juuri sitä, että siihen aikaan ei pidetty minään sitä, että soittaa niin sanotusti omasta päästään.

Pääsykokeeseen kuului lisäksi laulunäyte ja teoriakoe. Inkeri lauloi kappaleen *Ol' kaunis kesäilta, kun laaksossa kävelin*, ja siihen lautakunta oli todennut: ”No voihan siellä takana jonkinlainen äänikin olla. Kun tarkemmin ajattelee, niin menihän se aika puhtaasti.” Musiikin teoriasta Inkerillä ei ollut juurikaan käsitystä. Lukiossa hänen musiikinopettajanaan oli ollut kanttori, joka ei ollut teoriaa opettanut.

Muistan aina, kun Sulho Ranta kysyi teoriakokeessa minulta, että mikä on pieni terssi. Kauheaa, ajattelin, en ole ikinä sellaisesta kuullutkaan. Tiesin toki, mikä terssi on, ja järkeilin pienen terssin olevan vähän pienempi kuin tavallinen terssi. Se hyväksyttiin. Ja tuomio tästä kaikesta oli se, että ”kokeiltaan”. Siihen aikaan Sibelius-Akatemialla ensimmäinen vuosi oli koeaikaa.

Kohtalo tai johdatuksen sormi nousi siihen, etten päässyt jumppalle. Nykyisin te ihmiset teette ensin yhden tutkinnon ja sitten toisen, sitten kolmannen, mutta siihen aikaan mentiin yhden tutkinnon jälkeen töihin. Jonkinlainen johdatus on ollut ilman muuta mukana kaikessa.

Samaan aikaan, kun Inkeri muutti Helsinkiin ja aloitti opintonsa Sibelius-Akatemiassa, vapautui Pälkäneen yhteiskoulusta matematiikanopettajan paikka. Einar Simola haki paikkaa syntymäpitäjänsä naapurista ja sai sen. Simolan perhe muutti Isostakyröstä Pälkäneelle. Einar viihtyi uudessa työssään eläkeikänsä asti. Myös Inkerin piano muutti vanhempien mukana ja soi edelleen Simoloitten kesäkodissa Pälkäneellä.

Elsa ja Inkeri Simola
vuonna 1950. Kuva:
Simolan suvun kotiarkisto.

Opinnot Sibelius-Akatemiassa ja Helsingin opettajakorkeakoulussa

Hanna-Maija Aarnio

Tässä luvussa tarkastellaan Inkerin opiskelua Sibelius-Akatemiassa ja Helsingin yliopistossa. Luvun loppupuolella käsitellään Inkerin opintoja ja kohtaamista hänelle merkittävän pedagogin Ilta Leiviskän kanssa.¹

Laulunopettajaksi Sibelius-Akatemiassa 1950–53

Kuten edellisessä luvussa kävi ilmi, kohtalo johdatti Inkerin Sibelius-Akatemiaan, ja hän aloitti opintonsa laulunopettajien seminaarissa syksyllä 1950. Tuohon aikaan opinnot kestivät kolme vuotta ja sisälsivät muun muassa äänenmuodostusta ja yksinlaulua, soinnutusta, musiikin historiaa, liikuntaa, kuoropedagogiikkaa ja lausuntaa.² Kolmanteen opiskeluvuoteen sisältyi auskultointi silloisessa tyttö- tai poikanorssissa.

Tuohon aikaan Sibelius-Akatemiassa ensimmäinen vuosi oli koevuosi, jonka aikana katsottiin, riittävätkö opiskelijan taidot opintojen loppuun saattamiseen. Inkeri pärjäsi opinnoissaan oikein hyvin ja selvisi tietysti koevuodestaan. Hän oli hyvin haltioissaan Sibelius-Akatemian hyvästä hengestä ja mukavista opiskelutovereista. Koska Inkeri oli alun perin

¹ Tässä luvussa lähteenä on käytetty Rahkosen (1994), Rinta-Runsalan (1995) ja Sajalinin (2012) tutkielmia sekä Rinta-Runsalan ja Sajalinin haastatteluaineistoja. Lisäksi lähteenä on käytetty Seija Järvisen ja Olli Simolan haastatteluja kesältä 2015.

² Tikkanen & Väkevä 2009.

aikonut voimistelunopettajaksi, hän ei voinut aavistaakaan, minkälaisen vaikutuksen musiikinopiskelu häneen tekisi.

Sii­­tä alkoi se ihan uskomaton syksy. Minua ihan itkettää, miten elämä auke­si musiikin kautta! Minä olin äimistynyt, että mikä tämä maailma on, mihin olen tullut, aivan kuin minulla olisi auenneet jotkin ovet, ja niin tietysti auke­nikin. Sibelius-Akatemia oli kuin paratiisi koko sen kolme vuotta. R-talo on minulle hirveän rakas tyysija ja se säilyy. Se on tämän yliopiston tyysija.

Inkeri asui ensimmäisen opiskeluvuotensa isänsä kasvattisisaren Aliisa Halosen luona. Hän oli myös kaukaista sukua Inkerille ja auttoi Inkeriä itsenäisen elämän alkuun. Viikonlopuiksi ja juhlapyhiksi Inkeri matkusti Pälkäneelle perheensä luokse. Olli kertoo Inkerin opintojen aloituksesta:

Inkeri oli erittäin innoissaan opinnoistaan ja sanoi, että se oli hänen alansa. Meistä perheenjäsenistäkin tuntui, että nyt hän oli löytänyt oman alansa, ja se oli hieno juttu!

Inkerin opiskeluelämä oli vilkasta, ja hän sai opiskelukavereistaan monia uusia ystäviä. Monet näistä ystävyssuhteista säilyivät läpi elämän. Yksi Inkerin opiskelutovereista ja uusista ystäväistä oli Seija Järvinen, joka muistelee opiskeluaikoja seuraavasti:

Tutustuimme Inkerin kanssa heti opintojen alkuvaiheessa. Meillä oli paljon yhteisiä kursseja. Olimme hirveän aktiivisia ja innokkaita ja kaikessa mukana. Vaikka Inkerillä ei ollut samanlaisia musiikkiopintoja taustalla kuin monilla muilla, pärjäsi hän hyvin kaikessa.

Inkerin opettajina Sibelius-Akatemiassa 1950-luvulla toimivat muun muassa Joonas Kokkonen (musiikin teoria ja historia), Inkeri Keravuori (säveltäpailu), Einar Colliander (laulu), Martti ”Pyssy” Turunen (kuoronjohto), Olavi Pesonen (opetusoppi) ja Ilta Leiviskä (liikunta).

Inkerin pääsoitin oli piano, mutta hän piti myös monista muista aineista, erityisesti liikunnasta, säveltäpailusta, kenraalibassosta ja soinnutuksesta. Ne olivat hänelle helppoja hänen harjaantuneen sävel- ja sointukorvansa sekä vapaan säestyksen taitonsa vuoksi. Inkeri menestyi hyvin myös ”Pyssy” Turusen kuoronjohtotunneilla. Inkerin laulunopettajana toimi Einar Colliander, joka oli positiivinen ja kannustava opettaja. Vieraita kieliä ei silloisessa Sibelius-Akatemiassa opiskeltu lainkaan. Myöskään kurssitutkiannot eivät olleet pakollisia.

Tuntui kuin olisi kaadettu sisään sitä musiikkia

Sibelius-Akatemian opettajakuntaan kuului monia hyviä opettajia, pedagogeja ja vahvoja persoonallisuuksia. Heistä yksi oli Joonas Kokkonen, jota Inkeri arvosti suuresti. Hän on kertonut, että Kokkosen persoonalla ja pedagogikalla oli häneen suuri vaikutus.

Yhtäkkiä minulla oli tällaisia opettajia kuin Joonas Kokkonen, joka oli kuin ilmestys. Hän opetti minulle historiaa, teoriaa, soinnutusta ja kenraalibas-soa. Sain olla paljon tekemisissä hänen kanssaan. Ikuisesti ovat mieleeni jääneet Joonas Kokkosen pitämien tuntien näytesoitot: tuntui kuin olisi kaadettu sisään sitä musiikkia.

Seija Järvinen kertoo lisää Joonas Kokkosen opetuksesta:

Akateemikko Joonas Kokkonen oli sekä minun että Inkerin opettaja. Me Inkun kanssa ihailimme ja arvostimme Joonas Kokkosta ja nautimme hänen älykkyydestään ja huumorintajustaan hyvin paljon. Akatemialla oli myös sellaisia opiskelijoita, jotka vähän pelkäsivät häntä, kun tykkäsivät, että hän oli kauhean vaativa ja tiukka. Mutta me pidimme hänestä, ja hän oli ehkä jopa meidän idolimme.

Sen sijaan, että Joonas Kokkonen olisi pannut meidät opiskelemaan kirjojen mukaan, hän tarinoi meille, esimerkiksi huippusäveltäjistä. Hän teki sen niin herkullisella tavalla, että olimme Inkun kanssa ihan lumoutuneita. Se tapa, jolla hän opetti, ja hänen loistava pedagoginen otteensa jäivät mieleen. Se ei ollut paperiin tuijottamista, vaan hän kertoi elävästi tarinoita esim. Brahmsista ja Bachista. Oli siellä Sibelius-Akatemiassa muitakin persoonallisuuksia, mutta Joonas Kokkonen oli ehdottomasti se ykkönen.

Inkerillekin Joonas Kokkonen on jäänyt mieleen suurena persoonana:

Opiskelu ei todellakaan tähännyt pelkästään tentteihin ja kurssitutkintoihin, vaan kaikki se elämyksellisyys koostui niistä yhteisistä tuokioista ja eletyistä hetkistä. Jaksan edelleenkin muistella sitä ihmisen antia ja valtavaa musiikillista henkeä, mikä Joonas Kokkosesta huokui. Soisin tämän päivän nuoren opiskelijan saavan ympärilleen tällaisia persoonallisuuksia. Soisin myös tänä päivänä olevan persoonallisuuksia, sellaisia joilla on paljon enemmän annettavana kuin vain se, mitä he sanovat, teettävät tai mahdollisesti soittavat. Erityisesti sellaisen hengen vaaliminen olisi valtavan tärkeää. Tässä yhteydessä en voi koskaan liikaa korostaa Joonas Kokkosen merkitystä elämässäni.

Se oli sellaista musiikillista yhdessäoloa

Inkerille oli muodostunut jonkinlainen käsitys opettamisesta ja opettajuudesta jo lapsuudessa. Einar-isän esimerkki, koululeikit, omat kouluvuodet sekä vuoden kansakoulunopettajakokemus olivat luoneet pohjan tulevalle opettajan ammatille. Sibeliuksen Akatemiassa Inkeri pääsi opiskelemaan opiainetta nimeltä opetusoppi.

Opettajiksi opiskelevien ja opetusopin opetuksesta vastasi Olavi Pesonen. Myös hänestä tuli Inkerille tärkeä henkilö, jonka persoonalla ja avarakatseisuudella oli suuri vaikutus Inkeriin. Kuten Kokkosen myös Pesosen opetus oli elämyksellistä ja hyvää henkeä luovaa.

Näin Inkeri kertoo opetusopin opetuksesta³:

Olavi Pesonen kertoi periaatteista, joista oppitunnit koostuivat. Olavin lempilaulu oli Terve teille lintuset, ja sitä me käsitelimme monella eri tavalla, veivattiin ja huovattiin, ja se tuli aina uudestaan. Tunneilla laulettiin paljon, ja se oli enemmänkin sellaista musiikillista yhdessäoloa, nimellä opetusoppi. Ei meillä ollut mitään soittimia, paitsi piano, jolla me säestettiin lauluja. Niihin aikoihin tuli myös Pesosen laulukirja, mikä oli hirveän hieno juttu. Se oli laulustoltaan hyvin kattava kirja. Se oli käsikirja.

Opetusopin tunneilla opiskelijat pitivät toisilleen oppitunteja, joita myös nauhoitettiin.

Me pidimme tunteja oman ryhmän kesken ja sitten meidän tunteja kritisoi-tiin. Olavi pani niitä myös nauhalle. Oli aivan suurenmoista kuulla omaa ääntänsä! Sanoin isällekin, että ostetaan meillekin sellainen nauhuri. Pika-puoliin isä ostikin kelanauhurin ja kyllä me sitten soitimmekin paljon nauhalle.

Opintoihin kuului myös auskultointi, joka kesti yhden lukukauden. Auskultointiin sisältyi sekä oppituntien seuraamista että niiden pitämistä. Opiskelijan oman opettajuuden rakentuminen jäi pitkälti sen varaan. Inkeri suoritti auskultoinnin silloisessa tyttönorssissa.

Viimeisenä vuonna kevätpuolella auskultointiin, vain yhden lukukauden ajan. Vaikka meillä oli hyvin vaatimattomat eväät opettajaksi, kyllä me itsestämme sen opettajan teimme. Olavi Pesonen oli rakastettava ja fiksu ja perillä kaikis-ta kasvatustieteistä, mutta oikeastaan opettajuus tuli vasta sitten, kun rupesi sitä työtä tekemään.

³ Henkilökohtainen tiedonanto Marja-Leena Juntuselle 18.9.2008.

Kaiken kaikkiaan Inkeri miettii opiskeluaikaansa seuraavasti:

Äärimmäisen miellyttävänä ja mukavana on jäänyt mieleeni koko se opiskelijaelämä. En oikein osaa erottaa työtä ja huvittelua, se oli niin kivaa kaikki. Tietenkin viihtymiseeni vaikutti myös pärjäämiseni opinnoissa.

Se tärkeä ja arvokas, mitä opiskeluaikanani Sibelius-Akatemiassa opin, ei ollut niinkään teoreettista oppia, vaan musiikillisen hengen ja henkisen elämän opiskelu. Sitä ruokki esimerkiksi Joonas Kokkonen, hänen läsnäolonsa, puheensa ja oppituntinsa. Hänestä virtasi valtavat fantasiat ja atmosfäärit. Samoin oli Olavi Pesosen laita. Ja Erik Tawaststjernan. Hän ei ollut opettajamme, mutta kävimme yliopistolla kuuntelemassa hänen luentojaan. Halu saada vaikutteita näiden ihmisten seurassa oli kyltymätöntä.

Ehkä minulle olisi muodostunut eri kuva opiskeluaikastani, ellei minulla olisi ollut niin vahvaa taustaosaamista valmiiksi pohjalla. Minun kohdallani maaperä oli siis jo muokkaantunut, ja Sibelius-Akatemiassa heitettiin vain siemenet maahan. Luulen, että koko sen jälkeiseen elämäni on vaikuttanut se suunnattoman myönteinen kolme vuotta. Jos tällainen oppilaitos pystyy nykyisinkin opiskelijoita samalla tavalla lataamaan, kuin minut on ladattu, niin mieletön sentään, niistä tulee vaikka mitä, kun lahjakkuutta on niin valtavasti.

Mamman villakopasta musiikin Mekkaan

Toisesta opiskeluvuodestaan lähtien Inkeri asui urkuri Mervi Torpan (myöh. Kuula) kanssa Eteläisellä Hesperiankadulla. Tytöt viihtyivät hyvin

Einar, Elsa ja Inkeri Simola
Isossakyrössä vuonna 1932.
Kuva: Simolan suvun kotiarhivo.

yhdessä ja jakoivat kaikki kotityöt keskenään. Inkeri on muistellut, että vapaa-aikaa oli opintojen lisäksi paljon, ja siihen kuuluivat muun muassa opiskelijoiden teeillat.

Meillä oli ihanasti vapaa-ajan toimintaa opiskeluaikana. Tuntuu, ettei meillä muuta ollutkaan kuin vapaa-aikaa. Meillä oli joka viikko teeilta, ja siellä oli aina kivaa ohjelmaa: soitettiin, laulettiin ja juotiin teetä. Me opiskelijat olimme sodanjälkeistä nuorisoa, vapaa-ajanviettotapamme olivat varsin viattomia. Emme kulkeneet koskaan missään ravintoloissa. Rautatieasemalla kävimme usein syömässä lihaþirakoita. Ne olivat suussa sulavan hyviä. Kluuvikadun Fazerilla pistäydyimme myös usein nauttimassa kahvia, teetä, jäätelöä ja kaakaota. Näitäkin herkkuja sai jo 1950-luvun alkupuoliskolla. Pitkään aikaan ei ollut saanutkaan. Me olimme kyltymättömiä nautiskelijoita.

Lisäksi opiskelijat huvittelivat myös käymällä elokuvissa ja teatterissa sekä tietenkin konserteissa. Sibelius-Akatemian opiskelijat saivat myös edullisia lippuja Oopperaan, ja Inkerikin kävi siellä usein.

Tällaiselle mamman villakopassa kasvaneelle maalaistytölle oli suurenmoinen elämys tulla tällaiseen musiikin Mekkaan. Tuntui uskomattomalta kuulla ensimmäistä kertaa sinfoniaorkesterin soittamana esim. Sibeliuksen toinen sinfonia elävänä esityksenä. Olihan isä toki kuunteluttanut sitä radiosta aikoinaan, mutta tuntui uskomattomalta kuulla ja nähdä se elävän orkesterin soittamana.

Sibelius-Akatemian ylioppilaskunta oli tuohon aikaan nimeltään oppilaskunta, ja Inkeri toimi sen sihteerinä muutaman vuoden Einojuhani Rautavaaran ollessa puheenjohtajana. Vuonna 1953 oppilaskunta kävi vierailulla säveltäjä Jean Sibeliuksen luona. Valitettavasti Inkeri oli juuri tuolloin kuumeessa eikä päässyt mukaan vierailulle Ainolaan.

Sitä sairastumista olen pitänyt hyvin suurimerkityksellisenä miinuksena itselleni. Minulle ei koskaan tullut tilaisuutta tavata Sibeliusta itseään.

Loma-ajat Inkeri vietti perheensä kanssa Pälkäneellä, mikäli ei ollut kesätoissa. Inkerin Olli-veli muistelee erästä Inkerin kesätyötä seuraavasti:

Heillä oli sellainen kvartetti, jonka kanssa he soittivat ravintola Kaisaniemessä, siinä Kansallisteatterin takana. Kvartettiin kuului kolme poikaa ja Inkeri, joka soitti tietenkin pianoa. Pojat soittivat kontrabassoa, selloa ja klarinettia. Ravintola pestasi heidät koko kesäksi soittamaan. Ei kai se palkka kovin paljoa ollut, mutta kun olivat opiskelijoita, niin saivat ruokaa

sekä tehdä itselleen mieleistä työtä, kun kaikki halusivat tehdä musiikkia. Inkeri sanoi aina, että se oli hienoa, kun pojat pitivät niin hyvää huolta hänestä!

Kansakoulunopettajaksi opettajakorkeakoulussa 1953–54

Inkeri valmistui Sibelius-Akatemiasta laulunopettajaksi⁴ vuonna 1953. Samana vuonna hän anoi pääsyä Helsingin opettajakorkeakoulun vuoden kestäväälle erivapauskurssille ja pääsi suorittamaan kansakoulunopettajan tutkintoa. Isän mielestä musiikinopettajien epävakaan työtilanteen takia Inkerin oli syytä hankkia myös ”kunnollinen” ammatti, ja kuuliaisena tyttönä Inkeri teki isänsä toiveen mukaisesti. Olli Simola muistelee, että musiikinopettajan vakinaisia paikkoja ei tuohon aikaan ollut juurikaan tarjolla, vaan työt olivat lähinnä tunti-tuntia. Kansakoulunopettajista puolestaan oli pulaa. Inkeri itsekin ajatteli työllistyvänsä kansakoulunopettajan tutkinnon turvin paremmin.

Kansakoulunopettajan opinnot kestivät normaalisti kaksi vuotta, mutta erivapauskurssilla ne suoritettiin vuodessa. Kaikilla kurssilaisilla oli entuudestaan jokin ammatti tai tutkinto. Inkeri sai vapautuksen kaikista musiikkiopinnoista ja päätyi opettamaan pianonsoittoa muille opiskelijoille, joista suurin osa oli häntä vanhempia. Vuoden aikana tuli opetella soittamaan mm. 40 virttä. Opiskelutahti kurssilla oli varsin tiivis, koska tenttejä oli viikoittain ja opintoihin sisältyi paljon opetusharjoittelua.

Inkeri koki tuon opiskeluvuoden Helsingin opettajakorkeakoulussa huomattavasti raskaammaksi kuin edeltävät opintonsa Sibelius-Akatemiassa. Kovan opiskelutahdin lisäksi asiaan vaikutti muutaman auskultointia ohjaavan opettajan asenne, joka poikkesi paljon siitä kannustavasta ilmapiiristä, johon Inkeri oli Sibelius-Akatemiassa tottunut. Kansakoulunopettajaopinnot ja Inkerin kohtaama negatiivinen palaute jättivät ikuiset jälkensä Inkerin opettajuuteen.

Oli tammikuu, ja minulla oli kauhea yskä ja flunssa ja opetusharjoittelutunti tulossa. Kysyin, voisiko harjoittelutuntia siirtää myöhäisempään ajankohtaan. Vastaus oli ehdottoman kielteinen. Kritiikkitilaisuudessa tunnin jälkeen valvova opettaja muisteli minun olevan jo valmis musiikinopettaja, ja alkoi sitten ihmetellä, kuinka musiikinopettajalla voi olla niin huono ääni. No, kai se ääni oli huono sellaisessa räkätaudissa! Se oli isku vyön alle – loukkaannuin tosi pahasti. Olihan musiikki sentään vahva puoleni.

⁴ Tuolloin koulun musiikinopettajia kutsuttiin laulunopettajiksi.

Inkeri Pälkäneen kodin pihalla. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Se oli elämäkoulua ja hyvä opetus. Tuo tapaus oli niin voimakas kokemus etten itse koskaan tekisi samalla lailla. Toivoisin kaikkien ihmisten tajuavan, miten käyttäytyä ja mitä puhua, kun ovat itse vastaavassa tilanteessa ohjaavana opettajana. Olemme käyneet siellä samalla koululla musiikkiliikunnan syventyjen kanssa pitämässä ekskursiota, ja meillä on ollut hirveän kivaa. Eihän siellä ollut enää ketään "niitä" ihmisiä töissä, mutta silti minusta oli raskasta mennä sinne.

Kovasta opiskelutahdista ja ajoittain lannistavasta palautteesta huolimatta Inkeri valmistui kansakoulunopettajaksi ennätysajassa, vain kahdeksassa kuukaudessa. Toki Opettajakorkeakoulun opintoihin sisältyi paljon positiiivistakin, ja Inkeri oppi uusia asioita mm. opetussuunnitelmiin liittyen:

Opettajakorkeakoulussa oli jokaisessa aineessa oma opetussuunnitelmansa. Muistan ajatelleeni, että sellainen pitäisi olla musiikissakin.

Kahden tutkinnon suorittamisen, elämysten ja elämäntutkimuksen jälkeen oli aika siirtyä työelämään. Inkeri sai ensimmäisen vakituisen työpaikkansa Leppävaaran kansakoulusta vuonna 1954.

Jotenkin olen kokenut, että ne perimmäiset pohjat, se opettajuuden kivijalka on minulla ollut aika valmiina tuolla päänupissa. Minulla ei ollut minkäänlaista ajatusta, että ryhtyisin joltain muuta ammattia ajattelemaankaan kuin opettajan ammatti. Koulu on ollut minulle sellainen pesäpaikka, ja opettajan kuva on piirtynyt aivoihini jo varhaisesta lapsuudesta lähtien.

Gripenbergin ja Leiviskän opeista kohti omaa musiikkiliikuntapedagogiikkaa

Inkerin jo lapsuudessa alkanut into voimisteluun ja liikuntaan jatkui Sibelius-Akatemiassa. Liikuntatunneilla hän pääsi itse liikkumaan, ja ajatus musiikin ja liikunnan yhdistämisestä vahvistui. Liikuntaluokassa Inkeri kohtasi kaksi pedagogia, Maggie Gripenbergin ja Ilta Leiviskän, jotka vaikuttivat hänen pedagogiikkaansa ja suomalaisen musiikkiliikunnan muotoutumiseen voimakkaasti. Sajalinin (2012) tutkielmassa Inkeri nimeää Ilta Leiviskän elämänsä toiseksi tärkeäksi vaikuttajaksi sota-aikojen voimistelunohjaajan Sifi Simojoen ohella.

Ilta Leiviskä Maggie Gripenbergin elämäntyön jatkajana

Liikuntataiteen ja plastisen tanssin opetus oli alkanut Sibelius-Akatemiaa edeltäneessä Helsingin musiikkiopistossa jo vuonna 1914. Opettajana toimi ensin Maggie Gripenberg (1881–1976), joka oli monipuolinen taiteilija: Hän oli paitsi tanssija myös taitava koreografi, pianisti ja taidemaalari.⁵ Gripenberg oli osallistunut Dalcroze-rytmiikan kesäkurseille Helleraussa vuonna 1910 ja kokemastaan innostuneena jatkanut opintojaan Émile Jaques-Dalcrozen oppilaana koko seuraavan vuoden⁶. Dalcroze-vaikutteet näkyivät Gripenbergin opetuksessa sekä hänen tanssityylissään, joka oli vapaampaa kuin baletti.

⁵ Simola-Isaksson 2010.

⁶ Gripenberg 1950.

Maggie Gripenberg ja Ilta Leiviskä. Kuva: Inkeri Simola-Isakssonin kotiarkisto.

Gripenbergin ura Sibelius-Akatemiassa jatkui vuoteen 1952 asti. Gripenberg opetti näyttämöplastiikkaa ja tanssia myös Kansallisteatterissa sekä tanssia ja liikuntaa lapsille ja aikuisille Gripenberg-koulussa ja rytmikkaa Helsingin yliopiston voimistelulaitoksella (1939–49), josta hänen pedagogiset ideansa levisivät jonkin verran myös koulujen liikuntatunneille ympäri Suomen.

Gripenberg säesti liikuntaa pianolla improvisoiden, ja hänen soitossaan oli voimakkaasti läsnä musiikin ja liikkeen sukulaisuussuhde. Tanssijana Gripenberg edusti modernia tanssia, jota hänen uransa alkuvaiheessa kutsuttiin rytmiseksi ja plastiseksi tanssiksi ja myöhemmin vapaaksi tanssiksi. Gripenbergiä pidetään vapaan tanssin ja rytmikasvatuksen uranuurtajana Suomessa, ja hänen opeistaan on versonut myös suomalainen musiikkiliikunta. Lisäksi Gripenbergin pianoimprovisointi on antanut sysäyksen suomalaisen naisvoimistelun säestykselle.⁷

Jo ennen vuotta 1952 Maggie Gripenbergin oppilas, Ilta Leiviskä (1907–1979), oli aloittanut liikunnan tuntiopettajana Sibelius-Akate-

⁷ Suhonen 2000.

miassa. Leiviskä toimi liikuntataiteen/plastiikan ja rytmiiikan opettajana Gripenbergin jälkeen vuosina 1952–68. Leiviskä jatkoi edeltäjänsä työtä ansiokkaasti yhdistäen opetuksessaan musiikin, rytmin ja liikkeen elementit.⁸ Hän erosi Gripenbergistä siten, että hän ei säästänyt tunteillaan itse, vaan käytti aina improvisointitaitoista pianistia, esimerkiksi Elsa Saraa ja myöhemmin Inkeri Simolaa. Myös Gripenberg, joka oli muuttanut Ahvenanmaalle, saattoi Helsingissä käydessään vieraillla Leiviskän tuntien säestäjänä. Näiden vierailujen kautta myös Inkeri tutustui Gripenbergiin.

Leiviskä oli siis Inkerin opettaja ja merkittävä henkilö Inkerille. Inkeri kuvailee Leiviskää opettajana Rinta-Runsalan haastattelussa seuraavasti:

Ilta suhtautui työhönsä suurella innostuksella. Jos minulta kysyttäisiin, kuka tuntemistani ihmisistä on ollut innostuneimpia, niin yksi innostuksen näyttäjistä olisi ehdottomasti Ilta. Hän oli niin täynnä intoa ja hänen energiansa oli aivan uskomaton. Hän oli todella taiteilija, ja hänen impulsiivisuutensa oli aivan omaa luokkaansa. Hän oli hyvä opettaja, ja myös hyvin lämmin ja emotionaalinen. Hän ymmärsi myös niitä, jotka eivät päässeet aina vaikeisiin rytmeihin mukaan. En ikinä unohda Iltan iloista naurua, joka remahti sinne joukkoon. Se oli minusta sen merkki, että ei se mitään, kyllä se siitä järjestyy. Mutta hän oli hyvin tarmokas ja tarkka, ja töitä me teimme paljon, helpolla me emme päässeet, mutta se oli hirveän ihanaa.

Leiviskän opetus tuki musiikin ja liikunnan yhdistämistä, jota Inkeri oli tehnyt jo lapsena säestystehtävissään voimistelutunneilla.

Ilta Leiviskä antoi luvan, että näillä asioilla on merkitystä. Olin sitä ajatellut alitajuisesti. Hän oli hyvin merkittävä henkilö minulle. Ja kun Ilta teki niin kuin teki, tajusin, että hyvänen aika, tämähän on minun juttuni!

Se oli minulle sellainen ahaa-elämys koko asia

Ilta Leiviskä siis opetti Inkerille rytmiiikkaa ja liikuntaa. Tottuneena voimistelijana Inkerillä oli kova tarve ja halu liikkua, ja hän pärjäsiikin mieleisessään aineessa hyvin. Tuon ajan opiskelijat saattoivat käydä liikuntatunneilla vaikka joka päivä, ja Inkerin tavoittikin liikuntaluokasta aina arkaamuisin yhdeksältä.

Plastiikkaa oli periaatteessa yksi tunti viikossa, sitä niin sanottua pakollista, mutta sitä tarjottiin kahtena päivänä viikossa. Meillä oli mahdollisuus käydä

⁸ Simola-Isaksson 2010.

siellä tiistaisin ja perjantaisin. Tunti oli useimmiten aamulla aikaisin. Kävin itse oikeastaan koko ajan ja joka päivä siellä, koska meille oli mahdollista käydä myös muilla Ilta Leiviskän tunneilla. Se oli minulle sellainen aha-elämys koko asia. Se oli minulle mieluista ja olin aina mukana.

Leiviskä jatkoi Gripenbergin työtä myös erillisessä liikuntakoulussa, joka oli Sibeliuksen Akatemian yhteydessä. Koulussa oli tunteja kaiken ikäisille, ja Inkeri osallistui ahkerasti aikuisten ryhmätunneille. Liikuntakoulussa opettivat monet Sibeliuksen Akatemian ulkopuoliset opettajat, kuten Maija Varmaala, Anneli Vallasvaara ja Ethel Gustafsson, joiden tunneilla Inkeri myös kävi. Lisäksi liikuntakoulussa jatkettiin Gripenbergin aloittamien kevätmatineoiden järjestämistä vuosittain.

Sibeliuksen Akatemian opiskelijoille tarkoitettu plastiikka pohjautui suuressa määrin klassisen baletin opetukseen.

Tunneilla tehtiin erilaisia tankoharjoituksia ja piruetteja. Pojat vähän vierastivat tätä liikuntaa, koska siinä oli niin paljon baletin elementtejä. Ilta Leiviskä kutsuikin sitä puolibaletiksi. Olihan se ymmärrettävää, että sellaiset ihmiset, jotka eivät välttämättä olleet koululiikunnan lisäksi muuta harrastaneet, kokivat sen vähän turhana. En muista, että pojatkaan olisivat lyöneet ovea kiinni ja lähteneet, mutta jollain tavalla se oli heille vierasta. Minua se ei yhtään häirinyt. Sain Iltalta sellaista oppia, jota en koskaan ollut keneltäkään saanut, vaikka minullakin oli ollut hyvät jumppamaikat.

Liikuntaluokka sijaitsi Pohjoisella Rautatienkadulla ja sen ikkunat olivat Arkadiankadulle päin. Luokan nimi oli ”Dalcroze-class”, ja Ilta Leiviskä puhuikin usein Jaques-Dalcrozesta ja soitti joskus tämän sävellyksiä pianolla. Kaikki opiskelijat eivät kuitenkaan tienneet, kuka Dalcroze oli, etenkin ne, jotka eivät opiskelleet liikuntaa.

Muistan, kun yksi poika luuli, että liikunta oli ruotsiksi Dalcroze. Mutta mistäpä sellainen olisi tiennyt, joka ei ollut mukana?

Liikuntatunneilla käytettiin yhtenäisiä asuja.

Minäkin tultuani maalaistyttönä maalta sen jumppapuvun hankin. Ne oli mustat trikoot ja yläosana jumppapuku, joka oli hyvin lähellä nykyisiä jumppapukuja, mutta väreissä me ei koskaan oltu. Ilta toivoi myös, että me olimme mahdollisimman paljon avojaloin. Tässä hänen menetelmässään oli tärkeää kokea lattiapintaa oikealla, elävällä jalkapohjalla. Oli meillä kaikilla tossut aina mukana jotain tanssillisempia juttuja, kuten piruetteja, varten.

Ne, jotka osallistuivat liikuntaan, olivat opinnoistaan innostuneita, ja joskus tanssi jatkui myös oppituntien ulkopuolella.

Jos piruetit eivät aina onnistuneet, niin me jatkoimme tanssiharjoituksia pitkien Arkadiankatua! Kerran korttelipoliisi tuli vastaan ja sanoi: "Anteeksi, mutta tanssikaan jossakin muualla, ei täällä keskellä katua." Se into oli niin kova. Me kävimme katsomassa kaikki tanssinäytökset, mitä oli tarjolla, ja myöskin baletissa me istuimme ainakin kerran viikossa.

Silloin tehtiin niin kuin opettaja sanoi

Liikuntatunnit olivat 1950-luvun Sibelius-Akatemiassa hyvin erilaisia kuin nykyään. Kaikki tekeminen oli hyvin opettajajohtoista, eikä omaa keksimistä juurikaan sallittu.

Kaikki tanssit olivat opettajan omia. En tiedä, että Ilta Leiviskä olisi teettänyt kenenkään muun kuin Maggie Gripenbergin tansseja, ja niitäkin hyvin minimaalisesti. Kaikki muu oli hänen omaansa, luovaa tekemistä. Me tehtiin joku kansantanssi "A la Ilta", mutta sekään ei ollut muuta kuin hänen omaansa. Siinä mielessä tämä nykymusiikkiliikunta on muuttunut. Vasta 1960–70-lukujen vaihteessa musiikkikasvattajat alkoivat tehdä tämmöisiä omia sommitelmiaan. Silloin minun aikanani ei todellakaan sommiteltu itse mitään, vaan tehtiin hyvin opettajajohtoista työtä. Se kuului siihen aikakau-

Inkeri Simola-Isaksson vuonna 2005. Kuva: Eva Forssén.

teen, viisikymmentälukuun, että silloin tehtiin niin kuin opettaja sanoi, ja mielellään tehtiinkin.

Harjoituksissa keho toimi musiikillisena instrumenttina. Välineitä käytettiin liikuntatunneilla jonkin verran. Huiveja ja muita kankaita käytettiin milloin vyötäröllä, milloin olkapäillä. Muista käytössä olleista välineistä Inkeri mainitsee rytmisoittimet.

Opetusvälineinä käytettiin esimerkiksi kehärumpuja, klaveesi-kapuloita ja symbaaleja. Nämä olivat olennaisimmat, juuri sellaiset, joiden kanssa voi liikkua. Ne olivat liikunnallisia rytmisoittimia. Periaate oli se, että jos olen soittaja, niin myöskin liikun. Se soitin oli semmoinen liikuntaväline.

Tunneilla pyrittiin oman kehon löytämiseen. Sitten rytmiiikan kautta aloitettiin musisointi sillä lämmenneellä, ojentuneella, ryhdikkäällä ja sellaisella tietyn perusvalmiuden saavuttaneella kropalla. Sitten ruvettiin musisoimaan, nimenomaan musisoimaan kropalla. Jos Iltan säestäjä sattui olemaan pois, niin minä usein soitin. Minun kurssillani ei niin hirveästi ollut muita tällöisiä soittajia.

Iltta Leiviskä oli oman asiansa läpitunkema ja vakuuttunut siitä, niin kuin hyvän kasvattajan ensimmäinen ehto on. Hän oli suurenmoinen. Tekeminen oli myös prosessionaalista: tehtiin tiettyjä asioita hyvässä järjestyksessä.

Olen ollut liikunnasta aina kiinnostunut ja harrastanut naisvoimistelua ihan lapsesta asti. Myös koulussa olin jumpasta kiinnostunut ja tietenkin sitten paljon sitä säestin. Iltan tapaaminen oli kyllä minulle valtava elämys, ihan kuin jonkin kummallisen korkin avautuminen pullon suulta. Vaikka me olemme hyvin erilaiset persoonat, hyvin erilaiset tyytit, niin kyllä se antoi aivan valtavasti. Se Iltan opetuksesta ehkä puuttui, että ne eivät olleet kovin kouluun vietäviä ideologioita. Ne olivat meitä ja meidän kehitystämme varten.

Leiviskän aikana, vuonna 1958, liikuntataide/plastiikka ja rytmiiikka tulivat pakollisiksi oppiaineiksi musiikinopettajia valmistavalla koulumusiikinostastolla, joka oli perustettu vuotta aikaisemmin. Opetuksen sisältö pysyi pääosin samana, mutta muotoutui vähitellen antamaan valmiuksia soveltaa musiikkiliikuntaa myös koulun musiikinopetuksessa. Myöhemmin 1960-luvulla Inkeri toimi Leiviskän opetuksen säestäjänä ja sai siitä lisätukea musiikin ja liikkeen yhdistämiseen omassa työssään. Lisäksi Gripenbergin ja Leiviskän loistavat pedagogiset esimerkit antoivat pohjan Inkerin oman musiikkiliikuntapedagogiikan synnylle.

Opetustehtävät 1950–1970-luvuilla

Hanna-Maija Aarnio

Leppävaaran kansakoulu ja yhteiskoulu

Tässä luvussa kerrotaan Inkerin ensimmäisistä vuosista opettajana, ensin kansakoulunopettajana ja sitten yhteiskoulun musiikinopettajana Leppävaarassa.¹

Inkeri toimi opettajana Espoon Leppävaarassa vuosina 1954–65. Hän aloitti opettajanuransa Leppävaaran kansakoulussa syksyllä 1954. Seuraavana vuonna aloitti toimintansa Leppävaaraan yhteiskoulu, jossa Inkeri kansakoulutyönsä ohella alkoi opettaa musiikkia ja liikuntaa. Yhteiskoulun laajentuessa alun kaksiluokkaisesta aina kahdeksanluokkaiseksi – lukio- luokat sisältäväksi kouluksi – Inkerin työnkuvakin muuttui niin, että viimeisinä vuosina siihen kuului pelkästään yhteiskoulun musiikinopetus.

Vuonna 1955 perustettiin Leppävaaran yhteiskoulu. Kaksi ensimmäistä luokkaa ensin, kuten siihen aikaan oli tapana. Silloin olin kansakoulunopettajan virassa ja hoidin koulun musiikkipuolen. Kansakoulunopettajat antoivat mielellään minulle musiikinopetuksen, kun se ei ollut kaikille kovin mieluista opetettavaa. Ja minä puolestani annoin pois esimerkiksi käsityöt, ja sain sitten taas liikuntatunteja tilalle, joita otin mielelläni. Kai siihen mieluisaan asiaan oli sellainen intuitio, että sitä rupesi tekemään enemmän. Aika vähillä eväillä, mutta ilmeisesti oikein.

¹ Tässä luvussa lähteenä on käytetty Rahkosen (1994) tutkielmaa ja Olli Simolan sekä Tytti Lindhin ja Riitta Somerin haastatteluja kesältä 2015. Lisäksi lähteenä on käytetty Inkeri Simola-Isakssonin haastattelua syksyiltä 2006.

Leppävaaran yhteiskoulun opettajat. Inkeri ylärivissä neljäntenä vasemmalla Kuva: Tytti Lindh.

Inkeri oli suorittanut Varalan liikuntaopiston neliviikkoisen voimistelunohjaajan kurssin kesällä 1950. Jo opiskeluaikanaan hän ohjasi tyttöjen voimisteluryhmiä ja jatkoi tätä myös opettajantoimensa ohella Leppävaaran naisvoimistelijoissa. Lisäksi hän veti lauluryhmiä ja kuoroa Espoon työväenopistossa. Inkerin ensimmäisen oman luokan oppilaana Leppävaaran kansakoulussa oli muiden muassa Tytti Lindh, tuohon aikaan Linkola, jonka muistoja seuraavassa:

Tytti Lindh

Vuonna 1954 tuli Inkeri Simola opettajaksi Leppävaaran kansakoulun neljännelle luokalle. Tälle luokalle tulin minäkin oppilaaksi muutettuumme kesällä Helsingistä Leppävaaraan. Olin vieras muille luokkatovereille, kuten Inkerikin, ja hän otti minut heti huomaansa.

Inkeri oli todella mukaansatempaava opettaja, joka omalla persoonallaan nosti meidän koko luokkamme itsetuntoa. Samalla hän nosti myös tiedollisen tasomme huippuunsa. Hän käytti pyyteettömästi ja ilman palkkaa omaa aikaansa koulun jälkeen erilaisiin kerhoihin. Näihin kuuluivat kuoro, tanssikurssit ja erityisesti oppikouluun pyrkivien laskuharjoituk-

set. Inkeri oli päättänyt, että olimme parhaita, kun oppikouluun pyrkimisen aika tulisi. Hänen ansiostaan olimmekin huippuporukkaa pyrkiessämme kesällä 1955, ja melkein kaikki halukkaat pääsivät luokaltamme oppikouluun.

Kevään 1955 ikimuistoinen huippuhetki oli, kun Inkeri vei kaikki luokan työt Yrjönkadun uimahalliin 25. huhtikuuta. 25-vuotissyntymäpäivänsä kunniaksi hän tarjosi kotimatalla meille kaikille jäätelöt, joka oli siihen aikaan harvinaista herkkua. Tätä reissua muistelimme Inkerin kanssa myöhemminkin.

Vuonna 1955 Inkeri nimitettiin juuri perustetun Leppävaaran yhteiskoulun liikunnan ja musiikin opettajaksi kahdellatoista viikkotunnilla. Rinnalla jatkuivat myös kansakoulunopettajan työt. Opettajia yhteiskoulussa oli silloin vain kuusi ja oppilaita 80. Sain nauttia Inkerin opetuksesta yhteensä kokosen yksitoista vuotta, jonka hän

Leppävaarassa opetti, muutamia virkavapaavuotia lukuun ottamatta. Koko tuon ajan Inkeri oppi ja opiskeli myös itse ja antoi toisille kaiken sen, minkä oli oppinut.

Inkeri tuli muutenkin tutuksi. Otin häneltä piano- ja laulutunteja, ja osallistuimme jopa muutamiin laulukilpailuihin. Hän sai minut innostumaan laulamista ja musiikkileikeistä.

Inkeristä tuli ystävä myös meidän perheellemme. Ystävyysimme säilyi läpi koko Inkerin elämän.

Minusta itsestäni tuli matemaattisten aineiden vanhempi lehtori, kuten Inkerin isäkin oli ollut. Toimin opettajana yli 40 vuotta. Kun opetin fysiikkaa isolle poikaryhmälle alkuaikoina, saatoin laulattaa heillä esimerkiksi jonkun teekkarilaulun, jos eivät oikein jaksaneet keskittyä. Sen opin Inkeriltä. Inkerin luomaa musiikki-intoa en ole koskaan unohtanut, vaan musiikki on seurannut koko meidän perheemme mukana aina.

Rakkaat omat oppilaani

Inkerin erityisen hyvä suhde oppilaisiin tuli esille jo hänen opettaessaan ensimmäistä omaa luokkaansa. Tytti Lindh kertoi haastattelussaan kesäkuussa 2015, että Inkerillä oli kyky huomioida jokainen oppilas erikseen jo silloin 1950-luvulla. Hän sai mukaansa myös ne, jotka eivät muuten innostuneet mistään ja joita tänä päivänä saatettaisiin kutsua syrjäytyneiksi. Hän kohteli kaikkia tasapuolisesti, eikä esimerkiksi oppilaitten piirustuksia koskaan valikoitu, vaan kaikki ripustettiin aina seinälle. Luokan *Tiernapoika*-esityksissäkin Inkeri halusi keksiä jokaiselle oppilaalle oman roolin, minkä vuoksi tähden heiluttajia ja enkeleitä oli runsaasti.

Puhuessaan luokalle Inkeri sanoi *rakkaat omat oppilaani*, ja hän myös halasi usein. Oppilaat puhuttelivat opettajaa koko nimellä Inkeri Simolaksi.

Niin pidetty kuin Inkeri olikin, hänkään ei nuorena opettajana pärjännyt koulussa joka tilanteessa niillä keinoilla, joilla oli kuvitellut pärjäävänsä. Leppävaarassa Inkeri kohtasi myös haastavia oppilaita, mitä hän myöhemmin piti hyvin opettavaisena kokemuksena. Opetuskokemuksen myötä kehittyi myös taito siirtää huomio pois itsestä oppilaisiin.

Se oli sellaista nuoren, vastavalmistuneen opettajan kivistä kokemuksestä. Muistan nuorena opettajana olleeni niin täynnä opettamisesta, etten aina edes kuullut oppilaiden vastauksia. Olin täysin itseni ympärille kietoutunut. Opettajaikäni kunniaksi on sanottava, että vuosi vuodelta havaitsee ja erottaa paremmin ja nopeammin oppilaiden yksilöllisen kehittymisen ryhmässä. Vähitellen valtaa tunne, että poistuu omasta itsestään oppilaiden joukkoon observointisilmineen havainnoimaan. Alussa se oli vaikeaa, mutta taito kehittyi ajan kanssa. Se on arvokas taito, saisi kehittyä jo aikaisemmin, koska se antaa itsevarmuutta ja vapauttaa valtavasti.

Inkerin veli Olli Simola vieraili silloin tällöin sisarensa luona Leppävaarassa. Hän kertoo Inkerin suhtautumisesta oppilaisiinsa ja kollegoihinsa seuraavaa:

Inkeri tutustui äärettömän nopeasti opettajatovereihinsa, kuten yleensäkin ihmisiin. Lisäksi hänellä oli aina äärettömän hyvä suhde oppilaisiinsa. Se on meillä molemmilla vähän kuin isän peruja. Oppilaat ovat ihmisiä, eikä niitä katsota mistään korkeammalta. Inkerillä oli paljon hyviä ystäviä Leppävaarassa niin koulussa kuin koulun ulkopuolella, ja hän tuli hyvin toimeen kaikkien kanssa.

Inkerin ensimmäinen oma luokka Leppävaarassa vuonna 1955. Alarivissä baskeri päässä Tytti Lindh. Kuva: Tytti Lindh.

Inkerillä oli luokassaan piano, jolla hän säesti lauluja, ja siellä laulettiin aina, niin matematiikan kuin uskonnon tunneilla. Jos oppilaat olivat levottomia, Inkeri kekseliäänä opettajana keskeytti opetuksen ja nostatti lapset ylös leikkimään ja laulamaan. Tytti Lindhin mukaan silloin laulettiin usein ”helppoja renkutuksia, joihin otettiin taputukset mukaan”. Kun laulu lopui, tuntia jatkettiin siitä, mihin se oli jäänyt.

Piirileikit olivat lähellä Inkerin sydäntä, ja niitä mentiin myös Inkerin järjestämässä vanhempainilloissa. Yksi lasten suosikeista taas oli *Hansvilli*, jota lapset leikkivät välitunneillakin.

Inkeri järjesti oppilaille aktiivisesti myös vapaa-ajan toimintaa. Hän muun muassa antoi kotonaan yksityistunteja pianonsoitossa. Koska Inkeri asui aluksi koulun pihapiirissä vanhassa rakennuksessa, hänen kotiinsa oli helppo mennä. Inkeri piti myös liikuntakerhoa, jota Tytti Lindh kuvaa varhaiseksi musiikkiliikunnaksi. Musiikin ja liikunnan yhdistäminen oli Inkerille luontevaa. Liikuntakerhossa tutuksi tulivat perinteiset taputukset ja piirileikit, kuten *Ei ole leskeä ollenkaan* ja *Lintu lensi oksalle*. Koulussa Inkeri opetti luokkansa tanssimaan ja vastasi myös Leppävaaran yhteiskoulun vanhojen tanssien opetuksesta joka vuosi.

Myöhemmin Inkeri asui Mäkkylässä. Tytti Lindh muistelee, että Inkerin asunnossa oli piano, jonka päällä hän piti kuvia säveltäjistä. Kuvat olivat aikajärjestyksessä, ja Tytti muistaa ihailleensa sitä, miten paljon Inkeri tiesi näistä säveltäjistä.

Inkeri puhui usein kosketuksen merkityksestä. Myös Tytti Lindh kertoo saaneensa Inkeriltä tämän opin evääksi elämäänsä ja työhönsä.

Inkerin piano Leppävaarassa.
Pianon päällä kuvia säveltäjistä.
Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Aina kaikissa juhlissakin Inkeri sanoi, että *ottakaa naapurin kädestä kiinni*. Hän sanoi, että koskettaminen on tärkeää – *sinun täytyy koskettaa ihmistä*. Tämän opin häneltä, ja se seurasi mukana koko 40-vuotisen opettajanurani ajan. Kosketuksessa on aina mukana sellainen ystävyyden ja tutustumisen elementti. Inkeri painotti sitä, että ihmisen täytyy pystyä koskettamaan toista ihmistä ja olemaan sillä tavalla läheinen. Tämä jäi minulle mieleen jo sieltä kansakouluajoilta.

Liikunta osaksi koulun musiikinopetusta

Opettajantyönsä ohessa Inkeri oli tiiviisti tekemisissä erilaisten voimisteluryhmien kanssa koko sen ajan, jonka asui Leppävaarassa. Vähitellen ideat voimistelutunneilta, omista liikuntaharrastuksista ja liikuntasäestyksestä alkoivat siirtyä myös musiikintunneille. Inkeri huomasi liikunnasta olevan apua musiikin oppimisessa, ja Sibelius-Akatemian opit pääsivät uudella lailla käyttöön. Opiskeluaikojen virikkeet olivat olleet voimakkaita ja niistä alkoi syntyä uusia ideoita käytännössä.

Loppujen lopuksi siemen oli hyvin kylvetty. Iltan opettajajohtoisuus oli saanut aikaan sen, että sitten kun tuli ne omat olot Leppävaarassa, niin oli hirveän helppoa putkauttaa ja tavallaan kasvattaa itsestensä sitä omaa luovuuttaan. Olin saanut hyvin voimakkaan kipinän Iltalta Akatemiassa, joka oli helppo sopeuttaa tähän luokkayhteisöön.

Sieltä se musiikkiliikunta tuli, tarpeen kautta. Ei niin, että ajattelin, että tämä on minun hommani, vaan että rupesin tarvitsemaan niitä asioita, joita olin oppinut. Minun oma opetustapani oli liikkeen ja laulun yhdistäminen.

Musiikkiliikunnalle oli 1950-luvulla tarvetta. Musiikintuntien virikkeet olivat sotien jälkeisessä Suomessa vähäisiä, eikä kaikissa kouluissa ollut edes pianoa, saati soittimia oppilaille jaettaviksi. Inkeri koki tarpeelliseksi keksiä tavan, jolla saisi aktivoitua jokaisen oppilaan – myös ne, jotka eivät laulaneet tai soittaneet, tai ylipäänsä olleet kiinnostuneita musiikista. Tärkeintä Inkerille oli, ettei kukaan jäisi ulkopuolelle. Laulutaidottomat leimattiin tuohon aikaan helposti epämusikaaliseksi.

Musikaalisuuden merkitystä korostettiin aivan liikaa. Jokainen oppii laulamaan, jos kädestä pidetään. Ja kaikki oppivat nauttimaan musiikista, kun siihen tarjotaan tilaisuus.²

² Karvinen 2009.

Inkerille oli luontevaa yhdistää liikunnan- ja musiikintuntien opit, olihan hän itse liikkunut ja musisoanut koko elämänsä. Hän muovasi Sibelius-Akatemiassa oppimastaan liikunnasta helpomman version, jonka pystyi viemään mukanaan koulumaailmaan. Näin alkoi musiikkiliikunta vähitellen siirtyä suomalaiseen kouluun ja osaksi musiikinopetusta. Se tarjosi sellaisen musiikinopettamisen muodon, jonka avulla kaikki lapset pystyivät olemaan mukana ja saamaan omakohtaisen kokemuksen musiikista.³

Suunnittelin yksinkertaisia pikku koreografioita. Oppilaat liikehtivät niiden mukana ja kaikki saivat kiinni musiikin ja rytmin ideasta. Mutta kyllä se on Iltan ansiota, että tälle alalle hakeuduin. Iltan prosessi ja tapa tehdä asioita oli tarttunut minuun ja vaikutti tekemiseeni todella paljon, vaikka tietenkin jokainen seuloa jutut oman suodattimensa läpi.

Iltaan verrattuna minun opetukseni oli maanläheisempää. Minulle tuli tarve ”maallistaa” musiikkiliikuntaa tavalliseksi ja jokaiselle oppilaalle sopivaksi. Mukaan tuli esimerkiksi kansantanssi, jota emme Iltan tunneilla varsinaisesti tehneet.

Musiikkiliikuntaideoita kritisoidaan

Inkerin musiikkiliikunta toi kouluun ja musiikinopetukseen juuri sitä yhteistä ja kaikille sopivaa tekemistä, jota tuohon aikaan kaivattiin. Inkerin tapa toimia poikkesi kuitenkin paljon totutusta, ja hän sai luonnollisesti myös paljon kritiikkiä osakseen.

Kun minä aloitin silloin 1950-luvulla, niin minut suurin piirtein painettiin maan rakoon. Sanottiin, että liikunta on liikuntatunnilla ja musiikki musiikintunnilla. Sen puolesta olen saanut taistella aikoinaan. Minulla oli tästä asiasta voimakas intuitio ja koin sen tärkeäksi. Minulla musiikkiliikunnan pohja on ehdottomasti sekä Dalcroze-menetelmässä että siinä käytännössä, jonka sain itse omassa koulutuksessani Ilta Leiviskältä.

Jo 1950-60-lukujen taitteessa Inkeriä pyydettiin kirjoittamaan joitain musiikkiin liittyviä artikkeleita. Hän kirjoittikin muun muassa *Koulumusiikin käsikirjaan* vuonna 1964 siitä, kuinka tärkeää on paitsi liikkua myös liikkua ja musisoida yhtä aikaa ja kokea rytmiä keholla. Tätäkin kritisoiin. Arvostelijat kummastelivat sitä, kuuluvatko kansantanssitkin musiikinopetukseen.

³ Karvinen 2009.

Inkeri tuomarina Leppävaaran yhteiskoulun urheilukilpailuissa 1961. Kuva: Tytti Lindh.

Jos olisin siitä masentunut, olisin luultavasti lopettanut tämän työn jo siinä vaiheessa. En tarkoita pelkästään tuota nimenomaista arvostelua. Hyvin monta muutakin kertaa sain kuulla tämän työn olevan viihdettä ja huvittelua. Mutta en masentunut. Minä vain jatkoin edelleenkin sinnikkäästi, uudelleen ja uudelleen. Ja tässä ollaan, monen vuosikymmenen jälkeen, monen vuosikymmenen elämäntyö takana.

Myös Olli Simola ryhtyi opettajaksi ja valmistui Heinolan opettajaseminaarista vuonna 1958. Sisäruukset jakoivat paljon ammatillisia asioita:

Puhuimme Inkerin kanssa paljon töistämme, kun kerran olimme samalla alalla. Puhuimme musiikista ja esimerkiksi kaikenlaisista sovituksista. Jos minulla oli jokin ongelma, niin kysyin Inkeriltä aina, kuinka sinä tekisit tämän. Ja vastaavasti hän kysyi minulta montaa asiaa. Tällaista vuorovaikutusta meillä oli paljon.

Muistan, kun auskultoin Orivedellä suorittaessani aikuisopetuksen tutkintoa 1960-luvulla. Minulla oli näytetunti tulossa ja aiheena taisi olla Oskar Merikanto. Soitin Inkerille ja kysyin, olisiko hänellä aikaa, niin tulisin juttelemaan vähän siitä, millä tavalla näytetunnin tekisin. Lähdin varta

vasten Orivedeltä junalla Helsinkiin Inkerille illaksi. Inkeri kysyi, että millainen aihe sinulla on, ja siinä sitten katseltiin yksi ehtoo. Inkeri sanoi, että tee niin ja näin ja noin ja minä sanoin, että kiitos hyvistä neuvoista. Ja tein sillä tavalla. Sain laudaturin siitä näytteestä.

Leppävaaran naisvoimistelijat

Leppävaarassa asuessaan Inkeri lähti innokkaasti mukaan myös naisvoimistelijoiden toimintaan. Koko tuon ajan kaikki Leppävaaran naisvoimistelijoiden ryhmät, aikuisista tyttöosastoon, harjoittelivat hänen ohjauksessaan. Ryhmät menestyivät hyvin ja esiintymisiä riitti. Mukana voimistelemassa olivat myös Riitta Somer (o.s. Linkola) ja Gitta Kervinen, joiden muistoja voimistelusta ja Inkeristä seuraavassa.

Inkeri pianon ääressä vuonna 1958. Kuva: Riitta Somer.

Riitta Somer: Inkeri ja tyttöjen voimisteluryhmät

Leppävaaran naisvoimistelijat perustettiin 31.8.1927 Espoon ensimmäisenä naisvoimisteluseuran. Sysäyksen perustamiselle antoi kouluneuvos ja naisvoimistelun uranuurtaja Anni Collan, joka oli seuran ensimmäinen ohjaaja. Collan oli perustanut aikaisemmin myös Helsingin naisvoimistelijat -seuran.

Syyskaudella 1954 seuran tuli mukaan nuori opettaja ja sittemmin pitkäaikainen ohjaaja ja säestäjä Inkeri Simola. Samaan aikaan perustettiin Leppävaaran naisvoimistelijoiden tyttö- ja koululaisryhmät. Minäkin liityin joukkoon – olihan Inkeri myös sisareni Tytin kansakoulunopettaja.

Inkerin asuessa Leppävaarassa ei siellä tai lähiseudulla järjestetty yhtään juhlaa, jossa Inkeri ei olisi ollut mukana. Jos aiottiin järjestää jotain, niin heti ajateltiin, että kysytäänpä Inkeriltä, saisiko hän sinne jonkin joukon esiintymään. Inkeriä tarvittiin melkein aina, koska säestäjiä ja pianisteja ei ollut monta ja hän oli aina valmis.

Esiinnyimme ryhmän kanssa muun muassa pikkujouluissa, Tevisiossa ja hyväntekeväisyysjuhliissa, etenkin Yhteiskoulun hyväksi, sekä Espoon kaupungin juhlissa. Inkeri oli Leppävaaran hengetär, johon kaikki nojautuivat.

Inkeri ohjasi voimisteluryhmiä mukaansatempaavasti. Naisvoimistelijoiden tyttöjoukko kasvoikin vuosi vuodelta, ja lupauduin Inkerin avuksi pikkutyttöjen ryhmän ohjaajaksi. Myöhemmin valmistuin lastentarhanopettajaksi ja otin vastuulleni kaikki tyttöjen ryhmät kymmeneksi vuodeksi.

Inkerin parinkymmenen vuoden innokkaan ohjauksen jälkeen otin naisvoimistelun vastuulleni kokonaan ja vähitellen jaoin töitä useiden uusien ohjaajien kanssa. Inkeri auttoi aina myöhemminkin suurten juhlien järjestämisessä, etenkin säestyksissä ja ideoinnissa. Jatkoin mielelläni Inkerin opettamaa ja innostamaa perintöä hänen siirryttyään muihin tehtäviin. Innostusta lisäsi myös se, että Anni Collan oli isotätini ja toinen suuri esikuvani.

Inkeri tutustui hyvin perheeseeni ja kävi meillä voimisteluseuran kokouksissa. Hän antoi myös sisaruksilleni soittotunteja. Kokousten jälkeen lauloimme aina yhdessä, joskus jopa tunnin kerrallaan. Kävin myös Inkerin kuorossa. Hän ei antanut meidän koskaan laulaa paperista, vaan kaikki laulut oli opeltava ulkoa. Sen takia osaan edelleenkin ulkoa satoja lauluja! Inkeri säesti aina itse kaiken, improvisoi ja eläytyi.

Inkeri oli mukana monissa juhlissa Leppävaarassa. Kuvassa ohjelma vuodelta 1955, jonka kaikki numerot oli suunnitellut ja harjoituttanut Inkeri Simola. Kuva: Riitta Somer.

OHJELMA	
ALKUSOITTO, yhtye	KAPULAHARJOITELMA
MARSSI	KANSANTANHUJA
»SAMMAKOT»	SOITTOA, yhtye
»PERHOSET»	»TINASOITILAAIT»
KANSANRUNOJA	»VALSE LENTE»
— Väliäika —	
Arpajen myyntiä - Kalvia	
»MUSTALAISLEIRI»	YHTEISLAULUA
SOITTOA	»TARANTELLA»
KANSANTANHUJA	SOITTOA
PUHE, SNLL:n puh.joht. Liisa Orko	HARJOITELMA
T A N S S I A	

Birgitta "Gitta" Kervinen

"Äidin kasvimaalla, raparperin alla, sammakolla koti oli kultainen..."

Sirkka Valkola-Laineen tutun lastenlaulun sanat ja sävelet tuovat vahvat mielikuvat silmieni eteen 1950-luvun alkuvuosilta Espoon Leppävaarasta. Asumme niin sanotussa Åbergin talossa, lähes vastapäätä vanhaa kansa- ja kansalaiskoulua.

Leppävaaran kansalaiskoulun juhlasalissa järjestettiin lapsille erilaista liikuntaa. Järjestäjinä olivat paikalliset urheiluseurat. Yhteiskunnalliset luokkaerot olivat sodan jälkeen vahvat, mutta ne eivät kuitenkaan haitanneet pienten lasten harrastamista. Sinne mentiin, missä oli kivaa! Olin saanut kivasta satujumpasta tiedon ehkä pyhäkoulusta tai pihan muilta lapsilta. Olin kaikesta liikunnasta kiinnostunut ja halusin ehdottomasti jumppaan mukaan, sillä ohjaajana kuului olevan uusi opettaja Inkeri Simola.

Minun silmissäni Inkeri oli huomiota herättävän kaunis, aina

ystävällinen ja hymyilevä sekä innostava kansakoulun opettaja. Muistan ensimmäisen tunnin hyvin. Yläkoulun juhlasali oli täynnä lapsia. Inkeri näytti meille liikkeet ja opetti laulun sanat. Sitten hän siirtyi pianon taakse, ja me innostuneet "pienet sammakot" hypelimme iloisesti sinne ja tänne. Me lapset teimme Inkerin meille juuri opettamia voimisteluliikkeitä omaa taiteellisuuttamme noudattaen. Halusimme olla maailman kauneimpia sammakoita äidin kasvimaalla raparperin lehden alla. Ja Inkeri kehuu meitä jokaista. Voi kuinka se lämmitti mieltä. Oli turvallinen ja hyvä olo!

Enpä silloin pikkutyttönä arvannut, että Inkerin ja minun taipaleet yhtyisivät useamman kerran vuosikymmenten aikana ja että kaikista kohtaamisista jäisi vahvat, positiiviset muistot. Inkeri Simola oli opettaja, josta jokainen piti. Hän sai niin pojat kuin tytötkin innostumaan koulunkäynnistä. Minulle kannustava opettaja oli tärkeä. Hän toi valoa ja uskoa elämään: jokaisesta meistä voi kasvaa oman elämänsä sankari.

Inkeri Simola oli siis varsin tärkeä hahmo Leppävaarassa 1950- ja 60-luvulla. Myös Inkerille Leppävaara merkitsi paljon. Hän jopa sävelsi Leppävaaran laulun opettajakollegansa Astrid Sivénin runoon vuonna 1956 (ks. s. 57). Inkeri osallistui kaikkiin Leppävaaran juhllisuuksiin mielellään ja joskus niissä vieraili myös Inkerin veli.

Olli Simola

Inkeri järjesti kaikenlaista Leppävaarassa ollessaan, ja olin hänen kanssaan monissa juhlissa soittamassa. Soitimme nelikäteisesti alkusoiton kaikissa tilaisuuksissa, joissa olin mukana. Soitimme esimerkiksi *Carmenin* alkusoittoa, joka oli meidän bravuuri. Minä soitin vasemman puolen ja Inkeri oikean. Olimme kuulleet alkusoiton

ja Inkeri hankki siihen Helsingistä nuotit. Opettelimme sen sitten kotona, kun Inkeri oli käymässä. Muitakin klassisia teoksia soitimme, yleensä tuollaisia helposti tajuttavia kappaleita. Juhlien jälkeen oli usein vielä tanssit, ja nekin me soitimme yhdessä. Inkeri soitti pianoa ja minä haitaria. Minullakin on niitä samoja taipumuksia kuin Inkerillä, että soitan korvakuulolta melkein mitä vaan.

Sisarukset ja soittokaverukset Pälkäneellä kesällä 1956. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Leppävaaran laulu

1. 1960-luvun

2. 1960-luvun

1. Aika on kuluu, ja elämä on raskas, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla.

2. Aika on kuluu, ja elämä on raskas, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla.

1. Aika on kuluu, ja elämä on raskas, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla.

2. Aika on kuluu, ja elämä on raskas, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla.

3. Aika on kuluu, ja elämä on raskas, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla, / siinä on tulla, siinä on tulla.

Jo Leppävaaran yhteiskoulussa toimiessaan Inkeri oli opettanut osittain myös Alppilan kokeilukoulussa. Leppävaarassa vietettyjen antoisien vuosien jälkeen Inkerille tarjottiin uusia tehtäviä ja mahdollisuutta siirtyä elämässä eteenpäin. Leppävaarassa Inkeriä jäätiin tietenkin kaipaamaan, ja hänelle järjestettiin myös komeat läksiäisjuhlat.

Alppilan yhteislyseo ja Töölön yhteiskoulu

Alppilan yhteislyseo oli yksi valtion kokeilukouluista 1960-luvun Helsingissä. Alppilan kokeiluohjelmassa oli musiikilla huomattava rooli, ja yhteislyseon palveluksessa oli parhaimmillaan yhdeksän musiikinopettajaa. Alppilassa toimi A- ja B-orkesterit, kamarikuoro, puhallinyhtye ja jousiorkesteri. Opetusta annettiin klarinetin-, trumpetin-, viulun-, sellon- ja pianonsoitossa. Laajennetun musiikinopetuksen piirissä oli parisensataa lasta.⁴

⁴ Rahkonen 1994, Liite 2C.

Opettavainen vuosi Alppilassa

Inkeriä pyydettiin opettajaksi Alppilan yhteislyseoon, ja hän toimi siellä vuosina 1962–65. Osan tuosta ajasta hän hoiti samanaikaisesti opetustehtäviään Leppävaaran yhteiskoulussa, osan ajasta hän oli sieltä virkavapaalla. Päätoimisena Inkeri oli Alppilassa vain vuoden. Alppilan kokeilukoulussa Inkeri opetti ainakin laulua⁵ ja kuorolaulua sekä pianonsoittoa. Lisäksi Alppilassa oli voimistelunopettaja, joka piti tanssillisia voimistelutunteja, joita Inkeri säesti.⁶

Alppilan yhteislyseossa oppilaana oli mm. Irmeli Inkinen (o.s. Honkanen), joka pääsi myös Inkerin pianotunneille. Seuraavassa hän kertoo piano-opinnoistaan Inkerin kanssa.

Irmeli Inkinen

Olin Alppilan yhteislyseossa, kun vuonna 1963 tai 1964 luokanvalvojani tai musiikinopettajani mainitsi, että olisi mahdollista opiskella ilmaiseksi pianonsoittoa koulun tiloissa. Muistelen, että tunnit olivat aluksi musiikkiluokassa ja opettajana oli Inkeri Simola. Inkeri ei vaatinut, että kotona olisi piano. Aluksi meitä oli siinä kaksi soittajaa: minä ja toinen tyttö. Olin tuolloin noin 15-vuotias.

Inkeri oli todella ystävällinen. Pieleen soittaminen minulla tietysti meni, mutta Inkeri jaksoi aina lempeästi neuvoa. Hän sanoi, että kuuntelepa vielä, ja niin edelleen. Soittokirjana meillä oli *Aaron 1*,

jonka sain lainaan toiselta työltä. Minä pääsin opinnoissani *Keinukappaleeseen* asti.

En muista, kuinka kauan Inkeri antoi meille pianotunteja, mutta jossain vaiheessa opettaja vaihtui. Toinen opettaja ei ollut yhtään niin innostava kuin Inkeri. Tämä uusi opettaja vain näpytteli kynsillään ikkunaan ja seiso kauempana. Lopetinkin pianonsoiton aika pian.

Joskus jumppasalissa meillä oli myös sellainen jumppatunti, että Inkeri säesti ja me tytöt jumppasimme. En kyllä muista, mitä me jumppasimme. Inkeri ei ollut silloin minun varsinaisen musiikinopettajani, mutta hän kävi koulullamme paljon. Äitini oli töissä koululla ja hänkin muisteli, että Inkeri oli aina ystävällinen.

⁵ Nykyistä musiikkioppiainetta kutsuttiin tuolloin lauluksi.

⁶ Rahkonen 1994, 31.

Musiikinopettaja Inkeri Simola. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Leppävaaran vuosien jälkeen Inkerin oli aika siirtyä eteenpäin työurallaan. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Inkeri itse muisteli aikaansa Alppilan yhteislyseossa seuraavasti:

Olin Alppilassa päätoimisesti vain yhden vuoden, mutta se oli kiva, erilainen ja opettavainen vuosi. Minulla on vankka käsitys, että ihminen oppii työtä tekemällä, minä ainakin olen oppinut. Sanotaan, että opettaessaan oppii itsekin. On hyvin vaikea oppia opettamaan millään muulla keinolla kuin opettamalla.⁷

Musiikin lehtorina Töölön yhteiskoulussa 1964–73

Vuonna 1964 Inkeri siirtyi opettajaksi myös Töölön yhteiskouluun, jonne perustettiin samaan aikaan musiikin lehtoraatti. Töölön yhteiskoulu oli yksityinen koulu, joka Alppilan yhteislyseon tavoin toimi valtion kokeilukouluna. Siellä kokeiltiin luovien aineiden toimivuutta. Opettajien yhteistyö toimi ja heidän keskuudessaan vallitsi hyvä henki. Taideaineiden välinen yhteistyökokeilu tuottikin koulussa hedelmällistä tulosta.⁸

Inkeri oli jo pitkään käyttänyt työssään musiikkiliikuntaa, ja hänen myötänsä musiikkiliikunnasta tuli myös Töölön yhteiskoulun oppilaille arkipäivää ja luonteva tapa opiskella musiikkia. Samanaikaisesti muu

⁷ Rahkonen 1994, 31.

⁸ Rahkonen 1994, 31.

Suomi ja muut opettajat vasta heräilivät kokeilemaan musiikkiliikunnan mahdollisuuksia. Musiikkiliikunta tuli osaksi peruskoulun opetussuunnitelmaa vuonna 1970, jonka jälkeen siitä kiinnostuttiin entistä laajemmin. Rahkonen (1994) kuvaa tutkielmassaan Inkerin harjoittamaa musiikkiliikuntapedagogiikkaa Töölön yhteiskoulussa lainaten Kaija Brandtin 1972 ilmestynyttä artikkelia:

Musiikinopetuksen vallankumous

Musiikkiliikunta kuuluu peruskoulun opetusohjelmaan. Tällä hetkellä se on vielä uutta muualla paitsi Töölön Yhteiskoulussa. Inkeri Simola-Isaksson on siellä nimittäin jo kymmenisen vuotta opettanut musiikkia liikunnan avulla. Näillä tunneilla lapset saavat purkaa itsestään vapaasti kaikki hyppimisen ja heilumisen halut, sillä välillä tunnista tehdään jopa riehakas tanssihetki. Ja siellä menee mukana opettaja yhtä innokkaasti kuin oppilaatkin. Musiikkiliikunnasta näyttääkin tulevan oikea musiikinopetuksen vallankumous.

Töölön Yhteiskoulussa vallankumous on jo kestetty. Käytävien ja luokkien kunnianarvoiset kipsipäätkin ovat jo luultavasti tottuneet koulun musiikinopettajan, Inkeri Simola-Isakssonin opetustyöhön ja nähneet hänen luokkineen aina silloin tällöin valtaavan koulun voimistelusalin musiikkitunnin ajaksi. Ehkäpä he jo nautiskellen sulkevat silmänsäkin ja yhtyvät mielessään rytmiin, kun kuulevat vanhan pianon ja lasten äänien kaikuvan ovien läpi: siellä tömistetään, rummutetaan, taputetaan, lihotellaan ja laahataan kymmenin pienin käsin ja jaloin – –

Lapset ovat innoissaan – – Tavallisella tunnilla he joutuvat istumaan paikallaan ja nousevat sanomaan jotakin pari kertaa tunnissa. Nyt he ovat päässeet hiljaa istumisesta, laulutuntien ikivanhoista maakuntalauluista ja virsistä – – Yksinlaulamisen piinaa ja häpeääkään ei enää tarvitse kärsiä. Nyt taputetaan, tanssitaan, lauletaan rytmisesti hauskoja, eri kielisiäkin lauluja ja kuunnellaan levyjä. Mutta vielä enemmän on liikunnan mukaan ottaminen uudistanut musiikinopetusta.

Jo noin kymmenen vuoden ajan Inkeri Simola-Isaksson on nimittäin opettanut musiikkia ja vaikeita musiikinteorian asioita yhdistämällä ne liikuntaan. Entisestä poikkeavalla mielenkiintoisella opetustavallaan hän saa musiikinteorian siten eläväksi ja havainnolliseksi. Musiikkiliikuntatunnilla lapset saavat toteuttaa liikkumisenhaluaan ja yhdistää sen toiseen asiaan josta yleensä pitävät, musiikkiin. Leikkien ja liikunnallisten sommitelmien muodossa he oppivat musiikkitietoon kuuluvia tärkeitä asioita. Se on sekä hauskaa että hyödyllistä.

Lapselle musiikkiliikuntatunti on Inkeri Simola-Isakssonin mielestä purkautumishetki, jonka aikana opettajan on jakettava kestää ääni ja liike, jolta tavallisissa opetustilanteissa suojaudutaan kielloin ja käskyin. Päinvastoin opettajan on inspiroitava, vaikutettava äänen ja liikkeen syn-

Koulujen loma-ajat Inkeri vietti perheensä luona Pälkäneellä. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

tymiseen. Musiikkiliikunnassa lapset saavat ilmaista itseään ja musiikkia valitsemillaan tavoilla, ja se on nimenomaan ääntä tai liikettä. Niin innostuneita he ovat, että parin asiaankuuluvan vapaamuotoisen intiaanisoran jälkeen jo pyytävät saada jotain ohjelmaa. Esimerkiksi neljäsluokkalaiset ja siitä vanhemmat vaativat selväpiirteisiä tehtäviä musiikkiliikuntansa pohjaksi. Juuri tällaisena luonnollisesti pulppuilevana, lapsista itsestään ulos tulevana Inkeri Simola-Isaksson toivookin näkevänsä luovan toiminnan. Hänestä luovuus ei ole ihmeellistä, vaan pikemminkin luovuuden puuttuminen. Lasten pieniltä sommitelmilta, ilmaisullisilta kokonaisuuksilta ja improvisoinneilta hän ei vaadi liikunnallisesti hallittua muotoa. Pääasia on, että lapsi vastaa liikkeellä musiikin kutsuun. Ei ole laisinkaan tärkeää miltä se näyttää, kunhan se ilmaisee häntä itseään ja musiikkia.

Pieni sommittelutehtävä voidaan saada esimerkiksi musiikin ABA-muotorakenteesta. Inkeri Simola-Isaksson soittaa kappaleen alun ja lopun

samanlaisena, A:na. Eräästä sommitteluun syventyneestä ryhmästä tehtävä tulee esille piirinä, jossa kaikki hieman etukumarassa ottavat sivuaskelia piirin pyöriessä ja tehostavat rytmiä taputuksilla reisiinsä. B-osan alkaessa ryhmän keskimmainen keksii laskeutua alas ja muut hänen ympärillään nousevat hitaasti ylöspäin, varpailleen, ojentaen kevyesti liikutellen käsiään ylöspäin. Sitten he laskeutuvat takaisin, kumartunut keskimmainen nousee hitaasti ylös ja kaikki aloittavat A-osan uudelleen. Näin he ovat liikesarjan toistolla saaneet esille musiikin toistumisen ja liikkeiden reippaudella ja hitaudella myös onnistuneet kuvailemaan musiikin muuttuvia sävyjä ja voimaa. Ilman mitään ihmeellisiä valmismalleja he ovat ”luoneet”, sommitelleet ja ”ilmaiset itseään” musiikissa.

Musiikkiliikuntatunnin ohjelmaan voi opettajan valinnasta riippuen kuulua mitä tahansa musiikinteorian asioita. Sillä voi olla tahtilajien opettamista, jotka saadaan helposti liikkeillä esiin; valssinaskeleet syntyvät itsestään keinumisen tunteesta. Tunnilla voi olla kuunteluharjoituksia, joissa kuvataan musiikkia, sen voimaa, tempoa ja sävyjä. Voidaan keksiä mielikuvia mistä tahansa; muuttua kasveiksi ja eläimiksi, hiipiä, lihotella, laahata ja tömistää.

Kontaktikykyä ja sosiaalisuutta täytyy kehittää esimerkiksi parileikein ennen ryhmätyöskentelyn onnistumista, jota tarvitaan pikku sommitelmia ja improvisointia varten. Rytmiiän kehittämisessä on valtavasti musiikkillisiä mahdollisuuksia, sillä soittimien hallinta voidaan aloittaa omista käsistä ja jaloista. Musiikin kaanon-muoto esimerkiksi voi johtaa mielenkiintoisilta ja jännittäviltä näyttäviin piireihin, jotka liikkuvat jatkuvina rytmisinä ketjuina. Tanssinaskeleet antavat varsin paljon liikeaineistoa musiikkitehtäviin, ja sekä klassiset että modernit tanssit ovat loppumaton ilon lähde. Kun musiikkitunnista tehdään disco, ei riemulla ole rajoja. Siellä menevät opettaja ja oppilaat yhdessä sambaa ja opettaja on se, joka huutaa: *Svengiiä lapset, antakaa svengata!*

Jos tästä menosta joku todellinen tai kuvainnollinen kipsipää putoaa, niin antaa rauhassa pudota. Tärkeintähän on, että peruskoulun lapsetkin saavat nauttia yhtä antoisista tunteista kuin nyt jo Töölön yhteiskoulun koululaiset.⁹

Olli Simola muistelee Inkerin usein kertoneen työstään Töölössä. Yhteiskoulusta valmistui paljon yhteiskunnallisia ja kulttuurialojen vaikuttajia, mutta Inkeri kertoi erityisesti eräästä oppilaastaan: hyvin lahjakkaasta pojasta, joka lauloi aina kaikissa koulun juhlissa. Inkeri oli jo kouluaikoina ajatellut, että tuosta pojasta kuullaan varmasti vielä. Myös pojalle suhde kannustavaan musiikinopettajaan oli nuoruusiässä hyvin tärkeä (ks. s. 63).

Koska Inkerillä oli paljon työtehtäviä, oli hänellä myös paljon entisiä oppilaita. Mukaansatempaavalla tyylillään hän jäi helposti ihmisten mie-

⁹ Rahkonen 1994, Liite 3A

Heikki "Hector" Harma

Sain tutustua Inkeri Simola-Isaksoniin Töölön yhteiskoulussa vuosina 1965–68. Hän oli musiikinopettajani ja hyvin merkittävä henkilö minulle. 1960-luku oli nuorison radikalisoitumisen aikaa, jolloin opiskelijat nousivat barrikaadeille ja koulujen teiniliitot hakivat uusia tuulia lukioelämään. Oltiin taantumuksellisuutta vastaan, ja se oli uutta suomalaisessa koulu-elämässä.

Töölön yhteiskoulu oli hyvin konservatiivinen koulu, kuten suurin osa sen opettajistakin.

Olin laulajanurani alussa ja levyitin *Palkkasoturin* vuonna 1966. Kohetasin koulussa kovasti vastustusta pasifististen mielipiteiden vuoksi, mutta Inkeri puolusti minua aina, myös opettajainhuoneessa. Hän osasi tukea ja kannustaa ja oli ainoa opettaja koko koulussa, joka ymmärsi minua ja jota kunnioitin. Inkerin pelisilmä toimi hienosti ja hän osasi käsitellä myös kapinallisia teinipoikia.

En kohdannut Inkeriä pitkiin aikoihin, kunnes vuonna 1997 hänet oli minulle yllätyksenä kutsuttu mukaan 50-vuotisjuhliini. Jälleen näkeminen oli riemukas ja Inkeri entisensä.

liin. Aktiivisena ihmisenä hän kohtasi heitä myöhemminkin. Inkerillä oli aina aikaa kohdata ihminen, ja hänen muistinsa vanhojen oppilaittensa suhteen oli lyömätön.

Ei mikään ole parempaa kuin kuulla, että joku on saanut koulussa musiikillisen herätyksen: Tapasin taannoin kadulla henkilön, yhden oppilaani Töölön yhteiskoulusta. Hän sanoi, että hänelle oli ollut tärkeää, että opetin heille asioita taidemusiikista. Vaikka hän ei mielestään ollut erityisen musikaalinen, hän kertoi käyvänsä edelleen konserteissa ja on vinyt niihin tyttärensäkin. Se herätys voi olla ihan koulussa tapahtunut opetustilanne. Joku musiikki-perheen vesa, joka on tottunut musiikkiin pienestä asti, ei tarvitse semmoista erikseen, mutta juuri tällaiselle se voi olla merkittävää. Se äiti ei välttämättä olisi koskaan vinyt tyttärtään konserttiin ilman virikettä, siementä tai pistoa, ja nyt tytärkin on äidin kautta niihin tottunut. En enää muistakaan, mitä me laulettiin silloin Töölössä. Ehkä Schubertin liedejä, joitain helpoimpia. Ehkä joku semmoinen on puhkaissut sen intressin.¹⁰

¹⁰ Sajalin 2012, 34.

Suomalainen musiikkiliikuntapedagogiikka kehittyy

Inkeri kehitti omaa musiikkiliikuntapedagogiikkaansa koko ajan. Hän otti vaikutteita ympäristöstään ja lisäsi opetukseensa esimerkiksi historiallisia tansseja ja eri maiden kansantansseja¹¹. Lisäksi hän sovelsi musiikkiliikuntaa erilaisille ihmisjoukoille ja otti huomioon eri-ikäiset ja myös erilaisista taustoista tulevat ihmiset. Tärkeintä oli, että hänen pedagogiikkansa avulla jokainen pääsi mukaan musiikkiin ja pystyi ilmaisemaan itseään musiikillisesti. Alusta alkaen hän oli seurannut omaa intuitiivista käsitystään liikunnan ja musiikin välisestä yhteydestä.

*Olen ehkä pystynyt tekemään suomalaisen musiikkiliikuntakasvatuksen hyväksi sen, että olen kehitellyt meidän olosuhteisiimme sopivan systeemin liisäämällä perusaineksiin mausteen sieltä, toisen täältä. Se on mielestäni koko ydin.*¹²

Opettaessaan Töölön yhteiskoulussa Inkeri oli aloittanut myös työt Ilta Leiviskän säestäjänä Sibelius-Akatemiassa. Muuttuva musiikinopetus ja koulumaailma tarpeineen oli muuttanut myös Leiviskän opetusta, ja omaa musiikkiliikuntapedagogiikkansa kehitellyt Inkeri pääsi aitiopaikalle havainnoimaan tätä muutosta.

*1950-luvulla Ilta Leiviskän opetus oli pedagogista ja kasvattavaa, mutta ehkä se oli niin upeasti kätkeyty, että sitä ei aina opiskelija tajunnut siinä menon tiimellyksessä. 60-luvulla suuntaus aivan selvästi muuttui: hän opetti tulevia opettajia.*¹³

Koulun arjen vaatimusten mukaisesti Leiviskän opetus ikään kuin ”maalistui” ja pienet sommitelmat ja opetusharjoitukset tulivat mukaan hänen tunneilleen. Kun Leiviskän terveydentila huononi, Inkeri jatkoi hänen elämäntyötään Sibelius-Akatemian tuntiopettajana. Tuolloin, vuonna 1970, oppiainetta alettiin kutsua nimellä musiikkiliikunta.

Eräässä lehtihaastattelussa vuonna 1968 Inkeriltä kysyttiin, oliko voimistelunsäestys antanut idean ”tähän kiintoisalta tuntuvaan opetustapaan johtaa lapset liikkeitten ja liikunnan avulla tajuamaan musiikkia ja erikokoisesti sen rytmin ja melodian”. Inkeri vastasi kysymykseen seuraavasti:

¹¹ Rinta-Runsala 1995, 63.

¹² Rahkonen 1994, 42.

¹³ Rinta-Runsala 1995, 63.

Aivan varmasti. Koska sopiva musiikki tukee voimistelua, liikuntaa, puhumattakaan sitä varten sävelletystä musiikista, on sangen loogista kääntää musiikinopetuksessa asia päinvastoin. Tämä onkin näyttäytynyt opetusta tehostavaksi, oppilaitten kiinnostusta herättäväksi ja mukaansa vieväksi keinoksi. Musiikki ja liikuntahan ovat kuin sisarukset, melkeinpä kaksoiset. Tämä laaja ja antoisa kenttä suo monia mahdollisuuksia joskus ehkä vaikeasti tajuttavienkin musiikin asioitten elävöittämiseksi. Liikunnan antamaa vapautuneisuutta sekä kaikkia aktivoivaa mukaansatempaavuutta tuskin mikään muu korvaa.¹⁴

Työ lastentarhanopettajien seminaarissa Ebeneserissä

Inkeri aloitti tuntiopettajana lastentarhanopettajien seminaarissa Ebeneserissä vuonna 1971. Suomen lastentarhanopettajien koulutukseen perustettiin ensimmäinen vakituinen musiikin didaktiikan lehtorin virka vuonna 1974, ja Inkeri hoiti sitä seuraavat kolme vuotta. Tehtävänalaan oli yhdistetty sekä musiikin didaktiikka että musiikkiliikunta. Tuona aikana Inkeri loi perustan varhaisiän musiikin didaktiikan kokonaisvaltaiselle ja lapsilähtöiselle sekä musiikkiliikuntaan pohjaavalle musiikkipedagogiikalle. Inkeri perehtyi itselleen uuteen alueeseen, varhaiskasvatukseen, hyvin innokkaasti 1970-luvulla.

Ebeneserissä suorastaan opiskelin samaan aikaan: kuuntelin psykologien luentoja, kävin sosiologian tunneilla ja seurasin usein päiväkodeissa opetus-harjoittelutuokioita, joiden musiikin ohjaamiseen osallistuin. Se oli hyvää varhaiskasvatuksen koulutusta.¹⁵

Eräässä lehtihaastattelussa 1970-luvulla Inkeri kertoi ajastaan Ebeneserissä ja musiikkiliikuntapedagogiikkansa soveltamisesta myös alle kouluikäisille lapsille seuraavaa:

Ollessani musiikinopettajana Helsingin lastentarhanopettajaopistossa jouduin luonnollisesti kiinnittämään erityishuomiota tulevien lastentarhanopettajien kohderyhmään, alle kouluikäisiin lapsiin. Tutustuin asiaa koskeviin tutkimuksiin ja kirjallisuuteen ja varmistuin vähän kerrassaan siitä, että musiikkikasvatuksen mahdollisimman varhaisella aloitusajankohdalla on todella ratkaiseva merkitys kasvatuksen kokonaiskentässä.

Jo vauvan kanssa oleminen, seurusteleminen on tärkeätä. Jutteleminen on luontevaa liittää myös laulu, eikä äidin tai hoitajan pitää välittää siitä,

¹⁴ Rahkonen 1994, liite 6.

¹⁵ Rahkonen 1994, 32.

vaikka menisi vähän väärällä nuotillakin. Varsin varhaisessa vaiheessa lapsi kokee mielihyvää myös liikunnasta ja rytmistä. Tanssitetaan lasta sylissä, luetaan pikku loruja jne. Ja vähän kerrassaan pyritään tietysti monipuolistaamaan näitä musiikkituokioita – riippuen pienokaisen yksilöllisistä resursseista – siirtymällä kognitiivisille alueille, muistin ja motoriikan kehittämiseen.¹⁶

Inkeri oli erittäin tervetullut opettaja Ebeneseriin. Seuraavassa lastentarhanopettaja Pipsa Rusaman muisto Ebeneserin ajoilta.

Pipsa Rusama

Me Eben 81 kurssilaiset (vuosina 1971–72) olimme välillä erittäin tyytymättömiä musiikin opetukseen ja valitimme asiasta opettajille. Eräänä iltapäivänä tullessamme aamupäivän päiväkotiharjoittelun jälkeen Ebeen luennolle, ”taivas aukeni”. Inkku oli opettajamme. Hän säteili iloa ja innostusta, joka heti tarttui väsyneisiin ja turhautuneisiin opiskelijoihin. Hän osasi aina aistia opiskelijoiden vastaanotokyvyn ja muokkasi kulloisenkin tunnin tilanteen mukaan. Hänellä oli ehtymätön arsenaali opetukseen ja tunneilta lähdettyämme olimme taasen intoa täynnä.

Muistan hyvin erään iltapäivän. Olimme jälleen raahautuneet Ebeen tunnille. Mahtoikohan sataa vettä ja tunnelma olla yhtä synkeä kurssilaisten kesken kuin ilmakin. Tullessamme luokkaan Inkku tervehti, katsoi joukkoa ja pyysi meitä asettumaan mukavasti makaamaan lattialle. Sitten hän asettui pianon

ääreen! Koko tunnin hän soitti ihania säveliä, välillä hiljaa hyräillen, ja me loikoilimme lattialla. Ylös noustessamme olimme virkeitä, iloisia ja innoissamme kuin pienet peipposet. Käsittämätöntä, miten hän sai jaettua virtaa ja iloa kanssaihmiisiin. Olimme kiitollisia siitä ajasta, minkä Inkku ehti olla opettajanamme ja harmittelimme vain sitä, että Eben aika loppui ja sitä myötä myös hänen tuntinsa meille.

Tapasin Inkun myöhemmin muissa merkeissä. Erityisesti on jäänyt mieleen elokuva 2008, jolloin venezuelalainen kapellimestari Gustavo Dudamel johti huikaisevan konsertin Finlandia-talolla. Istuin tyttäreni kanssa paikallamme ja sattumoisin Inkulla oli viehkeä paikka. Ei voi kuin ihmetellä, miten hän muisti nimeni ja meidän Eben kurssilaisiamme, kysyen kunkin kuulumisia. Ei voi kuin hämmästellä sitä muistia ja lämpöä, jolla hän muisteli yhteistä Eben-aikaamme.

¹⁶ Rahkonen 1994, liite 4A.

Pienten lasten musiikkipedagogiikan uudistaja

Inkeri Ruukonen

Tässä luvussa kartoitan Ebeneserin toiminnan taustaa sekä tarkastelen Inkeri Simola-Isakssonin varhaiskasvatuksen opetusta ja sen merkityksiä koko alan kehittymiselle.

Inkeri lastentarhanopettajien kouluttajana

Suomen lastentarhaseminaarien ensimmäiset aineenopetuksen lehtoraatit perustettiin lapsipsykologiaan ja musiikin didaktiikkaan. Inkeri Simola-Isakssonin aika lastentarhanopettajien kouluttajana ajoittui vuosille 1974–77. Tämä aika ajoittuu historiallisesti mielenkiintoiseen ajanjaksoon, jolloin koulutusta kehitettiin 1971 tulleen lasten päivähoitolain voimaan tulon myötä erittäin innokkaasti ja innovatiivisesti. Toisaalta tuo vaihe ajoittuu yksityisen ja valtiollisen koulutusmuodon siirtymävaiheeseen eli lastentarhaseminaarin viimeisiin vuosiin ennen koulutuksen valtiollistamista ja muuttumista lastentarhanopettajaopistoiksi vuonna 1977.

Opiskelijaelämässä 1970-luvun alkupuoli oli vasemmisto-opiskelijaliikkeen kuohunta-aikaa ja se näkyi opiskelijoiden kriittisenä vastarintaliikkeenä Ebeneser-seminaarin kristillis-humanistisia kasvatuservoja vastaan. Opiskelijat vaativat tarkkoja perusteluja jokaiseen lasten kasvatukseen ja pedagogiikkaan liittyneeseen kysymykseen. Kouluttajan rooli koettiin tuolloin erittäin haastavaksi, ja psykologista sekä ymmärtävää kouluttajan otetta tarvittiin erityisen paljon juuri tuona aikana. Opettajien yhteishenkeä kuvataan voimauttavaksi tekijäksi, rehtorina 1973–84 toiminut Pirkko-Leena Lehti kuvaa opettajien yhteishenkeä: *”työtä oli paljon, mutta työtöverit olivat loistavia ja yhdessä jaksettiin ja haluttiin kehittää koulutusta.”* (Ruukonen 2007, 125–126). Inkeri toi varmasti oman positiivisen energiansa ja luovuutensa tähän kollegiaalisesti innovatiiviseen ja koulutusta kehittäväan työyhteisöön.

Lapsirytytiikan opettaja Anneli Stewart (ent. Laukama) (2015) kuvaa Inkeriä energiseksi, iloiseksi ja työteliääksi kollegaksi. Lastentarhaseminaarin aikaankin Inkeri opetti paljon myös muualla ja oli kysytty luennoitsija, työpajojen vetäjä, säestäjä ja koulukonserttien pitäjä sekä Suomessa että ulkomailla. Anneli Stewart ei muista yhtään ainedidaktista keskustelua kollegansa Inkerin kanssa, vaikka heillä molemmilla oli keskiössä lasten musiikkiliikunnan opetus. Anneli Stewart (tuolloin Laukama) opet-

ti Jaques-Dalcrozen mukaista lapsirytmiiikkaa ja Inkeri musiikin didaktiikan yhteydessä laaja-alaisempaa musiikkiliikuntaa. He kumpikin tukivat ja kunnioittivat toistensa työtä nähden lapsen kokonaisvaltaisen kehollisen oppimisen merkityksellisenä musiikkikasvatuksessa ja sitä kautta kaikessa oppimisessa. Stewartin (2015) mukaan Inkerin kanssa vietetyt juttuhetket opettajainhuoneessa liittyivät kollegojen kanssa muihin yhteis-teemoihin tai juhla- ja juhla- valmisteluihin. Inkeri oli usein kiireinen ja paljon menossa, sillä hän alkoi tuolloin opettaa myös Sibelius-Akatemiassa. Inkeri tekikin ehkä enemmän pedagogista yhteistyötä jo tuntiopettajavuosinaan liikunnanopettajakollega Pirkko Vilppusen kanssa, joka opetti Ebeneser-seminaarissa lasten liikuntaa lukuvuonna 1972–73. Yhteistyössä Vilppusen kanssa syntyi tuon yhteisen ajan myötä merkittävä oppimateriaali *Musiikkiliikuntaa lapsille*, jota käytettiin sekä lastentarhan- että luokanopettajien ja musiikinopettajien koulutuksessa vuosikymmeniä.

Musiikkia oli Ebeneser-seminaarissa opetettu aina. Musiikin opetus oli jakaantunut selkeästi aineenhallinnalliseen ja varhaispedagogiseen osuuteen. Musiikin ammattilaiset vastasivat aineenhallinnallisten taitojen opettamisesta, ja lastentarhan yleispedagogit eli metodiikan opettajat vastasivat musiikin didaktisesta soveltamisesta lastentarhojen toimintaan ja julkaisivat myös alan ensimmäisiä lastenlaulukokoelmiakin kuten esim. lastentarhametodiikan opettaja Tyyni Leppo. Musiikinopetus hoidettiin pitkälti tuntiopetuksena ja siinä keskityttiin aineenhallinnallisten taitojen, kuten laulu- ja soittotaitojen opettamiseen. Varsinainen musiikinopetus oli jakautunut laulu- ja musiikkipedagogiikkaan ja pianonsoittoon, kitaransoitto alkoi 1968 ja ensimmäisenä tuntiopettajana toimi Heikki Laitinen. Tuntiopettajia oli ollut paljon, mm. 1950-luvulla Toivo Elovaara, 1960-luvulla Ritva-Leena Pitkäpaasi-Puupponen ja 1960–70-lukujen taitteessa ja 1970-luvun alussa Marja-Riitta Väkevä ja Raili Pirilä. Tämän lisäksi seminaarissa toimi lukuisia soitonopettajia. Inkerin aikana pianonsoittoa opettivat mm. Pekka Hannula, Esa Nieminen, Matti Niiranen, Eeva-Leena Sariola (nyk. Pokela), Helena Hulmi, Anssi Tikanmäki, Liisa Tuohiniemi, Marja-Liisa Kraft ja Anna Sammalkorpi. Kitaransoittoakin oli mukana koulutusohjelmassa ja sitä opettivat Inkerin aikana Ole Halen, Rolf Holmberg ja Kalle Jämsen. Lisäksi lastentarhaseminaarissa opetettiin vuodesta 1972 lapsirytmiiikkaa Anneli Laukaman (myöh. Stewart) ohjauksessa.¹⁷

¹⁷ Matrikkeli Lastentarhaseminaari Ebeneser 1992, Ruokonen 2007.

Inkeri lastentarhojen musiikin didaktiikan uudistajana ja kehittäjänä

Inkerin tulo musiikin didaktiikan lehtorin tehtävään merkitsi varhaisiän musiikin didaktiikan alkua. Tehtävän ala oli yhdistetty musiikin didaktiikan ja musiikkiliikunnan opettamisen tehtävään. Tähän yhdistelmään oli todennäköisesti yhteydessä se, että Inkeri oli jo toiminut seminaarissa tuntiopettajana vuodesta 1971 ja hänen vahvuusalueensa musiikkiliikunnan opettajana tunnettiin. Inkerin myötä kokonaisvaltaisesti liikkuva ja aistiva lapsi tuli keskiöön musiikin ainedidaktiikassa. Merkille pantavaa tuon ajan lastentarhanopettajankoulutuksen opetussuunnitelmassa on musiikkiliikunnan ja Dalcroze-lapsirytmiiän opetuksen suuri osuus lastentarhanopettajiksi opiskelevien kontaktiopetustuntimäärissä. Vuoden 1975 lastentarhaseminaarin kaksivuotisessa opetussuunnitelmassa oli musiikkia ja musiikkiliikuntaa yhteensä 120 kontaktiopetustuntia sisältäen yksilöllisen soitonopetuksen 30 tuntia ja jonka lisäksi opetettiin lapsirytmiiikkaa 20 kontaktiopetustuntia.¹⁸

Musiikkiliikuntaa lapsille -kirjassa (1974) Inkeri tuo esille uudet musiikkipedagogiset ajatuksensa musiikin kokonaisvaltaisesta ja kehollisesta oppimisesta. Kun aiempina vuosikymmeninä lastenlaulujen, leikkien ja muun musiikkitoiminnan valinta ja toteutus oli ollut ainoastaan keskusaihelähtöistä ja eheyttävää, toi musiikin didaktiikka siihen nyt uuden musiikkikasvatuksellisen lähtökohdan ja sisällön. Esimerkiksi jos lasten luontoteemana olisi ollut sammakko, niin eheyttävän keskusaiheteeman mukainen laulu olisi valittu sammakkoaiheeseen sopivaksi, esimerkiksi *Sammakon kekkerit* -laulu. Inkeri toi laululeikkeihin musiikkipedagogista sisältöä, joka leikinomaisesti ja kehollisten leikkien sekä musiikkiliikunnan avulla johdatteli lapsia oivaltamaan musiikin peruskäsitteitä, kuten *Sammakon kekkerit* -laulussa, jossa musiikillisena oppimisasiana on korkea–matala-käsitteen oivaltaminen ja se toteutuu leikissä taputtamalla käsiä yhteen ”kvak, kvak – kvak, kvak” -kohdassa, jossa melodia liikkuu oktaavihypyissä, aina sen mukaan lauletaanko korkealta vai matalalta. Inkerille musiikki oli kiinteässä yhteydessä liikkeeseen, ”*musiikki on soivaa liikettä*”; ”*ihminen musisoi omalla instrumentillaan*” eli kehollaan ja kokee musiikin kokonaisvaltaisesti.¹⁹ Tämä lähestymistapa sopi erityisesti alle kouluikäisten lasten pedagogiikkaan, mutta myös koululaisten ja aikuisopiskelijoiden musiikinopetukseen.

¹⁸ Ebeneser-lastentarhaseminaarin opetussuunnitelma 1975–77.

¹⁹ Simola-Isaksson 1974.

Inkeri veljentyttärensä Sirkun kanssa. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Inkerin mukaan musiikki koskettaa lasta ja jokaista ihmistä parhaiten niissä tilanteissa, joissa yksilö voi osallistua musiikin ilmentämiseen henkilökohtaisesti.²⁰ Tämä ajattelutapa on nykyisin erityisen ajankohtainen, kun uudessa esi- ja perusopetuksen opetussuunnitelmassa korostetaan osallisuuden ja omakohtaisen oppimaan oppimisen merkitystä. Aikaisempina vuosikymmeninä laulutaito oli ollut yksi valintakriteeri päästä opiskelemaan lastentarhanopettajaksi, mutta tämä valintakriteeri oli poistunut, ja Inkeri työskenteli musiikkikasvattajana erilaisista musiikillisista taustoista ja valmiuksista tulevien lastentarhanopettajiksi opiskelevien kanssa. Marjatta Kalliala (2015) muistelee Inkerin salaa testanneen hei-

²⁰ Simola-Isaksson 1974.

dän laulutaitoan leikittämällä kaikulaululeikkiä, jossa oli jokaiselle oma soolo ja sillä tavoin opettaja pääsi selville jokaisen opiskelijan lähtötasosta laulamistaitoon liittyen ilman mitään koelauluja. Inkeri toteaa:

Kaikki eivät laula eivätkä soita, mutta tämä ei suinkaan tarkoita, että he eivät voisi osallistua aktiivisesti musisointiin. Tämä tapahtuu juuri musiikin liikunnallisessa tulkinnassa. Musiikkiliikunnan anti on monipuolinen, se ei rikastuta ainoastaan musiikin kokemisena sinänsä, vaan musiikkitietoon perehdyttävänä apuvälineenä, vapauttavana ja luonnollista ilmaisua sekä luovuutta kirvoittavana, persoonallista ja sosiaalista sopentuvuutta kehittäväenä tekijänä.²¹

Musiikkiliikuntaa lapsille -kirjassa Inkeri kuvaa didaktisia harjoitteita liittyen eri säveltasojen oppimiseen, yhden tai useamman sävelen soimisen erottamiseen, tempon ja dynamiikan vaihteluiden seuraamiseen, musiikin sävyjen ja sointivärien tunnistamiseen ja tulkintaan sekä musiikin muotokäytännöiden hahmottamiseen.

Lasten musiikkiliikunnan ja Eben laulujen äiti

1970-luku oli luovan musiikkipedagogiikan esiintulon aikaa Suomessa, ja se näkyy kaikessa tuon ajan oppikirjatuotannossa vahvistuen vielä 1980-luvun alussa, jolloin luovuuspedagogiikka laajeni muuallekin. Musiikkipedagogiset juuret tähän tulevat jo 1960-luvun alusta, jolloin Inkeri, Erkki Pohjola ja Ellen Urho tekivät opintomatkan Keski-Eurooppaan ja tutustuivat mm. Carl Orffin ja hänen kehittämäänsä lähestymistapaan opettaa musiikkia, Orff-Schulwerkiin. Tämän jälkeen Inkeri ja Erkki Pohjola, jotka molemmat työskentelivät Espoossa, perustivat Suomeen ensimmäisen Orff-studion.

Myös *Musiikkiliikuntaa lapsille* -kirjassa on musiikin ja liikunnan yhdistävä luovan toiminnan ja ilmaisun osio. Musiikkikasvatuksellisten harjoitusten keskeisenä tavoitteena on rohkaista lasta kokeilemaan ja kokemaan musiikkiliikunnallista ilmaisua, jonka kautta hän oppii käyttämään kehoaan ilmaisuvälineenä ja rohkaistuu luovaan toimintaan²². Harjoitusesimerkit sisältävät musiikillista liikeilmaisua mielikuvitusvirikkeiden pohjalta. Teemat tulevat luonnosta, vuodenajoista, eläimistä, ja keskeistä niissä on eläytyä tavoittamaan melodian rytmisen syke, sävy ja rakenne,

²¹ Simola-Isaksson 1974, 28.

²² Vilppunen & Simola-Isaksson 1974, 40.

samoin kuin sanojen sisältö ja ilmaisemaan se kehollisesti liikkuen. Musiikkia ja liikettä yhdistäviksi tekijöiksi löytyvät tila, aika, voima, virtaus ja muoto, joiden kokeminen voimistuu, kun musiikillinen ja liikunnallinen elämys yhdistyvät.

Inkeri rohkaisi lastentarhanopettajiksi opiskelevia luovaan toimintaan myös lastenlaulujen tuottajina. Hän käynnisti ns. *Eben laulu* -sävellysprojektit, joissa opiskelijat pieniin ryhmiin jakautuneina sanoittivat ja sävelsivät pienimuotoisia lastenlauluja. Tämä yhteisöllinen lastenlaulujen sävellystyöpajatoiminta on jatkunut lastentarhanopettajankoulutuksessa näihin päiviin asti.²³ Inkerin aikana sävelletyistä *Eben lauluista* lauletaan vieläkin esimerkiksi: *Yksi ja kaksi ja kolme pientä possua, Etana Elli, Kenkärock* ja *Sammakkomummo* -lauluja. Kaikki nämä pienet *Eben laulut* ovat säilyttäneet suosionsa edelleen ja niiden salaisuus piilee lapsilähtöisyydessä, mukavassa huumorissa, mieleen jäävässä, lapsille sopivissa melodiakuluissa ja hauskoissa leikeissä. Lauluista huokuu se into, joka lasten maailman hyvin tunteneilla opiskelijoilla on ollut niitä sanoittaessaan ja säveltäessään. Inkerin rooli kannustavana ohjaajana on ollut tärkeä luovassa prosessissa.

Musiikkileikkikoulunopettajien koulutus käynnistyy

Inkeri muistetaan innostavana ja karismaattisena kouluttajana. Siirryttyään Sibelius-Akatemian musiikkiliikunnan lehtoriksi hän jatkoi yhteistyötä lastentarhanopettajakoulutusten kanssa ja vierailevana opettajana ja erityisesti opettajien täydennyskouluttajana. Sadat lastentarhanopettajat ovat opiskelleet musiikkiliikuntaa Inkerin viikonloppu- ja kesäkursseilla, ja osa heistä on päässyt erikoistumaan Sibelius-Akatemian musiikkiliikuntaan erikoistavaan täydennyskoulutukseen. Vuosina 1977–78 alkoi Ellen Urhon ja Inkerin toimesta myös musiikissa pitkällä oleville lastentarhanopettajille ja musiikinopettajille suunnattu musiikkileikkikoulunopettajien erikoistumiskoulutus. Inkeri toimi alussa koulutuksen vastuullisena vetäjänä, ja Maisa Krokforsin ottaessa vetovastuun Inkeri jatkoi musiikkiliikunnan opettajana koko musiikkileikkikoulunopettajaksi erikoistumiskoulutuksen ajan vuoteen 1987 vaikuttaen myös musiikkileikkikoulun opettajiksi päätyneiden lastentarhanopettajien kokonaisvaltaisen, elämyksellisen ja liikunnallisen musiikkipedagogiikan edistämiseen.

²³ Ruokonen 2007, 134.

Lopuksi

Artikkelin kirjoittamisen myötä mieleeni ovat tulvineet monet mukavat muistot, Inkeri piirin kokoajana ja jokaiselle huomiotaan jakavana opettajana, Inkeri tanssittajana ja laulattajana, Inkeri luovaan ilmaisuun ja toimintaan rohkaisijana, Inkeri eteenpäin vievänä iloisesti virtaavana energiana. Inkeristä, sydämellisestä ja viisaasta opettajasta tulee mieleen monia musiikkipedagogisia keskusteluja suomalaisten lasten musiikkikasvatuksen tilaa ja kulttuuria koskien. Muistan omalta opiskeluaikaltani keskustelun, jossa Inkeri kehotti meitä etsimään lasta itsestämme. Hän kertoi huomanneensa joskus ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoiden olevan vielä epävarmoja lapseksi heittäytymisen taidossa, sillä he olivat vasta astuneet aikuisuuteensa, kun taas vuosikausia lastentarhanopettajina työskennelleet uskalsivat heittäytyä löytämään itsestään lapsen tavan tutkia, ihmetellä ja astua leikin lumottuun maailmaan. Inkerin mukaan leikkiin heittäytymisen kautta löytyi luovuus ja kyky ilmaista itseään vapautuneesti. Inkerillä oli huikea kokemus kouluttajana ja ihmisten kohtaajana. Jokainen opiskelija oli hänelle yhtä tärkeä ja ainutlaatuinen ja jokaisen opiskelijan hän halusi johdattaa musiikkiliikunnan kokonaisvaltaisen pedagogiikan pariin. Mieleni valtaa suuri kiitollisuus kaikesta siitä, mitä olen Inkeriltä oppinut, ei vain musiikissa, vaan kaikessa elämisen taidossa, kuten avoimessa ja sydämellisessä asenteessa, positiivisessa vuorovaikutuksessa opiskelijan kanssa tai vastaantulossa kenen tahansa kanssaihmissen kohtaamisessa: ”*Ota kädestä kiinni ja kutsu tanssiin!*” Inkeri-opettajan opetusmonisteista jäi mieleeni hänen usein sinne, nuottien alapuolelle kirjoittamansa kiinalainen viisaus: ”*Minkä kuulet, unohdat. Minkä näet, muistat. Minkä teet, opit.*” Me emme koskaan unohda Inkeriä ja hänen oppejaan, siirtykööt ne vielä tuleville polville. Niin kauan kuin on musiikkia ja liikettä, on elämää ja täyttää lapsuutta.

Vaikutteita ja koulutuksia

Hanna-Maija Aarnio

Tässä luvussa kerrotaan, kuinka suomalainen musiikkikasvatus alkoi 1950-60-lukujen vaihteessa saada vaikutteita myös muualta Euroopasta. Innokkaana opettajana Inkeri oli mukana kaikessa uudessa ja lähti myös ensimmäisten suomalaisten joukossa ulkomaisille täydennyskoulutuskursseille. Ulkomailta Inkeri sai vahvistusta oman musiikkiliikuntapedagogiikkansa kehittämiseen, ja 1960-luvulla alkoi myös Inkerin ura kouluttajana. Olen käyttänyt tässä luvussa lähteenä aiemmin kirjoittamaani artikkelia (Jytilä 2007), jossa kerrotaan erityisesti Inkerin tutustumisesta Orff-pedagogiikkaan.¹

Ennen 1950-lukua suomalainen musiikkikulttuuri sekä musiikkikasvatuselämä oli hyvin sisäänpäin lämpiävää. Suomi sijaitsi kaukana muusta Euroopasta, mutta 1950-luvun loppupuolella uusia tuulia alkoi kantautua meille asti.

Silloin ruvettiin elämään ihan toisenlaista elämää: maailma avautui. Olimme pikkuisen sumpussa täällä Suomessa. En minäkään jostain syystä silloin osannut kaivata mitään muuta, vaan oli tultava toimeen niillä omilla avuillaan. 1950-60-lukujen vaihteessa ruvettiin puhumaan Orffista, ja esimerkiksi koulumusiikkiosaston johtaja Matti Rautio oli tuonut Suomeen joitain Orff-soittimia. Tietenkin tämmöiset tyytit, kuten minä, tulivat sitten aina käyttämään, että mitä siellä on ja mitä siellä tehdään. Matti Rautio oli sellainen visioihminen, ja hän varmasti näki, että nyt tarvitaan jotakin muuta.

¹ Lisäksi lähteenä on käytetty Lehtipuun (2003) tutkielmaa ja Jytilän haastatteluai-neistoa vuodelta 2006.

1960-luvulta alkaen Inkeri vieraili myös ulkomaisilla kursseilla. Kuvassa Inkeri on lähdössä ISME-kongressiin Michiganiin vuonna 1966. Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Inkerin läheiset kollegat Ellen Urho ja Erkki Pohjola olivat osallistuneet Wienissä pidettyyn kansainväliseen ISME-kongressiin vuonna 1961. Kongressissa olivat erityisesti esillä Dalcroze- ja Orff-pedagogiikka², siellä oli ollut esitelmää ja demonstraatioita, sekä mainostettu samana vuonna perustetun Salzburgin Orff-instituutin järjestämiä kesäkursseja.

² Juntunen 2013, 70.

Ellen ja Erkki tulivat sieltä innoissaan ja sanoivat, että ajattele, sitä liikuntaakin saa nyt opettaa koulussa, ja se kuuluu ihan tähän menetelmään! No sehän on aivan olennainen osa Orffin menetelmää. Me oltiin oltu täällä niin silmälapuissa, ennen kuin sitten ruvettiin tuomaan tätä tänne näitten muutamien ihmisten kanssa.

Inkeri ja Erkki Pohjola tekivät paljon yhteistyötä. Tuohon aikaan musiikinopettajana toiminut Inkeri innostui – totta kai – Pohjolan suositukselta osallistumaan Orff-instituutin kesäkurssille. Samoihin aikoihin Erkki Pohjola ja Inkeri olivat mukana uuden *Musica*-sarjan kirjantekijäryhmässä, jossa Inkerin vastuulla oli liikuntaosuuden suunnitteleminen uuteen oppimateriaaliin.

Innostus Orffin

Seuraava ISME-kongressi järjestettiin vuonna 1964 Budapestissa. Kongressin teemana oli Kodály-metodi, ja samalla matkalla joukko suomalaisia musiikkikasvattajia osallistui myös Salzburgin kansainväliselle Orff-kurssille. Mukana oli Inkerin lisäksi Erkki ja Aino Pohjola, Ellen Urho, Oulun opettajakorkeakoulun musiikin lehtori Anna-Liisa Antila sekä voimistelunopettaja Alppilan yhteislyseosta.

Kurssi kesti heinäkuun kaksi ensimmäistä viikkoa, ja asuimme perheissä. Asuimme Aino ja Erkki Pohjolan kanssa sellaisessa perheessä, jossa herran nimi oli Felix ja rouvan Frida, ja siellä oli hauskaa! Kesäkurssi oli saksankielinen, mutta se ei tuottanut ongelmia, sillä olimme kaikki pitkän saksan lukijoita.

Tunnit alkoivat aikaisin. Ensimmäinen oli jumppatunti. Sen jälkeen alkoivat varsinaiset ryhmäopetustilanteet, joissa neljä ryhmää kiersi vuorotellen neljällä eri opettajalla. Wilhelm Keller oli siihen aikaan Orff-instituutin rehtori, ja hänen tuntinsa olivat lähinnä luentoja. Sitten oli Hermann Regnerin ryhmä, jossa käytettiin Orff-soittimia ja Barbara Haselbachin ryhmä, jossa liikutettiin. Neljäntenä opettajana oli kreikkalainen Polyxene Mathey, joka opetti rytmiikkaa ja kehorytmiikkaa.

Näiden tuntien lisäksi iltapäivisin oli mahdollista osallistua vapaaehtoisin kuorolaulu- ja liikuntaryhmiin. Inkeri oli mukana kaikilla mahdollisilla liikuntatunneilla, kuten arvata saattaa.

Oli häkellyttävää olla tällaisten ideapankkien asiakkaana. Kaikki opettajat olivat suunnattoman hienoja persoonallisuuksia, ja kaikilla oli niin sanottua

Haselbachin liikuntatunnilla Orff-instituutin kesäkurssilla 1964. Inkeri vasemmassa laidassa, Ellen keskellä edessä. Kuva: Inkeri Simola-Isakssonin kotiarkisto.

omaa antia niin valtavasti. Olimme kyllä varmasti myös helppoa maaperää: siinä ei tarvinnut kauaa miettiä, että onko tämä nyt minun juttuni vaiko ei. Kokonaisuutena kurssi oli valtavan hyvä ja hieno elämys.

Eräs Inkerille merkittävä kokemus oli itse säveltäjä Carl Orffin tapaaminen Salzburgissa.

Se oli suuri päivä. Carl Orff saapui ja piti meille tunnin luennon, jossa sai myös kysellä. Luennon filosofinen puoli on jäänyt hyvin mieleen. Orff korosti luovuuden ja improvisoinnin merkitystä, ja sitä, kuinka tärkeää on, että jokaiselle annetaan mahdollisuus tehdä musiikkia. Kipinä on sytytettävä kaikissa. Myös kokonaisuusvaltaisuus tuli esille luennossa.

Salzburgissa Inkeri huomasi, että hänen oma opetustapansa oli jo intuitiivisesti muuttunut hieman Orffin filosofian kaltaiseksi. Inkeri oli aina halunnut huomioda jokaisen oppilaan erikseen ja antaa jokaiselle mahdollisuuden musisointiin.

Olin itse kehittänyt sen, minkä olin kehittänyt, ja nyt Orff-kurssilta tuli tavaltaan lupa tehdä niin. Yhtäkkiä aukesi tämä koko spektri, ettei tämä olekaan nyt pelkästään tätä, että soitan ja opetan laulun soittamalla pianoa, taikka pistän levyn soimaan levysoittimesta, vaan että yhtäkkiä me voidaan kaikki tehdä kaikkea. Kyllähän se tietenkin omassa työssä rupesi heti poikimaan.

Orff-studio

Inkeri ja Erkki innostuivat Orff-kurssista niin paljon, että he päättivät perustaa Orff-studion koti-Suomeen jo Salzburgissa ollessaan. Erkki Pohjola työskenteli siihen aikaan Espoon musiikkiopistossa, johon ryhmä päätettiin perustaa heti syksyllä 1964. Ryhmään otettiin toistakymmentä lasta. ”Perustimme uuden työpajan, Orff-studion, jossa kokeiltiin laulun, soiton, liikunnan ja improvisaation keinoin musiikkikasvatuksen uusien ideoiden vaikutusta 7–8-vuotiaisiin suomalaisiin lapsiin.”³ Orff-studioon hankittiin parhaat mahdolliset soittimet.

Inkerin kertoman mukaan tunnit Espoon Orff-studiossa sisälsivät loruilua, laulamista, soittamista ja liikuntaa. Ryhmä pyöri koko lukuvuoden, jonka jälkeen opettajille tuli valitettavasti muita kiireitä.

Kokoonnuimme kerran viikossa ja teimme juuri sitä, mitä olimme Salzburgissa tehneet. Se oli kyllä ehdottomasti positiivinen kokemus, mutta puhti vaan loppui kesken. Toisaalta ei ollut uusia vetäjiäkään. Emme vielä pystyneet sytyttämään ihmisissä sellaista Orff-kipinää 1960-luvulla.

Uusi *Musica*-kirjasarja valmistui. Inkerin mukaan kirjat olivat täynnä *Orffia*, ja ne otettiin kouluissa innokkaasti vastaan. Ennen tätä käytössä oli ollut lähinnä vain irrallisia laulukirjoja, ei varsinaisia musiikin oppikirjoja ollenkaan.

Kirjojen ilmestymisen jälkeen kuljimme kaikki kesät kurssittamassa opettajia Erkki Pohjolan ja Egil Cederlöfin kanssa. Vaikka opetin tuohon aikaan omia juttujani, olivat Orffin ajatukset koko ajan punaisena lankana takaraivossani.

Erkin ja Inkerin suomalainen Orff-sovellus sai myös kansainvälistä huomiota, sillä vuonna 1968 ISME:n Dijonin kongressiin lähti Tapiolan yhteiskoulun kuoro ja soitinyhtye Erkki Pohjolan ja Inkeri Simolan johdolla. ”Lastenlauluista sinfoniaan -ohjelma esitteli idean siitä, miten Kodályn ja Orffin ajatukset voivat toimia kulttuuripiirissä, jossa unkarilaiset tai saksalaiset lastenlaulut eivät ole omaa musiikillista äidinkieltä.”⁴

Meillä oli konferenssissa oma demonstraatio. Prosessi alkoi lorusta ja sitten oli laulun, soiton ja liikunnan vuoro. Meillä oli mukana kaikki Orff-soittimet, ihan bassoista alkaen, ja vastaanotto oli oikein hyvä.

³ Pohjola 1992, 58.

⁴ Pohjola 1992, 60.

Inkeri Salzburgissa 1964. Simolan suvun kotiarkisto.

Helsingkiläinen musiikkipedagogi Eve Alho oli nuorena koululaisena mukana Dijonissa. Hän kertoo ohjelman harjoitusprosessista ja kohtaamisestaan Inkerin kanssa näin:

Eve Alho: Lastenlaulusta sinfoniaan

Jo pikkutyttönä 1960-luvun alussa olin tavannut hersyvästi nauravan neiti Simolan Helsingin opettajakorkeakoulun käytävällä jakkupuvussaan ja korkokengissä. Mamini Aune-Martta Roiha oli musiikin lehtorina kyseisessä koulussa ja minä päivähoitossa harmoniluokassa, kun muutakaan paikkaa ei ollut. Jo lapsuudesta muistan, kuinka Inkerillä oli aina ystävällinen sana valmiina lapselle. Olin äitini mukana Jyväskylän kesäyliopiston kurssilla vuonna 1967, ja neiti Simola yllätti minut kysymällä, miten Mamini voi. En voinut ymmärtää, miten hän muisti pienen tytön. Seuraavaksi kohtasimmekin samana syksynä koulussa ja kuorossa.

Tapiolan yhteiskoulun Teinisaalin työpöydät oli asetettu seinien vierille. Odotimme vieraita saapuviksi. Musiikkiluokka I D opettaja Pohjolan johdolla oli harjoitellut osan ohjelmakokonaisuudesta ”Lastenlaulusta Sinfoniaan”, jota valmisteltiin tulevaksi kesäksi Ranskan Dijoniin ISME:n musiikkikasvatuskonferenssiin. Opettaja Simola oli harjoituttanut samaa ohjelmistoa Töölön yhteiskoulussa. Opettaja Pohjola oli harjoituttanut laulut ja soitot, opettaja Simola puolestaan tanssit.

Opettaja Simola saapui neljän pojan kanssa. Ensin teimme asianmukaiset tutustumisleikit ja

lämmittelyt, sitten äänenavaukset ”Mamma mia moo”, Lintu lensi oksalle ja Viva la Musica.

Olimme musiikkitunneilla työstäneet jokaisen laulun hienona prosessina pala palalta rakentaen, joten kaikki oppilaat pystyivät soittamaan mitä soitinta tahansa. Nyt tulivat opettaja Simolan suunnittelemat tanssit mukaan. Puolet oppilaista soitti ja puolet tanssi, ja sitten vaihdettiin osia.

Osa meistä musiikkiluokkalaisista oli myös Tapiolan yhteiskoulun kuorolaisia. Kun olimme harjoitelleet lastenlaulupaketin toimivaksi kokonaisuudeksi, vietin se kuoroharjoitukseen.

Me musaluokkalaiset kuorolaiset Leena Riisalo, Hanni Nuotio, Ilmo Ranta, Kaija Harjanne, Taru Tuori ja minä toimimme jonkinmoisena kantajoukkona, kun laulut siirrettiin kuorolaisille. Ilmo soitti pianoa ja muut Orff-soittimia. Itse muistan soittaneeni nokkahuulusoolon *Kaunis tyttö lautturin* -laulussa. Ainakin Leena ja Hanni pääsivät tanssimaan opettaja Simolan poikien kanssa. Ohjelmasta muistan seuraavat laulut: *Kukkuu käkönen*, *Kissankello kilkkua*, *Ootseitse vootseitse*, *Kaunis tyttö lautturin* ja *Old Abram Brown is Dead and Gone*.

Tunnelma oli lämminhenkinen ja mukava. Työskentely oli hyvin jäseneltyä ja kurinalaista. Teimme ohjelman kanssa koulu-konserttikiertueen Suomessa ja kesällä matkasimme Ranskaan. En

varmaankaan muistaisi laulamisia ja tekemisiä niin hyvin, ellen olisi saanut tavata näitä loistavia pedagogeja omalla opettajaksikasvatusmatkallani.

Myöhemmin opiskelin Joensuuun korkeakoulussa ja Inkeri Simola-Isaksson tuli meille kouluttajaksi, ja taas hän muisti ystävällisesti kysyä, mitä perheelle kuuluu. Inkun vaikutus omaan ammattiini ajautumiseen oli merkittävää. Kuorokaverini Maija oli kehunut kolmen kovan Inkerin opetusta Ebeneserissä, ja kun kuorokaverini Eva, joka oli aloittanut opintonsa Mukalla soitti ja kertoi, että täällä olisi kurssi, joka varmaan kiinnostaisi sinua ja opettajana olisi Inkku,

lähdin suoraa päätä opintielle. Soitin toki Inkulle ja kysyin, saanko tulla.

Myöhemmin MUSISOI ry:n kursseilla oivalsin paljon. Prosesin rakentaminen, määrätietoinen työskentely lempeiden ja välillä varsin vaativienkin pedagogien johdolla sai selityksen. Nämä vanhat kaverukset nuoruuden ajoilta, Inkeri ja Erkki Pohjola, saivat työskennellä pitkän elämänsä aikana yhdessä monenmoisissa mutkissa. Itselläni oli ilo ja kunnia saada toimia molempien arvostettujen pedagogien työtoverina.

He jättivät lasta arvostavan ja kunnioittavan pedagogiikan jälkipolville.

Inkeri ja oppilaat ISME-kongressissa Dijonissa 1968. Kuva: Eva Forssén.

Täydennyskoulutusta Suomessa

Inkerin pitkän uran varrelle mahtui tuhansia täydennyskoulutuskursseja 1960-luvulta alkaen. Kysyntä oli kovaa, eikä tekijöitä tuohon aikaan ollut monia. Esimerkiksi Jyväskylän kesäyliopiston järjestämällä kurssilla 1967, jonka Eve Alhokin tekstissään mainitsee, oli lähes sata osallistujaa. Inkeri vieraili paljon myös ulkomailla, erityisesti Pohjoismaissa, ja piti demonstraatiota useissa ISME:n kongresseissa ympäri maailmaa.

Rahkosen (1994) tutkielman liitteenä on Aamulehden artikkeli helmikuulta 1969. Artikkelissa kerrotaan Inkerin ja Erkki Pohjolan täydennyskoulutuskurssista seuraavasti.

Ei pelkkää ”tiu tau tilheä” – Rytmii vapauttaa jopa suomalaiset (Kurikka 2.2.1969)

”Koulujen musiikinopetus uudistuu. Musiikkitunnilla ei enää lauleta pelkästään Tiu tau tilheä, siellä myös soitetaan ja sinne on tuotu rytmikkaa, liikuntaa. Se vapauttaa jäykän suomalaisen ja saa hänet innostumaan. Musiikinopettajat ovat tuoneet tunneilleen liikunnan. He odottavat nyt, että voimistelunopettajat veisivät liikuntatunneille musiikin.

Rytmiikan avulla voidaan myös vähemmän musikaaliset oppilaat saada mukaan musiikin maailmaan, sanoo musiikinopettaja Inkeri Simola. Hän johti yhdessä lehtori Erkki Pohjolan kanssa sunnuntaina Kurikassa Suupohjan ja Seinäjoen opettajayhdistysten järjestämää maakunnallista koulumusiikin päivää, jonka tarkoituksena oli antaa uusia virikkeitä koulujen musiikinopetukseen.

Aikaisemmin musiikinopetus oli pelkästään laulamista, mutta nyt musiikkitunneilla käytetään myös koulusoittimia ja harjoitetaan rytmillistä liikuntaa. Koulumusiikkihan ei ole erillistä musiikkia vaan musiikkia sovellettuna koulun maailmaan.

Musiikinopetuksen tehostaminen on tullut nyt erittäin ajankohtaiseksi, sillä nuorison kiinnostus musiikkiin on kasvanut ja heidät olisi nyt myös pyrittävä pitämään kiinni musiikissa. Kansakoulunopettajat ovat olleet innokkaita oppimaan uutta musiikinopetuksen alalta. Heissä on paljon lahjakkaita muusikkoja, jotka pystyvät tehokkaaseen opetukseen, kunhan saavat ensin itse erikoisopetusta, jota ei tietysti pystytä antamaan yhden päivän kursseilla, sanoi lehtori Pohjola.

Lehtori Pohjola pitääkin tärkeänä, että jotkut opettajat voisivat erikoistua musiikkiin. Nuorten musiikkiharrastus on lisääntynyt ja heille pitäisi pystyä opettamaan musiikkia. Luokissa tapahtuvan opetuksen lisäksi lahjakkaimmille oppilaille täytyisi järjestää musiikkikerhoja ja orkestereita, joissa heidät johdettaisiin mahdollisimman syvälle musiikin maailmaan.”⁵

⁵ Rahkonen 1994, liite 7C.

Inkeri piti monia täydennyskoulutuskursseja yhdessä Erkki Pohjolan ja Egil Cederlöfin kanssa. Kuva Suolahden kurssilta 1968. Kuva: Majja Salo.

Kuopion täydennyskoulutuskurssista lastentarhanopettajille ja ala-asteenopettajille kirjoitettiin puolestaan seuraavaa vuonna 1973:

”Musiikinopettaja Inkeri Simola-Isaksson on Suomen harvoja musiikkiliikunnan asiantuntijoita, ja joutuu pitämään vuosittain yli 50 seminaaria. Musiikkiliikunnan opetusta ei maassamme ole saanut muuta kuin kurssi-muotoisena, vaikka sen tarve on valtava. Inkeri Simola-Isakssonin mukaan musiikkiliikunnan tehtäväkenttä laajenee jatkuvasti ja kokemusten myötä löydetään yhä uusia käyttömahdollisuuksia. Suuressa lapsijoukossa on usein joitakin eri tavoin häiriytyneitä, jotka saadaan ulos kuorestaan musiikin tuntemuksen, liikehännän ja oma-aloitteellisuuden avulla. Lapsen tulee ensin kokea musiikin eri viestit, tempo ja sanoma. Pelkkä iloinen vauhtimusiikki ei tuota lapselle mielihyvää, vaan hän voi kokea miellyttävänä osallistumisen myös hitaaseen, miltei murheelliseen sävelmään, jolloin hän pää painuksissa, hitaasti marssien voi tuntea, kuinka musiikki loihii erilaisia tunnelmia.”

Vasta tunnettuaan nämä musiikin eri vivahteet lapsi voi oppia ymmärtämään musiikin symbolit, nuotit. Jokainen on musikaalinen, toinen enemmän, toinen vähemmän, mutta liikkeen liittäminen musiikkiin jo lapsena

*auttaa vähemmän musikaalisia lähestymään musiikin maailmaa ja kiinnostumaan siitä.*⁶

Inkeri itse kertoi musiikkiliikunnan tulemisesta ajankohtaiseksi seuraavasti:

*Musiikkiliikunta on tullut ajankohtaiseksi ehkä siksi, että siitä on löydetty vapaampia ilmaisumuotoja. Puhutaan luovasta ilmaisumuodosta. Siitä puhutaan musiikissa: improvisoidaan soittamalla ja laulamalla. Ennen vaadittiin enemmän valmiita ehdottomuuksia, määrättyjä muotoja sekä musiikin että liikunnan alalla. Tämä sektori on vapautunut kauttaaltaan. Sille on lämmitetty. Ihmiset ovat ruvenneet ajattelemaan, että on mukava olla mukana. Monet ovat kokeneet musiikkiliikunnan jollain tavalla vapauttavan tunteen antavana eli sen terapeuttisen puolen, mikä siinä on.*⁷

Inkeristä tuli tuttu musiikkiliikuntakouluttaja niin Suomessa kuin ulkomailla. Yhteiset koulutukset Erkki Pohjolan kanssa jatkuivat kymmenkunta vuotta, ja joskus mukana oli myös Egil Cederlöf *Musica*-kirjasarjan tekijäkaartista. Ajan kuluessa Erkki Pohjola alkoi tehdä yhä enemmän konserttimatkoja Tapiolan kuoron kanssa Inkerin jatkaessa erilaisten kurssien pitämistä. Näin myös kurssien pääpaino siirtyi musiikkiliikuntaan.

Kurssien anti rupesti tällaisella höppäällä elämään hyvin vahvasti. Tuli sellainen tapa, että kurssilla kurssin tavalla. Sitä on kouluttajana niin hirveän vahvasti intuitionsa kanssa tekemisissä. Periaatteet ovat aina samat, mutta mukana on sellainen muuntautumisen taito riippuen siitä joukosta, mihin menee, kun on kauan tätä tehnyt. Pää on niin kuin tietokoneohjelma, koska materiaalia on niin paljon. Perusasiat ovat aina mukana, kuten rytmin kanssa työskentely, melodian kanssa työskentely, toisen ihmisen kanssa työskentely ja sommitteleminen. Rohkeutta tulee iän mukana. Olin melko ujo silloin nuorena, ehkä arkakin, mutta se on kyllä hävinnyt pois. Sellainen tietynlainen uskaltaminen on tullut, myöskin epäonnistua, ja on tullut rohkeutta yrittää enemmän. Vahvasti meikäläisenkin tekeminen on improvisaation varassa. Minun on ihan hirvittävän vaikea puhuakin paperista. Kai se on tämä tyyppi, tällainen hömpöttäjä.

⁶ Rahkonen 1994, liite 8D.

⁷ Rahkonen 1994, liite 8E.

Inkeri Sibelius-Akatemian lehtorina

Marja-Leena Juntunen

Tarkastelen tässä luvussa Inkerin työskentelyä Sibelius-Akatemiassa vuosina 1970–93. Lähteinä ovat Inkerin omat kirjoitukset, hänestä tehdyt haastattelut sekä omat kokemukseni Inkerin oppilaana 1982–88. Tarkastelua täydentävät ja rikastuttavat Inkerin muiden oppilaiden ja kollegojen kirjoitukset.

Tuntiopettajasta lehtoriksi

Työskennellessään edelleen opettajana sekä Töölön Yhteiskoulussa että lastentarhaseminaarissa Ebeneserissä Inkeri aloitti opetustyönsä Sibelius-Akatemiassa liikuntataiteen ja rytmiikan tuntiopettajana vuonna 1970 Ilta Leiviskän luovuttua opetustyöstä terveydellisistä syistä. Edeltävinä vuosina Inkeri oli toiminut Leiviskän säestäjänä sekä tarvittaessa hänen sijaisenaan.

Samana vuonna (1970) kun Inkeri aloitti Sibelius-Akatemiassa tuntiopettajana, Ellen Urho valittiin koulumusiikkiosaston johtajaksi ja hänen tehtäväkseen osoitettiin koulutuksen uudistaminen. Osana tuota uudistusta musiikinopettajakoulutuksen sisältö ja kokonaisrakenne muuttuivat. Uudistuksen myötä muun muassa monen oppiaineen merkitys korostui uudella tavalla. Musiikkiliikunnan lisäksi näihin oppiaineisiin kuuluivat vapaa säestys ja musiikin didaktiikka. Inkeri opetti myös näitä oppiaineita, didaktiikkaa vasta Ellenin siirryttyä vararehtorin ja edelleen rehtorin tehtäviin vuodesta 1975 eteenpäin.

Inkeri opettamassa liikuntaa syksyllä 1978 Pohjoisen Rautatiekadun luokassa kuusitoista.
Kuva: Soili Perkiö.

Musiikkiliikunnan lehtoraatti perustettiin Urhon aloitteesta hänen vararehtorikaudellaan vuonna 1977 nimikkeellä *Didaktiikan lehtori, erikois-alana musiikkiliikunta*. Inkeri valittiin virkaan. Hän toimi virassa vuoteen 1993 ja vielä sen jälkeen useita vuosia tuntiopettajana.

Inkerin opetusaineina olivat siis musiikkiliikunta, didaktiikka ja pianon vapaa säestys, alkuvuosina myös musiikin varhaiskasvatus. Näistä didaktiikka jäi hänen opetuksestaan pois 1980-luvulla. Seuraavassa tarkastellaan Inkerin opetusta ja roolia koulutuksessa tarkemmin.

Lämmin oven avaus pääsykokeisiin

Useat Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen opiskelijat muistavat Inkerin jo pääsykokeista opetusnäytteen lautakunnan jäsenenä. Inkerillä oli tapana ottaa opiskelijat vastaan käytävästä opetusluokkatilaan, ja jo ovenavauksessa hän onnistui säteilemään lämpöä ja rohkaisemaan hakijaa tavalla, joka loi positiivisen ja turvallisen lähtökohdan opetusnäytteen pitämiselle. Musiikkipedagogi ja muusikko Satu Sopenen, yksi musiikkikasvatuksen entisistä opiskelijoista, muistelee seuraavassa pääsykoetilanteita keväällä 1987 ja 1988.

Satu Sopanen

Haparoivan itsevarmana odotan vuoroani Aino Ackté -salin edessä. Minua odottaa Mukan pääsykokeiden opetusnäyte. Ovi avautuu ja iloiset, lempeät kasvot kurkistavat ulos.

Onko täällä Satu Sopanen? kuuluu kysymys. Astun esiin ja mietin: tässä on siis Inkku, josta isäni minulle jo kertoi. Yritän rentoutua jännityksestäni, sillä Inkeri ohjaa minut reippaasti ja suurta kannustusta huokuen raadin eteen. Hän kertoo kaikille nimeni ja sen, että soitan kannelta. Sitten hän kääntyy puoleeni, hymyilee ja pyytää aloittamaan.

Huh, opetan kappaletta, jossa on tahtimerkintä 6/8. Kerron tietävänä, että tässä lasketaan valssinomaisesti kaksi kertaa kolmeen. Demonstroin keinumista. Sitten kaikki lauletaan ja tanssahdellaan. Ystävälliset Mukan opiskelijat yrittävät antaa minulle vinkkiä tahtilajin käsittelystä pyörittelemällä päätään. Lautakunta kirjoittaa kynät sauhuten kommentteja, mutta Inkeri hymyilee kannustavasti eikä kirjoita mitään. Saan opetusnäytteen loppuun.

Inkeri nousee: *Kiiiiiitos Satu!*

Hän saattaa hymyssä suin ja kepein askelin minut ovelle. Kerron vielä pikaisesti isältäni terveiset, johonka Inkku iloisesti vastaa: *Ai, sinä olet Ismon tyttö! Paljon terveisiä isälle Tampereelle!* Olen ihmeissäni, hän todellakin muistaa isäni, vaikka he ovat tavanneet

työn merkeissä vain muutaman kerran vuosia sitten! Tunnen oloni voittajaksi, vaikka opetusnäytteessä meni vähän pieleen. Lempeys ja herttaisuus tekevät minuun vaikutuksen jo alkumetreillä. Ei suotta tätä Ladya minulle jo etukäteen hehkutettu.

Seuraavana keväänä osallistuin opetusnäytteeseen opetusryhmän oppilaan roolissa. Muistikuvani tilanteesta on seuraava:

On aikainen aamu. Aino Ackté -salissa istuu sama opettajaraati kuin edellisenä vuonna. Inkeri on puheenjohtaja.

Minä istun ystäväieni kanssa toisella puolen salia, leikimme koulun oppilaita.

Inkeri valmistaa meitä päivän koitokseen: Hän liitelee salin poikki, alkaa soittaa ja laulaa. Tunnelma kohoaa ja kaikille nousee hymy huulille. Loistava virittäytyminen, juuri oikea tapa saada meidät kaikki hereille ja valppaiksi.

Viikko vierähtää vikkellästi laulaen ja leikkien. Ilo ei Inkeristä lopu koko aikana. Kun viimeinen opetusnäyte on ohi, Inkeri ryhtyy tanssimaan, avaa Wiernougat-suklaarasian, siirtyy flyygelin ääreen ja aloittaa laulun: *Käyn ahon laittaa, minä ilman paitaa...* Kaikki ryhdymme laulamaan. Petri Lehkoinen tulee flyygelin viereen ja alkaa tanssittaa Inkeriä. Taas kerran Inkeri teki sen: väsymys ja uupumus on tiessään. Lähdemme jokainen omille teillemme hymyssä suin ja iloisesti rupatellen... jopa vähän tanssahdellen.

Musiikkiliikunnan opetuksesta

Sibelius-Akatemiassa työskentelynsä alussa Inkeri opetti sekä yleisen osaston (lähinnä laulun), kirkkomusiikkiosaston että koulumusiikkiosaston (perustettiin 1957) opiskelijoita, mutta myöhemmin opetus keskittyi musiikinopettajankoulutukseen. Vuonna 1958, Leiviskän vielä toimiessa opettajana, liikuntataide ja rytmikka olivat tulleet pakollisiksi oppiaineiksi musiikinopettajankoulutuksessa. Inkerin johdolla oppiainetta alettiin kutsua musiikkiliikunnaksi. Opetuksen sisältö pysyi pääosin samana, mutta suuntautui entistä vahvemmin antamaan valmiuksia soveltaa musiikkiliikuntaa koulun musiikinopetuksessa.

Inkerin aloittaessa lehtorin toimessa 1977 musiikkiliikunta oli musiikkikasvatuksen koulutuksessa pakollisena oppiaineena ensimmäisellä ja neljännellä vuosikurssilla, yksi viikkotunti molempina vuosina. Tuolloin koko musiikinopettajankoulutuksen kesto oli neljä vuotta.

Inkerin aikana musiikkiliikunnan ja liikunnan opetustarjonta lisääntyi huomattavasti. Tutkinon uudistuksen myötä, vuodesta 1980 eteenpäin, musiikkikasvatuksessa pakollisiin musiikkiliikunnan opintoihin kuului *Musiikkiliikunta 1* ja *Musiikkiliikunta 2* (muuttui 1984 valinnaiseksi opintojaksoksi). (Inkerin tekemät koosteet *Musiikkiliikunta 1* ja *2* -opinto-

Musiikkiliikunnan erikoiskurssi 1979-80. Kuva: Soili Perkiö.

jaksoista löytyvät liitteestä 2ab.) Lisäksi tarjolla oli erikoistumisopinnot. Erikoistumisopinnot tulivat osaksi koulutusta Urhon aloitteesta opintojen uudistuksessa 1970-luvulla ennakoiden tulevaa tutkinnonuudistusta, jonka valmistelusta Urho oli tietoinen. Opinnot vastasivat yliopiston syventäviä opintoja.¹ Erikoistumisopintojen alkuvaiheessa Inkeri vastasi musiikkiliikunnan lisäksi varhaiskasvatuksen erikoistumisopinnoista. Musiikkiliikunnassa valittavia opintojaksoja olivat *Syventävä johdatus musiikkiliikuntaan* sekä *Musiikkiliikunta syventymiskohteena*. Musiikkiliikunnan opintoja oli mahdollista tehdä yhteensä 11 opintoviikkoa eli noin 17 nykyistä opintopistettä.

Vaikka Inkerin musiikkiliikunta oli pakollinen ja monelle uusi oppiaine, se oli hyvin pidetty ja suosittu oppiaine. Sitä myös valittiin paljon valinnaisena aineena. Inkerin entinen oppilas Maija Thesleff muistelee, että vaikka ”musaliikuntatunnit olivat aamuisin ensimmäisinä, joskus liiankin aikaisin, ikinä ei tullut mieleenkään, että niiltä olisi lintsannut. Tunnin jälkeen oli aina täynnä tarmoa ja suupielet ylöspäin”.

Inkerillä oli taito saada nekin oppilaat mukaan, jotka eivät lähtökohtaisesti olleet musiikkiliikunnasta kiinnostuneita. Paula Raejärvi muistelee, miten Inkeri onnistui innostamaan hänen vuosikurssinsa poikia 1970-luvulla: ”Kun kurssini pojat vähän ylenkatsoivat musiikkiliikuntaa, Inkeri aloitti kurssin pyytämällä ’nuoret herrat tänne eturiviin’, ja pojat olivat hänen käsissään aivan sulaa vahaa.”²

Inkerillä oli tapana järjestää joka kevät musiikkiliikuntamatinea, jonka ohjelma koostui opiskelijoiden tekemistä ja harjoittamista liikuntasommitelmista. Kevätmatinea-käytäntö oli periytynyt Inkerille edeltäjiltään Maggie Gripenbergiltä ja Ilta Leiviskältä, ja hän koki velvollisuudekseen jatkaa tätä käytäntöä.

Matineoissa olivat mukana kaikki musiikkiliikunnan opetusryhmät ykkösvoosikurssista alkaen. Musiikkiliikuntaan syventyjillä oli erityinen vastuu koreografioiden tekemisestä ja harjoittamisesta eräänlaisena opintojen lopputyönä. Joskus syventyjät toivat matineoihin esiintymään myös omia opetusryhmiään, esimerkiksi lapsiryhmiä.

Itse muistan, kuinka harjoittelimme koreografioita innolla ja runsaasti myös omalla ajalla. Panostimme myös asujen suunnitteluun ja valmisteluun. Usein esiintymisasut tehtiin itse tai ne lainattiin kouluilta, Sibelius-Akatemian oopperastudiolta, joskus jopa Kansallisoopperasta. Matineoi-

¹ Juntunen 2013.

² Inkeri Simola-Isaksson Fun Club Facebook-sivut.

den esitykset olivat laadukkaita ja hyvin harjoiteltuja. Matinealla oli usein myös jokin teema, esimerkiksi kerran teemana oli musiikin historia, jolloin esitysten musiikit olivat eri aikakausilta ja esitykset oli järjestetty kronologisesti.

Yleensä Inkeri juonsi tilaisuudet, mikä suurelta osalta vaikutti siihen, että matineoissa oli aina positiivinen, lämmin ja herkkä ilmapiiri. Inkerillä oli kyky saada yleisö mukaan. Usein matineoihin valmistettuja numeroita pyydettiin myös Sibeliuksen Akatemian ulkopuolisiin tilaisuuksiin. Oma ryhmämme esiintyi mm. OAJ:n tilaisuudessa Finlandia-talossa ja kansanmusiikkijuhlissa Vantaan Martinus-salissa. Ryhmät esiintyivät aika usein myös Sibeliuksen Akatemian ulkomaisille vieraille, jotka rehtori Ellen Urho toi musiikkiliikuntaluokkaan tutustumaan suomalaiseen musiikkiliikuntaan.

Musiikkiliikuntaan syventyjät myös vierailivat Inkerin johdolla sekä kotimaassa eri koulutuksissa (kuten Kansallisoopperan balettikoulussa, Teatterikorkeakoulun tanssilinjalla, liikunnanohjaajakoulutuksessa Viipurissa) että ulkomailla, kuten musiikkikasvatuksen pohjoismaisissa (NNMPU) ja kansainvälisissä (ISME) konferensseissa. Itse olen ollut mukana useilla vierailuilla 1980-luvulla, esimerkiksi Tukholman kuninkaallisessa musiikkikorkeakoulussa (lähes vuosittainen vierailu), Tanskassa rytmikkaseminaarissa sekä Detmoldissa opiskelijavaihtomatalla.

Musiikkiliikuntaan syventyjät esiintymässä Finlandia-talossa 1987. Kuvassa Sari Jussila, Tuula Kulhua ja Eeva Savolainen. Kuva: Tuula Kulhuan kotiarkisto.

Detmoldissa 1988 konserttiin valmistautumassa Sari Jussila, Inkeri ja Matti Korva. Kuva: Tuula Kulhuan kotiarkisto.

Suomalaista kansanperinnettä Detmoldissa 1988 esittämässä Marja-Leena Juntunen, Päivi Aarnio, Sari Jussila ja Tuula Kulhua. Kuva: Tuula Kulhuan kotiarkisto.

Tukholman musiikkikorkeakoulun rytmiiikan opettajien ja opiskelijoiden kohtaamiset olivat merkityksellisiä, sillä saimme nähdä toisenlaisia tapoja toteuttaa musiikkiliikuntaa ja perehtyä syvemmin Jaques-Dalcrozen periaatteisiin käytännössä. Olimme myös kateellisia Tukholman opiskelijoille siitä, että heillä oli toistakymmentä viikoittaista oppituntia käytettävänä niiden asioiden opiskeluun, joihin meillä oli vain yksi kaksotunti viikossa. Silti me pärjäsimme hyvin heidän tunneillaan.

Yhdellä Tukholman-vierailulla Inkeri oli järjestänyt vierailun säveltäjä Ralph Lundstenin kotiin, viehättävään vaaleanpunaiseen taloon Tukholman ulkopuolella. Inkeri käytti usein hänen elektronista musiikkiaan liikuntaimprovisaatioiden lähtökohtana. Säveltäjällä oli studio kotonaan, ja oli elämyksellistä saada tutustua hänen työskentelyynsä ja tehdä musiikkia hänen teknisillä laitteillaan, jotka esimerkiksi reagoivat kosketukseen.

Detmoldin-matkalla 1988 taas pidimme konsertin, joka sisälsi sekä musiikki- että liikuntaesityksiä. Viikon mittaisella vierailulle osallistui musiikkiliikuntaryhmän lisäksi solistisen osaston opiskelijoita.

1980-luvun puolivälissä musiikkiliikuntaan syventyivät yhdessä Inkerin kanssa järjestivät myös juhlavia tanssiaisia koko talon väelle. Ohjelmassa oli tuolloinkin muutamia esityksiä, mutta pääosassa oli yleisön tanssittaminen elävän musiikin säestyksellä. Tilaisuuksissa opeteltiin milloin salonkitansseja, milloin kansantansseja tai kansan tansseja, kuten valssia tai charlestonia. Joka tanssiaisissa oli jokin teema, jonka mukaisesti myös yleisöllä oli tapana pukeutua. Teemoja olivat mm. salonkitanssit, rock 'n' roll ja Malmsténin musiikki. Esiintyjinä vierailivat myös muut opetusryhmät, kuten esimerkiksi Esa Helasvuon improvisointiryhmä ja kansanmusiikkiryhmä Martti Pokelan luotsaamana.

Inkerin ansiosta ja Ellen Urhon myötävaikutuksella (hänen toimiesä rehtorina) Sibeliuksen Akatemia tarjosi 1980-luvulla laajan kirjon erilaisia valinnaisia liikunnan kursseja, joita ohjasivat asiantuntijat. Opiskelijoiden vapaasti valittaviin liikunnan (1 ov) opintojaksoihin kuuluivat, eri vuosina vähän vaihdellen, ainakin Rentousliikunta, Ääni ja liike, Klassinen baletti, Jazztanssi, Aerobic, Steppi, Karakteritanssi, Flamenco, Afrotanssi, Kansantanssi, Historialliset tanssit, Luova liikunta, Syvävenyttely ja Pilates. Näiden opintojaksojen kautta opiskelijalla oli hyvin monipuoliset mahdollisuudet kartuttaa liikuntataitojaan. Tarjonta oli erittäin runsasta aina 1990-luvun alkuun, jonka jälkeen tarjonta alkoi vähitellen taantua.

Musiikkiliikunnan opetuksen sisältö

Musiikkiliikunnan opintojen alkuvaiheessa tärkeintä olivat omat musiikkiliikunnalliset kokemukset. Oppimisen tavoitteita olivat oman kehon ja itsen löytäminen, ryhmän jäsenenä oleminen, ilmaisun ja luovuuden virittäminen, käsitteiden liikunnallinen ymmärtäminen, koko kehon virittäminen musiikillisen kokemisen ja ajattelun pohjaksi.³

Mitä pidemmälle opinnot etenivät, sitä enemmän huomio kiinnitettiin pedagogisiin näkökohtiin, kuten yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoihin, ja opinnoissa pohdittiin musiikkiliikuntaharjoitusten soveltamista eri kohderyhmissä.

Syventävässä johdatuksessa tehtiin pieniä opetusharjoitteluja ryhmän kesken ja *Syventävät opinnot* sisälsivät musiikkiliikunnan opetusharjoittelua jonkun Sibelius-Akatemian ulkopuolisen ryhmän kanssa. Inkerin mukaan musiikkiliikunnan *erikoistumiskurssin tavoitteena oli syventää aikaisemmin opittua, perehtyä omakohtaisesti eri osa-alueiden käytännöllisiin toteutuksiin, tutustua musiikkiliikunnan kirjallisuuteen ja tutkimukseen sekä saada kokemuksia opintokäynneistä niin kotimaassa kuin ulkomailakin. Kaiken kaikkiaan päämääränä oli vahvistaa opettamisen, opetuksen suunnittelun ja oppilaan kohtaamisen valmiuksia.*⁴

Inkerin musiikkiliikunnan opetus oli monipuolista. Se sisälsi rytmisiä harjoituksia, kuunteluharjoituksia, liikuntatekniikkaa, luovaa liikuntaa, liikuntasommitelmia lauluihin ja melodioihin sekä tansseja eri maista ja eri aikakausilta. Musiikki oli pääasiassa ”elävää” eli Inkerin luomaa, soittamaa ja laulamaa. Joissakin harjoituksissa, kuten tansseissa, saatettiin käyttää myös nauhoitettua musiikkia. Musiikkiin eläytyminen ja musiikin liikunnallinen ilmaisu olivat keskiössä. Hyvin usein opiskelijat tekivät pienryhmissä liikuntasommitelmia musiikkiin, joka saattoi olla esimerkiksi kansantanssin tai historiallisen tanssin melodia, rytmisesti mielenkiintoinen melodia, klassisen musiikin teos tai vaikkapa laulu. Keskeisestä oli, että liike ilmensi ja teki musiikkia näkyväksi ja koetuksi. Sommitelmat esitettiin tunnilla muille opiskelijoille, mutta opiskelijoiden tekemiä liikuntasommitelmia esitettiin myös julkisesti musiikkiliikuntamatineoissa.

Musiikkiliikunta oppiaineena – musiikin ja liikkeen musiikkikasvatuksellinen yhdistäminen – oli useimmille opiskelijoille aivan uusi kokemus. Monille jo rytmisen liikkuminen ja tanssiminen olivat suhteellisen

³ Virtala 1989, 66.

⁴ Simola-Isaksson 2010, 38.

Musiikkiliikuntaa koulumusiikkiosaston ensimmäiselle vuosikurssille syksyllä 1978. Kuva: Soili Perkiö.

vieraita alueita. Inkerin osoittama aito kiinnostus oppilaita kohtaan sekä hänen lämmin ja läsnä oleva persoonansa teki monelle opiskelijalle ensimmäisen opiskeluvuoden musiikkiliikunnasta kuitenkin ikimuistaisen kokemuksen.

Heti lukuvuoden alussa Inkeri tutustui jokaiseen ensimmäisen vuosikurssin opiskelijaan ”perin pohjin”. Tutustumisen jälkeen hän myös muisti ei vain jokaisen nimen vaan myös kotipaikan, mielenkiinnon kohteet ja usein jopa perheenjäsenet. Muistan itse, kuinka tärkeää ykköskurssilaisena oli se, että opettaja huomioi ja oli aidosti kiinnostunut. Siitä syntyi kohtaaminen ja molemminpuolinen kunnioitus. Itse olen kuvaillut Inkeriä musiikkiliikunnan opettajana Rinta-Runsalan tutkielman haastattelussa 1993 seuraavasti:

Sain Inkerin oppilaana sellaisen kuvan, että Inkeri oli hyvin innostunut asiastaan ja hän tartutti sen innon myös meihin opiskelijoihin. Siis koska näki, että hän itse nautti siitä tekemisestä ja työskentelystä musiikkiliikunnan parissa, niin se ilo ja into välittyivät meille opiskelijoille. Opetuksessa oli hyvä fiilis, hyvä ja positiivinen ilmapiiri, jonka koki voimakkaana ja jota Inkeri piti tärkeänä. Näin jälkepäin ajattelen, että tuo ihana, positiivinen ilmapiiri oli sellainen asia, josta sai itselleen paljon ja joka antoi rohkeutta tehdä eri asioita.

Inkeri sai kannustavalla ja positiivisella asenteellaan sekä mukaansa temppaavalla tyyllillään mukaan nekin opiskelijat, joille musiikkiliikunta tuntui aluksi vieraalta. Muistan erään opiskelukaverini todenneen opiskelun alkuvuosina:

”En olisi ikinä uskonut, että ensimmäisen opiskeluvuoden keväänä tanssin Sibelius-Akatemian konserttisalin lavalla.”

Oma keksiminen ja improvisointi olivat läsnä kaikessa tekemisessä. Inkeri myös korosti opetuksessaan luovuuden merkitystä. Hän teetätti paljon luovuutta edistäviä improvisointiharjoituksia, jotka usein toteutettiin Inkerin improvisoimaan musiikkiin. Usein hän myös lauloi mukana, lauloi jopa liikunnan ohjeet ja rohkaisi omalla laulullaan opiskelijoiden osallistumista. Hän antoi myös oppilaille mahdollisuuden säästää osan harjoituksista, etenkin niiden, jotka suorittivat samanaikaisesti Inkerin johdolla liikunnan säästykseen painottunutta Vapaa säästys 3 -kurssia.

Inkerin luovuus ei rajoittunut vain musiikin tuottamiseen: hän asennoitui opetukseen ja kaikkiin harjoituksiin improvisatorisesti. Hän korosti, että kaikkea materiaalia ja harjoituksia voi muuttaa ja muunnella ja niitä voi keksiä itse lisää. Hän rohkaisi opiskelijoita soveltamaan oppimiaan asioita aina opetustilanteen ja siihen osallistuvien mukaan. Puhuessaan opetuksestaan hän kertoi, että opetuksen lähtökohtana saattoi olla joku idea tai harjoitus, joka sitten lähti kehittymään hyvinkin ennalta arvaamattomiin suuntiin opetustilanteessa syntyneiden uusien ideoiden turvin.

Inkerillä itsellään oli kyky reagoida ja edetä opetuksessa tilanteen edellyttämällä ja toisaalta mahdollistamalla, uudella tavalla. Myös erilaisille tilanteen esiin tuomille ”rönsyille” oli yleensä tilaa. Näin ”vanhoista” ja ennestään tutuista harjoituksistakin syntyi uusia prosesseja ja opetukseen osallistuville uusia kokemuksia ja ideoita. Inkeri myös tarttui tilanteen tuomiin luoviin mahdollisuuksiin aktiivisesti. Ideat tuskin missään tilanteessa loppuivat kesken, päinvastoin, Inkerillä oli aina uusia ideoita koskien eri harjoitusten sovelluksia ja musiikkiliikunnan sovellusmahdollisuuksia. Voidaankin todeta, että Inkerin asenne opetukseen oli oppilaslähtöinen, improvisatorinen ja luova.

Päivi Rinta-Runsalan haastattelussa vuonna 1993 Inkeri kuvaa omaa luovaa asennettaan seuraavalla tavalla:

Koen itseni sillä tavalla luovaksi, että minun on aika vaikea tehdä ihan juuri samalla tavalla kuin joku toinen on tehnyt saman asian. Vaikka on esimerkiksi tiettyjä kansantansseja, jotka ovat eräänlaisia ehdottomuuksia,

niin kyllä niitäkin mielellään rohkeasti muuttaa silloin, kun se on tarpeellista, esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa sommitelman helpottaminen on edellytyksenä sen oppimiselle. Mutta periaatteessa oma tekeminen on vahvasti se kaiken ydin ja siihen liittyy totta kai myös toisilta saatuja ideoita. Silloin moraalisen periaatteenani on kertoa, kenen ideaa sovellan.

Inkeri uskoi, että jokaisessa ihmisessä on luovuutta, mutta taitava pedagogi saa sen ihmisestä esille niin, että tämä rohkaistuu heittäytymään ja etsimään omaa luovuuttaan. Siinä taas ihmisen ”virittäminen” on keskeistä. Seuraavassa Inkeri pohtii asiaa⁵.

Kyllä minusta luovuus on semmoista ”ihmistä myöten”, ihmisestä pulppuaa semmoisia omintakeisuuksia. Totta kai tällaisilla puhtaasti luovilla ihmisillä se on absoluuttinen, itsestä tuleva asia, mutta luovuuteenkin tarvitaan minun mielestä viritystä. Jos ajatellaan, että jokainen ihminen on lähtökohtaisesti luova, niin sen esille tulemiseen tarvitaan se pieni potku. Ja silloin tullaan siihen, että tarvitaan myötämielisyyttä ja kontaktia ja sitä, että annetaan lupa toiselle olla luova. Pedagogin taito on juuri siinä, että löytää ja keksii toisessa luovuuden ja osaa tukea sitä. Virittäminen ylimalkaan on minusta erittäin tärkeitä; silloin luovuus alkaa niin kuin kehrätä.

Inkerin musiikkiliikunnan opetus painottui luovuutta korostaviin käytännön harjoituksiin. Kuitenkin myös pedagoginen pohdinta oli vahvasti mukana. Inkeri halusi rakentaa yhteyttä tekemisen ja ajattelun välille. Hänellä oli tapana tunnin loppuksi istua opiskelijoiden kanssa piiriin ja keskustella siitä, mitä oli tehty ja miksi. Näin pedagogiset ratkaisut tulivat opiskelijoille näkyviin, ja he myös itse aktivoituivat pedagogiseen pohdintaan. Harjoitusten pedagogisista näkökohdista keskusteleminen auttoi ymmärtämään ja hahmottamaan syvemmin musiikkiliikunnan periaatteita ja harjoitusten soveltamisen mahdollisuuksia muissa musiikinopetuksen konteksteissa. Harjoitusprosessit opiskelijat kirjoittivat yleensä muistiin itse, mutta tanssien ohjeet Inkeri oli kirjoittanut ylös ja monistanut meille opiskelijoille jaettavaksi kunkin oppitunnin lopussa.

Inkerin musiikkiliikunnan oppitunti lähes poikkeuksetta alkoi piiristä ja useimmiten myös loppui piiriin: piirissä kaikki näkevät toisensa ja opettajalla on mahdollisuus saada kontakti kaikkiin läsnä oleviin yhtä aikaa sekä toisaalta jokaiseen erikseen. Alkupiirissä Inkerin tervehti kaikkia ja kyseli kuulumisia ja saattoi kertoa myös omia kuulumisiaan. Alkupiirissä saatettiin tehdä myös muutamia aktivoivia hengitys- ja/tai liikeharjoituk-

⁵ Sajalin 2012, 45.

sia. Piiristä lähdettiin useimmiten liikkumaan Inkerin soittaman musiikin tahtiin ja sitä seuraten, mikä aktivoi opiskelijan kuunteluun. Oppitunti saattoi rakentua esimerkiksi jonkun rytmin, tahtilajien vaihtelun, muotorakenteen, dynamiikan tai muun musiikillisen ilmiön ympärille. Lähes joka oppituntiin sisältyi laulamista, tanssiaskelien ja/tai jonkun tanssin opettelua sekä omien liikuntasommitelmien tekemistä tai muuta luovaa liikkumista.

Eräässä opetusmonisteessa 1980-luvulta Inkeri ehdottaa seuraavanlaisista musiikkiliikuntatunnin rakennetta:

Viritys: tutulla tai muuten helpolla tavalla varovasti virittäminen rytmin sykkeeseen ja ryhmän keskinäiseen kontaktiin.

Valmius – veto: uuden asian opettaminen rakentaen prosessia = esim. rytmin luonne, perusrytmi, melodia, melodiarytmi, sävy, muoto, alkuperä, aikakausi.

Viimeistely: syventävä kuuntelu, keskustelu, mahd. omat viriävät ideat, luova sovellutus opitusta.

Coda: aiheesta riippuen joko rauhallinen ja turvallinen lopetustilanne opitun tai vanhan ohjelmiston parissa tai reipas, virkeä, mielihyvää näin tuottava turvallinen luokasta lähtö.⁶

Inkerin musiikkiliikunnan opetuksessa oli vahvoja vaikutteita sekä Émile Jaques-Dalcrozen että Carl Orffin pedagogisista ajatuksista ja käytännöistä. Muista opetustyöhönsä vaikuttaneista musiikkikasvatuksen kansainvälisistä mestareista hän mainitsi Zoltán Kodály'n ja Dmitri Kabalevskin.

Näistä vaikutteista huolimatta ja niiden lisäksi Inkerin opetus perustui vahvasti yhtäältä hänen henkilökohtaisiin näkemyksiinsä musiikin ja liikkeen mahdollisuuksista ihmisen kokonaisvaltaisessa kasvatuksessa ja kohtaamisessa sekä toisaalta hänen omiin taitoihinsa ja omaan persoonaansa.

Inkerin taidollisia vahvuuksia olivat etenkin improvisointitaito sekä laaja klassisen pianomusiikin ohjelmistotuntemus. Ohjelmistotuntemus ei rajoittunut vain musiikista tietämiseen; hänellä oli myös kyky soittaa ja tulkita kappaleet.

Seuraavassa Inkerin ajatuksia musiikkiliikunnan kasvatuksellisista mahdollisuuksista vähän tarkemmin.

⁶ Inkerin musiikkiliikunnan harjoituksia ja opetusprosesseja löytää etenkin kirjoista *Musiikkia liikkuen* ja *Musiikkia tanssien*.

Musiikkiliikunnan tunti Töölönkadun liikuntaluokassa 90-luvun alussa, Kuva: Eeva-Leena Pokelan kotiarkisto.

Inkerin ajatuksia musiikkiliikunnasta

Inkerin ajatuksia musiikkiliikunnasta on kartoitettu hänen itsensä kirjoittamista kirjoista sekä hänen työtään tarkastelevista opinnäytetöistä (ks. myös liite 2e). Useissa määritelmissään Inkeri tuo esiin ajatuksen kehosta ja liikkeestä musisoinnin välineenä⁷. Musiikkiliikunnassa *voidaan käytännössä toteuttaa kaikkia musiikkikasvatuksen osa-alueita: lauletaan – liikutaan, soitetaan – liikutaan, kuunnellaan – liikutaan, opitaan musiikkitietoa liikunnan avulla*.⁸ Näiden lisäksi hyvä vuorovaikutus sekä ryhmässä toimimisesta syntyvät hyvät kokemukset ovat ensisijaisia tavoitteita, kuten käy ilmi Inkerin omasta puheesta ja kirjoituksista:

Tavoitteenani on ollut kiinnostuttaa jokainen omaan kehoonsa, instrumenttiinsa, herkistämisestä ja taitojen kartuttamisesta liikunnallisen musisoinnin hyväksi. Tässä mielessä harjoitusten sisältö on ”jokapäiväistä elämää” niin opettajille kuin heidän tuleville oppilailleenkin. Näin tunnen olevani ”koko kansan kasvattaja”⁹

Periaatteessa kaikki, mitä teen, on jollakin tavalla kaukaista sovellusta Dalcrozesta, vaikkakin sitä tekee omalla tavalla. Yleensä musiikkiliikunnas-

⁷ Simola-Isaksson 2010, 37.

⁸ Simola-Isaksson ym. 1980, 8.

⁹ Henkilökohtainen tiedonanto 27.10.2006; Suvanto 2006, 77.

sa on pohjana se, että tehdään musiikkia liikunnallisesti eli musisoidaan keholla. Keho on instrumentti. Tavoitteet ovat periaatteessa ihan samat kuin soittajallakin. Pitää hallita rytmi, kuunnella ja katsoa toisia, miten toiset eläytyvät ja millä tavalla tekevät.

Sitten hyvin keskeinen tavoite on sosiaalinen vuorovaikutus, jonka voi melkein laskea terapiapuolelle, eli se, että yhdessä töitä tekevät ihmiset sopeutuvat, tulevat hyvin toimeen keskenään ja että heidän välilleen syntyy kontakti. Kontaktin myötä nousevat esiin identiteettiin ja itsen hyväksymiseen liittyvät kysymykset: hyväksytäänkö minut ryhmässä sellaisena kuin olen, vaikka olisin erilainen, eri tyyppinen, eri näköinen kuin muut. Jos tulen hyväksytyksi, minun on paljon helpompi silloin hyväksyä toiset ja myös hyväksyä itseni, jolloin syntyy rohkeus olla yksi ryhmästä. Se puolestaan luo vapauden ja rohkeuden keksiä ja luoda ja tehdä kaikenlaista. Sillä on myös merkitystä mielenterveydelle. Minusta tämä on erittäin tärkeää musiikkiliikuntakasvatuksessa.

Varsinkin jos tekee töitä amatööriryhmän kanssa, ensimmäinen ehto on saada ihmiset kokemaan, että he viihtyvät siinä yhdessäolotilanteessa. Sen jälkeen voi vasta ruveta ajattelemaan pedagogisia tavoitteita. On aivan turha kuvitella, että voi mennä ryhmään ja alkaa heti opettaa jotain asiaa ennen kuin ihmiset ovat auenneet ja heillä on tiettyä uskallusta. Sitten kun joukko on ns. kasassa, eli opetukseen osallistuvilla on tunne, että ”kuulun tähän porukkaan”, että ”minä osaan”, voi ruveta tekemään mitä sitten tehdäänkään.

Sitten muusisten, sosiaalisten, kontaktiin liittyvien ja terapeuttisten tavoitteiden lisäksi on liikunnalliset tavoitteet, kuten motoriset taidot ja ketteryys, ja tietysti psykologiset tavoitteet, kuten keskittyminen, muisti ja reaktiokyvyn kehittyminen. Tässä järjestyksessä ehkä. Musiikkikasvatukselliset tavoitteet ovat keskiössä, vaikka kaikki tavoitteet periaatteessa ”lyövät yksiin”.¹⁰

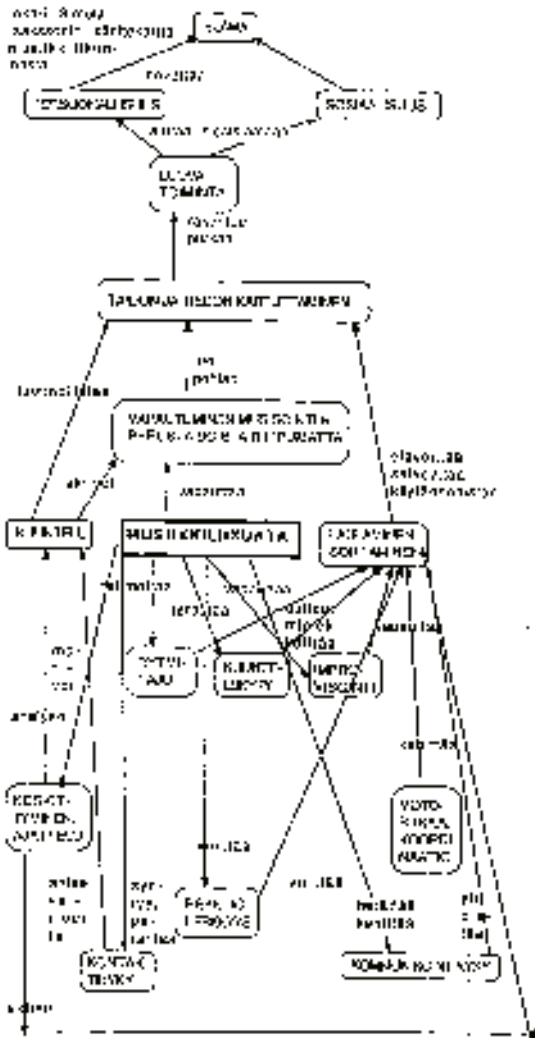
Vaikka Inkerille musiikilliset tavoitteet olivat musiikkiliikunnassa hyvin keskeisiä, hän aina korosti vahvasti myös musiikkiliikunnan yleiskasvatuksellisia mahdollisuuksia. Kirjassaan *Musiikkiliikuntaa lapsille* (Simola-Isaksson 1974, 60) Inkeri kirjoittaa seuraavasti:

Musiikkiliikunnan vapauttavan ja inspiraatiota vaalivan luonteen avulla kehitetään mielikuvitusta, persoonallisuutta, omaa näkemystä sekä vastaavasti sosiaalista sopeutumista ja yhteishenkeä. Sen avulla koetun luonnollisen purkautumisen kautta voi jokainen aistia vapauttavan ja riemullisen tunteen, jota tuskin liikaa korostetaan ennakolta ehkäisevänä tapahtumana.

Oman tutkielmani haastattelussa hän luonnehti musiikkiliikunnan tavoitteita seuraavalla tavalla:

¹⁰ Rinta-Runsalan haastatteluaineisto vuodelta 1990.

Ryhmäineena musiikkiliikunta pyrkii kehittämään luontevaa kontakti- ja kommunikointikykyä. Paitsi että kontakti tuo musiikin asiaa lähemmäksi ihmistä, se on tarpeellinen tämän päivän ihmiselle yleiskasvatukseen. Kontakti toiseen ihmiseen aukaisee veräjiä ihmisen sisällä. Ryhmässä hyväksytyksi tuleminen vapauttaa ihmistä ilmaisemaan ajatuksiaan musiikin ja liikunnan avulla. Ilmaisullisesti vapautuminen puolestaan helpottaa asioiden tietoista ja teknistä omaksumista.¹¹

¹¹ Juntunen 1988, 24–25.

¹² Virtala 1989, liite 6.

Kuvio 1. Inkeri Simola-Isakssonin käsittekartta musiikkiliikunnasta.¹²

Inkeriä ja hänen opetustaan on tarkasteltu useissa Sibelius-Akatemian tutkielmissa. Laura Virtala (1989) on tutkielmassaan kuvannut Inkerin musiikkiliikuntaa koskevia ajatuksia käsitekartan muodossa (ks. kuvio 1).

Musiikkiliikunnan pedagogiset mahdollisuudet

Inkerillä oli selkeä käsitys musiikkiliikunnan pedagogisista ja kasvatuksellista mahdollisuuksista, ja hän osasi tarvittaessa ilmaista nämä käsityksensä kirkkaasti sekä sanallisesti että kirjallisesti. Hän joutuikin usein selittämään ja perustelemaan työskentelyään ja musiikkiliikunnan pedagogista mielekkyyttä ja merkitystä.

Varsinkin vielä 1960–80-luvuilla musiikkiliikuntaan suhtauduttiin ajoittain varauksellisesti, ja sitä pidettiin enemmän tai vähemmän jumppana, leikkimisenä ja hauskanpitoa (joita se tietenkin jossain määrin myös on), joilla saatettiin nähdä pedagogista arvoa korkeintaan liittyen oppilaan tai opiskelijan kuntoon, liiketaitoihin ja hyvään mieleen. Musiikkiliikunnan yhteyttä musiikilliseen osaamiseen, muusikkouden kehittymiseen ja/tai laajemmin pedagogisiin ja kasvatuksellisiin tavoitteisiin ei useinkaan ymmärretty.

Onneksi Inkeri jaksoi työskennellä musiikkiliikunnan olemassaolon ja aseman puolesta. Työ on kantanut runsaasti hedelmää.

Vuoden 1970 Peruskoulun opetussuunnitelma toi tärkeän sykäyksen musiikkiliikunnan asemaan musiikinopetuksessa: Musiikkiliikunta virallistettiin peruskoulun oppiaineeksi. Kyse ei ollutkaan enää vain leikistä, vaan musiikkiliikunta hyväksyttiin musiikin- ja liikunnanopetuksen yhdeksi osa-alueeksi ja katsottiin kuuluvaksi kaikkien oppilaiden opetusohjelmaan. Tämän seurauksena Inkerille alkoi tulla paljon koulutuskyselyjä.

Kiinnostus musiikkiliikuntaa kohtaan sekä oppiaineen arvostus lähtivät vahvaan nousuun 1980-luvulla, mikä näkyi mm. oppiaineen tarjonnan lisääntymisenä opettajankoulutuksissa. Tällöin myös opettajien, varhaiskasvattajien, liikunnanohjaajien ja terapeuttien, koulutustarve kasvoi entisestään. Tuohon mennessä Inkeri oli kuitenkin ehtinyt jo kouluttaa musiikkiliikuntaan erikoistuneita musiikinopettajia, jotka saattoivat hoitaa osan koulutuksista.

Nykyään liikkeen ja kehollisten kokemusten merkitys (musiikin) oppimisessa on jo laajasti oivallettu, mikä näkyy esim. uusien Perusopetuksen opetussuunnitelmien perusteissa (2014). Sitä tukevat myös eri tieteenalojen, kuten kognitiotieteen, neurologian ja psykologian, tutkimustulokset.

Vapaan säestyksen opetuksesta

Yhtenä opetettavana aineena Inkerillä oli pianon vapaa säestys. Tunneilla harjoiteltiin vapaan säestyksen eri osa-alueita, kuten eri tyylisten kappa-leiden sointumerkeistä säestämistä, eri säestystyyliä, prima vista -soittoa, jne., mutta Inkerin opetuksessa korostuivat erityisesti korvakuulolta soitto, pianopartituurin ”vapaa” lukeminen, improvisointi ja oikean ”sven-gin” löytäminen.

Vaikka vapaa säestys oli Inkerille itselleen helppoa, hän ymmärsi asian haastavuuden niiden kohdalla, jotka eivät olleet sitä harrastaneet. Vapaan säestyksen opetuksessaan Inkeri korosti kykyä saada ihmiset mukaan musisoimaan laulaen tai liikkuen. Tämä liittyi vahvasti hänen omaan työnkuvaansa Sibelius-Akatemian ulkopuolella, joka oli suuressa määrin juuri tuota ihmisten kanssa yhdessä musisointia. Seuraavassa Inkerin entinen oppilas, musiikin lehtorina alakoulussa toimiva Riina Salo-Kiiskinen muistelee vapaan säestyksen opiskelua ja sen pedagogisia piirteitä.

Vapaan säestyksen opintojen tarjonnan kasvettua vähitellen (kurssit 1–3) Inkeri loi musiikkiliikuntapainotteisen Vapaa säestys 3 -opintojakson, jossa pääpaino oli liikunnan säestyksessä.

Vapaan säestyksen opettajakollegat Inkeri ja Kimmo Hakasalo pikkujoulujuhlissa 1982.
Kuva: Marja-Leena Juntunen.

Riina Salo-Kiiskinen

Aloitin Vapaa säestys 2:n opiskelun Inkerin opetuksessa. Olin tutustunut häneen jo ykkösvuosisurssilla musiikkiliikunnan opetuksessa. Tiesin, että halusin ehdottomasti hänen vapaasäestysoppilaakseen. Näillä tunteilla ei pelkästään soitettu pianoa vaan keskusteltiin musiikista, musiikkikasvatuksesta ja elämästä. Tunti alkoi aina kuulumisten kertomisella ja siitä jatkettiin sujuvasti musiikin pariin. Vapaa säestys 1:n opiskelu oli ollut aika epämotivoivaa ryhmäopetusta eikä käteen ollut jäänyt ”Leavingonajetplane-komppausta” kummempaa taitoa. Inkerin kanssa aloitin aivan uuden vaiheen vapaa säestyksen opiskelussa.

Toisen vuosikurssin opiskelijana minua vaivasi vielä uskon puute omiin kykyihini. Olin klassinen pianisti enkä osannut mielestäni mitään vapaasäestysjuttuja. Inkerin kanssa tällaiset ajatukset kaikkosivat vähitellen. Hän osasi lähteä musiikin kautta, nyt soiteetaan ja katsotaan ja opetellaan. Hän antoi minun valita sellaisia kappaleita, joita halusin soittaa. Muistan, kun kerran innostuin soittamaan Melartinin *Häämarssia* ja yhtäkkiä olimme luoneet Prinsessa Ruusus-teeman ympärille todella luovan teoksen (onneksi sitä ei kuitenkaan tullut äänitettyä, jäi muistojen arkkuun mieliin).

Siihen aikaan ei ollut oikein mitään valmista materiaalia vapaa säestyksen harjoittelua varten. Silloin tuntui, että vapaan säestyksen opiskelu oli varsinaista ”käsityötä”, tehtiin todellakin töitä soittimen ja kuulon varassa, mikä ei ollut mitenkään helppoa klassiselle soittajalle. Materiaalin puute stressasi minua välillä ja pohdin, miksi ei ole mitään valmista ja miten nämä kaikki nyt menee, tippuvatko nämä tiedot ja taidot taivaasta...? Eiväthän ne tainneet sieltä tippua, mutta opin ”ne” ja musiikin tekemisen ilon, Inkeriltä. Hän ei myöskään oletanut, että nuo vapaasäestystaidot olisivat olleet automaattisesti helppoja.

Vaikka me opiskelijat olimme toki musikaalisia, niin esimerkiksi se, että pystyi säestämään vaikka muskarin joulujuhlat ilman nuotteja, saattoi kuitenkin viedä aikansa oppia. Inkeri myös usein korosti, että on ihan normaalia, että varmuus soitossa tulee ajan kanssa. Hän osasi antaa realistisen kuvan taitojen etenemisestä ja kannusti juuri tällä tavoin.

Inkeri sai minut miettimään vapaata säestystä monelta kannalta tulevana musiikkipedagogina. Hän kutsui itseään usein ”sosiaalimusiikoksi”, ja tämä termi ja sen sisältö on jäänyt ikuisesti mieleen. Hän kertoi usein niistä tilaisuuksista, joissa hän oli elämänsä aikana ollut säestämässä.

Aloin ymmärtää, että Inkeri ei tietenkään vain säestänyt vaan hän

laulatti, liikutti ja musisoi. Kuu-
lostaa tietysti selvältä hommalta,
tätähän Inkeri teki, ja siinä hän oli
kerta kaikkiaan vertaansa vailla.
Mutta näin jälkeensä ymmärrän,
että hän myös yritti opettaa/tartut-
taa meihin musiikinopiskelijoihin
samaa ideologiaa, omaa ajatustaan

”sosiaalimuusikkoudesta” ja sii-
tä, että mekin voimme valjastaa
pedagogiset ja musiikilliset tai-
tomme musiikin iloisen sanoman
viemiseen kaikille mahdollisille ja
mahdottomille tahoille. Ja tätähän
meidän työ tulevaisuudessa on ja
on ollut.

Opintojaksossa harjoiteltiin soinnutuksen, prima vista -soiton ja ohjel-
miston harjoittamisen lisäksi liikuntamusiikin improvisointia. Tuohon si-
sälyti sekä eri tanssirytmiä (esim. valssi, polkka, humppa, jenkka, tango,
masurkka, samba ja cha cha cha) hallinta että ”elävän” liikkeen säestämi-
nen, joka aloitettiin eri liikesukujen (esim. käynti, juoksu, hyppy, vauhti-
heitot) säestämällä (ks. liite 2cd). Joskus oppilas säesti Inkerin liikku-
mista, toisinaan liikkeen toteutti toinen oppilas. Koska opetus tapahtui
yleensä kahden oppilaan ryhmässä, toinen oppilaista liikkui, useimmiten
itse keksimänsä liikemuodon, ja toinen improvisoi siihen musiikin.

Opinnot harjaannuttivat oppilasta myös tuottamaan itse musiikkia mu-
siikkiliikunnan rytmisiin harjoituksiin. Liikunnan säestämisen taitoa har-
joitettiin vapaa säestyksen tuntien lisäksi myös musiikkiliikunnan ope-
tuksen yhteydessä, etenkin syventävissä opinnoissa.

Nykyisin Ylen musiikkitoimittajana toimiva Inari Tilli muistelee seu-
raavassa kokemuksestaan Inkerin Vapaa säestys 3 -opintojakson oppilaana.

Inari Tilli

Opiskelin vapaata säestystä Inkeri
Simola-Isakssonin johdolla Vapaa
säestys kolmoseen saakka. Muis-
tan vieläkin ensimmäisen tunnin,
jolloin Inkeri ensi töikseen sulki
flyygelin kannen niin, etten voi-
nut lukea nuotteja. Sitten hän alkoi
tanssahdella ympäri liikuntasalia,
jossa tuntimme pidettiin. *Soita,*

mitä näet! kuului Inkerin kehoitus.
Tämä oli jotakin aivan uutta minulle,
koska olin aiemmissa pianon-
soitonopinnoissani tottunut soitta-
maan nuoteista. Näkemäni Inkerin
tanssiasteleet oli ensin todella vai-
keaa muuntaa järkeväksi soivaksi
kokonaisuudeksi, mutta ajan myö-
tä tässäkin taidossa jonkin verran
harjaannuin. Opinpa säveltämään
joitakin tanssejakin, esimerkiksi
oman samban, polkan ja jenkan.

Vapaan säestyksen ja improvisoinnin opetuksessa Inkerillä oli kollegoi-
naan Carita Holmström, Esa Helasvuo, Kimmo Hakasalo ja Jukka Jarvola.
Seuraavassa heistä Carita Holmström muistelee Inkeriä sekä kollegana
että työnsä innoittajana.

Carita Holmström

Kohtasin Inkerin tullessani 1983 lehtoriksi Sibelius-Akatemiaan. Tulimme näin ollen kollegoiksi Vapaassa säestyksessä. Itse asiassa olin kuullut Inkeristä jo 60-luvulla äitini lähipiirissä, jossa eräs sukulaisnainen oli veistonopettajana Ebeneserissä. En koskaan itse opiskellut Inkerin oppilaana, mutta kävin jo 9-vuotiaana hänen edeltäjänsä Ilta Leiviskän liikuntatunneilla aloitettuani opinnot Nuorisokoulutuksessa 1963. Luultavasti Inkeri on ollut säestämässä tunteja tuolloin, mutta pienenä tyttönä en pannut merkille nimiä. En ehkä kiinnittänyt asiaan huomiota senkään vuoksi, että minulle korvakuulosoittaminen ja liikunnan säestäminen pianolla olivat niin itsestään selviä asioita, koska oma äitini oli aina tehnyt niitä kodissamme, esimerkiksi jouluna piirileikkien yhteydessä – tulenhan suomenruotsalaisesta kodista!

Minulle Inkeri on yksi edellisen sukupolven merkittäviä musiikin edelläkävijänaisia. Häntä voidaan verrata pianisti-säveltäjä Erna Tauroon sekä Sirkka Valkola-Laineeseen, joka oli musiikkileikkikoulun uranuurtaja maassamme ja jonka koulussa Annankadulla

kävin 4–6-vuotiaana. (Pidän itse asiassa myös äitiäni sellaisena, vaikkei hän koskaan voinut toimia muusikkona.) Emme koskaan voi aliarvioida vahvojen esimerkkien merkitystä tulevalle sukupolvelle. Kun esimerkiksi nyt havahdun ihailemaan hienojen nuorten nais-säveltäjien ja -lauluntekijöiden komeaa esiinmarssia Suomessa, en voi muuta kuin todeta, että edeltävät naissukupolvet ovat vahvasti vaikuttaneet siihen.

Omalla kohdallani sekä Valkola-Laineen musiikkileikkikoulu että Ilta Leiviskän tunnit ovat vaikuttaneet siihen, että olen itse aina uskonut, että liikunta ja liike on tärkeä osa musiikkia. Lisäksi sekä Ellen Urho että Inkeri olivat myötävaikuttamassa siihen, että minusta tuli Sibelius-Akatemian opettaja ja nimenomaan klassisen pianonsoiton *keyboard harmonyn* ja improvisoinnin alalla.

Myöhemmin tämän myönteisen ja edistyksellisenkin ilmapiirin vaikutuksesta rohkaistuini perustamaan 1991 vapaan säestyksen pedagogiikkakoulutuksen. Nyt, 24 vuotta myöhemmin, ymmärrän, ettei tällaista olisi ehkä tullut tehdyksi ilman sitä myönteistä pohjavirettä, jonka pohjalta ponkaisin.

Pääsin monen vuoden aikana seuraamaan Inkerin työskentelyä

ollessani hänen oppilaidensa Vapaa säestys 3 -suoritusten lautakunnassa: niissä vallitsi luonteva musiikin tekeminen ilo, luovuus, tarkkaavaisuus ja syvästi hyväksyvä ilmapiiri.

Inkeri on yksi myönteisimmistä ja kannustavimmista ihmisistä, joita olen elämässäni kohdannut.

Se, että hän samalla oli myös syvällinen pedagoginen ajattelija ja uudistaja, on ehkä monilta jäänyt huomaamatta iloisen ja huolettoman ulkokuoren alta. Hän oli positiivisen musiikillisen luovuuden ja elämänmyönteisyyden esitaistelija mitä syvällisimmässä merkityksessä.

Didaktiikan opetuksesta

Inkeri opetti Sibelius-Akatemiassa myös opetusoppia eli didaktiikkaa. Muita didaktiikan opettajia olivat muun muassa Roy Asplund (osaston johtaja vuosina 1975–94), Liisa Tenkku ja Petri Lehikoinen, joka keskittyi myöhemmin musiikkiterapian opetukseen. Kaikessa opetuksessaan Inkeri korosti kasvatuksen laajoja päämääriä ja niiden yhteyttä ihmisen koko elämänkaareen. Hän käytti usein latinankielisiä ilmaisuja, ja yksi hänen eniten käyttämistään oli *Nōn scholae, sed vitae discimus*, joka tarkoittaa suomeksi ”emme opiskele koulua vaan elämää varten”. Seuraavassa Inkerin didaktiikan opetukseen osallistuneiden opiskelijoiden ajatuksia hänen opetuksestaan.

Anu Ekholm

Didaktiikan opetuksessa Inkerissä teki minuun suurimman vaikutuksen hänen persoonansa, kuten varmaan moniin muihinkin. Muistan elävästi ensimmäisen didaktiikan tunnin ja Inkerin sisääntulon ja esittäytymisen. Muistan ajatelleeni, että ei tuollaisia ihmisiä voi OIKEASTI olla olemassa! Vasta pikkuhiljaa minulle paljastui, että

Inkku oli aidosti juuri niin positiivinen ja toisia kunnioittava kuin hän oli. Koskaan tähän kuvaan ei ilmestynyt poikkeusta. Uskottava se oli!

Ja hänen tapansa antaa palautetta oli vertaansa vailla! Miten hän osasikaan antaa kiitosta ja pukea rakentavan palautteen positiiviseen muotoon. Inkku opetti omalla käyttäytymisellään ja esimerkillään. Mikä onkaan parempi tapa saada oppi perille?

Aarre Joutsenvirta

Koulumusiikkiosastolla vuonna 1977 aloittanut vuosikurssi sai poikkeuksellisesti nauttia Inkerin opetuksesta enemmän kuin muut. Inkerin tehtävänä oli tuolloin opettaa pedagogiikkaa/didaktiikkaa vain ensimmäiselle vuosikurssille. Roy Asplund ja Petri Lehikoinen opettivat sitten seuraavina vuosina. Mutta koimme Inkerin opetuksen niin ansiokkaaksi ja tärkeäksi, että halusimme hänen opettavan meitä myös seuraavina vuosina. Ja jotenkin se vain järjestyi, mistä olimme tietenkin hyvin iloisia. Hyvin oppi meni perille, sillä käsittääkseni suurin osa meistä toimii musiikki-alan opetustehtävissä.

Inkku järjesti ikimuistoisia tapahtumia myös opiskelun

ulkopuolella. Osa meistä vuonna 1977 koulumusiikkiosastolle tulleista opiskelijoista mm. pääsi mukaan Teoston 50-vuotisjuhlintaan. Esko Linnavalli tuli jollekin didaktiikkatunnille(!) ja kävi läpi muutamat kuorostemmat meidän kanssamme. Itse juhlinta tapahtui hotelli Hesperiaassa, jossa osallistuimme juhlarevyyhyn (mukana mm. Marjatta Leppänen, Lasse Mårtenson, ym.), ja sen jälkeen musisoimme pieniksi kokoonpanoiksi hajautuneina ympäri yökerhoa. Toisen kerran didaktiikkaluennolla vieraili Seppo Hovi, jonka kautta pääsimme mukaan ohjelmaan *Laulunlyömät*. En tänä päivänäkään tiedä, kenen aloitteesta nuo ”keikat” kohdistuivat juuri meidän kurssillemme.

Maija Thesleff

Inkku on kahden muun mahtavan ja arvostamani naisen Ellen Urhon ja Meri Louhoksen ohella jäänyt Akatemialta ikimuistettavasti mieleen. Naisen ja opettajan malli ei voisi olla hienompia.

Inkun ensimmäinen opiskelijoiden haltuunotto laululla *Jospas minä kissan saisin* sulatti kyllä pienimmätkin varauksellisuuden uusien tulokkaitten keskuudesta.

Syötiin kämmeneltä ja oltiin valmiita mihin vaan.

Didaktiikan tunneilla oli usein vierailijoita ja näkökulmat monipuolisia ja elämyksellisiä. Inkun sosiaalisen verkon laajuus koitui meidän onneksemme.

Lisäksi kouluharjoittelujaksomme ja vierailu Ruotsiin, Lundstenin värivalaistuun piparkakkutaloon olivat ikimuistoisia. Matkasta jäi suuren sydämen ja suvaitsevaisuuden kokemus, jota en unohda koskaan.

Hanna Isotalo

Inkeri toi paljon vierailevia luennoitsijoita didaktiikan luennoille, esimerkiksi Inkeri Repo ja muita Inkerin entisiä kollegoita Ebeneristä vierailivat opetuksessa. Eli saimme opetusta myös sen hetken muilta hyviltä ja arvostetuilta pedagogeilta ja muilta alan ammattilaisilta.

Inkeri vei meidät heti opintojen ensimmäisenä vuonna oikeisiin opetustilanteisiin, kuuntelemaan ja jopa harjoittelemaan. Ensimmäisenä vuonna pidimme muuta-

man opetusharjoittelutunnin parin kanssa, seuraavana jo useampia yksin. Lastentarhasta aloitettiin ja opintojen loppuvaiheessa pidettiin tunteja lukiossa. Hän vei meitä myös Akatemian ulkopuolelle tutustumaan mitä erilaisimpiin musiikkiin liittyviin paikkoihin! Kävimme jopa Uppsalassa, Ruotsissa.

Ehkä kaikista tärkein Inkerin vaikutus meihin opiskelijoihin oli kuitenkin se, että meistä tuli se ”Inkun kurssi”, jotain aivan erityistä niin yhteishengeltään kuin muutenkin, jotain josta muut ovat olleet jopa kateellisia.

Inkerin pedagogisia periaatteita

Inkeri tunnettiin taitavana pedagogina, jonka käsissä ryhmä kuin ryhmä oli sulaa vahaa. Inkerin oppilaat saivat pedagogisia ja didaktisia ohjeita harjoitusten välissä ja lomassa. Inkeristä itsestään välittyi vahvasti didaktinen ajatus: ajattele ensin sydämellä ja sitten vasta aivoilla.

Inkeri kertoi opetustyylinsä vapautuneen ja tulleen itse rohkeammaksi syöksymään uusiin tilanteisiin vuosien ja opetuskokemuksen myötä. Nuorempana hän suunnitteli tuntinsa hyvinkin tarkkaan, mutta kokemuksen kartuttua hänestä tuli ”takataskuideoiden” vannoutunut käyttäjä:

Olen oppinut takataskuidean: Kun menee vieraaseen ryhmään, täytyy olla hyvin virittynyt havaitsemaan, mikä se ryhmä on, ja millä tavalla se hengittää vastaan, voiko sille ottaa tätä, voiko sille ottaa tuota, voidaanko ylimalkaan tehdä mitään siitä, mitä on suunnitellut. On tietenkin vanhan opettajan etuoikeus, että on hyvin paljon kokemusta. Nuorena opettajana piti aika lailla pitäytyä siinä omassansa. Mutta sitten tulee soveltamisen tarve, tai mikä lie. Joskus pitää tunnin, jota ei ole alkuunkaan ajatellut pitävänsä. Se, mitä kotona miettii ja suunnittelee, saattaa muuttua aivan toiseksi. En koskaan tee mielelläni oppilaille annettavaa materiaalia etukäteen vaan mieluummin välittömästi jälkikäteen. Tällöin se elää, eikä minun tarvitse toimia sen etu-

Martti Pokela ja Inkeri vuonna 1982. Kuva: Soili Perkiö.

*käteän tekemäni materiaalin pohjalta, jolloin tilanne voi olla niin, että se ei palvelekaan tarkoitusta.*¹³

Inkerin keskeisiä pedagogisia periaatteita oli oppilaista välittäminen: hänen ehtymättömän tuntuinen positiivisuutensa ja toiset huomioonottava ystävällisyytensä, mikä tuli esille hänen omassa suhtautumisessaan opetukseen ja oppilaisiin. Jokainen opiskelija oli Inkerille tärkeä, eikä vain opintojen näkökulmasta vaan ihmisenä ja kokonaisuutena. Kuten tässä kirjassa monessa kohtaa tulee esille, Inkeri oli juuri sellainen opettaja ja persoona, josta opiskelijat saivat vahvoja kokemuksia ja elämyksiä. Vaikka Inkeri niin sanotusti laittoi koko persoonansa peliin opetuksessa, hän ei pelännyt tai kokenut voimiensa siitä vähenevän. Päinvastoin, hän koki itse saavansa energiaa siitä, että ammensi itsestään muille:

*Jos vaikka kuinka annat virtaa itsestäsi ulospäin, niin ne tyhjät lokerot täytyvät toisista ihmisistä; niistä, joiden kanssa teet sitä työtä.*¹⁴

¹³ Rinta-Runsalan haastattelu 1990.

¹⁴ Lehtipuu 2003, 61.

Inkku työtoverina

Inkerin työtovereita musiikkikasvatuksen koulutuksessa jo edellä mainittujen lisäksi olivat muiden muassa, Martti Pokela (kansanmusiikki), Tuula Kotilainen (musiikin historia), Ilkka Kuusisto (sovitus), Aarre Joutsenvirta (musiikinteoria), Marjut Laitinen (professori), Kai Karma (professori) ja Eeva-Leena Pokela (kansanmusiikki). Opettajajoukko kokoontui ajoittain yhteen myös vapaa-ajalla, usein Ellen Urhon kutsusta, ja kollegojen välille rakentui tiiviitä ja pitkäkestoisia ystävyys-suhteita. Seuraavassa Eeva-Leena Pokela muistelee suhdettaan Inkeriin.

Eeva-Leena Pokela

Minut valittiin musiikkikasvatukseen, erityisesti kansanmusiikin lehtoriksi vuonna 1987, ja siitä lähtien perheystävänä, idolini, kirjantekijäkollegani ja tutor-opettajani Inkku oli mitä mainioin kollega ja erittäin läheinen työtoverini. Hän kannusti minua aina kaikessa ja hänelle oli helppoa purkaa elämän iloja ja suruja. Inkulla riitti aina aikaa, hänellä oli isoista isoin sydän! Hän oli yhtyeemme *Kolme blondia* ”kunniablondi”, ja Inkun 80-vuotissynttäreitä vietimme hurjasti tanssien ja laulaen Kauppatorilla! Ne olivat ikimuistoiset juhlat!

Inkeri oli tullut elämään Inkku-tätinä jo, kun olin 9-vuotias (v. 1963) ja aloitin opinnot Sibelius-Akatemian silloisella nuoris-osastolla Meri Louhoksen oppilaana, piano pääaineena. Samalla pääsin Ilta Leiviskän tanssi-ilmaisun tunneille, mikä avasi minulle aivan uudenlaisen tavan

hahmottaa musiikkia: liikkuen ja tanssien! Näillä tunneilla huomioni kiinnittyi välittömästi ihanaan pianistititiin, Inkeriin, joka komppasi tuntejamme taitavasti eläytyen. Tämä avasi myös korvani vapaan säestyksen maailmaan, sillä Inkku soitti kaiken ”omasta päästään”, ilman nuotteja, meitä tanssijoita ja innostavaa opettajaamme Iltaa kuunnellen. Ajattelin, että jospa joskus osaisin soittaa tuolla tavoin, niin kuin Inkku!

Inkku tuli tavallaan uudelleen elämään isäni Martti Pokelan kollegana 1970-luvulla. Isäni jätti päivätyön agentuuriliikkeen hoitajana, ja hänen työtuttunsa noilta ajoilta oli kuin olikin Inkun puoliso Kari Isaksson, joka minulla oli myös ilo tuntea. Vietimme heidän kanssaan ikimuistettavan hauskan festarikesän Kaustisella 1973. Olin tuolloin juuri saanut tiedon, että minut oli hyväksytty opiskelijaksi Sibelius-Akatemian koulumusiikkiosastolle. Inkku oli Kaustisella kesäkurssilla opettajana ja minä

Inkeri Kallio-Kuninkalan
flyygelin ääressä 2006.
Kuva: Hanna-Maija Aarnio.

Inkeri, Roy Asplund ja Eeva-
Leena Pokela. Kuva: Soili
Perkiö.

puolestani assisteerasin isääni kansanmusiikkiesitelmien ja -konserttien parissa. Meille syntyi heti helppo ja luotettava yhteys Inkun kanssa, olihan hän jo perhepiiristä tuttu. Näihin tapahtumiin pohjautuen aloitin päätoimisen musiikin opiskelun Sibelius-Akatemiassa Koulumusiikki-osastolla, ja Inkku oli yksi merkittävimmistä ja kannustavimmista opettajistani koko opiskeluaikanani.

Inkku oli myös isä-Martin yksi tärkeimmistä, innostavimmista

ja luotettavimmista työkavereista. Sen lisäksi Inkku ystävystyi äitini Marjatta Pokelan kanssa ja kannusti hänen työskentelyään lastenmusiikin parissa. Inkku on ollut perheemme varsinainen tutor-opettaja. Hänen lämmin ja kannustava ystävyys oli tärkeä ponnahduslauta vanhemmilleni, jotka hyppäsivät kokonaisvaltaisesti musiikin ja taiteen pariin liike-elämän kiemuroista. He loivat molemmat näyttävän uran valitsemallaan tiellä.

Inkeri ja kokoukset

Tuula Kotilainen

Inkeri hallitsi joukkoja. Luovasti, mukaansatempaavasti, innostavasti – niin kuin hyvin tiedämme. Tätä kuvaa vasten olen muistellut sitä Inkeriä, jonka tapasin kokouksissa puheenjohtajana tai osallistujana. Istuvaa Inkeriä.

Muistissa on Inkerin selkeä ja kantava ääni, jolla hän salitiloissa veti kymmeniä, satoja ihmisiä yhteiseen tekemiseen. Kokoushuoneessa, pöydän päässä puheenjohtajana istuva Inkeri puhui hyvin hiljaisella äänellä, suorastaan vähän varovaisesti. Osallistuessaan kokouksiin jäsenenä, esimerkiksi aikoinaan musiikkikasvatuksen aineneuvoston tai osaston palavereihin, ei Inkeri ollut suuna päänä. Kuunteli, antoi toisten purkaa tunteitaan ja ajatuksiaan ja otti kantaa rauhallisesti. Tämä muistikuva on myös osaston johtajana toimineella Roy Asplundilla.

Pisimpään seurasin Inkerin kokousolemusta erityisesti Konserttikeskus ry:n valtuuskunnan tapaamisissa: Inkerihän oli monta vuotta sen puheenjohtaja.

Inkeri avasi ja veti kokousta ystävällisesti ja lämpimästi. Oli melkein kuin hän olisi halunnut saada ihmiset unohtamaan oman merkittävän roolinsa Konserttikeskuksen huippuesiintyjänä ja koko toiminnan huippuasiantuntijana. Siinä ominaisuudessa hän olisi hyvin voinut olla diktato-

rinen puheenjohtaja, joka käytännön kautta katsoo tietävänsä parhaiten, mikä on hyvä ja mitä pitää tehdä. Mutta ei: pehmeällä tavalla Inkeri antoi tilaa muille ja täten aktivoi osallistujat miettimään tosissaan hallituksen valmistelemia tärkeitä asioita: budjetteja, tilastoja, toimintasuunnitelmia, poliittisia kannanottoja. Hän sai joukon puhumaan, ideoimaan ja evästämään hallitusta. Paikalla olijat tunsivat asian omakseen ja kokivat voivansa vaikuttaa.

Hyvin asiat hoituivat istuvankin Inkerin johdolla!

Suhde opiskelijoihin

Inkerillä oli keskeinen rooli Sibelius-Akatemian juhlatilaisuuksissa ja tapahtumissa. Inkeri juonsi monet juhlatilaisuudet, kuten *Sibelius-Akatemian 100 vuotta* koulumuusikkojen illan, ja harjoitti ja ohjasi juhlatanssit Sibelius-Akatemian juhlatilaisuuksissa, ylioppilaskunnan vuosijuhlissa ja promootioissa. Yksi tärkeimmistä tilaisuuksista oli musiikkikasvatuksen opiskelijoiden joka vuosi järjestämä, kaikkien opiskelijoiden pikkujoulu. Näitä juhlia muistelee seuraavassa Aarre Joutsenvirta.

Inkeri oli Kolme blondia-yhtyeen Kunniablondi. Kuvassa Mari Kätkä, Satu Sopanen ja Eeva-Leena Pokela. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Aarre Joutsenvirta

Koulumusiikkiosaston pikkujoulut olivat 70-luvulla ravintola Fenixissä Sibelius-Akatemian 1. kerroksessa. Juhlissa oli mm. eri vuosikursien esityksiä (pienoisnäytelmiä ym.) ja esitysten välissä laulettiin aina joululauluja Inkun säestyksellä. Vuosien kuluessa pikkujoulujen pitopaikka muuttui talosta toiseen, ja vähitellen sinne halusivat mukaan kaikkien muidenkin osastojen opiskelijat. Vähitellen juhlien oh-

jelmallinen osuus väheni huomattavasti, ja bileet järjestettiin talon ulkopuolisissa tiloissa, jolloin mm. mikrofoneja tarvittiin kantamaan juonnot hälinän yli ja tanssimusiikin osuus korostui. Mutta yksi asia pysyi samana kaikki vuosikymmenet – en todellakaan muista yhtään välivuotta: Inkku veti joululaulut ja sai maagisesti mukaansa nihkeimmin yhteislauluun suhtautuvat vielä vuoden 2011 joulukuussakin, vain kolme kuukautta ennen poismenoaan.

Juhlatanssit vanhalla ylioppilastalolla 12.3. 1982 Sibelius-Akatemia 100-vuotta -juhlissa. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Inkeri oli useille opiskelijoille enemmän kuin opettaja. Hän myös seurasi ja oli osa monien opiskelijoiden elämää myös heidän valmistuttuaan. Joistakin opiskelijoista tuli Inkerin pitkäaikaisia ystäviä. Seuraavassa Inkerin entinen oppilas, musiikkikasvattaja ja laulaja-lauluntekijä Heli Kajo muistelee Inkeriä ystävänä ja pedagogina.

Heli Kajo

Inkeri tuli elämäni vuonna 2004, kun opiskelin ensimmäistä vuotta Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen osastolla. Musiikkiliikunnan opettajamme Soili Perkiö hoiti samaan aikaan osastonjohtajan pestiä ja joutui olemaan paljon pois tunneilta. Saimme sijaisista parhaan: Inkerin. Osasin jo odottaa Inkun tapaamista, koska ystäväni ja vuosikurssikaverini Hanna-Maija ”Haki” Aarnio tunsivat hänet ennestään ja oli jo pedannut kohtaamisemme. Hän kai näki meissä jotain samaa.

Ja niin siinä kävi, että samalla, kun sain oppia parhaimmat kansanlaulut ja -tanssit ja sen, miten räppiä ja musiikkiliikuntaa yhdistämällä tulokseksi saadaan mainio ja inspiroiva kokonaisuus, sain uuden ystävän.

Inkerin kanssa olen viettänyt ystävänpäivän, istunut aamulla Ekbergissä pitkällä aamiaisella (ja kipittänyt sen jälkeen kotiin kirjoittamaan laulun levylleni), saanut kunnian olla hänen avecinaan Sibelius-Akatemian vuosijuhlissa ja juhlia joka vuosi pikkujoulua Bottalla. Kerran kävimme televisios-

sa puhumassa ystävydestämme. Inkeriä oli pyydetty valitsemaan joku ystävänsä mukaan ja hän valitsi minut. Tunsin oloni aivan erityiseksi.

Luulen tosin, että kaikki, joiden kanssa Inkeri on ollut tekemisissä, ovat tunteneet itsensä aivan erityisiksi. Se oli Inkerin taikaa. Hän pystyi kohtaamaan ihmisen. Inkeri ei opettanut, hän eli. Jossain siellä ihmisten kohtaamisen, musiikin ja tanssin seassa Inkeri tuli tietenkin opettaneeksi, mutta ei koskaan pelkästään asioita, vaan koko elämää.

Inkeri ei ollut opettaja, Inkeri oli Inkeri. Oikeastaan haluaisin kirjoittaa, että Inkeri on Inkeri. Minulle Inkeri ei ole menneessä aikamuodossa, vaan jollain oudolla tavalla yhä läsnä, omassa ajatusmaailmassani, opetuksessani ja jokaisella keikallani. Aiheena ei kuitenkaan ole aikamuodot, vaan se että, Inkeri oli Inkeri. En osaisi erottaa Inkerin opettajaminää siitä Inkeristä, keneen sain ystävyystyä. Inkeri oli aidosti läsnä kanssaihmisille joka tilanteessa.

Ensimmäisen opiskeluvuotemme musiikkiliikunnan sijaisuuksien kautta Inkerin ja vuosikurssimme välille syntyi yhteys. Esitimme

isolla porukalla Inkerin 70-vuotisjuhlissa Inkerin meille opettaman Punahilkkaräpin ja sambasimme. Breikkinä meillä oli huuto: ”IHANA-IHANA-INKERI!” Kun seuraavina vuosina otimme tavaksi mennä viettämään pedagogisesti virittynyttä rentoutumisviikonloppua Kallio-Kuninkalaan, kutsuimme nöyränä Inkerin sinne pitämään meille musiikkiliikuntasessioita. Ja totta kai Inkku tuli! Näin jälkeempäin tunnen ylpeyttä omasta vuosikurssistani. Me olimme voineet saunoa ja remuta. Sen sijaan parasta, mitä tiesimme, oli Inkeristä huokuva valo ja hänen kanssaan yhdessä laulaminen ja tanssiminen. Kaikkien kynät viuhuivat, kun pyrimme kirjoittamaan talteen kaikki ne laulut ja leikit, joita Inkeri meidän kanssamme teki. Nämä muistiinpanot ovat vieläkin mustissa Moleskinen-kirjoissa hyllyssäni.

Muun muassa laululeikki *Älä ystävä armas luule* on Inkun perintönä lähes jokaisella opettamallani kurssilla. Siinä oikeastaan käydään minikoossa läpi koko ihmissuhteen kaari. Se on terapeutista ja hauskaa, suosittelen kokeilemaan. Laulu ja tanssi löytyvät *Musiikkia tanssien* -kirjasta.

Olisi kuitenkin Inkerin aliarvioimista ajatella, että Inkerin ”perintö” olisi niissä lauluissa ja leikeissä, joilla hän sai vuosikymmeniä kaikenikäiset ja -kuntoiset ihmiset nauramaan ja nauttimaan. Inkerin pedagogiikka on suunnattoman paljon enemmän. Se on tavassa kohdata ihmisiä, tavassa saada jokainen läsnä oleva tuntemaan itsensä merkitykselliseksi. Se on tavassa heittäytyä, tavassa soittaa pianoa. Siinä on sopiva ripaus itseironiaa ja paljon pelleilyä ja aitoa iloa.

Vaikka en haluaisi lopettaa kirjoitustani *We are the world, we are the children* -tyyppisesti, on silti pakko todeta, että mikäli kaikki suhtautuisivat elämään ja opettamiseen Inkerin lailla, maailma olisi parempi paikka. Tosin, jos Inkeri kuulisi tämän, hän luultavasti sanoisi, että on hyvä, että on olemassa erilaisia ihmisiä ja pedagogeja. Hän ehkä sanoisi, että jokaisella meillä on oma paikkamme. Inkerin pedagogiikan hengessä ei siis pitäisi pyrkiä tulemaan Inkeriksi (uskon, että se tehtävä olisi hyvin haasteellinen, miltei mahdoton), vaan pyrkiä olemaan rohkeasti oma itsensä.

Inkeri jäi eläkkeelle virastaan Sibelius-Akatemiassa vuonna 1993, jonka jälkeen hän jatkoi vielä vapaan säestyksen tuntiopettajana sekä vierailevana musiikkiliikunnan opettajana muutamia vuosia. Inari Tilli aloitti opintonsa musiikkikasvatuksen koulutuksessa syksyllä 1992, ja hän kuvaa kokemustaan Inkerin oppilaana seuraavasti.

Sibelius-Akatemia 100-vuotta -juhlien koulumuusikkojen illassa 9.3.1982 musiikkiliikuntaan erikoistuvat esittivät Michael Praetoriuksen tanssisarjan Inkerin ohjaamina. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Inari Tilli

Sain kunnian kuulua Inkeri Simola-Isakssonin viimeiseen musiikkiliikuntaryhmään ennen hänen eläkkeelle siirtymistään. Muistan vieläkin, miten Inkeri sai ujoimmatkin kurssimme osallistujista venymään mitä monimutkaisim-

piin tanssirytmieihin. Kevään viimeisen musiikkiliikuntatunnin päätteeksi ojensimme kukin Inkerille yhden ruusun kiitokseksi. Ruusuja tulikin kokonainen ämpäriäinen. Ruusuämpäri kädessään Inkeri nähtiin sitten loppupäivän liikkuvan Sibelius-Akatemian Kutomotien tiloissa liikuttuneena ja kyynelsilmin.

Inkerin ihmisläheinen opetustaito

Ritva Tolvi

Seuraavassa Inkerin ajatuksia opettamisesta. Olen koonnut ne muistiinpanoistani Inkerin kanssa käytyjen keskustelujen ja haastattelujen pohjalta. Tekstejä oli tarkoitus käyttää 1990-luvulla tekeillä olleessa Sibelius-Akatemian opinto-oppaassa, jota varten Inkeri pyysi minua haastattelemaan itseään. Alaotsikot ja niihin liittyvät kappaleet ovat joko suoraan noista keskusteluista muistiin kirjoitettuja tai Inkerin didaktiikan ja musiikkiliik-

kunnan tunneilta poimittuja ajatuksia. Tämän vuoksi ne ovat katkelmallisia ja jonkin verran samoja aiheita toistavia.

Opettamisesta – Ylennä itsesi oppilaiden tasolle!

Vahva ammattitaito

Taideaineiden opettamisessa perusedellytyksiä ovat oman alan ehdoton hallinta ja ammattitaidon jatkuva kehittäminen. Myös varsin monet solisteiksi ja taiteilijoiksi valmistuvat joutuvat ainakin jossakin elämänsä vaiheessa tekemisiin opettamisen kanssa.

Synnynnäisistä opettajanlahjoista on uralla hyötyä, mutta ne eivät ole välttämätön edellytys. Hyvän opettajan ammattitaitoon kuuluu paljon sellaista, jota voi ja tulee oppia oman taiteenalan hallinnan lisäksi. Lähtökoh- ta onnistuneelle opetukselle on kyky luoda oppimiselle suotuisat perusedellytykset, joista seuraavassa tärkeimpiä:

Vuorovaikutus – turvallisuuden tunne – luottamus

Ilman vuorovaikutusta ja oppilaan kunnioitusta ei synny turvallisuuden tunnetta, luottamusta, ”parhaimmillaan olemista” puolin ja toisin. Inkeri Simola-Isakssonin toimiessa ensimmäistä vuotta Sibelius-Akatemian didaktiikan lehtorina kiteytyi oppilaiden kanssa ajatus siitä, että opetus- ja oppimistahtuman on perustuttava molemminpuoliseen luottamukseen ja siihen tulee sisältyä rakkautta, nöyryyttä, toivoa sekä kriittistä ajattelua. Lisäksi olennainen osa hänen opetustaan oli ilo, suuri ilo. Sitä tuo oppilaalle onnistumisen kokemus ja omaan suoritukseen kannustaminen ilman pelkoa ja onnistumisen vaatimusta. Se on seurausta opettajan hyväksyvistä asenteesta, joka välittyy oppilaalle sanattomastikin.

Antaessaan saa – ihminen oppii eniten itsestään suhteessa toisiin ihmisiin. Aktiivisen musiikkikokemuksen kautta opettaja voi auttaa oppilasta oivaltamaan, omaksumaan, sisäistämään ja soveltamaan musiikin aineksia. Turvallisen vuorovaikutuksen kautta taas kehitetään luontevasti kontakti-, kommunikointi- ja aloitekykyä ja omatoimisuutta sekä luodaan kasvumahdollisuus sisäisesti vapautuneelle, tasapainoiselle, sosiaaliselle ja luovalle ihmiselle.

Musiikkipedagogisten harjoitusten neljää vaihetta voidaan soveltaa kaikkiin opetustilanteisiin:

Viritys: käynnistysvaihe, jossa luodaan turvallinen ilmapiiri. Siihen voi liittyä aktivoiva harjoitus, jonka oppilaat vaivatta oppivat.

Valmius: on pedagogisen virikkeen antamista: annetaan eväitä tiettyyn tehtävään, opeteltavaan asiaan.

Veto: opetellaan ja toteutetaan käsillä oleva tehtävä.

Viimeistely: toistetaan ja varioidaan opittua. Tässä vaiheessa koetaan osaamisen ja tekemisen ilo, elämyksiä ja mielihyvän tunteita. Se jättää hyvän maaperän opitun asian mieleen jäämiseen, omaksumiseen ja myöhempään soveltamiseen.

Ihmiseltä ihmiselle

Hyvän opetuksen salaisuus on kohtaamisessa. Jokainen kohtaaminen on ainutkertainen. Se ei enää sellaisenaan toistu. On syytä muistaa, että vastassa on aina ihminen juurineen, taustoineen, tunteineen. Lapsi tai nuori on kuin ummussa oleva ja vähitellen heräävä kukka. Tämä on hyvin inhimillinen asia: patoja voidaan avata vain inhimillisin keinoin. Opettaja on ”kädestä pitäjä”, joskus ankaralla mutta aina lämpimällä kouralla!

Vive la compagnie!
Inkeri laulattamassa
Musiikkikasvatuksen
osaston 50-vuotisjuhlissa
20.10.2007. Kuva: Soili
Perkiö.

Leikki

Musiikkiin kuuluu aina myös leikki ja peli – vrt. spela, play, spielen! Ilon löytäminen musiikin tekemisessä on hyvän opetuksen avainasioita. Opettajan on tärkeää tiedostaa onnistumisen ilon ja mielihyvän kokemisen merkitys.

Kiitos

Myös tunnustuksen antaminen oppilaalle on hyvin tärkeää. Se luo turvallisen ilmapiirin, jossa kukaan ei tunne itseään huonoksi tai osaamattomaksi. Mielihyvän kokemus, onnistumisen ilon tärkeys!

Vastuu

Opettajan vastuu siitä, mitä oppilas saa opetustapahtumasta, saattaa joskus tuntua raskaalta. On kuitenkin suuri vaikutus sillä, että oppilas näkee opettajan todella olevan kiinnostunut opettamastaan asiasta ja oppilaasta itsestään. Huolellinen valmistautuminen tilanteeseen antaa opettajalle itselleen vapauttavaa varmuutta, joka puolestaan heijastuu oppilaaseen myönteisellä tavalla.

Pelon poistaminen

Opetustilanteessa pitäisi voida luoda tilanteita, joissa oppiva voi turvallisessa ilmapiirissä kokeilla ja epäonnistua, ”mokata” ilman häpeää ja pelkoa, ja näin saada kokemusta itsestään ja ympäristöstään. (Jokainen Inkerin musiikkiliikunnan tunneilla käynyt muistaa Inkun iloisen evästyksen harjoitusten alussa: *Onnea matkaan! Turvallista matkaa!*)

Kritiikki

Myönteinen, kannustava kritiikki antaa oppilaalle toivoa ja rohkeutta ja avaa uusia mahdollisuuksia. Omaan itseen kohdistuva kriittinen ajattelu pitää opettajan maan pinnalla. Siihen kuuluu omien käytösmallien kontrolli suhteessa toiseen ihmiseen. Kokenut pedagogi tai taiteilija ei tarvitse toista ihmistä astinlaudakseen näyttääkseen muille osaamistaan.

Epäonnistumisesta

Opiskeluvaiheessa on tärkeää, että opettajakokelas oppii itsekritiikin ohella armeliaisuutta itseään ja kasvuaan kohtaan: kaikelle on annettava aikaa ja kaikesta voi ottaa opikseen. On ilo löytää yhä uusia ja uusia näkökulmia ja haasteita. Vaikka oivallus tai toteutus ei aina onnistuisikaan, siitä voi

ammentaa oppia ja laajentaa skaalaansa. Jos ei uskalla, ei myöskään löydä uusia polkuja.

Kun Edisonilta kysyttiin, miltä tuntui epäonnistua 9 000 kertaa sähkölamppua kehittäessään, hän vastasi: ”Mitä te tarkoitate? Minullahan oli 9000 oppimiskokemusta!”

Rakkaudesta

Rakkaus musiikkiin saa nuoren ihmisen ponnistelemaan vaikealla alalla ja opiskelemaan vuosikaudet oman instrumenttinsa hallintaa. Musiikki synnyttää ja välittää selittämätöntä rakkauden kokemusta, ja tämä kokemus on mahdollista välittää opetuksessa myös oppilaille. Opetus voi parhaimmillaan olla – vaikka vain yhden äänen opettelussa – suurta taidetta ja siihen liittyviä elämyksiä.

Musiikista ja taiteesta puhuttaessa puhumme suurista asioista: ne avaavat väyliä sellaiseen ulottuvuuteen, jossa sanat ja tieto loppuvat. Se on musiikin ytimen kohtaamista, jonka vaaliminen on tärkeää: ”Henkeä älkää sammuttako!”

Opettajan persoonallisuudesta

”Kun opettaa, niin oppii”

Inkeri kertoi usein hänelle merkinneistä suurista opettajapersoonallisuuksista, jotka olivat hänen urallaan tiennäyttäjiä. Tällainen karismaattinen, unohtumaton opettaja Inkeri oli itsekin. Tällaisen opettajan ominaisuuksiin kuuluu avarakatseisuus ja laaja ymmärtäminen elämää kohtaan. Se antaa opettaja–oppilassuhteeseen lämpöä ja rakkautta uuteen opittavaan asiaan, ja auttaa löytämään myönteisiä ominaisuuksia sekä itsestä että ympäristöstä.

Oppilaiden kehittyminen riippuu paljolti opettajan mielikuvituksesta ja henkilökohtaisesta rohkeudesta antaa rehellisesti omasta itsestään. Tällöin hänellä on annettavanaan paljon muutakin kuin vain se, mitä hän sanoo, teettää tai opettaa. Jos mieli kasvaa hyväksi opettajaksi (tai ainakin sellaiseksi, joka ei vahingoita ketään!), on löydettävä itsestään jatkuva halu kasvaa ihmisenä ja ymmärtää kasvatapahtumaa.

Jokaisella on kokemusta opettajista, joiden ei pitäisi lainkaan toimia opettajina. Heitä ajattellessamme tunnistamme sen vastuun, joka toisia opettavalla ihmisellä on. Aiempi kokemus huonosta opettajasta voi muuttua hedelmälliseksi opetuksiksi opiskelijalle, joka itse miettii omaa val-

mistautumistaan. Opettajana, kriitikkona tai ohjaajana toimiva ei missään tilanteessa edes tiedostamattaan saa kostaa nuorelle omia turhaumiaan. Tämä vaatii opettajalta jatkuvaa itsetuntemuksen kehittämistä, pyrkimystä opetella rehellisyyttä itseä ja muita kohtaan. Opettajan oppiminen ei lopu koskaan, koko elämä on oppimista.

Suhde omaan itseän

Nuori ihminen on luonnollisessa kasvuvaiheessa, jolloin suurin osa mielen energiasta on kietoutunut oman itsen ympärille. Se on osa kasvamisemme ihmisenä, ja sinänsä hyvä ja hyväksyttävä vaihe. Kun opiskelee omaa ainettaan ja sen didaktiikkaa, on alussa ehkä niin täynnä ”opettamista”, ettei ole helppo kuulla ja kuunnella oppilasta. Kokemus antaa vähitellen eväitä itsensä unohtamiseen, ja ajan myötä opettajan valtaa tunne, että hän poistuu omasta itsestään oppilaiden joukkoon ”observointisilmineen” havainnoimaan. Positiiviset kokemukset tuovat rohkeutta, jolloin aitous ja rehellisyys mahdollistavat itsensä likoon panemisen ja heittäytymisen täysillä opetustapahtumaan.

Opettaja ei menetä mitään positiivisuudellaan

”Sydämen kasvattaminen on yhtä tärkeää kuin tekniikka!”

Opettajan on oltava ehdottoman ammattitaitoinen, mutta avainkohtia opetustyön onnistumisessa on kuitenkin tämän taidon ja tiedon tarjoaminen myönteisesti. Opettajan on tarvittaessa annettava myös kritiikkiä, mutta se on osattava ilmaista aina oppilasta kannustaen. Opettaja tarvitsee ”selkärankaa” ja vahvan otteen työhönsä ilman, että siinä on pienintäkään sävyä toisen ihmisen alas painamisesta. On otettava huomioon jokaisen oppilaan piilossa olevat mahdollisuudet.

Toisen ihmisen kunnioitus

On opeteltava tiedostamaan, miten kohtelee muita ihmisiä. Opettajan on kontrolloitava itseään, sanojaan, tekojaan ja tunteitaan. Oppilaan, kuten esiintyjällä yleisön, kunnioitus merkitsee, että opetustilanteessa on keskittyttävä käsillä olevaan hetkeen ja unohdettava muut asiat. Helena Anhavan runon sanoin:

Meille annettiin tunto mielen sormenpäihin,
se on annettava eteenpäin:
ainoa silta toiseen ihmiseen

on virittyminen toisen mukaan.

(Helena Anhava: *Naapurin tytöltäkö mallin kysyt*)¹⁵

Opettaja joutuu asettumaan oppilaan asemaan, mikä vaatii oppilaalle tärkeän asian arvostamista. Tämä on erityisen tärkeää, kun opetetaan lapsuuden tai nuoruuden herkässä iässä olevia. Vuorovaikutuksessa toisiin ihmisiin saamme yhdessä kasvaa.

Ihmisen tärkeys juuri sillä hetkellä, kun kohtaat hänet

Opettajan tuntosarvien on siis oltava herkinä: tilannevalppaus, intuitiivisuus, taito tunnustella ilmapiiriä ja vastapuolen vastaanottavaisuutta luovat otollisen pohjan oppimistilanteelle. Se on ääretön rikkaus ja voimavara, joka hyödyntyy jälleen seuraavassa opetustilanteessa, vaikkei olisikaan kysymys saman asian tai opiskelijan opettamisesta. Silmät ja korvat auki!

Lyhyesti: *Viritä – herätä – evästä – ole ihminen Isolla I:llä!*

Lopuksi Inkerin tärkeimpänä ohjeenaan säilyttämä Alli Kantolan runo:

En opeta tiedoistani
vaan elämäkokemuksistani käsin.

Kosketukseni lapseen
määräytyy sen mukaan
miten tiedostan itseni ihmisenä.

Vain kasvava
voi kokea
kasvuprosessin toisessa ihmisessä.¹⁶

Pedagogisen herkkyyden tiennäyttäjä

Laura Huhtinen-Hildén

Tässä luvussa pohdin Inkerin pedagogis-taiteellista opetusotetta ja sen keskeisiä näkökulmia, jotka ovat suuresti vaikuttaneet omaan polkuuni musiikkikasvatuksen opiskelijasta musiikkipedagogien kouluttajaksi.

¹⁵ Anhava 1990, 209.

¹⁶ Kantola 1980, 9.

Muistan aina ensimmäisen musiikkiliikuntatuntini Sibelius-Akatemiassa. Istuimme kaikki T-talon liikuntaluokan lattialla Inkerin ympärillä. Ihanaan tapaansa hän kietoi meidät lempeään ja hyväksyvään ilmapiiriin kyselemällä kotipaikoistamme ja elämänpoluistamme, kertoillen myös omistaan. Muistan turvallisen ja lämpimän olon, joka syntyi koko ryhmälle. Hänellä oli jokaiselle henkilökohtaista ja sydämellistä sanottavaa ja ainutlaatuinen kyky saada kaikki ihmiset ympärillään tuntemaan itsensä erityisen tärkeiksi. Hänen pedagogisen otteensa sylissä oli helppoa olla oppijana, turvallisuus antoi rohkeutta yrittää ja erehtyä, uskaltaa ja onnistua. Inkerin pedagogis-taiteellinen opetusote on ollut suurin vaikuttaja oman opettajuuteni rakentumisessa. Pohdin seuraavassa tästä opetusnäkökulmasta nousevia keskeisiä näkökulmia, jotka ovat vaikuttaneet omaan polkuuni musiikkikasvatuksen opiskelijasta kouluttajaksi.

Inkeri Simola-Isaksson tuli omalla pedagogisella esimerkillään ja opetusotteellaan luoneeksi suomalaisen musiikkikasvatukseen herkkyyden ja oppijälähtöisyyden ihanteen jo ennen kuin opetuksen kehittämisen valtavirta otti nämä näkökulmat omikseen. Vaikka kyseessä oli valovoimainen pedagoginen ja taiteellinen persoona, haluan erityisesti kiinnittää huomiota siihen, millainen pedagogisen sensitiivisyyden ammattilainen Inkeri oli. Itselleni, kuten niin monille muillekin suomalaisille musiikkikasvattajille, juuri hänen pedagoginen herkkyytensä innoitti tutkimaan ja tarkastelemaan tuota puolta opettamisesta. Tästä syystä hän ansaitsee tulla muistelluksi erityisesti taitavan musiikkipedagogisen ammattitaitonsa ansioista.

Työssäni olen pohtinut ja analysoinut opiskeluaikana saamiani oppimiskokemuksia sekä Inkerin pedagogiikkaa paljon. Erityisesti kouluttajan pedagogisen ajattelun avaaminen oppijoiden ymmärrettäväksi herätti pohtimaan opettajuutta ja sen rakentumista. Nämä jo opiskeluaikana saamani arvokkaat oivallukset myös viitoittivat jatkuvan ammatillisen kasvun ja kehittymisen polkua myöhemmin työelämässä. Tämä vuosikausia kestänyt ammatillinen retki johti myös varsinaiseen tutkimusmatkaan. Väitöskirjani *Kohti sensitiivistä musiikin opettamista* on omistettu Inkerille, sillä hänen pedagoginen rakkautensa ja viisautensa ovat monella tavalla luoneet pohjan kiinnostukselleni musiikin opettamisen vaatimaan ja oppijaa syvällisesti koskettavaan maailmaan. Inkeri on pedagogisen herkkyyden ja rakkauden esikuva, joka vaikuttaa meissä kaikissa, jotka olemme saaneet hänen läsnäoloaan ja pedagogista otettaan kokea.

Jokaisessa opetustilanteessa Inkeri eli mukana täysillä. Kuva: Ritva Manner.

Tutkimuksessani musiikin opettamisen ammattitaidon näkökulmasta keskeiseksi noussut käsite pedagoginen sensitiivisyys¹⁷ – opettajan herkkävaistoisuus tukea oppimista juuri kullekin tilanteelle ja juuri kyseisille oppijoille sopivalla tavalla - oli vahvasti läsnä Inkerin ammattitaidossa. Muistan jo opiskeluaikana pohtineeni, miksi joidenkin toisten pedagogien – koulutettujen ja alallaan tunnustettujen – opetustilanteessa ei tuntunut samalta kuin Inkerin tunnilta. Inkeri oli mestarillinen luomaan opetusprosesseja, joissa turvallisuus rakentui haasteiden oppijälähtöisyyden avulla ja ohjeiden optimaalisella ajoituksella. Oppimisen intensiteetti muovautui opittavan asian pilkkomisella juuri kyseiselle ryhmälle sopivalla tavalla, mikä johti opitun rakentumiseen spiraalin omaisesti, askel askeleelta syventäen ja haastetta lisäten. Tätä taidokasta prosessia höyrytetään ryhmää osallistavalla toimintakulttuurilla, kannustuksella ja erilaisten vahvuuksien huomioimisella. Oppijasta tuntui ryhmässä turvalliselta, ja hän tuli saatelluksi omien rajojensa äärelle ja niiden yli. Inkeri havainnoi moniulotteisesti opettamaansa ryhmää ja keskittyi erityisesti pedagogiseen

¹⁷ Huhtinen-Hildén 2012.

läsnäoloon opetustilanteessa. Hän sovelsi, sävelsi, sovitti ja siivitti, otti huomioon ja oli jatkuvassa dialogissa opetusryhmän kanssa. Dialogissa hän myös toteutti monenlaisia tehtäviä opettajana. Tämän oivaltaminen on suuresti auttanut minua opettajana sekä tulevien opettajien kouluttajana. Oppijalähtöinen opetuskulttuuri vaatii toteutuakseen opettajalta monipuolista toimintaa ja opetusotetta. Opettaja mahdollistaa oppimista erilaisin keinoin eri hetkillä ja oppimisprosessin eri vaiheissa: hän toimii ohjeiden antajana, mallina, opastajana, kanssakulkijana, tukijana, rohkaisijana tai esimerkiksi kanssamuusikkona ja luovuuteen houkuttelijana. Tällainen monimuotoisuus opetusotteessa oli myös se opettajan ammattitaidon osa-alue, jossa Inkeri edelläkävijänä sai osakseen ymmärtämättömyyttä opetusfilosofiaansa ja -otettaan kohtaan, eikä aina saanut sitä arvostusta, jota hän pedagogisena vaikuttajana olisi ansainnut. Vasta myöhemmin, oppijalähtöisen opettamiskulttuurin voimistuessa, tällaista opetustaitoa ja -otetta on alettu arvostaa laajemmin, ja Inkeri palkittiin-

Luottamusharjoitus
musiikkiliikuntatunnilla 90-luvun
alussa, paikkana Töölönkadun
liikuntaluokka. Kuva: Eeva-Leena
Pokelan kotiarkisto.

kin ansioistaan mm. Alfred Kordelinin säätiön tunnustuspalkinnolla 2007, Suomen musiikkioppilaitosten liiton Aksentti-palkinnolla 2009 ja Suomen tietokirjailijat ry:n oppikirjapalkinnolla 2011.

Kohtaamisen ja vuorovaikutuksen keskeinen merkitys musiikin opettamisessa nousi Inkerin omassa opettajuudessa esiin, ja kouluttajana hän myös osasi sanallistaa tätä tulevien musiikkikasvattajien ammatillisen kasvun osaksi. Käytännön pedagogisten menetelmien ja opetusprosessin sanallistaminen ja reflektointi kuuluivat jokaiseen musiikkiliikuntatuntiin. Nämä toimivatkin opetusmenetelmien oppimisen kannalta keskeisenä laboratoriona musiikkikasvatuksen opinnoissa. Inkerin ammattitaito tuli myös näkyviin siinä, miten hän yhdisti kokemuksellisen ja tiedollisen oppimisen. Käytännön ja teorian yhdistäminen on tutkimustenkin mukaan usein liian vähäisessä roolissa opettajankoulutuksissa, mutta Inkeri oli tässä asiassa edelläkävijä yliopistokoulutuksessa. Hän sitoi kokemuksellisuuden opetusmetodien teoreettiseen tarkasteluun ja musiikkiin liittyvään teoreettiseen ainekseen. Lisäksi tämä keitos oli niin taitavasti rakennettu, että tämä käytännön ja teorian integrointi tapahtui osin huomaamatta. Musiikkiliikuntatunneilta päällimmäiseksi mieleen jäi aina kokemuksellisuus, yhteisöllisyys ja kohtaaminen vuorovaikutuksessa.

Inkerin luoma jatkuvan ammatillisen kehittymisen malli on myös erityinen. Hän oli omassa ammatillisessa kehityksessään ”jatkuvasti liikkeessä” kehittäen ja reflektoiden. Esimerkiksi hänen työnsä ikäihmisten musiikkitoiminnan parissa loi pohjaa kulttuurisen vanhustyön kehittämiseksi. Hän myös toi taideintegraation tärkeäksi osaksi musiikkikasvatuksen menetelmiä esimerkiksi käynnistämällä työpajoja Keravan taidemu-seossa. Hän kutsui menetelmäänsä ”kuvan lukemiseksi”. Siinä kuva sai musiikillisia muotoja improvisoiden.

Musiikkikasvatuksen pyrkimys mahdollistaa oppijalle/osallistujalle merkityksellisiä kokemuksia on monelta osin vakiintunut suomalaisen musiikkikasvatuksen tausta-arvoihin. Inkerin elämäntyö on suuresti vaikuttanut tämän syvällisesti oppijälähtöisen opetuskuulttuurin muotoutumiseen osaksi musiikkikasvatusta. Hän loi myös pohjaa taiteen soveltavan käytön ja erityismusiikkikasvatuksen kehittymiselle. Hän usein hymyssä suin kutsui itseään ”sosiaalimusikoksi”. Hän ei erottanut musiikin itseis- ja välinearvoa toisistaan, vaan yhdisti nämä oppijälähtöiseen tekemiseen musiikissa ja musiikin avulla. Tällä on ollut suuri merkitys sille, että suomalaisessa musiikkikasvatuksessa voidaan hyvin sisällyttää oppimi-

nen, hyvän elämän tukeminen, itseilmaisuu ja omien tunteiden tutkiskelu samaan musiikkikasvatukseen viitekehykseen ja toimintakulttuuriin.

Opettajuuteni kehittymiseen vaikutti keskeisesti se, kuinka Inkeri valoi innostusta ja kannusti omiin löytöretkiin ja kehittymiseen pedagogina. Hän rohkaisi jatkuvaan työelämälähtöiseen uudistamiseen ja uusien käytänteiden kehittämiseen. Tämän näkökulman avulla rakensin sitä kouluttajaidentiteettiä, jolla tänä päivänä toimin kasvualustana tuleville musiikkipedagogeille Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Parhaimmillaan korkeakouluopintojen aikana on mahdollista kehittää, kokeilla ja haastaa sekä itsensä että työelämän käytänteet löytämään uusia näkökulmia. Olemme kaikki samassa tilanteessa, niin vastavalmistuneet kuin pitkään työelämässä olleet musiikkipedagogit: emme tiedä tarkasti, millaisissa uudenlaisissa tilanteissa ja työelämän tehtävissä musiikkipedagogin ammattitaitoa voidaan tulevaisuudessa hyödyntää. Niinpä ammattitaidon on kyettävä sopeutumaan ja asiantuntijan kehittämään uusia ammatillisia ulottuvuuksia muuttuvissa työelämän tarpeissa. Haastan itseäni sanoittamaan omia pedagogisia ajatuksiani opetustilanteissa ja altistumaan dialogiin jossa raja opettajan ja oppija välillä häviää: olemme kaikki oppimassa. Saan olla tukemassa löytöretkiä kohti musiikkikasvattajan ammattia ja ilolla seurata yhteisten ponnistelujemme tuloksia. Minulle tämä hahmotuu pedagogisena perintönä Inkeriltä.

Lopuksi haluan vielä nostaa esiin musiikin. Inkeri oli ammattitaitoinen *musiikkikasvattaja*, joka käytti loistavaa muusikkouttaan pedagogisen prosessin palveluksessa. Tästä perinnöstä toivon meidän seuraavien musiikkikasvattajasukupolvien pitävän huolta. Musiikki ei tarkoita tiettyä genreä, tai ainoastaan suurta taidetta. Se on myös pieniä arjen musiikillisia kokeiluja, musiikkikasvatustekoja ja elämistä maailmassa nimeltä ”musiikki”. Tässä kohden koen, että omat sanani loppuvat, mutta lainaan Kjell Westön (2009, 50) sanoja.

Kevyttä musiikkia. Vakavaa musiikkia. Sillä perusteella musiikin lajit eroteltiin, ja jotkut tekevät niin varmaan vieläkin. Minulle sellaiset vastakohtaisuudet eivät merkitse mitään.

Mikä tahansa musiikki voi välittää läsnäoloa ja antaa ajatuksia, tuoda jopa lohtua, ainakin jos se on kirjoitettu ja esitetty rehellisin aikein, ilman laskelmointia ja myönnytyksiä.

Kansalaulu, jousikvartetto, jazzsävellys, popkappale, kaikki ne voivat tunkeutua sielun känsien ja kovettumien läpi syvälle niihin sopukoihin,

joissa me olemme olemassa vailla teeskentelyä, vailla naamioita ja valheellisuutta.

Rehellisissä lauluissa on voimaa muuttaa kuulijan elämä perustuksia myöten.

Musiikkikasvattajan tehtävänä on olla matkaseurana tuossa maailmassa, ei päättää etukäteen tietä, vaan etsiä yhdessä kiinnostavia polkuja. Näitä polkuja meidän myös pedagogeina pitää herkistää itsemme kulkemaan. Tämä tarkoittaa pedagogisten menetelmien reflektointia ja jatkuvaa oppijaksi suostumista sekä nöyryyttä ammatillisen kehittymisen kaarella. Tämän pedagogisen esimerkin ja perinnön Inkeri jätti meidän eteenpäin kuljetettavaksi ja tätä toivon meidän tosissamme ja vakavasti mutta ilolla ja suurella sydämellä vaalivan, vahvistavan ja vievän eteenpäin.

Ellen Urhon puhe Inkerin taiteilijajuhlassa 1993

Marja-Leena Juntunen:

Tässä aluvuossa esitetään Sibelius-Akatemiassa koulumusiikkiosaston johtajana, vararehtorina ja rehtorina vuosina 1970–87 toimineen ja Inkerin läheisen ystävän, professori Ellen Urhon puhe, jonka hän piti Inkerin 50-vuotis taiteilijajuhlassa 14.2.1993 Sibelius-Akatemian Wegelius-salissa. Puheessaan Urho kiteyttää ansiokkaasti Inkerin työn merkityksen sekä tämän vahvuudet taiteilijana, pedagogina ja persoonana. Puhe julkaistaan kokonaisuudessaan Ellen Urhon luvalla.¹⁸

Aloitan puheenvuoroni arvoituksella:

1. Ensimmäisellä tahdinosalla astutaan vasemmalla jalalla vasemmalle etuviistoon painon siirtyessä jalan päkiälle.

2. Toisella tahdinosalla tuodaan oikea jalka vasemman jalan kannan viereen vartalon painon siirtyessä tälle jalalle ja vasemman jalan irrotessa lattiasta.

3. Kolmannella tahdinosalla astutaan lyhyt askel vasemmalla jalalla eteenpäin painon siirtyessä vuorostaan tälle jalalle.

Mikä tämä on?

Se on valssin perusaskel vasemmalla jalalla.

Se on myös osanen Inkerin arkipäivää – paitsi, että se ei koskaan käytännössä tapahdu tällä tavalla.

¹⁸ Puhe löytyy myös Rahkosen (1994) tutkielman liitteenä.

Näen Inkerin piirin keskellä tai liikkumassa yhtenä ryhmän jäsenenä. Omalla suggeroivalla olemuksellaan hän saa jokaisen tekemään mitä tahansa.

Suomalaisten kansantanssien ja leikkien, eri maiden tanssikulttuurin ja liikunnallisen improvisoinnin opetus kuuluu eräänä osana ns. musiikkiliikuntaan, jonka opetuksessa Inkeri on ollut uranuurtaja. Hän on suorastaan luonut tähän maahan musiikkiliikunnan käsitteen sekä kehittänyt työllään ja oppikirjoillaan pedagogiikan sen opettamiseen. Yksistään se on ainutlaatuinen, yhä jatkuva elämäntyö suomalaisessa musiikkikasvatuksessa.

Kun 1980-luvun alussa saimme tietää, että tämä talo olisi mahdollista saneerata Sibelius-Akatemian käyttöön, kiersimme silloin täällä, silloisessa Ammattienedistämislaitoksessa, katsomassa sillä silmällä. Neljäs kerros, tämä nykyinen Wegelius-sali ja viereinen Acté-sali olivat kaikki yhtä suurta hallia tummuneine seinineen ja täynnä mahtavia työkoneita. Kellarikerroksessa oli mustaseinäinen iso tila, joka oli polttoainetarasto. Hiilet ja halot heitettiin katon rajassa olevista ikkunoista sisään. Arkkitehtimme oli onneksi visionääri ja todella luova taiteilija. Täällä saatiin suuresta tilasta kaksi kaunista juhluvaa salia mm. kattoa korottamalla ja viehättävä aula. Mutta kellarikerroksesta tuli todellinen yllätys: hiilikellarista tehtiin Inkerille ikioma kaunis liikuntasali peileineen, tankoineen, suihkuineen.

Kun seuraavien vuosien aikana kiersin kymmenien vierailijaryhmien kanssa esittelemässä Sibelius-Akatemian työtä ja uutta taloa, aloitimme tavallisesti ylimmästä kerroksesta. Pianonsoitto ja laulunopetus on samalaista kaikissa maailman konservatorioissa ja musiikkikorkeakouluissa, se ei niin paljon vieraita yleensä kiinnostanut. Mutta antaapas olla kun päästiin kansanmusiikkiluokkaan, jossa hyllyt olivat täynnä kanteleita ja muita kansansoittimia ja jossa opetus oli käynnissä! Sinne jäätiin pitkäksi aikaa. Ja kun vihdoinkin päästiin Inkerin valtakuntaan ja liikuntaluokkaan, se oli kierroksen suuri crescendo. Monet ulkomaalaiset halusivat tulla mukaan liikkumaan. Se oli opetusta, jota he eivät olleet missään muualla kokeneet.

Inkeri on saanut sellaisen armolahjan, joka on hyvin harvoille suotu, nimittäin improvisoinnin taidon. Tämä talo on täynnä hyviä pianisteja, mutta hyvät improvisoijat ovat laskettavissa jos ei yhden niin ainakin kahden käden sormilla. Tämän synnynnäisen taidon Inkeri on kehittänyt taiteeksi nimenomaan liikunnan säestyksessä, jos muutenkin ja nimenomaan persoonallisella, valloittavalla ja mukaansatempaavalla tavalla. Me vietämme nyt Inkeri-ystävämme 30-vuotistaiteilijajuhlaa. Onnittelten paitsi Inkeriä, myös tämän hienon idean keksijöitä. Idean, joka antoi mahdollisuuden Inkerin ystäville tulla yhdessä häntä juhlimaan. Ja mikä olisikaan ollut siihen sopivampi päivä kuin Ystävänäpäivä!

Tässä talossa ei ole varmaankaan ollut yhtään vapaamuotoista juhlaa, jossa emme olisi saaneet nauttia Inkerin improvisoinnista, joko yksin ja Kimmo Hakasalon kanssa. Se juhla ei olisi ollut mikään juhla. Inkerillä on taito temmata soitollaan mukaan kaikki yhteiseen iloon.

Olen varma, että näin on käynyt myös voimistelussa ja monilla ulkomaisilla esiintymismatkoilla, joilla Inkerin säkenöivät rytmit ovat innoittaneet jokaisen suomalaisen voimistelijan ja tanssijan antamaan parastaan.

Inkerissä luovaan kykyyn ja esittävään taiteilijaan liittyy vielä kolmas lahja: hän on synnynnäinen pedagogi. Kaikki Suomen peruskoululaiset tuntevat hänet hauskojen kouluradiotuntien pitäjänä, eräiden koulujen oppilaat sytyttävänä musiikinopettajana, Ebeneserin, opettajankoulutuslaitosten ja Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen opiskelijat erinomaisena didaktikkona, opettajien opettajana. Lukemattomilla kursseilla ympäri Suomea hän on kantanut huolta myös kentällä toimivien opettajien koulutus-tarpeesta.

Inkeri ei ole tuttu ja arvostettu vain omassa maassaan. Monet kansainvälisten kurssien, seminaarien ja konferenssien osanottajat ovat ihastuneet hänen opetukseensa. Olen itse ollut mukana kymmenessä ISME:n konferenssissa, joissa kaikissa on ollut myös musiikkiliikuntaa. Menneinä vuosina sitä opetti aina sveitsiläinen kollega, mutta sitten tuli Inkeri. Meillä suomalaisilla oli todella tarjota kansainväliset mitat täyttävä suomalainen kyky, joka osoitti taitonsa ja myös organisaatiokykynsä mm. pari vuotta sitten Helsingissä pidetyssä ISME:n maailmankonferenssissa. Olen seurannut musiikkiliikunnan opetusta monissa maissa ja voin sanoa hyvällä omallatunnolla, etten ole tavannut toista Inkeriä.

Meidän ensimmäiset yhteiset muistomme ovat 30 vuoden takaa Salzburgista, Orff-kursseilta. Orff Instituutti toimii ihastuttavassa Frohnburgin linnassa, missä muuten filmattiin elokuva Sound of Music. Siellä kansainvälinen pieni joukko oli vuonna 1964 perehtymässä Orffin oppeihin ja improvisointiin ja sieltä nämä uudet idea tuotiin Suomeen.

Ei voi olla hyvä pedagogi ilman että hän olisi persoonallisuus. Sitä on myös Inkerimme. Inkeri on oikea hymy-ihminen ja hyvän mielen antaja! Menneiden vuosien aikana olemme Inkerin kanssa tavanneet arjen työssä, juhlissa, kursseilla, kokouksissa, konferensseissa, työhuoneessa ja käytävillä. Kertaakaan en ole kohdannut Inkeriä niin, etteikö hänellä olisi ollut jotain positiivista ja inspiroivaa sanottavaa. Kun valvotun yön, työpaineen ja huolien rasittamana tuli aamulla työhön silmät ristissä, oli yleensä kollegoiden ensimmäinen reaktio: oletpas sinä tänään erityisen kurjan näköinen. Mutta sitten tulee Inkeri ja näkee mustat silmäanaluset ja kalpean naaman. Hän sanoo: kylläpä olet taas tänään tyylikkäästi pukeutunut. Tuo väri pukee sinua erityisesti! Ja päivä on pelastettu!

Parhaiten Inkerille sopii mielestäni nimitys aurinko-ihminen. Hänellä on kyky luovuttaa lämpöä, tuntea empatiaa ja lähimmäisen rakkautta.

Inkeri-nimi johtuu jo keskiajalla tunnetusta skandinaavisesta nimestä Ingrid. Sen alkuosa on vanha jumalan nimi ING ja loppuosa RID merkitsee kaunista. Nimi tulee vuonna 1282 kuolleesta ylhäissukuisesta abbedissasta, joka perusti Skeningiin Itä-Götanmaalle Ruotsiin nunnaluostarin. Skeningin Ingrid löysi uuden elämänhanteen, jonka pääsisältönä oli lähim-

mäisenrakkkaus. Ingrid-abbedissa tulee mieleen, kun on Inkerin elämää seurannut.

Minusta on aina tuntunut siltä, että olemme Inkerin kanssa sisarsieluja. Mutta molemmat olemme meneviä naisia, jotka kaulaansa myöten ovat olleet aina uppoutuneita työhön ja velvollisuuksiin. Yhteisiä hetkiä kahdenkeskiseen keskusteluun on vuosien varrella yritetty kiivaasti etsiä. Elämän syvällisiä asioita on pohdittu monesti mm. yön hetkinä, jolloin Inkeri on tuonut minut kotiin autollaan akatemian juhlista ja sitten onkin jääty istumaan autoon kaikessa rauhassa kenenkään häiritsemättä.

Kun neljä vuotta sitten akatemiasta eläkkeelle jäätyäni menin talvikaudeksi Chicagoon opettamaan, Inkeri varusti minut kaikella mahdollisella musiikkiliikunnan materiaalilla. Siellä pyörivät sitten yliopiston juhlasalin lattialla professorit ja opiskelijat yhdessä Sinisiä, punaisia ruusun kukkia... Inkerin ohjeiden mukaan. Perille meni ja hauskaa oli, kuten aina suomalais-ta kansanmusiikkia ja liikuntaa esiteltäessä.

Sieltä Chicagon North Park -yliopiston Campuksen kirjakaupasta löysin kirjanmerkin, joka oli tarkoitettu annettavaksi hyvälle ystävälle. Se on nyt viidettä vuotta odottanut sopivaa hetkeä. Nyt se on tullut ja haluan antaa sen Sinulle Inkeri kiitokseksi siitä, että olen saanut olla ystäväsi.

A friend is
 someone who is concerned
 with everything you do
 A friend is
 someone to call upon
 during good and bad times
 A friend is
 someone who understands
 whatever you do
 A friend is
 someone who tells you
 the truth about yourself
 A friend is
 an extension of yourself
 without which
 you are not complete
 Thank you
 for being

my friend
 Inkerille ystävänpäivänä 14.2.1993

Ellen

Inkeri kouluttajana

Hanna-Maija Aarnio

Johdanto

Tuhannet ihmiset kohtasivat Inkerin erilaisissa koulutuksissa vuosien varrella. Hän oli hyvin suosittu kouluttaja maassamme yli viidenkymmenen vuoden ajan. Inkeri piti työtään etuoikeutena. Hän jatkoikin sitä vielä pitkään eläkkeelle jäätyään. Inkerille musiikkikasvatus oli vahvasti sosiaalista työtä, ja ihmiset ja sosiaalinen ympäristö olivat voiman ja oppimisen lähde. Inkeri meni mielellään *jokaiseen joukkoon* ja kohtasikin paljon erilaisia ihmisryhmiä uransa aikana.

Sen olen vuosikymmenien aikana oppinut, että täytyy mennä jokaiseen joukkoon. Täytyy kokea lapset, vanhukset, vielä itseäkin vanhemmat ihmiset, ja kaikki siltä väliltä, vammaiset mukaan luettuna. On ylläpidettävä sellaista ihmiskuvaa, joka on aito ja hyväksyvä. Olen antanut itselleni ammattinimikkeen sosiaalimuusikko tämän vuoksi.¹

Inkeri piti erilaisia koulutuksia muun muassa kesäyliopistoissa, urheiluyliopistoissa ja sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksissa. Lisäksi hän oli tuttu vierailija kansalais- ja työväenopistoissa sekä voimisteluseuroissa. Inkeri kohtasi musiikkikasvattajien ja liikunta-alan ammattilaisten lisäksi paljon ihmisiä myös muista ammattiryhmistä, lakimiehistä lääkäreihin. Inkerin uran alkuvaiheissa ajan henki oli hieman toinen.

¹ Jytilä 2006, 7.

Tuntuu, että ennen vanhaan oltiin alttiimpia. Oltiin niin innostuneita, että tehtiin työtä myös ihan hartiavoimin, etenkin vapaa-aikaan kuului erilaisia kerhoja ja järjestöjä. Pitkän urani aikana sellainen ajassa eläminen on ollut ihan välttämätöntä. Silmät on pidettävä auki.²

Inkerin kohtasi usein myös erilaisten musiikkikasvatusyhdistysten koulutuksissa. Yksi näistä oli Suomen Orff-pedagoginen yhdistys, JaSeSoi ry. Haastattelin Inkeriä vuonna 2006 yhdistyksen julkaisuun, jonka aiheena oli työssä jaksaminen. Kirjoitin silloin näin: ”Työssä jaksaminen saa oikeastaan kasvot, kun ajattelee Inkeriä ja työntekoa. Hänellä on todella pitkän oppimäärän opinnot tällä saralla. Ja aina vaan se Inkku jaksaa nauttia siitä, mitä tekee. Miten se on mahdollista?”

Sinä oikeastaan sanoit sen jo itse, pitää nauttia siitä mitä tekee! Terveys, innostus, ihmiset, oivallus, yhteistyö ja haasteet – siinä mielestäni jaksamisen salaisuus. Yltiöpäinen heittäytyminen ja itsensä altistaminen auttavat jaksamaan.³

Seuraavissa luvuissa paneudutaan tarkemmin Inkerin rooliin kouluttajana erilaisissa järjestöissä ja yhdistyksissä Suomessa.

Taidekasvatusta kehittämässä Mannerheimin Lastensuojeluliitossa

Anna-Leena Välimäki

1970- ja 1980-luvuilla Inkeri teki yhteistyötä Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) kanssa päivähoiton taidekasvatushankkeessa. Inkeri oli mukana hankkeen alusta alkaen, ja allekirjoittaneella oli mahdollisuus tehdä vuosia yhteistyötä hänen kanssaan tämän hankkeen piirissä.

Mutta mistä siis oli kysymys? Kun laki lasten päivähoitosta tuli voimaan vuonna 1973, valtio ja kunnat keskittyivät päivähoiton määrälliseen lisäämiseen. Olihan tilanne lain voimaan tullessa ollut se, että päivähoitoa oli tarjolla noin joka kymmenennelle tarvitsevasta eli lapsille, joiden molemmat vanhemmat kävivät ansiotyössä tai olivat yksinhuoltajia.

Muistan, että jossain seminaarissa esitettiin lastentarhanopettajien taholta toivomus, että MLL ryhtyisi kehittämään päivähoiton sisältöä eli

² Jytilä 2006, 7.

³ Emt.

Inkeri tanssittaa joukkoa JaSeSoi ry:n Orff-kurssilla kesäkuussa 2007 Orivedellä. Kuva: Soili Perkiö.

varhaiskasvatusta. Tämä pyyntö oli sikäli relevantti, että alkuperäisessä päivähoitolaissa oli ns. kokeilupykälä, joka mahdollisti kokeiluun hyväksytyille päiväkodille kymmenellä prosentilla korotetun valtionosuuden. Kokeilua toteuttavat yksiköt hyväksyi sosiaalishallitus.⁴ MLL:n paikallisosastoilla oli tuohon aikaan noin kolmisenkymmentä päiväkotia eri puolilla maata.

Kun siis tämä sisällön kehittämisen toivomus oli esitetty, esitin sen jatkokysymyksenä MLL:n omien päiväkotien seminaarissa. Hyvinkään osaston Kenttäkadun päiväkodin johtaja Marjukka Auvinen ilmoitti heidän olevan halukkaita. Siitä käynnistyi taidekasvatushankkeen suunnittelu, jolle annettiin nimeksi *Päiväkoti kunnan kulttuuritoiminnassa*. Kehittämispäiväkotina oli siis Kenttäkadun päiväkoti, jolle tuli suoraan korotettu valtionosuus. Sosiaalishallitus edellytti kuitenkin, että hanketta johdettiin MLL:n keskustuimistosta käsin. Hanke käynnistyi vuonna 1977 ja päättyi

⁴ Kokeilu- ja tutkimustoiminta lasten päivähoitossa 1982; Lasten päivähoiton kokeilutoiminta vuosina 1973–1983, 1985.

vuonna 1988, jolloin koko järjestö (MLL) kampanjoi lasten taidekasvatusta teemalla *Elämisen taitoa taiteesta*.

Hankkeelle perustettiin sisällön kehittämisen työryhmä, jonka puheenjohtajana oli Isto Ruoppila⁵. Tutkijana toimi Sinikka Kuosmanen ja itse olin ryhmän sihteeri sekä koko hankkeen vastuullinen johtaja. Lisäksi työryhmään kuului asiantuntijoita kultakin kokeiltavalta taidealueelta, joita olivat musiikki, kirjallisuus, kuvataide ja nukketeatteri.⁶ Kullekin alueelle varattiin oma kehittämisjaksonsa kokeilupäiväkodissa.⁷ Kokeilujakso käsitti olemassa olevan toiminnan ja välineistön kartoittamisen sekä asiantuntijoiden laatiman kehittämistoiminnan, sen seurannan sekä henkilöstön täydennyskoulutuksen. Kaikkiin taidekasvatusalueisiin kuului myös asiantuntijoiden pitämiä koulutuksellisia vanhempainiltoja. Niihin osallistui koko henkilökunta sekä runsaasti vanhempia. Kenttäkadun päiväkodin ohella vähitellen koko Hyvinkään päivähoitoväki niin päiväkoedeissa kuin perhepäivähoidossa osallistui yhteisiin koulutuksiin.

Asennoiduttiin myös alusta asti vastaamaan siihen haasteeseen, josta kehittämistyö oli käynnistynyt eli vaikuttamaan myös valtakunnallisesti. Kokeilun alussa tehtiin valtakunnallinen selvitys päiväkotien taidekasvatuksesta.⁸ Kokeiluun sitoutuneet asiantuntijat olivat halukkaita työstämään kokeilusta nousevaa opasmateriaalia, joita syntyi yli kaksikymmentä. Lisäksi he osallistuivat valtakunnalliseen täydennyskouluttamiseen, jota oli runsaasti sekä oman alueen koulutuksina että kaikkia alueita integroivina seminaareina.

Päiväkoti kunnan kulttuuritoiminnassa -hanke toteutettiin valtion keskushallinnon, kunnan, eri alojen asiantuntijoiden ja ison lastensuojelujärjestön yhteistyönä. Kaikki puhalsivat yhteen hiileen, joka silloin kuvaannollisesti saatiin hehkumaan.

Inkeri Simola-Isaksson oli hankkeessa Maisa Krokforsin ja Anne Lindebergin kanssa alusta asti musiikin keskeisenä asiantuntijana. *Lapsi ja*

⁵ Muina jäseninä oli alkuaikoina Marjukka Auvinen, Seija Murtorinne, Seppo Sauro, Eeva Airaksinen, Marja Wermundsen, Toivo Rönkä. Jäseninä oli myöhemmin myös Liisa Järnefelt, Anja Roos ja Raija Kömmistö.

⁶ Musiikki: Inkeri Simola-Isaksson, Maisa Krokfors, Anne Lindeberg sekä myöhemmin Maija Salo ja Liisa Laaksonen. Kuvataide: Liisa Eskelä-Tuomisto, Annikki Luukela, Riitta Heikkinen, Maria Laukka, Antero Salminen, Martti Raevaara ja Ulla Vaartio. Kirjallisuus: Inkeri Lampi, Arja Kanerva, Kaarina Helakisa ja Ulla Lehtonen. Nukketeatteri: Maija Baric, Bojan Baric ja Anneli Forss.

⁷ Kuosmanen & al. 1982a.

⁸ Kuosmanen & al. 1982b.

musiikki -teemalla tuotettiin hankkeen yhteydessä useita julkaisuja.⁹ Yksi niistä oli vuonna 1980 Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) julkaisema *Musiikkiliikunta*-kirja (1980), jossa Inkeri konkretisoi pedagogista ajatteluaan. Kirjaan sisältyi musiikkiliikuntaharjoitukset 47 lauluun tai musiikkiin. Nämä harjoitukset tuotettiin myös kahdeksi C-kasetiksi, jotka Inkerin kanssa toteutti Jyrki Niskanen.

Inkeri ei opettanut osoitellen, vaan osallistaen. Hän näki musiikin ihmistä laajasti kasvattavana. Se oli myös koko hankkeen tavoitteena: rii-sua taidekasvatukselta elitistinen leima ja osoittaa taiteiden antavan monipuolisia eväitä elämään jo pienestä pitäen. Tämä henki välittyy myös seuraavista Inkerin kirjoittamista musiikkiliikunnan määritelmistä, jotka on poimittu *Musiikkiliikunta*-kirjasta.

Musiikkiliikuntatilanteessa lapsi on yksilönä yhdessä muiden kanssa. Tavoitteina on oman rohkaistumisen kautta toisten kanssa yhdessä olemisen oppiminen, sopeutuminen, malttaminen, toisten huomioon ottaminen ja toisten hyväksyminen.

Musiikkiliikunta on aina ilmaisua ja keksimisen ilon myötä se muuttuu vähitellen myös uutta luovaksi toiminnaksi. Luontevasti etenevälle oppimistapahtumalle on rakennettu vahva kivijalka vapauttavan, yksilöä ja yhdessä-oloa vaalivan ilmapiirin myötä. – –

Aitojen askelmuotojen avulla voidaan esimerkiksi elävöittää oman maan ja muiden maiden kansanmusiikkia. Näin voidaan tutustua omiin kansallisiin piirteisiin ja perinteeseen sekä erilaisiin temperamentteihin ja tapoihin. (s. 28)

Harjaantuminen tapahtuu leikinomaisesti. – – Lapsi kokee uusia oivalluksia ja keksimistä. Ideoita syntyy, hän löytää uusia keinoja ja yhä monipuolisempia tapoja ilmaista ja tulkita musiikkielämystään – – Liikunta on lapsen musisointia. (s. 8)

Inkeri oli edellä kuvatussa hektisessä, mutta innostuneessa hankkeessa se varsinainen valo. Muistan, kuinka hän loi aina iloa ympärilleen ja sai kaikki mukaan. Inkerissä kiteytyi myös se havainto, että vahvan osaajan työ näyttää helpolta.

⁹ Krokfors Maisa & al. 1981; Krokfors, 1985; Laaksonen & Salo 1985; Krokfors & al. 1991; Krokfors & Perkiö, 1988.

Musiikkia varhaiskasvatuksessa ja musiikkileikkikoulunopettajakoulutuksen synty

Maisa Krokfors

Kun ryhdyin muistelemaan kohtaamisiani Inkerin kanssa, käteeni osui vuoden 1978 almanakka. Siellä on tammikuun 9. päivästä alkaen merkin­töjä Inkeri + tuntimäärä, parhaina viikkoina jopa kahdeksan tuntia lastenmusiikin suunnittelua ja käytännön kokeilutoimintaa. Tuntimäärät kirjassimme muistiin, sillä Mannerheimin Lastensuojeluliitto maksoi meille pienen korvauksen *Päiväkoti kunnan kulttuuritoiminnassa* -projektiin tekemästämme työstä sekä matkat Hyvinkäälle.

Hyvinkään Kenttädun päiväkodissa kokeiltiin muutaman vuoden ajan taidekasvatusta siten, että lastenkulttuurin eri alojen asiantuntijat opastivat henkilökuntaa toiminnan suunnittelussa ja osallistuivat itsekin työskentelyyn lasten kanssa. Me musiikkikasvatuksen asiantuntijat saimme silloin mahdollisuuden kohdata myös ”seimi-ikäisiä” lapsia. Vaikka äitiysloma piteni 1970-luvulla kolmeksi kuukaudeksi, olivat päiväkodin nuorimmat vielä vauvoja. Näin Inkeri pääsi kehittämään musiikkiliikuntaa vauvoillekin.

Päiväkodin henkilökunta oli innostuneesti mukana, vaikka joku ulkopuolelta kokeilua ennakkoon arvostellut pessimisti sanoi, että ”mitä niiden vauvojen kanssa voi tehdä muuta kuin niistä räkänokkaa ja vaihtaa vaippoja”. Siitä tulikin haaste, johon Inkeri vastasi yhdistämällä päiväkodin rutiinitoimenpiteisiin rytmikkäät lorut tai lorulaulut ja jalkajumpan. Suosio oli niin suuri, että aikaisemmin vaippasulkeisia paenneet taaperot kilpailivat pääsystä jalkajumppaan.

Hyvinkäällä saimme kokeilla musiikkileikkitoimintaa eri-ikäisten päiväkotiryhmien kanssa. Siinä missä vauvoille oli ennen annettu helistin käteen, me etsimme oikeita soittimia, jotka kestävät pureskelun ja käytön jälkeen desinfiointin. Soittamiskokeiluihin saimme mukaamme nuoren innokkaan musiikinopiskelijan Anne Lindebergin, jolla oli lastentarhanopettajana kokemusta pikkulasten kanssa toimimisesta. Kun olimme Inkerin ja Annen kanssa miettineet, mitä rytmisoittimia aivan pienet lapset pystyisivät soittamaan turvallisesti, harrastimme lasten kanssa eräänlaista Orff-musisointia.

Arvelen, että Inkerin innokas ja ennakkoluuloton suhtautuminen vauvoihin Hyvinkään kokeilupäiväkodeissa 1970-luvulla, oli Suomen vauva-

rytmiikan alkuitu. Se loi pohjaa vauvamuskareille, joiden toiminta alkoi musiikkileikkikoulujen yhteydessä 1980-luvulla.

MLL:n kokeilun seurauksena syntyivät sarjan *Lapsi ja musiikki* vihreäkantiset kirjat *Musiikkiliikunta*, *Soittaminen ja Laulaminen*. *Musiikkiliikunta*-kirjaan kuului kaksi Inkerin suunnittelemaa c-kasettia, joiden avulla päiväkodit saattoivat toteuttaa musiikkiliikuntaa omin voimin. Kirjaa ja kasetteja käytettiin myös musiikkileikkikouluissa, sillä Inkerin ensimmäinen kirja + kasetti *Musiikkiliikuntaa lapsille* (1974, Fazer) oli suunnattu koululaisten liikuttamiseksi.

Inkeri vieraili 1970-luvun alusta alkaen Sibelius-Akatemiassa tuntiopettajana samalla kun toimi musiikinopettajana Töölön Yhteiskoulussa ja Lastentarhaseminaari Ebeneserissä. Inkerin monipuoliset musiikilliset ja pedagogiset taidot vaikuttivat siihen, että hänet kiinnitettiin lehtoriksi Sibelius-Akatemian Koulumusiikkiosastolle 1977.

Ellen Urho vaikutti uudistavasti Sibelius-Akatemian toimintaan jo ennen rehtoriksi tuloaan 1970-luvun alkupuolella. Musiikinopettajia kouluttavan osaston nimi oli edelleen Koulumusiikkiosasto, mutta tarvetta oli muuhunkin musiikkikasvatukseen. Musiikkioppilaitoksiin oli perustettu musiikkileikkikouluja 1960-luvulla, mutta missään ei koulutettu niihin opettajia. Lehtori Urho pyysi Inkeriä, jolla oli kokemusta lastentarhanopettajien musiikinopetuksesta, antamaan varhaisiän musiikkipedagogiikan koulutusta musiikinopiskelijoille. Erikoistumiskurssit olivat musiikinopettajankoulutuksen opiskelijoiden lisäksi avoinna muille tietyt musikaaliset taidot omaaville, kuten kanttoreille ja lastentarhanopettajille. Inkeri piti näitä kursseja, kunnes aika ei enää riittänyt kaikkeen. Hän pyysi minua ensin sijaisekseen, ja vähitellen työ siirtyi vastuulleni. Inkerin pitämä musiikkiliikunta oli edelleen tärkeä osa koulutusta, ja yhdessä testasimme kursseille pyrkijöiden soveltuvuuden.

Vähitellen koulutuksen arvo lähti nousemaan. Vuonna 1983 Sibelius-Akatemian uuteen Töölönkadun opetuspisteeseen rakennettiin observointiluokka harjoitusmusiikkileikkikoulua varten. Inkerin myötävaikutuksella myös kurssien tuntimäärä saatiin nousemaan lähelle tasoa, joka antoi ammatilliset valmiudet toimia musiikkileikkikoulussa.

Tämä täydennyskoulutustyyppinen järjestely loppui 1987, jolloin koulutus uudistuksen myötä käynnistettiin ylioppilas pohjainen musiikkileikkikoulunopettajien koulutus konservatorioissa keskiasteen koulutuksena. Tämän jälkeen useimmat musiikkileikkikoulunopettajan ammattiin opiskelevat pääsivät nauttimaan Inkerin musiikkiliikunnan opetuksesta vain

Liisa Tenkku, Ellen Urho ja Inkeri muistelemassa kesällä 2006 oppimateriaalien tekemisen vaiheita. Kuva: Soili Perkiö.

seminaareissa ja lyhytkursseilla. Siihen loppui myös säännöllinen yhteistyöni Inkerin kanssa, mutta onneksi kesäyliopistokursseja ja muuta jatkokoulutusta riitti edelleen.

Inkeri ja Koulujen Musiikinopettajat ry – toisiaan täydentävät kaksoset

Jukka Pietinen

Musiikki ja liikunta ovat ikään kuin kaksoset, jotka toisiaan täydentävät ja tarvitsevat. Näillä sanoilla musiikinopettaja Inkeri Simola aloittaa artikkelinsa *Musiikki ja liikunta* vuonna 1964 julkaistussa *Koulumusiikin käsikirjassa* (Musiikkitalo Westerlund).

Suomalaisen musiikinopetuksen kehityksen kannalta juuri 1960-luku on erityisen mielenkiintoinen. Tuolloin musiikinopetuksessa alkoi uusi aikakausi, jonka vaikutukset näkyvät tämän päivän koulujen musiikinopetuksen sisällöissä ja menetelmissä.

Jorma Pukkilan ja Eero Sipilän toimittama opas sisältää erilailla erikoistuneiden musiikkikasvattajien pedagogisia artikkeleita musiikinopetuksen osa-alueilta ja antaa siten erinomaisen kuvan siitä, millaiseksi tai ainakin mihin suuntaan koulujen antamaa yleissivistävää musiikinopetusta haluttiin tuolloin kehittää.

Oppaan kirjoittajajoukko on melkoinen läpileikkaus 1960-luvun alun merkittävistä musiikkikasvattajista ja alan vaikuttajista: Taneli Kuusisto, Olavi Ingman, Heinz Hofmann, Fabian Dahlström, Erkki Pohjola, Matti Rautio, Eero Sipilä, Leena Siukonen, Ahti Sonninen, Aatto Sonninen, Liisa Tenkku, Ellen Urho, Erkki Melakoski, Jaakko Somero ja Inkeri Simola. Artikkeleissa käsitellään laajasti omaa aikaansa kuvastaen soiton opetusta, laulamista, rytmikasvatusta, musiikin kuuntelua jne. Kaikki aiheita, jotka ovat edelleen ajankohtaisia.

Tarve opetuksen kehittämiseen oli suuri, sillä opetusmateriaalit olivat vanhanaikaisia ja osittain olemattomia. Opetusvälineenä luokassa oli käytännössä ainoastaan poljettava urkuharmoni tai hyvässä lykyssä piano, ja oppilaiden musisointi perustui lähes pelkästään laulamiseen. Näistä lähtökohdista käsin on ymmärrettävää, että sekä kansakoulujen luokanopettajat että oppikoulujen laulunopettajat kaipasivat tukea arjen opetustyöhön.

Koulumusiikin käsikirja oli vain osa musiikin opetuksen uudistusta. Kuten kirjoittajajoukosta voi päätellä, merkittävä joukko pedagogeja toimi aktiivisesti sen eteen, että musiikinopetus saisi lisää sisältöä. Oppiaine haluttiin nähdä laulun opetuksen sijaan laajempina musiikin opetuksena, jossa musiikin eri osa-alueet huomioidaan kattavasti. Tavoitteena oli myös oppiaineen arvostuksen lisääminen.

Koulujen Musiikinopettajat ry:n toiminnassa tapahtui merkittävä muutos jo ennen käsikirjan julkaisemista. Vuonna 1961 Urpo Jokisen ryhdyttyä yhdistyksen uudeksi puheenjohtajaksi KMO aktivoitui uudella tavalla muutaman väli vuoden jälkeen. Jokisen johdolla yhdistyksen toimintaa ryhdyttiin kehittämään määrätietoisesti koulujen musiikinopettajien ammatillisena etujärjestönä ja täydennyskouluttajana. Jokisen puheenjohtajakautta voidaan näin jälkikäteen luonnehtia KMO:n eräänlaiseksi kultakaudeksi. Jokisen johdolla KMO:n asema järjestönä vahvistui ja sen toiminta tuotti toivottua tulosta sekä pedagogian että musiikinopettajien ammatillisen aseman näkökulmista.

Jo 1961 vuoden alussa KMO:n uusi hallitus alkoi valmistella uudenlaisia kesäkursseja. Ensimmäinen kurssi järjestettiin elokuussa Lohjalla Kanneljärven kansanopistolla. Koska kurssi onnistui erinomaisesti, sen lopussa pidetyssä kokouksessa päätettiin luoda koulutuksesta jokavuotinen perinne. Into opetuksen kehittämiseen ja uudistamiseen oli tarttunut läsnä olleisiin.

Seuraava kurssi järjestettiin Helsingissä Kallahdessa (Kallvik) sijaitsevassa Gebhard-opistossa. Kurssin opettajina toimivat Matti Rautio, Tuula Kotilainen, Ellen Urho, Erkki Pohjola, Roy Asplund ja yhtenä uutena kouluttajana Inkeri Simola, joka nousi näin merkittävien alaa uudistavien musiikkikasvattajien joukkoon. Tästä alkoi KMO:n ja Inkerin pitkä ja tiivis yhteistyö, joka jatkui 2000-luvulle saakka. Kallvikin kesäkurssit, kuten niitä kutsuttiin, jatkuivat vuoteen 1970.

KMO järjesti myös oppilaille musiikkileirejä vuodesta 1962 vuoteen 1967 eri puolille Suomea. Vuonna 1968 päätettiin järjestää opettajien ja oppilaiden yhteiset kesäkurssit Savonlinnassa, jossa edellisenä kesänä, pitkän tauon jälkeen, oli pidetty oopperajuhlat oopperalaulaja Martti Talvelan aloitteesta ja toimesta. Kurssin pitopaikaksi saatiin pitkien neuvotteluiden tuloksena Savonlinnan seminaari, ja tapahtuma nimettiin *Musiikin kesäseminaariksi*. Kaiken kaikkiaan 50 opettajaa ja 170 oppilasta osallistui tälle legendaariselle kurssille, joka sai jatkoa seuraavina kesinä. Inkerin lisäksi kouluttajina toimivat Erkki Pohjola, Leena Siukonen, Olli Ruottinen, Roy Asplund, Arne Aulin Ruotsista sekä kouluhallituksesta tarkastajat Erkki Aho ja Olavi Pesonen.

Inkeri oli kurssien itseoikeutettu kouluttaja, joka omalla hurmaavalla persoonallaan, rautaisella pedagogisella ammattitaidollaan ja ihailtavalla musikaalisuudellaan valloitti kurssilaiset ja antoi heille eväitä kehittää omaa opetustaan. Kaiken muun työnsä ohella hän kerkesi toimimaan

myös aktiivisesti KMO:n järjestötyössä hallituksen jäsenenä muutaman vuoden ajan.

1960-luvun alkupuolella suomalaiset musiikinopettajat innostuivat Carl Orffin luomasta pedagogiikasta kansainvälisten yhteyksien avautumisen ja aktiivisen toiminnan seurauksena. KMO:n kesäkurssilaiset opiskelivat Inkerin ja Erkki Pohjolan opastuksella Carl Orffin oppeja suomennettuina ja saivat käytännön opastusta ja vinkkejä omaan opetukseensa.

Kurssien seurauksena kouluihin alettiin hankkia ns. Orff-soittimia, joiden avulla opettajat pystyivät viimein opettamaan soittamista ja improvisointia. On vain harmillista, että soittimien heikon tason takia soitto ei kuulostanut aina toivotun laiselta. Ehkä ainakin osittain tästä syystä jo 1970-luvulla into Orff-soittimien käyttöön alkoi hiipua alun innostuksen jälkeen. Nokkaahuilu säilyi kouluissa lähes ainoana yhtyesoittimena. Tilanne korjautui vasta, kun yhteissoitosta tuli jälleen luonteva osa musiikinopetusta bändisoittimien myötä 1980-luvulta eteenpäin.

Vaikka Orff-soittimistosta ei tullut pysyvää osaa opetusta, opetuksen sisältö kaiken kaikkiaan kuitenkin muuttui ja laajeni pysyvästi. Ei liene liioiteltua todeta, että tällä on varmasti ollut oma merkittävä vaikutuksensa siihen, että joitakin vuosia myöhemmin peruskoulu-uudistuksen yhteydessä oppiaineen nimi muuttui laulusta musiikiksi.

Inkerin oma työ laulun ja myöhemmin musiikin opettajana osui oppiaineen kehittymisen ja KMO:n toiminnan kannalta mielenkiintoiseen vaiheeseen. Valmistuttuaan sekä musiikin- että luokanopettajaksi Inkerin oma opettajanura alkoi vuonna 1954. Seuraavat noin 20 vuotta hän toimi kansakoulu- ja musiikinopettajan tehtävissä eri kouluissa pääkaupunkiseudulla. 1960-luvun alkuvuosina hän sai ideoita ja vaikutteita Orff-instituutista. Onkin mielenkiintoista havaita, että Inkerin oman opetusuran rakentuminen ja uusien vaikutteiden saaminen sijoittuvat ajallisesti samaan kohtaan kuin KMO:n toiminnan ja täydennyskoulutuksen aktivoituminen sekä koko musiikinopetuksen voimakas uudistuminen.

Toiminta KMO:n kesäkurssien kouluttajana on varmasti vaikuttanut Inkerin kehitykseen opettajana ja didaktikkona. Kesäkurssit antoivat oivan kuvan siitä, mitä kentällä toimivat laulun- ja musiikinopettajat kaipasivat ja tarvitsivat. Kesäkurssit toimivat pohjana oman opettajuuden ja pedagogisten osaamisen kehittämiseksi ja jalostamiseksi. Ne auttoivat myös luomaan verkoston, jota Inkeri pystyi hyödyntämään jatkaessaan kouluttajana toimimistaan KMO:n omien täydennyskoulutustilaisuuksien

lisäksi muiden musiikkikasvatusjärjestöjen, kansanopistojen, erilaisten järjestöjen ja tahojen järjestämässä koulutustilaisuuksissa.

Inkeriä voidaan luonnehtia suomalaisen koulujen musiikinopetuksen Grand Ladyksi. Hänen poikkeuksellisen pitkä uransa on yksi alan merkittävimmistä. Käytännön didaktikkona ja täydennyskoulutusten kouluttajana hänen vaikutuksensa musiikinopetuksen sisältöön ja ennen kaikkea itse opetukseen on huomattava. Hänen humaani, oppilaita kaikella tapaa kunnioittava opettamistyyliinsä on ollut monille musiikin opettajiksi opiskelleille ja jo kentällä toimineille musiikinopettajille esimerkki vailla vertaa.

Kuten musiikinopettaja Inkeri tekstin alussa siteeratusta artikkelissaan toteaa musiikin ja liikkeen suhteesta, hänen oma elämäntyönsä ja Koulujen musiikinopettajat ry:n toiminta ovat kuin kaksoset, jotka ovat täydentäneet toisiaan. Varmaa on, että KMO on hyötynyt Inkerin osaaamisesta ja halusta jakaa sitä enemmän kuin KMO on kyennyt Inkerille vastavuoroisesti antamaan.

JaSeSoin syyskokous vuonna 2005 Soili Perkiön studiolla Nurmijärvellä. Kuva: Soili Perkiö.

Elämäntyöstään ja ansioistaan kaiken ikäisten musiikinopetuksen kehittämisessä Koulujen Musiikinopettajat ry on palkinnut Inkerin sekä kunniajäsenyydellä että ensi kertaa yhdistyksen 90-vuotisjuhlassa vuonna 1999 myönnettyllä Pro Musica -ansiomitalilla.

1990-luvulla KMO osallistui aloitteellisesti ja aktiivisesti hankkeeseen, jonka tavoitteena oli saada Inkerille professorin arvo. Erinäisistä syistä johtuen hanke epäonnistui harmillisesti eikä professorinarvoa myönnetty. KMO:n hallituksen toimesta hanke yritettiin käynnistää uudelleen, mutta se ei saanut riittävästi tuulta siipiensä alle ja siksi se lopulta haudattiin. Asia ei liiemmästi harmittanut Inkkua (kuten häntä yleisesti alalla kutsutaan). Sen sijaan häntä lämmitti suuresti se arvostus, jonka hän koki saavansa kollegoiltaan ja alan järjestöiltä erilaisten huomionosoitusten muodossa. Inkkua ei tittelinkipeys vaivannut. Omien sanojensa mukaan hänestä oli arvokasta saada olla musiikinopettaja Inkeri Simola-Isaksson.

Inkeri JaSeSoi ry:n pitkäaikaisena kouluttajana

Hanna-Maija Aarnio

JaSeSoi ry:n kunniajäsen ja rakastettu kouluttaja Inkeri Simola-Isaksson on ollut musiikkiliikunnan ja musiikkikasvatuksen uranuurtaja, tien näyttävä, pedagogi ja meidän kaikkien opettaja. Hän oli lähes 30 vuoden ajan ensin MUSISOI ry:n ja sitten JaSeSoi ry:n eniten kutsuttu kouluttaja, liikuttaja, laulattaja, hengen luoja ja rytmiikan pettämätön tulkki. Hänen vapaan säestyksen kuvionsa pianolla olivat luku sinänsä. Soitto oli hersyvää ja raikasta, kuten pelimanni itsekin! Säestyksen rytmi ja melodiset mielikuvat tukivat liikettä ja antoivat ryhmälle hyvän tuen musiikkiliikuntaan.

Harri Setälä: Inkeri – JaSeSoi ry:n hengen luoja

Inkeri luennoi ja opetti lukemattomilla kursseilla Suomessa. Vuonna 1987 Mikkelin Paukkulassa myös allekirjoittaneella oli kunnia ja mahdollisuus tehdä yhteistyötä In-

kerin kanssa. Inkeri liikutti ja minä soitatin Mikkelin musiikkikurssin väkeä. Muistan hyvin, miten Inkerin musiikkiliikunta- ja laulutunnit olivat täynnä hyväksyvää lämpöä ja avointa kohtaamista unohtamatta pedagogista taitoa ja taiteellista herkkyyttä. Ja väki tykkäsi.

Inkerin kouluttajayhteys ja henkinen äitiys JaSeSoi ry:hyn alkoi viimeistään vuonna 1988 Kuopion Rauhalahdessa. Silloisen MUSISOI ry:n *III Valtakunnallinen Rytmi- ja Liikuntaseminaari* sai opettajakseen Inkerin, allekirjoittaneen ja Jean Wilmouthin USA:sta. MUSISOI ry:n julkisrahoituksen ulkopuolinen toiminta oli tuolloin uutta Suomessa. Inkeri opetti pitkät päivät ja soitti iltajuhlassa rokkia pianon ääressä seisten.

Inkeri oli mukana yhdistystoiminnassa ja erilaisissa hankkeissa. Hän antoi vahvan panoksen kaikkeen uuteen kunnioittaen aina rakkaiden maailman maestrojen perintöä kauniilla tavalla. Inkeri oli ensimmäisen suomalaisen *Orff-tasokurssien opetussuunnitelman* keskeinen asiantuntija. Opetussuunnitelmatekstissä hän kirjoittaa mm. seuraavasti:

*Keho toimii musiikillisena instrumenttina. Musiikin liikunnallinen kokemus avaa ovia kuuntelulle, tunteille, ymmärtämiselle, esittämiseksi, muistamiselle, keksimiselle – – Tavoitteena on saada oppilaat sisäisesti kuulemaan musiikki, tuntemaan se ja tulemaan yhdeksi sen kanssa.*¹⁰

Inkeri oli aina innolla läsnä ja riemukkaalla tavalla pienen yhdistyksen puolella. Inkeriin saattoi luottaa sekä suunnittelutalkoissa että käytännön toimissa kurssil-

la. Hän ajoi pidemminkin matkan pikkuautollaan paikalle vaikka paukkupakkasessa. Pidimme *Myrsky*-hankekokousta Helsingin Resonaarissa talvi-iltoina Markku Kaikkosen ja Kaarlo Uusitalon kanssa. Eräessä kokouksessa Inkeri kehitti termin ”paukepiiri” vastaamaan käsitettä Drum Circle (rumpupiiri). Peruste suomenkielisellemme termille oli pedagoginen: paukepiiri ei ole mikä tahansa rinki, jossa istuu väkeä rummuttamassa, vaan ryhmä, jolla on jokin pedagoginen osoite, tarkoitus ja sisältö. Hänen käynnistämänsä tietä *Paukepiiri* kulkee tänäkin päivänä.

Inkeri oli aikamme maailman kansalainen ja pedagogi, jonka jälki hiljaisella voimallaan pureutuu syvälle suomalaiseen peruskallioon. Hän loi suomalaisen musiikkilii-kunnan sanaston ja sisällön ja osasi soveltaa kasvatuksen ideat eri ikäkausille ja teki musiikista jokaisen ulottuvilla olevan ilmaisumuodon. Olennainen osa Inkerin elämäntyötä oli suomalaisen musiikkikasvatuksen aseman lujittaminen sekä uusien opettajasukupolvien kasvattaminen. Meille oppilailleen Inkeri oli äiti, vahvasti tunteva suunnannäyttävä ja idoli. Inkeri oli sekä esiintyjä että kouluttaja. Hän oli omien sanojensa mukaan *kunnon sosiaalimuusikko*, rakastava kasvattaja, jonka huomassa sai erehtyä ja oppia.

¹⁰ Simola-Isaksson 2002, 10.

Jukka Siukonen: Twine
Trossingenissa 1989

Harri Setälä järjesti ensitaapaamisen Inkerin kanssa Sibelius-Akatemian T-talon ruokalaan syksyllä 1986. En voi kieltää kämmenteni hionneen istuessani T-talolla kahviani hämmentäen. Takaa-ni kuului ääni sanoen *Sinun täytyy olla Jukka Siukonen. Minä aistin sinun habituksesi*. Ääni oli Inkerin. Tuon äänen jälkeen en ollut enää hämmentynyt.

Vuoden 1988 Rytmii- ja liikunta-seminaariin Kuopioon oli kutsuttu myös IGMF:n (Internationale Gesellschaft für musikpädagogische Fortbildung) toiminnanjohtaja Frau Elisabeth Link. Kurssin päätteeksi kävimme keskustelun, jonka seurauksena Inkeri kutsuttiin koulut-tajaksi IGMF:n kansainväliselle kesäkurssille Trossingeniin.

Osallistuin IGMF:n kansainvä-liselle kesäkurssilla, jolla Inkeri oli opettajana. Olimme Inkerin kanssa puhuneet monista muista asioista, mutta emme koskaan siitä, kuinka vaikeaa on opettaa vieraalla kielellä. Inkeri kertoi lukeneensa kou-lussa saksaa. Inkeri kysyi minulta:

Jukka-ystäväinen, minulla olisi pieni pyyntö. Voisitko olla minulle tukena noissa opetusworkshopeis-sa? Minun englantini on minun englantiani, viikko on pitkä aika ja minä olen jo ikäihminen.

Enpä olisi hienompaa pyyntöä voinut saada! Ja näin Inkeri opetti, välillä englanniksi ja välillä saksaksi, mutta pääosin omalla kehollaan ja hymyllään. Ainoa englanninkie-linen sana, jossa minua tarvittiin, oli viiniköynnösaskel, *twine*.

Paluumatkalla Trossingenista yövyimme Rottweilissa. Meitä oli yhteensä kaksitoista suomalaista. Raskaan kurssiviikon jälkeen löysimme varaamani majatalon ja vastassamme oli majatalon emäntä ja kaksi rottweileria. Emäntä pa-hoitteli, että he joutuvat lähtemään pois paikalta. Hän esitteli keittiön, kylmiön ja huoneet ja sanoi ”ot-takaa mitä haluatte”. Inkeri otti minut sivummalle kysyen *Kuinka tämä on mahdollista? Sinulla on koko talon yleisavain, ja täällä ei ole muita*. Silloin pääsin sanomaan ”parhaille parasta”. Aamulla jat-koimme matkaa jätettyäni yleisa-vaimen sovittuun paikkaan.

JaSeSoi ry perustettiin 1993 jatkamaan MUSISOI ry:n toiminta. JaSeSoi ry:ssä Inkeri soi. Eikä pelkästään musiikilla, tansseilla ja liikunnalla, vaan myös Inkerin tarinoilla. Vuoden 2000 kansainvälises-sä Orff-Schulwerk Symposiumissa Orivedellä Inkeri kertoi Salzbur-gissa vuonna 1964 oppimastaan. Hänellä oli mukana alkuperäiset muistiinpanot. Tuolloin kirjoitin kansainväliseen julkaisuun¹¹ seuraavat sanat:

¹¹ Siukonen, J. 2001. Soulprints of Inkeri Simola-Isaksson. Teoksessa Mattila, S. & Siukonen, J. (toim.) Expression in Music and Dance Education – International Orff-Schulwerk Symposium Orivesi Finland. Helsinki: JaSeSoi ry. 41.

*Soulprints of Inkeri
Simola-Isaksson*

Meeting Inkeri Simola-Isaksson for the first time gives you a feeling of having known her for a long time. Her humble and inspiring character captures you from the very first moment. She is called the "Leading Lady of Music and Movement in Finnish Music Education". And there is a good reason for that – Inkeri Simola-Isaksson herself.

As a young teacher she attended the International Summer Course in Salzburg, Austria. In Salzburg, the most important soulprint she discovered was finding confirmation of her inner vision – music and movement together. This work has continued since that time at the Sibelius Academy, around Finland, and in other countries.

Inkeri Simola-Isaksson's warm-up session for the participants of the Symposium was unique. It was

a reunion of the past, the present and the future. In her session, she reflected on musical memories from Salzburg, 1964. The songs were the same (Hinay Mah Tov and Tein minä pillin pajupuusta), the basic movement ideas were the same, but the session was not a historical repetition. It was living in our time, with the people of our time, with Inkeri and her spirit, living the past 36 years in 30 minutes.

It is difficult to describe the title "Soulprints". As there are footprints and fingerprints, there must be soulprints, too. A soulprint is a touch of souls that remains. It is eternal. It is a life and spirit carrying element. You may die, but your soulprints remain. Inkeri Simola-Isaksson received her personal soulprints from Carl Orff and Barbara Haselbach in 1964. Through the years, she has given her soulprints to younger generations.

*Anni Lipsanen: Inkerin tanssit
Orff-tasokursseilla*

Kesäkuussa 2003 ajoin Mikkeliin Suomen nuorisopistolle osallistuakseni ensimmäistä kertaa elämässäni JaSeSoi ry:n Orff-tasokurssille, niin kuin niitä vielä silloin kutsuttiin. Olin 24-vuotias varhaisiän musiikkikasvatuksen

opiskelija ja tiesin Orff-pedagogiikasta jotain. Sen suomalaisesta historiasta en tiennyt varmaankaan mitään: en tuntenut niitä ihmisiä, jotka sitä olivat olleet tuomassa Suomeen tai jotka sitä omalla tekemisellään veivät eteenpäin koulutuksissa. Minua jännittikin aika lailla, enhän tiennyt ollenkaan mitä tuleman piti ja millaiselle kurssille olin menossa.

Parkkeerasin autoni ja samaan aikaan viereisestä, punaisesta autosta nousi rouva, jonka koko olemus huokui lämpöä, iloa ja ystävällisyyttä. Hän tervehti minua iloisesti ja kysyi olenko tulossa Orff-tasokurssille. Kun vastaisin, että olen, hän totesi, että niin hänkin, ja ihan ensimmäistä kertaa. Minä vastasin, että niin minäkin. Siihen hän vastasi:

Sittenhän me olemme kohta-
lotovereita, mutta minä olen täällä siksi, että olen vuonna 1964 ollut itse Carl Orffin opetuksessa.

Siitä me lähdimme yhdessä etsimään paikkaa, josta saisi tietoa majoituksesta. En tiennyt, kenen kanssa matkaa lähdin kulkemaan, mutta minulle tuli levollinen olo, enkä jännittänyt enää ollenkaan. Täällä täytyy olla hyvä olla, jos tänne tulee tämän ihmisen kaltaista väkeä. Tuo rouva oli tietenkin Inkeri Simola-Isaksson, joka opetti minua jokaisena kesänä nelivuotiselle Orff-tasokurssitaipaleellani.

Inkeri opetti meille musiikki-
liikuntaa ja tanssia. Hänen opetuksessaan oli etuoikeutettua olla. Tarinat ja tilanteet opetusuran varrelta olivat täynnä pedagogista viisautta, mutta myös hauskoja tilanteita ja sattumuksia. Hän välitti tietoa tansseista, kansanperinteestä, lauluista ja tavasta opettaa.

Inkeri opetti myös vuorovaikutuksesta, välittämisestä, kohtaamisesta ja positiivisesta elämänsenteestä. Inkeri muisti ihmiset ja ”otti lapsekseen”. Hän puhui aina

meistä lapsinaan ja siltä meistä myös tuntui. Kun meidän kurssimme käveli sisään ovesta tunnille, Inkeri sanoi innostuneen kuuloisena:

Voi, sieltähän tulevat minun suosikkioppilaani!

Kaikki tiesivät, että näin hän sanoo varmasti jokaiselle ryhmälle. Siinä hetkessä se tuntui kuitenkin siltä, että hän sanoi sen juuri minulle, juuri meidän ryhmällemme, ja se sai uskomaan omiin kykyihin, omaan osaamiseen ja omaan tekemiseen. Hänen tapansa välittää, olla läsnä opetustilanteessa ja uskoa jokaisen ihmisen oppimisen potentiaaliin sai yrittämään vielä vähän ja hiukan enemmän kuin yleensä.

Inkerin tapa olla ja opettaa, kohtaamisen ja vuorovaikutuksen lisäksi, oli ainutkertainen. En ollut koskaan kohdannut opettajaa, joka niin selkeästi rakasti omaa ainettaan ja omaa alaansa. Se myös näkyi ja kuului. Inkeri lauloi ja soitti täysillä mukana kaikessa, mitä tunteilla tehtiin. Ilmaisua riitti ja tunteita myös. Ajattelin monesti, että tuossa on se tapa, jolla ihmisen täytyy tehdä omaa työtään. Painoin mieleeni sen tunteen, jonka se minussa aiheutti, jotta osaisin välittää edes hiukan sitä samaa omille oppilaille. Inkeri oli tasaveroinen oppilaidensa kanssa. Kuten hän jo parkkipaikalla sanoi, mehän olimme kohtalotovereita. Hän sai aikaa tunteen, että hän on yksi ryhmästä ja tässä me jaamme näitä oppeja

ja opimme yhdessä. Hän madalsi kynnystämme oppia ja ohjasi asioiden suuntaa, mutta vaikutimme kaikki yhdessä tasaveroisina oppimistilanteeseen ja siitä syntyvään lopputulokseen.

Inkeri opetti minulle myös nöyryyttä opettajana. Jos jokin tunnilla menee niin sanotusti pieleen tai eri tavoin, kun opettaja on ajattelut, niin pitää katsoa peiliin ja miettiä, mitä minä voisin tehdä paremmin. Kun meillä oppilailla meni askeleet sekaisin tai suunnat väärin Inkerin tunnilla, hän huudahti: *Anteeksi! Minä annoin huonot ohjeet, minähän opetin teitä huonosti!* Tuo lause kuuluu omilla tunneillani säännöllisesti ja koen, että ajattelutapa auttaa minua kehittymään paremmaksi opettajaksi.

Inkeri on vaikuttanut minun opettajuuteni ja ajatuksiini opet-

tamisesta varmasti eniten kaikista kohtaamistani pedagogeista. Hänen ainutlaatuinen läsnäolonsa ja tapansa hyväksyä jokainen oma, riittävänä itsenään on sellainen perintö, jota haluaisin vaalia. Kun kuulin Inkerin poismenosta, olin lähdössä opettamaan. Päivän jokaisen ryhmän kanssa lauloin piirissä Inkeriltä tasokurssilla oppimani laulun *Ystävyys yhdistää kaikki*¹². Siinä pienten kanssa käsi kädessä laulaen ajattelin Inkeriä ja hänen arvokkaita oppejaan. Laulun sanoissa kiteytyi minulle siinä hetkessä Inkerin opit, jotka ovat tärkeitä myös luokkahuoneen ulkopuolella.

*Ystävyys yhdistää kaikki, yhdessä kulkemaan.
Onnellisina, rauhassa päällä
maan.*

Inkeri oli myös vaikuttanut Rytmiseminaarien hengestä ja tunnelmasta. Vuoden 2006 haastattelussa hän kertoi, että ihmisten kiinnostus Orff-pedagogiikkaa kohtaan heräsi uudelleen, koska musiikintunnit huusivat tekemistä ja ihmiset rupesivat olemaan ikään kuin tyhjiä.

*Rytmiseminaarien tunnelma oli kaiken kaikkiaan niin hirvittävän positiivinen, että siinä ruokittiin ihmistä kaikin tavoin. Se ei ollut pelkästään opettaminen ja ideoitten antaminen, joka oli tärkeä asia, vaan Rytmiseminaarissa kaikilla oli kiva olla yhdessä. Uskon, että se filis tuotti suuren mielihyvän ihmisille. Luova tekeminen oli vahvana, ja kaikki ihmiset saivat improvioida kaikilla tavoilla: soittamalla, laulamalla ja tanssimalla. Kaikki olivat yhdenvertaisia. Vaikka tietysti joukossa oli sellaisia, joilla oli enemmän kapasiteettia, mutta siinä joukossa se ei koskaan korostunut.*¹³

¹² Ystävyys yhdistää kaikki on alkuperäiskielellä Hinay Mah Tov. Inkeri oppi laulun osallistuessaan Orff-instituutin kesäkurssille vuonna 1964.

¹³ Simola-Isaksson 2006.

Pekka Evijärvi: Molskillä tavataan

Paini on aika kummallinen laji. Siinä kaksi hikistä taistelijaa ottavat mittaa toisistaan – hyvinkin läheisessä kontaktissa. Yllättävää on, että vuosikymmeniä sitten painiotteluita säestämään tarvittiin pianistia. Jotain kautta sain tietää, että Inkeri oli aloittanut julkiset esiintymisensä pianistina juuri painiotteluissa. Kaikkeen sitä ihminen joutuukin.

Tästä tiedosta syntyi heti idea, eikä Inkeriä tarvinnut houkutella mukaan kuin kerran. Idea oli sellainen, että JaSeSoi ry:n Syysseminaarissa 2008 painitaan taas pianon säestyksellä. Vastustajakseni sain Jukka Siukosen, jonka tiesin varmasti lähtevän mukaan tällaiseen hullutukseen. Olisi ollut suorastaan ihme, jos hän olisi kieltäytynyt.

Ennen ottelua Inkeri kertoi painikeikoistaan *Kyrön Voiman* säestäjänä. Hän sanoi, että pianistien käyttöön liittyi ihan syykin, jonka fikset kyllä ymmärsivät ja jota tyhmit eivät ymmärtäneet edes kysyä.

Ottelu oli melko tasainen. Niin kuin sääntöihin kuuluu, Jukalla oli päällään jotain punaista ja minulla sinistä. Inkeri improvisoi kauneinta musiikkiaan. Se oli balladimaista, hyvin herkkää ja loi molskin miehille taistelulle hilpeän kontrastin. Taistelun voitti Jukka, ja minä ilmeisesti hävisin.

Vaikka esitys näytti välillä aika pahalta, niin hyvältä se ainakin kuulosti. Helppoahan meidän Jukan kanssa siinä oli äheltää, kun tiesimme säestyksen varmasti toimivan. Katsoin tuosta ottelusta otettua valokuvaa ja huomasin, että ainakin yleisöllä oli ollut hauskaa. Se oli todellista musiikkiliikuntaa.

Painiottelussa vuonna 2008 Pekka Evijärvi ja Jukka Siukonen ottelivat Inkerin säestyksellä. Kuva: Juuso Kauppinen.

Inkeri ja liikunnanopettajankoulutus

Elina Kivelä-Taskinen

”Mikä sinusta on kaunein suomen kielen sana?”

Eletään vuotta 1974, olemme elokuussa Varalan urheiluopiston järjestämässä ensimmäisessä Rytmiiikkaseminaarissa, josta piti tulla traditio. Kymmenen päivän kurssin pääkouluttajat olivat Inkeri Simola-Isaksson ja Raija Riikkala, muina opettajina olivat mm. František Bonuš (Tsekkoslovakia) ja Mirjam Viippola. Kurssilaiset olivat lähinnä Helsingin voimistelulaitokselta valmistuneita liikunnanopettajia ja muutamia meitä opiskelijoita. Olin itse päässyt juuri opiskelijaksi Jyväskylän liikuntatieteelliseen tiedekuntaan ja olin saanut sen kunniaksi vanhemmiltani lahjaksi tämän kurssin. Nuorta liikunnan ylioppilasta jännitti kovasti olla mukana ”isojen ja taitavien” kanssa samoilla tunneilla.

Tuli ensimmäinen Inkerin tunti. Saliin liiteli ryhdikkäästi ja samalla valtavan elegantisti nainen, joka siirtyi suoraan pianon ääreen ja ohjasi meitä enimmäkseen pianon ääressä seisten ja samanaikaisesti lyhyi-

JaSeSoin syysseminaarissa tanssittiin vuonna 2008. Kuva: Juuso Kauppinen.

tä ohjeita antaen. Pianon musiikki oli yhtä liikkeittemme kanssa, kaikki oikeastaan virtasi luontevasti eteenpäin, helposti ja vaivattomasti. Eipä enää jännittänyt! Pienistä iskualoista tuli säkeitä, rytmit saivat merkityksen. Rytmit saivat melodiat ja harmoniat Inkerin musiikista. Olimme hurmiossa. Jokainen Inkerin tunti oli kuin taideteos, jokaista tuntia oli ihanaa odottaa!

Myös Inkerin ja Raijan yhteistyö oli seminaarissa ainutlaatuisen hienoa seurattavaa. Raija vei meidät tanssin maailmaan, Inkeri loi siihen musiikin. Edellisenä keväänä Kisakallion urheiluopiston neljän kuukauden kurssilla olin saanut ensikosketuksen rytmiiikkaan, mutta tämän seminaarin jälkeen tiesin, että juuri rytmiiikka tulisi olemaan minun juttuni!

Opiskelijasta opettajaksi

Liikuntakasvatuksen laitoksella yksi käytännön oppiaineista on liikuntarytmiiikka, joka sisältää myös tanssit. Laitoksen alkumetreiltä alkaen liikuntarytmiiikan juuret olivat voimistelun lehtori Marjukka Vasunnan kautta lähtöisin Kirsti Kempiltä, joka oli myös suuri rytmिताiteilija Helsingin voimistelulaitoksella. Marjukka käytti näitä oppeja eläkkeelle siirtymiseensä asti lähes muuttumattomina. Varsinaiset rytmiiikkatunnit sisälsivät omana opiskeluaikanani 70-luvulla ykköskurssin jälkeen enimmäkseen tansseja, lähinnä kansantansseja ja seurataksseja. Ykköskurssin rytmiiikan sisältöihin olisi ollut mahtavaa saada Inkerin kaltaista, musiikallista lähestymistä aineeseen.

Inkerin vaikutus oli kuitenkin ollut niin vahva, että tein Liikuntakasvatuksen laitoksella oman seminaarityöni rytmiiikasta ja graduni otsikolla *Voimistelumusiikki – kehitys, erityispiirteet ja käyttö opetuksen apuvälineenä* sekä joitakin vuosia myöhemmin (1987) Kirjayhtymän kustantamana kirjan *Musiikki voimistelussa ja tanssissa*.

Liikunnan jälkeen lähdin opiskelemaan modernia tanssia Laban-kouluun Lontooseen. Tähänkin valintaan Inkeri vaikutti omalta osaltaan. Opiskelujen jälkeen sain suuren kunnian päästä opettamaan Inkerin kanssa Suomen urheiluopistolle Vierumäelle liikunnanopettajien kesäkursseille. Pidimme yhteiset kurssit kesinä 1978–79. Osallistuin itse kaikille Inkerin tunneille ja sain käytyä ”Inkerin korkeakoulun” musiikkiliikunnasta. Itse pidin kurssin tanssillisemmän osuuden koreografoineen. Näiden kesien aikana loimme sekä ystävyys- että kollegasuhteen, joka säilyi loppuun asti.

Auskultointini ja musiikinopiskelun jälkeen aloitin opetustyöt. Pääsin pian lehtoriksi Kisakallion urheiluopistoon ja aloitin myös musiikinopettamisen liikunnanohjaajille Pajulahdessa. Näihin molempiin pyysin neuvoa Inkeriltä, koska hän oli opettanut jo pitkään Vierumäellä liikunnanohjaajia. Inkeri vieraili Raija Riikkalan kanssa myös muutamia kertoja Kisakalliolla SNLL:n kursseilla, ja kävimme mahtavia, syvällisiä keskusteluja liikunnanopettajien musiikinopiskelun ja musiikin ymmärtämisen tärkeydestä. Jaoin yhteisen näkemyksen asiasta, ja tämä varmasti välittyi oppilailleni molemmissa urheiluopistoissa.

Liikuntakasvatuksen laitos ja Sibelius-Akatemia

Vuonna 1989 aloitin musiikin lehtorina Liikuntakasvatuksen laitoksella Jyväskylässä. Juuri ennen sinne lähtöä tapasimme Inkerin kanssa ja keskustelimme lehtoraatista ja sen sisällöistä. Sovimme, että rakennamme sillan Liikunnan ja Sibelius-Akatemian välille. Olimme usein yhteydessä kirjeitse, ja sain tuntea Inkerin tuen konkreettisesti. Inkeri oli kaikilla tavoin ammatillinen mentorini.

Aloitin luentosarjan *Musiikin tuntemus*, joka käsitteli musiikkia barokkiajalta nykyjazziin. Kurssi, joka kuului nk. syventäviin opintoihin, oli laaja, silloiset 3 ov. Se toteutettiin yleensä vain joka toinen vuosi ja oli erityisen suosittu. Kurssiin kuului myös ekskursio Helsinkiin, jossa yksi paikoista oli Sibelius-Akatemia. Ensimmäisenä vuonna, keväällä 1990, saimme kutsun osallistua Musiikkikasvatuksen musiikkiliikunnan opiskelijoiden järjestämiin tanssiaisiin, jotka Inkeri emännöi Wegelius-salissa. Paikalla oli opettajia ja opiskelijoita ja olimme tosi yllättyneitä, että tällaistaikin oli.

Inkerin emännöimät tanssiaiset olivat alkuidea Liikunnan tanssiaisille, jotka pidettiin ensimmäistä kertaa saman vuoden joulukuussa. Nyt ne on tanssittu jo 15 kertaa! Tämä juhla on ollut liikuntalaisille vuoden kohokohta, johon valmistaudutaan huolella ja pukeudutaan iltapukuihin. Liikuntalaiset (*Syrjähyppy*-ryhmä) kävivät esiintymässä Akatemian tanssiaisissa keväällä 1992, ja Sibelius-Akatemian opiskelijat ovat kerran tulleet meille vieraiksi esiintymään Soili Perkiön johdolla.

Vaikka Inkeri ei itse koskaan opettanut liikuntalaisia yliopistolla, hänen oppinsa välittyivät heille minun kauttani. Meille oli vuosien mittaan muodostunut yhteinen käsitys siitä, mikä oli olennaista. Inkerin oma esimerkki valtavan musikaalisesta lähestymistavasta oli itselleni erityisen tärkeää jakaa eteenpäin. Koen vahvasti, että juuri Inkeri oli suurin oppiäitini ja

vaikuttajani, kaikkeen mitä opettajuuteen kuuluu. Inkerin omaan persoonaan kuului tietenkin hänen ylivertainen säteilynsä, rakkaus ja kaikki läsnäolijat hyväksyvä olemus. Olen todella onnekas, että olen saanut kokea tämän kaiken!

Niin, ja mikä oli Inkerin mielestä se kaunein suomen kielen sana kursilla 1974?

Linnunpoikanen. Sellaisena minä Inkerin muistan: iloinen, vilpitön, läsnä oleva, herkkä, kaunis, haavoittuva ja korkealle lentävä.

Inkeri – musiikkiliikunnan lumoojatar ja Method Putkisto

Marja Putkisto

Tutustuin Inkeriin vuonna 1988, jolloin jo omassa opetuksessani, 24-vuotiaana ja opintojeni ohessa, etsin musiikin ja liikkeen yhteyksiä. Olen aina ollut utelias, ja niinpä päätin ottaa selvää, kuinka Sibelius-Akatemiassa opetetaan tulkitsemaan musiikkia liikkeen avulla. Menin Sibelius-Akatemian musiikkiliikuntaluokkaan ja sisään astui raikkaan tuulen lailla Inkeri Simola-Isaksson, joka siinä paikassa alkoi ohjaamisen sijasta ”säveltää tuntia”. Polyrytmit alkoivat sykkiä. Ei kulunut kuin hetki, kun huoneeseen alkoi rakentua koreografia. Sen ollessa täydessä vauhdissa – jazzrytmien leijuessa huoneen yli – Inkeri katsahti minua pianonsa takaa ja kysyi: *Hei nuori nainen, johdatko sinä meille vielä loppulämmittelyn?* Inkeri jatkoi soittoaan, ja sen ihmeemmin miettimättä ”tein työtä käskettyä”. Lämmittelyosuuteni lopussa Inkeri kiitti minua. Tämän jälkeen hän tulkitsi oppilailleen improvisoimaani liikuntaosuutta. Tunti päättyi ja oppilaat poistuivat. Inkeri pyysi minua jäämään hetkeksi, ja siinä ja silloin hän kutsui minut Sibelius-Akatemiaan liikunnan tuntiopettajaksi. Olin kuin puulla päähän lyöty – ja haljeta ylpeydestä!

Tuo työtilaisuus osaltaan muutti tulevan elämäni, mutta siihen vaikutti myös toinen tapahtuma. Olin vuodesta 1983 pitänyt musiikkiliikuntatunteja Suomen Kansallisoopperan henkilökunnalle nykyisessä Aleksanterin teatterissa. Kummassakin paikassa sain tunneilleni uskollisen ryhmän, joiden kanssa kehitin Method Putkiston. Työt jatkuivat yli vuosikymmenen, aina vuoteen 1993, jolloin perustin Method Putkisto Instituutin.

Sibelius-Akatemiassa Inkeri jätti ryhmän kokonaan minun haltuuni mutta ohjasi ja opasti minua työssäni tarvittaessa. Tavoitteena oli liik-

keen käyttäminen musiikin tutkimisessa. Oppilaat olivat musiikkikasvatuksen ja kirkkomusiikin opiskelijoita. Lukuvuoden lopussa rakensimme työstämme esityksen musiikkiliikuntamatineaan. Se esitettiin Kulmakamarin lavalla, joka toimi tuolloin ensisijaisesti Sibelius-Akatemian oopperakoulutuksen tilana. Esityksen ”bongasi” Taideteollisen korkeakoulun tekstiilitaiteilijat. He pitivät näkemästään ja tilasivat ensimmäisen tilaus-teokseni *Textiilibaletin*, joka pohjautui Sibelius-Akatemian opiskelijoiden esitykseen. Sen esittivät Suomen Kansallisbaletin solistit. Esitys sai loistavat arvostelut, mikä puolestaan tuotti minulle Suomen Kulttuurirahaston stipendin koreografian opintoihin Lontoossa.

Lontoossa opintojeni ohella opetin ja opetukseni herätti runsaasti kiinnostusta. Sen innoittamana kirjoitin ensimmäinen kirjani *Method Putkisto – The Body Lean and Lifted*, joka seuraavana vuonna julkaistiin suomeksi nimellä *Method Putkisto syvävenytyksellä solakaksi*. Method Putkisto Instituutti aloitti ohjaajakoulutuksen 1996, jolloin tiemme Inkerin kanssa taas kohtasivat. Tällä kertaa minä pyysin Inkeriä opettajaksi. Hän ”loihti” koulutuksen Rytmiikka ja ”musiikillinen ajatusmalli”. Opetusta järjestetään edelleen ja tunnit ovat yhä ainutlaatuisia – kiitos Inkerin vaikutuksen! Suomen ensimmäiset Method Putkisto -ohjaajat valmistuivat 1997. Todistustenjakojuhlissa Inkeri toimi aina seremoniamestarina. Valmistuvat opiskelijat vastaanottivat todistuksen ja ruusun Inkerin upean pianonsoiton ja meidän kaikkien laulun säestyksellä. Todistustenjakojuhlissa tuli suorastaan ILMIO! Inkeri toimi myös minun pedagogisena työhönohjaajanani. Hän oli toiminnassamme mukana vuoteen 2004 asti. Kaiken kaikkiaan hänen panoksensa ohjaajakoulutuksessa ja sen kehittämisessä on ollut merkittävä ja korvaamattoman arvokas. Opiskelijoilta Inkeri sai yksinomaan positiivista ja loistavaa palautetta. Inkeri oli ainutlaatuinen ihminen.

Nyt vuonna 2015 Method Putkisto Instituutti toimii sekä Lontoossa että Suomessa. Se on Suomen vanhin kehonhallintaan erikoistunut koulu ja kansainvälisen menestyksen saavuttanut suomalainen kehonhallintamenetelmä. Method Putkiston perusviesti on nostaa esiin vuorovaikutus liikkeen ja sitä ympäröivän tilan välillä, musiikin/rytmin ja liikkuvan ihmisen välillä sekä ihmisen dialogi oman itsensä kanssa. Method Putkisto – kuten Inkerin työ – syvimmiltään tavoittelee keinoja, joilla kukin meistä voi kohdata elämän ilman pelkoja ja olemaan vapaa liikkumaan. Inkeri tulkitsi tätä ydinviestiä tavalla, joka vaikutti siihen, että Method Putkisto ylipäätään kehittyi, ja siihen miksi Method Putkisto Instituutti on tänään

Inkeri Simola-Isaksson osasi ottaa yleisönsä. Kuva: Juuso Kauppinen.

voimakkaampi kuin koskaan. Koko ohjaajakuntamme vaalii Inkerin perintöä jokapäiväisen työnsä kautta.

Inkeri oli lumovoimainen musiikilla tulkitsija. Hän käytti musiikkia ihmisten keskinäisen vuorovaikutuksen lähentämiseen. Hän tiesi, kuinka musiikki voi oikeassa kohdassa ratkaista asioita, joita paraskaan puhuja ei voi sanoiksi laittaa. Hän lähensi ihmisiä, yhteisöjä ja antoi ihmeiden tapahtua. Inkerin tapa rakastaa ihmisiä oli antaa meille lahjana hetkiä, jotka hän improvisoi juuri sillä herkkyydellä jota kyseinen hetki kaipasi. Inkeri nosti ja ”puhalsi” hetkeen kuin hetkeen taikaa. Hän teki sen musiikilla tavalla, joka kuin ”loihtien” paransi haavat ja herätti elämään ilon ja anteeksiannon.

Kiitos, Inkeri!

Lopuksi

Vaikka Inkerin opetus otettiin yleensä riemulla vastaan, lukemattomien kurssien, koulutusten ja veso-päivien joukkoon on mahtunut myös kriittisiä ääniä. Joskus ihmiset ovat kyseenalaistaneet Inkerin opit ja ihmetelleet, mitä hyötyä niistä on. Inkerin kertoman mukaan hän yleensä selväsi

niistäkin *sumpuloimalla ja pitämällä päänsä*. Tuhansien kurssien joukosta Inkeri muistaa kaksi työntekijöille pakollista veso-päivää 1970-luvulta, jolloin asiat eivät luistaneet toivotulla tavalla.

Joutsassa oli vuonna 1972 opettajien koulutuspäivä. Ajoin paikalle puolen-toista tunnin työpajaa varten, oli kauhea talvikeli. Ohjeeksi olin saanut, että olisi tärkeää, ettei työpajassa olisi yhtään teoriaa, vaan pelkkää käytännön tekemistä.

Pyysin kaikki lattialle, ja daamit tulivat piiriin korkokengissä ja käsilaukku kainalossa. Yritin tuskallisesti pitkän tovin kaikenlaisia asioita. Silloin ei minulla intuitio pelannut, mutta tässä tapauksessa, heilläpä pelasi! Meidän oli tarkoitus lopettaa kello kaksi, ja viittä vaille kaksi yksi miehistä huusi, että "ei nämä sinun juttusi ole oikein mistään kotoisin, mutta voisimme me tanssia humppaa?" Ja niin lensi käsilaukut nurkkaan, kun aloitin Kerro mulle, Irja rakkahin... Kello oli viisi yli kaksi, ja he tanssivat ja sanoivat, että älä lopeta, me vaihdetaan vielä paria. Ajattele, jos olisin silloin heti alussa älynnyt tarjota humppaa!

Toinen esimerkki on Vantaalta. Opettajilla oli koulupäivän jälkeen pakollista veso-koulutusta, jota menin pitämään. Ajattelin pitkän työpäivän jälkeen teettää vähän hengitysharjoituksia aluksi, mutta sieltä yksi naisopettaja sanoi, että "hei kuule, kyllä me osataan hengittää! Ei me näitä tarvita, mutta voisitko opettaa yhden tonttuleikin, kun minulla on tänä vuonna tonttuleikki-vuoro?" Nykyään ihmiset ovat valveutuneempia, he ymmärtävät tarvitsevansa myös hengitysharjoituksia ja olkapäänpyörytyksiä.¹⁴

"Ystävyys yhdistää kaikki" -kesäkurssi Orivedellä 2007.
Kuva: Soili Perkiö.

¹⁴ Simola-Isaksson, 2006.

Inkeri pedagogisena taiteilijana

Johdanto

Marja-Leena Juntunen

Monissa tehtävissään Inkeri oli sekä taiteilija että pedagogi, joissain tehtävissä ensisijaisesti pedagogi ja joissain toisissa vuorostaan enemmän taiteilija. Näin hän itse kuvaa suhdettaan kysymykseen:

Olisin halukas ajattelemaan niin, että minä olen pedagoginen taiteilija. Se on jotenkin minun periaatteeni, että ne asiat, joita minulla on antaa, kääntyvät mielellään pedagogisiksi, olkoonkin ne jonkinlaisia estradiantejakin. Minun tekemiseni ovat rakentuneet niin pedagogisiksi, että mukana on aina sellainen pieni pedagoginen vivahde. En ajattele itsestäni niin, että voisin nousta estradille, laulaa ja soittaa siellä ja pitää konsertin. Konserttikeskukseen tiimoilta katsottuna olen tavallaan sielläkin hyvä esimerkki tästä taiteilijapedagogisuudesta. Totta kai, kun menen tilaisuuteen, niin täytyy olla taitoa tehdä musiikkia, tehdä sitä kuultavaksi ja tehdä sitä myötäelettäväksi tilaisuuteen osallistujien kanssa. Mutta siihen sisältyy aina sellainen pieni sävy, ajatus siitä, että jäisi jotakin muutakin kuin pelkkä elämys. Totta kai elämys on hirveän tärkeä, mutta tilanteeseen sisältyy aina jokin sellainen aktiviteetti, että elämystä pystyisi paremmin ottamaan vastaan. Koskaan se ei ole vain yhdessä osallistumista, olemista ja yhdessä tekemistä, niin kuin yhteistä taidetta. Joskus sanonkin osallistujille, että te olette taiteilijoita itse, kuka mil-läkin tavoin, laulamalla, liikkumalla, ja niin edelleen. Tämä taide-käsite on työssäni omalla tavallaan vähän erilainen kuin yleensä.

Olen löytänyt tämän asian työskentelystäni, että on kuulija, jota yritän virittää, niin tämä kuulija on samaistunut henkilöön, joka häntä kuunte-luttaa. Että siitä tulee tällainen yhteys. Voisin helposti ajatella, että minä olen

*tuolla, että osat ikään kuin vaihtuvat. Puhun siis tästä aktiviteetin luomisesta.*¹

Seuraavassa on kuvattu ja muisteltu Inkerin eri toimintaa niissä yhteyksissä, joissa hänen voidaan katsoa toimineen pedagogisena taiteilijana.

Inkeri – Konserttikeskuksen kantava voima

Kari Vase

Inkeri, Inkku, oli keskeisiä Konserttikeskuksessa vaikuttaneita henkilöitä 1970-luvulta aina kuolemaansa asti. Tämä kirjoitus pohjautuu suureksi osaksi kahteen haastatteluun, joissa on lähdetty nimenomaan Konserttikeskuksen näkökulmasta. Haastattelin Inkeriä vuonna 2006 Konserttikeskuksen kausiesitteeseen kirjoittamaani henkilökuva varten, ja syyskuussa 2011 Konserttikeskuksen 50-vuotishistoriikka kirjoittanut Antti Häyrynen teki Ellen Urhon ja Inkerin yhteishaastattelun, jonka kuvasin videolle.

Suuri rakkaus

Inkeri mainitsi Konserttikeskuksen suureksi rakkaudekseen. Aina oli miellyttävää lähteä ja inspiraatio säilyi, vaikka työmäärät olivat joskus suuria. Kertaakaan ei Inkerin pitkällä koulukonserttiurallaan tarvinnut itkeä tai poistua tilaisuudesta, kuten hän itse asian ilmaisi. Tosin ensimmäisellä Konserttikeskuksen nimissä pidetyllä musiikkiliikunnan tunnilla ei ollut oikein onnistumisen mahdollisuuksia, sillä oppilaita oli Espoon Kiloossa jostain syystä aivan liikaa, noin 500!

Inkeriä viehätti se, että kaikki oli ”liveä”. Liikkuva lapsi on itse laulaja ja soitin. Inkerillä ei ollut koskaan rekvisiittaa mukanaan. Toisaalta oli hienoa saada lapsilta tunnustusta, esimerkkinä erään pienen espoolaispojan huudahdus: ”Sä oot sikahyvä soittaja!”

Takataskusta apu

Inkerin työtapa oli aktiviteettien tekemistä, musiikin kaikkien lajien tarjoamista aktiivisella tavalla eri-ikäisille kuulijoille, ihan pienimmistä päi-

¹ Sajalin 2012, 39–40.

väkotilapsista varttuneihin oppilaihin asti. Sellaista ei Konserttikeskuk-
sella vielä ollut, kun hän aloitti yhdistyksen ohjelmistossa, sillä tarjonta
koostui varsinaisista konserteista.

Inkerin musiikkiliikuntatunti oli aina opettajälhtöistä. Yleisön vapau-
tuminen lähti liikkeelle pakollisten kuvioden kautta. Ensimmäinen istuttiin tur-
vallisesti lattialla, sitten noustiin seisomaan ja mentiin pikku hiljaa impro-
visointiin. Hirveän tärkeää oli kannustaminen.

Jos vastaan tuli levoton yleisö, Inkerillä oli aina takataskussa jokin eri-
koisohjelmanumero tai happening yllättävien tilanteiden varalle. Hän piti
mielenkiintoa yllä esimerkiksi kilpailun avulla. Inkeri soitti musiikkiesi-
merkkeitä, esitti kysymyksiä niihin liittyen ja antoi sitten pisteitä vasta-
uksista, mikä sai oppilaat kuuntelemaan korvat höröllä. Levottomuutta
esiintyi silloin, kun opettajat eivät olleet läsnä. Varsinkin alkuvuosina
opettajilla oli käsitys, että heillä oli vapaatunti. Inkeri oli heille ikään kuin
vieraileva opettaja, ja oppilaat puolestaan katsoivat kummeksuen: ”Mikä
toi on?”

Koulujen musiikkiliikuntatilaisuuksien yleisö koostui yleensä monen
luokka-asteen oppilaista, ja Inkeri piti sataa oppilasta rajana. Aamuaika oli
paras aika vierailu koulussa ja huonoin ruokatunnin jälkeen. Musiikki-
liikuntatunti loppui yleensä reippaaseen marssiin, minkä tavan Inkeri oli
oppinut Urpo Jokiselta. Oppilaat tulevat seuraavalla kerralla musiikkitun-
nille paljon mieluummin, kun soitetaan musiikkia heidän poistuessaan.

Alueellisia eroja

Oppilaissa ei Inkerin mielestä ollut vuosikymmenten varrella tapahtunut
mitään suurta muutosta, he olivat aina olleet lopulta aktiivisia. Yleisö-
jen reagoinnissa oli kuitenkin havaittavissa jonkin verran eroja eri puo-
lella maata. Karjalassa ja Pohjois-Suomessa oppilaat ja opettajat lähtivät
yleensä erittäin hyvin mukaan, kun taas Pohjanmaalla vaadittiin enem-
män lämmittelyä, mutta kyllä sielläkin pikku hiljaa alkoi tapahtua. Var-
sinais-Suomessa oltiin kaikkein varovaisimpia. Toisaalta oli kyllä eniten
itsestä kiinni, miten koululaiset saatiin lähtemään mukaan. Oman lukunsa
muodostivat toki lestadiolaispitoiset kunnat, joissa monet oppilaat ja opet-
tajatkaan eivät uskonnollisista syistä osallistuneet musiikkiliikuntaan tai
lähtivät kesken pois.

Musiikkiliikunnan kova alkutaival

Inkeri katsoi, että musiikkiliikunta kuuluu ehdottomasti kouluun musiikkikasvatuksen yhtenä osa-alueena: se aktivoi kuuntelua, rentouttaa ja virkistää. Tänä päivänä se alkaa olla hyväksyttyä, mutta alkuaikoina sitä ei meinannut saada koulumaailmaan ollenkaan ja sai kuulla kritiikkiä, että ”mitä se musiikkiliikunta on muuta kuin hyppimistä ja pomppimista”.

Turpiin tuli aluksi kovasti. Esimerkiksi Inkerin hyvä kaveri Kari Rydman arvioi 1950-60-luvun vaihteessa ilmestynyttä musiikinopettajan käsikirjaa ja kummeksui Inkerin kirjoittamaan osuuteen liittyen, että on se kumma, kun musiikkiliikunnassa pitää opettaa kansantanhuja! Inkeri oli kirjassa esittänyt tuntisuunnitelmaehdotuksessaan, mitä tavallisessa koululuokassa voidaan tehdä: pulpetit kasaan ja sitten liikkumaan ja laulamaan kaanoneita ja kaksiaänisiä lauluja. Kun Inkerin Sibelius-Akatemiasa kouluttamat oppilaat menivät puolestaan omiin kouluhinsa opettajiksi, heille sanottiin, että tällaiset jutut kuuluvat liikuntatunneille.

Ennätysten Inkeri

Inkeri piti Konserttikeskuksen lukuun kaikkiaan 1 114 tapahtumaa Hangosta Inariin vuosina 1978–2011 ja hän rikkoi ensimmäisenä 1 000 tilaisuuden rajan toukokuussa 2008 Porvoossa. Inkerillä on myös huikea ennätys Konserttikeskuksen esiintyjien keskuudessa: 10 tapahtumaa yhden päivän aikana! Konserttikeskuksen tehtävien lisäksi Inkeri arvioi esiintyneensä ainakin saman verran, ehkä jopa kaksinkertaisen määrän muilla keikoilla 50-luvulla alkaneella urallaan. Kiirettä piti Inkerin kiihdyttäessä paikasta toiseen autollaan, joka oli viimeiset vuodet uskollinen Mazda.

Konserttikeskuksen ohjelmistossa Inkeri esiintyi enimmäkseen yksin *Musiikkiliikuntaa* ja *Musiikkia Inkerin kanssa* -ohjelmanimikkeiden alla. Duo-ohjelmia Inkerillä oli kolme: Paul von Weymarnin kanssa *Laula ja liiku (Musik & rörelse)*, Eppu Nuotion kanssa pitkälti improvisaation pohjautuva *Eppu ja Inkku* sekä Epun ja myös Kosti Kotirannan kanssa *Ystäväni tuttavani*, joka kokosi yhteen pikkulapsia ja heidän vanhempiaan sekä isovanhempiaan ja näiden ikätovereita laulamaan lastenlauluklassikoita. Lisäksi hän piti täydennyskoulutusluentoja koulujen ja päiväkotien henkilöstölle.

Inkerin vaikutuspiiri oli valtava. Kun vieraili Inkerin kanssa kouluissa tai päiväkodeissa, oli ällistytävää havaita, miten lähes joka paikassa häntä

Inkeri saavutti ensimmäisenä Konserttikeskus ry:n esiintyjänä 1000 konsertin rajan. Tapahtumaa juhlistivat Inkerin kanssa Raimo Päiväläinen, Kari Vase ja Jorma Kesseli. Kuva: Konserttikeskus ry.

tuli halaamaan hymysuisia ihmisiä, joita hän oli jossain vaiheessa opettanut tai muuten kohdannut.

Ohjelmatoimikuntatyötä ja esiintyjävalmennusta

Inkeri toimi Konserttikeskuksessa myös valtuuskunnan puheenjohtajana vuosina 1994–2006 ja yhdistyksen ensimmäisen ohjelmatoimikunnan jäsenenä vuosina 2001–09, minkä välityksellä hän sai tutustua monipuolisesti koulukonserttikenttään. Ohjelmatoimikuntatyön hän koki antoisana ja se valmensi häntä itseäänkin: ”Pitää elää ajassa, keskustella, vaihtaa mielipiteitä”. Mieleen muistuu, miten Inkeri oli ennakkoon epäileväinen Tohtori Orff & herra Dalcroze -yhtyeen tasosta varmaankin nimestä johdettuna, mutta lopulta hän oli yhtyeen näyttekonsertista innostunut ja pyysi saada lupaa käyttää konsertissa kuultua Punahilkka-rapia omissa esiintymisissään.

Inkerin mielestä esiintyjä on koulutettava monipuolisesti ja heidän on paneuduttava tehtäväänsä sydänjuuriaan myöten. Inkeri piti aikanaan

kursseja Konserttikeskukseen esiintyjille yhdistyksen silloisen toiminnanjohtajan Mirja Aron pyynnöstä. Klassisen musiikin ja muidenkin musiikinlajien taiteilijoita tuli ikään kuin rentouttaa ja toisaalta nykäistä niin, että he tulivat ulos itsestään. Tilanteelle pitäisi altistua täysin ja nöyrytä yleisön edessä: olen nyt tässä teitä varten ja annan parastani. Kun sen oivaltaa, on helpompi ottaa vastaan mahdolliset vastoinkäymiset ja yllätykset. Monella esiintyjällä on ikään kuin salpoja jossain, pelätään itsensä munaamista. Toisaalta intohimoa tekemiseen olisi löydettävä.

Lauluhankkeen aktiivi

Konserttikeskus käynnisti 2000-luvun alussa Kosti Kotirannan aloitteesta hankkeen elvyttämään lasten yhteislaulutaitoa ja perinteisten laulujen tuntemusta. Inkeri oli oikea henkilö valmistelevaan ja viemään sitä eteenpäin työryhmän aktiivisena jäsenenä. Soittipa hän myös komeasti pianoa yhdistyksen ensimmäisellä, hanketta varten tuottamalla levyllä.

Inkeri toimi myös lauluhankkeeseen sisältyvien luokkakohtaisten tanssuoriturusten ”inspehtoorina” kannustavan ja positiivisen ilmapiirin valitessa. Inkerin lähtökohtana oli se, että jokainen lapsi osaa ja häntä tulee rohkaista, eikä tehdä niin kuin aikaisemmin, jolloin laulukokeilla lannistettiin valtava määrä lapsia.

Konserttikeskuksen 50-vuotisjuhlassa Musiikkitalolla 11.4.2014 jaettiin ensimmäinen Inkkupalkinto Soili Perkiölle. Kuva: Pekka Elomaa

Inkku-palkinto

Opimme tuntemaan Inkerin suurenmoisena persoonana, joka suorastaan säteili lämpöä ja positiivisuutta. Lähes joka kiertueelta saimme häneltä Konserttikeskukseen järjestelyitä kiittävän postikortin. Inkerin poismeno oli valtava menetys myös meidän yhdistyksellemme, joka päätti vuonna 2013 perustaa uuden, Inkerin lempinimeä kantavan palkinnon. Inkuksi-han me häntä aina kutsuimme.

Inkku-palkinnolla halutaan nostaa esiin henkilöitä, yhtyeitä, työryhmiä tai yhteisöjä, jotka ovat ansioituneet elävän musiikin välittämisesä lapsille ja nuorille osallistavalla, innostavalla ja kasvatuksellisella tavalla. Samalla halutaan kunnioittaa Inkerin elämäntyötä ja muistoa. Palkinto jaetaan 2–4 vuoden välein. Palkittavasta päättää Konserttikeskuksen hallitus.

Ensimmäisen Inkku-palkinnon sai Soili Perkiö, joka on monitahoisien luovan työnsä ohella jatkanut legendaarisen edeltäjänsä työtä musiikkiliikunnan ja rytmiiikan sanansaattajana sekä uusien musiikkikasvattajien kouluttajana. Inkeri puhui itse kauniisti Soilista ja piti häntä oman työnsä jatkajana. Palkinnonjakotilaisuus päätti Konserttikeskuksen 50-vuotisjuhlatapahtuman 11.4.2014 Helsingin musiikkitalossa ja palkinnon jakajana toimi kulttuuri- ja asuntonministeri Pia Viitanen.

Inkerin muisto siis elää Konserttikeskuksessa eri tavoin. Inkeri halusi tähdentää kreikkalaisen nunnan, Äiti Gavrilian sanoja lainaten, että ihmisellä on viisi kieltä, jotka pitäisi olla kaikessa mukana – myös musiikissa: hymy, kyyneleet, kosketus, rukous ja rakkaus. Se meidän kaikkien on hyvä muistaa.

Kuvan soiva ja liikkuva lukeminen

Marja-Leena Juntunen

Musiikkiliikunta itsessään integroi musiikin ja liikkeen. Näiden lisäksi työskentelyyn voidaan luontevasti yhdistää myös muita taidemuotoja, kuten sana- ja kuvataiteita sekä draamaa, mikä rikastuttaa aistikokemuksia ja kehittää monipuolisesti oppilaan taiteellisia valmiuksia. Inkeri oli kiinnostunut musiikkiliikunnan ja musiikin mahdollisuuksista myös tällaisissa eri taiteita integroivissa yhteyksissä ja kehitti erilaisia sovelluksia, joita hän toteutti kaikenikäisten ryhmien kanssa eri konteksteissa.

Yksi tällainen taiteita integroiva työskentely toteutui *Kuvan lukeminen* -tilaisuuksissa Keravan taidemuseossa. Toiminnan takana oli Keravan taidemuseon v. 1990 perustanut Aune Laaksonen, joka toimi museon johtajana ja hoiti tehtäviään täysin palkkiotta, rakkaudesta taiteeseen. 1990-luvun alussa Laaksonen käynnisti päiväkotij- ja kouluikäisille kuvan lukemisen tapahtumia taidemuseon näyttelyiden puitteissa. Oppilaat tulivat museoon luokittain opettajiensa johdolla kahden tunnin ajaksi. Kuvan lukemiseen johdattelivat vuoroin taidehistorian, draaman ja musiikin asiantuntijat. Inkerin tehtävänä musiikkipedagogina oli musiikin ja musiikkiliikunnan keinoin virittää ja elävöittää kuvaa sekä tarjota poikkitaitteellisia kokemuksia.

Harjoituksissa katsottiin taideteoksia, kuunneltiin taideteoksen edustaman aikakauden musiikkia ja toteutettiin sitä liikkuen, keskusteltiin teosten tekijöistä ja kuvan tai musiikin herättämistä mielikuvista, tunteista ja tunnelmista ja eläydyttiin niihin, jne.² Harjoituksissa pyrittiin rakentamaan vuorovaikutuksellisia tilanteita kuvan/taideteoksen ja oppilaan välille. Tavoitteena oli monipuolisen ja integroivan aktiviteetin avulla luoda elävä kiinnostus kuvaan ja kehittää oppilaan visuaalista ymmärtämistä, ei ainoastaan katsomisen, vaan myös muiden aistihavaintojen kautta. Näin pyrittiin laajentamaan ja vahvistamaan oppilaiden elämyksiä sekä taiteen omakohtaista kokemista jokaisen oppilaan omista lähtökohdista käsin.

Kuvan lukemisen kurssit saivat huomiota myös tiedotusvälineissä. Seuraavassa parin *Helsingin Sanomissa* julkaistun artikkelin satoa.

Paula Palomäki kirjoitti 16.3.1993 julkaistussa artikkelissa mm. seuraavasti:

”Keravan taidemuseossa alkoi tällä viikolla koko kevään kestävä kuvan lukemisen kurssi, jonne on valittu päiväkodeista ja peruskoulusta noin sata ihan tavallista lasta kiinnittämättä huomiota lasten taipumuksiin.

Taidemuseon johtajan Aune Laaksonen ideana on osoittaa, että kuka hyvänsä meistä kykenee lähestymään kuvaa ja kuvataidetta, kunhan hänelle opetetaan visuaalisen ilmaisun ymmärtämistä, analysointia ja arvostelua.

Kurssilla opetetaan kuvan lukemista kolmella tavalla. Taidehistorioitsija Pirjo Hämäläinen-Forslund johdattaa lapset näkemään tekijät, joista kuva on rakennettu: värit, sommittelun, tunnelman ja aiheet.

² Inkerin kirjaamia kuvan lukemisen prosesseja löytyy kirjasta *Musiikkia liikkuen* (Juntunen, Perkiö & Simola-Isaksson 2010).

Helsingin yliopistossa kirjallista ilmaisua opettava Saviniemi opettaa lapsia ilmaisemaan ajatuksensa, muuttamaan kuvat sanoiksi ja kirjoittamaan kuvataiteen herättämistä tunteista.

Liikuntapedagogi Inkeri Simola-Isaksson yllättää opettamalla, ettei kuvataidetta ole pakko aina käsitellä sanoin, vaan esimerkiksi liikunnallisesti lahjakas katsoja voi ilmaista tunteensa tanssimalla.

'Kuvan lukemiselle ei ole olemassa yksiselitteistä, yhtä ja ainoaa oikeaa mallia, joka on johonkin kahlittu malli niin kuin koululaitos tekee', Saviniemi sanoo.

'Kuvan tai veistoksen lukemisen tarkoituksena on villitä ja innostaa ja saada katsoja ilmaisemaan, mitä mielessä liikkuu.' Osa lapsista on ihan innoissaan ja Saviniemeä nykäistään menen tullen hihasta: lapset kyselevät ja pyytävät katsomaan sitä ja sitä työtä. Heillä on valtava tarve kysellä ja kosketella töitä."

Muutamaa vuotta myöhemmin *Kuvan lukeminen* -kurssia tarkasteltiin toistamiseen lehdissä. Tuolloin Kaija Aho kirjoitti *Helsingin Sanomissa* 21.4.1997 otsikolla *Musiikkia kuuntelemalla voi oppia lukemaan veistoksia ja maalauksia. Keravan taidemuseo pitää lapsille kuvan lukemisen kursseja:*

"Siinä on tuulta, aurinkoa, valoa ja lämmintä', Savion ekaluokkalaiset näkevät Viljavaa-kuvaa katsoessaan. Lapset syventyvät Urpu Ilasmaan tauluun Keravan taidemuseon näyttelyssä tuulimusiikin ja musiikkiliikunnan avulla. Kuvan lukemisen kurssilla nuoret taiteenopiskelijat saavat tutkia myös eksyneitä pilviä, kuihtuneita ruusuja ja maamerkkejä.

'Aluksi uudet kurssilaiset kirmailivat ympäri museota ja vakuuttivat, etteivät ymmärrä mitään', luokanopettaja Ritva Wilska-Neuvonen sanoo. Hän on käynyt koululaisten kanssa taidemuseon kurssilla pian kolme vuotta.

'Pian oppilaat suhtautuivat taiteeseen ennakkoluulottomasti', Wilska-Neuvonen kertoo. Yksitoistavuotias Henri vakuutti jo osaavansa lukea melkein minkä kuvan vain. 'Taiteen lukeminen oli muuttanut pään', Henri sanoi.

Musiikinopettaja Inkeri Simola-Isaksson soittaa kurssilaisille sekä maalaukset että veistokset. Lapset kuuntelevat ja keskittyvät. Sibeliuksen Akatemiasta musiikkiliikunnan lehtorin paikalta eläkkeelle jäänyt Simola-Isaksson on opettanut Keravalla tuhansia oppilaita. 'Perusideana on löytää yhteys taiteeseen musiikin ja liikunnan kautta', hän kertoo. Ryhmät käyvät kurssia parikin vuotta. 'On uskomatonta, miten nopeasti lasten ja nuorten silmät, korvat ja kaikki aistit herkistyvät taiteelle.'

Taidehistorioitsija Hanna Johanssonin mukaan lapset oppivat hämmästyttävän nopeasti keskittymään kuvan katsomiseen. Muutamasta pisteestä

tajutaan, että maalauksessa on kuusimetsää. Myös tilaa ja etäisyyttä tajutaan nopeasti. Veistoksista lapset oppivat materiaalit ja näkevät, onko taideteos tehty käsityönä vai valamalla. Nuoret oppilaat ovat avoimia ja tajuvat nerokkaasti tunteita. Johanssonin mielestä kuvan lukemista voi alkaa opettaa, kun lapsi itse kiinnostuu taideteoksista noin viisivuotiaana.

Näköispatsaita ja postikorttitauluja Keravan taidesäätiön toiminnanjohtaja, museonjohtaja Aune Laaksonen ei ihmettele, kun tavallinen kansalainen vaatii näköispatsaita ja postikortteja muistuttavia maalauksia. 'Kuvakielen aakkosia ei paljasteta, vaikka jokainen suomalainen oppii lukemaan sanoja ja kirjoja seitsenvuotiaana.' Keravan taidemuseossa on pidetty kuvan lukemisen kursseja päiväkotilapsille ja koululaisille vuodesta 1992. Kursseilla lapsia johdatetaan visuaalisen ilmaisun ymmärtämiseen, analysointiin ja arvosteluun. Kun monissa taidemuseoissa on lehtoreita esittelemässä taideteoksia, Keravalla on opettajina taidemaalareita, säveltäjiä, arkkitehti, näytelmäkirjailija, taidehistorioitsija ja musiikkiliikunnan lehtori. Opettajina on ollut myös kaksi mosambikilaista taiteilijaa. Laaksonen mukaan erilaiset opettajat vahvistavat lasten elämispohjaa. Keravalla oppilaina ovat kokonaiset koululuokat. Laaksonen uskoo vakaasti, että kuvan lukemisen kursseilla kasvatetaan tulevia taiteen kuluttajia, ymmärtävää taideyleisöä ja ymmärtäviä päättäjiä. 'Kun päiväkotilapsi tulee taidemuseoon, hän saattaa houkutella muunkin perheen mukaan.' Kursseilla on suunniteltu eläinpuisto Keravanjoen rantaan. Joki kulkee museon eli entisen kumitehtaan Klondyke-talon ohi. Keravan taidemuseo on saanut kurssien pitoon opetusministeriön keppirahaa vuodesta 1992. Nyt rahoitus loppuu. 'Luoja tietää, löytyykö jatkoon jostakin rahaa', sanoo seitsemän vuotta palkatta museonjohtajana toiminut Aune Laaksonen."

Inkerin työ Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitossa (SNLL)

Pirjo-Liisa Vilenius

Inkeri Simola-Isaksson toimi Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitossa eli SNLL:ssa säestäjänä, musiikin tekijänä, musiikin tekijöiden kasvattajana sekä järjestöihmisenä.

Inkerin ura voimistelun säestäjänä kesti yli 60 vuotta, ja hänen elävä ja innostava säestyksensä on ollut elämys tuhansille naisvoimistelijoille. Inkeri antoi ammattitaitonsa musiikkikasvattajana täysimääräisesti Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton (SNLL) käyttöön. Tunnustuksena toiminnastaan liiton hallituksessa hänelle myönnettiin vuonna 1983 Suo-

men liikuntakulttuurin ansiomerkki kullatulla ristillä. Vuonna 1992 hänet kutsuttiin SNLL:n kunniajäseneksi.

Inkerin kosketus naisvoimisteluun alkoi jo 12-vuotiaana koulutyttönä. Kotiseudullaan Isossakyrössä hän osallistui 1940-luvun alussa Kyrön Voiman Naisvoimistelijoiden harjoituksiin, joissa ohjaajana oli Helsingistä sotaa paennut voimistelunopettaja Sifi Simojoki. Ennen voimistelutunnin alkua Inkerillä oli tapana ”rimputella lempirenkutuksiaan” salin fyygelillä. Taidokas opettaja havaitsi tytön kyvyt: Inkeristä voisi saada tunnille säestäjän. Aluksi Inkeri soitti tuttuja kansansävelmiä opettajan vinkkien mukaan. Improvisointi alkoi kuitenkin kiinnostaa. Arkana hän tiedusteli opettajalta, voisiko hän soittaa ”omasta päästä”. Inkerin säestystyö jatkui 1950-luvulla Helsingissä Leppävaaran Naisvoimistelijoissa, josta tieto hänen taidoistaan kiiri SNLL:oon.

Näin Inkeristä tuli SNLL:n lukemattomien voimistelukurssien säestäjä, rytmikan opettaja ja voimisteluohjelmien musiikintekijä. SNLL, nykyinen Suomen Voimisteluliitto, oli koko maan kattava naisvoimisteluyhdistysten liitto, jossa oli esimerkiksi vuonna 2004 lähes 400 jäsenseuraa ja niissä jäsenenä 180 000 naista ja tyttöä. Liiton kuningatarlaji, naisvoimistelu eri sovelluksineen, oli 1950-luvulla maassamme tyttöjen ja naisten eniten harrastama liikuntamuoto.

Olen tuntenut Inkerin 1980-luvulta lähtien ja saanut työskennellä hänen kanssaan ensin SNLL:n hallituksen jäsenenä, sitten puheenjohtajana ja lopuksi vielä kunniapuheenjohtajana. Inkeri on ollut säestäjänä koulutuskursseilla, joissa itse olen ollut ohjaajana, ja olen eri tehtävissä pyytänyt häntä opettajaksi musiikkiliikunnan kursseille. Hän on säveltänyt musiikit kahteen eri koulutusmateriaaliin, jotka olen tehnyt yhdessä Saara Fräntin kanssa peruskoulun ala-asteen opettajille. Yhteistyömme on aina ollut elämystä; olen oppinut Inkeriltä ja olen jakanut osaamistani hänelle. Olin lukemattomien muiden tavoin Inkerin ystävä.

Puheenvuorossani on kaksi teemaa. Toisaalta kerron Inkerin monimuotoisesta toiminnasta Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitossa. Toisaalta kuvaan Inkerin kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta hänen näemyksiään voimistelun säestämisestä.

Liike on musiikkia – musiikki on liikettä

Inkeri piti itseään musiikin tekijänä. Voimisteluohjelmien musiikin tekijät ovat säveltäjiä, syntyihän tuotos eläytymisestä ja inspiroitumisesta.

Edellytyksenä on relatiivinen sävelkorva, toisin sanoen sointumaailma on soittajalle niin selvä, että kappaleen kuultuaan pystyy sen soittamaan välittömästi. Tällaisen korvan Inkeri sanoi saaneensa luonnonlahjana. Omasta liikuntaharrastuksesta on säestäjälle etua.

Inkerin, SNLL:n tähtisäestäjän ja -säveltäjän, musiikki oli yhtä suomalaisen naisvoimistelun kanssa. Hän tunsu sen sisällön, metodin ja tavoitteet läpikotaisin, ja sitä voimistelua hän sanoi rakastavansa. Se on luonnollista, dynaamista, harmonista ja rytmistä kokonaisliikuntaa. Tällä voimistelulla ja Inkerin musiikilla oli yhteinen kieli, ne muodostivat harmonisen kokonaisuuden.

Inkeriä innoittivat Émile Jaques-Dalcrozen musiikkikasvatusideat. Niiden avulla on mahdollista yhdistää musiikki ja liike kokonaisvaltaiseksi kokemukseksi. Musiikki, sen rytmi ja eri lainalaisuudet voi kokea ja omaksua liikunnallisesti. Inkerin sanoin improvisoitu voimistelumuusiikki on liikekielen muuttamista musiikin kieleksi. Musiikki syntyy samalla hetkellä liikemuodon kanssa ja kuvaa liikkeen luonnetta, elastisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta. Elävä musiikki lisää voimistelijan läsnäoloa.

Säestäjä ja voimistelunohjaaja tekevät yhteistyötä, jossa kumpikin osapuoli on tärkeä. Inkeri luonnehti tätä vuorovaikutusta:

Ohjaaja sanoo ja näyttää haluamansa liikkeen voiman, rytmin ja sävyn, ja säestäjä tekee sen kuultavaksi voimistelijoille. Harjoitustilanteessa improvisaatioesitys auttaa voimistelijaa hahmottamaan sen, mikä liikkeessä on oleellista, ja ilmaisemaan itseään kokonaisvaltaisesti omien taidollisten valmiuksiensa mukaan. Lisäksi säestäjä voi muokata musiikkia tarpeen mukaan, hidastaa, nopeuttaa, voimistaa tai herkistää. Myös tempoa ja tunnelmaa voi muuttaa, onko se iloista duurissa vai haikeaa mollissa tai draamaattisempaa. Elävä musiikki on joustavaa ja tilanteisiin sopeutuvaa kun taas valmis musiikki on ehdoton.

Inkeri kertoi, että rytmi ja svengi ovat voimistelun säestämisessä ensisijaisia.

[Säestyksen] rytmi on perimmäinen asia ja se saadaan liikkeestä. Soittaja hahmottaa, onko liikkeen rytmi tarkoitettu nelijakoiseksi vai kolmijakoiseksi. Se, millaisella rytmillä tilassa liikutaan, ohjaa myös soittajan tekemistä. Säestäjä voi tehdä harmonialla asioita, jotka luovat tunnelmaa. Harmonialla saadaan aikaan duuri, molli, modulaation vaihdokset ja soinnut. Jazz, vals-si, bossa nova, balladi tai marssi virittävät voimistelijan eri tavalla. Muusiikosta, jopa hänen päivittäisestä mielialastaan riippuu, millaisen harmonian hän valitsee, samoin vuorovaikutus ohjaajan kanssa.

Rytmin ja harmonian pohjalta tulee sitten melodia ja lopuksi muodon hahmotus. Melodiat joutuu rakentamaan ja se on vaikein vaihe. Liikkeen muoto näkyy ja kuuluu. Säestäjä hahmottaa kuullun muodon säerakenteen pohjalta. Jos liikunnassa ei ole muotoa, säestäjä voi tehdä sen, luoda liikuntaan rakennetta, jonka voimistelijat tajuavat.

Salisäestäjästä säveltäjäksi

Salisäestäjästä tulee näytösmusiikin tekijä, kun hän luo musiikkia kokonaiseen voimisteluohjelmaan. Yhteistyö on toimivaa, kun koreografi on musikaalinen ja ymmärtää musiikin elementit. Musiikki on liikkeen palvelija ja säestäjän inspiroituminen syntyy koreografiasta.

Kokonaisen liikuntanäytöksen ohjelmiston musiikillinen suunnittelu on kenties vaativin musiikin tekijän tehtävä. Tavoitteena on silloin näytävä ja yhtenäinen kokonaisuus väliaikamusiikkia myöten. Tällaisessa tehtävässä Inkeri oli muun muassa SNLL:n valiovoimistelijoiden edustusmatkoilla Amerikassa ja Kanadassa vuonna 1968 sekä Teheranissa 1973. Voimistelijat olivat matkoilla maansa kulttuurilähettiläitä. Heidän ohjelmistonsa oli kokonaisuus, jossa suomalaisen naisvoimistelun lisäksi esiteltiin Suomea laulaen ja tanhuten. Inkeri soitti suomalaista musiikkia kansanlauluista Sibeliukseen ja Merikantoon ja tempaisi läsnäolijat mukaansa musiikkiliikuntaan.

Kotimaassa Inkerin laatimia näytösohjelmien musiikkeja syntyi 1960-luvulta lähtien kymmenille maan parhaille voimistelun koreografeille. Useimmat ohjelmat esitettiin vuosittaisessa SNLL:n naisvoimistelupäiväjuhlassa Kansallisteatterissa tai urheilun suurjuhlissa. Mieleenpainuvimmista musiikeista tuli klassikkoja, joihin palattiin vuosien päästä.

Hienoina esimerkkeinä Inkerin tuotannosta ovat Tellervo Perttilän ja Pirkko Metsälammen suunnittelema ohjelma *Keveyttä ja voimaa*. Sen musiikin perusvire oli herkkyys reagoida liikkeessä tapahtuviin muutoksiin. Dynaamisesti vaihteleva syke sääteli rondomuotoista teemojen käsitteilyä. Mirjam Viipolan laatimassa kehäkiekko-ohjelmassa voimistelijat eläytyivät Inkerin loitimiin säveliin, joiden rytmi oli kiehtovaa, maagista ja ilmaisullista. Ohjelma esitettiin vuonna 1975 Suomen Suurkisoissa sekä Berliinin Gymnaestradasa.

Raija Riikkalan ja Inkerin yhteistyö oli toisiaan inspiroivaa ja arvostavaa. Sen helmistä mainittakoon *Hyppyjä eri askellajeihin* (1966), *Rytmietydi* (1971) sekä *15–18-vuotiaiden kilpailuohjelma* (1980).

Raija Riikkala, voimistelunopettaja ja suomalaisen modernin tanssin grand old lady, kertoo seuraavassa kokemuksiaan työskentelystään Inkerin kanssa.³

Raija Riikkala

Inkeri oli säestämässä opetus-tuntejani Sibelius-Akatemiassa ja lähes kaikilla voimistelukurseillani, esimerkiksi Varalassa ja Kuopiossa. Lisäksi teimme paljon kurssimatkoja ympäri Suomea. Inkeri säesti myös esiintyvää tanssiryhmääni sekä suurkisojen kenttäohjelmia. Hän oli minulle kaikki kaikessa eikä kukaan olisi voinut olla parempi kuin Inkeri! Meillä oli lisäksi erittäin lämmin ja pitkäaikainen ystävyys.

Hän oli säestäjänä uskomattoman hyvä! Kun hän oli itsekin ollut hyvä jumppari aikoinaan, hän ym-

märsi heti, mitä tarkoitin, silloinkin kun en itse löytänyt sanoja. Se oli todella suuri apu minulle. Lisäksi elävä musiikki antoi esityksille aivan oman sävynsä ja tunnelman. Inkeri oli mukana myös tanssiryhmäni esiintymismatkoilla ulkomailla, esimerkiksi Yhdysvalloissa. Muistan, kun eräällä kerralla koko katu suljettiin sen takia, että meille haluttiin varmistaa rauhallinen esiintymispaikka. Paikalle oli rakennettu lava, jossa oli flyygeli ja tila tanssia. Ja kadut molempiin suuntiin olivat täynnä ihmisiä. En ole koskaan kokenut mitään vastaavaa. Se oli kohokohta meidän molempien elämässä.

SNLL:n hallituksessa ja seurakentällä

Inkeri toimi SNLL:n hallituksen jäsenenä vuodesta 1973 vuoteen 1984. Hän tunti koulutuskurseilta saamallaan kokemuksella sekä SNLL:n seurakentän ja järjestöelämän että itse naisvoimistelun. Toisaalta hänet tunnettiin liikuntanäytösten juonnoista ja musiikkiohjelmista sekä voimistelumusiikeista. Hallituksen jäsenenä hän edisti musiikin ja liikunnan yhteiseloja ja voimistelunohjaajien musiikkikoulutusta.

Inkeri laajensi musiikilla naisvaltaisen liikuntajärjestön kuvaa ja toi liikuntakasvatuksen rinnalle musiikkikasvatuksen. Hänen hallituskaudellaan, kenties hänen ideastaan, kehiteltiin *Musiikista liikkumaan* -tapahtuma vuonna 1977. Näihin aikoihin liiton joka toinen vuosi toteutetut joukkuevoimistelukilpailut olivat paisuneet suuriksi tilaisuuksiksi, joihin

³ Riikkala 2015.

valmistauduttiin kokonainen vuosi. Kilpailemisen vastapainoksi mutta myös harrastusinnon ylläpitämiseksi kilpailujen välissä tytöt tarvitsivat tavoitteita, ja *Musiikista liikkumaan* -tapahtuma vastasi näihin tarpeisiin. Se löi itsensä läpi kertaheitolla. Sitä paitsi kaikki voimistelijat eivät halunneet kilpailla.

Inkeriltä syntyi musiikkia jokaiseen *Musiikista liikkumaan* -tapahtumaan. Ideana oli musiikin tarina. Musiikin tekijä loi ”nuotit”, joihin ryhmä ohjaajansa tuella sommitteli koreografian. Katselmuksissa esitettiin lukemattomia loistavia musiikillisia tarinoita, ja mikä parasta, luomisprosessi ja lopputulos rekvisiittoineen syntyivät voimistelijoiden oivalluksesta ja musiikin inspiroimana. Asiantuntijat, musiikin tekijä mukaan lukien, arvioivat ohjelman ja antoivat siitä kirjallisen palautteen. Tapahtuman hyvä idea toimi muutamia vuosia, mutta kilpailuhenki hivuttautui tännekin, ja sittemmin tapahtuma muutti muotoaan.

Harvalla ohjaajalla voimisteluseuroissa oli käytettävänä elävää musiikkia. Inkeri soitti pianolla lukuisia äänitteitä SNLL:n seurojen ohjaajien käyttöön. Hänen musiikkinsa elävöitti kaikenikäisten voimistelijoiden ohjelmia. Siitä saivat ryhtiä ja yhteisöllisyyttä niin äiti-lapsivoimistelijat kuin ikäihmisetkin.

Lisäksi Inkeri toimi peruskoulun ala-asteen opettajien musiikkiliikunnan opettajana kursseilla, joita SNLL ja sen piiri jaostot järjestivät ympäri maata. Kursseilla sadat opettajat saivat valmista opetusmateriaalia sekä liikunta- että musiikintunneille. Muun muassa vuonna 1984 SNLL:n Hämeen piiri jaoston järjestämälle peruskoulun ala-asteen opettajien musiikkiliikuntakurssille osallistui Tampereelta ja sen ympäristökunnista 124 opettajaa. Kursseja ei ole pidetty sitten 1990-luvun, mutta laululeikit muistetaan. Äidit, jotka ovat oppineet kouluaikanaan sormileikkejä tai loruja opettavat niitä edelleen omille lapsilleen.

Työ Kisakenttä -lehdessä

Inkeri oli SNLL:n äänenkannattajan *Kisakentän* toimitusneuvoston jäsen koko hallituskautensa ajan. Tehtävä ei ollut vähäinen, onhan lehdellä pitkät perinteet maailman vanhimpana naisten urheilulehtenä. Inkerin osaa mista tarvittiin naisvoimisteluohjelmien ja näyttösten arvioijana sekä musiikkikasvatuksen jakajana.

Inkeri oli ideoimassa lehden sisältöä, hankki lehteen kirjoittajia omista verkostoistaan ja kirjoitti itsekin. Esimerkiksi vuonna 1983 hän kirjoitti:

”Musiikki on aina ollut *Kisakentän* palstoilla mainittu ja muistettu asia. Ja miksi ei olisi? Onhan musiikki kuultavaa liikettä.” *Kisakentässä* oli tuona vuonna teemana musiikki. Teeman puitteissa tutustuttiin musiikin asemaan ja merkitykseen, musiikkikasvatuksen kehittymiseen Suomessa, lauluun musikaalisen ilmaisun osana sekä äänen huoltoon. Rytmiiikkaturkki harjoitteineen sisältyi lähes joka numeroon. Seuraavana vuonna esiteltiin suomalaista kansanmusiikkia, kansantanssien historiaa, kalevalaista laulua ja katsastettiin musiikin eri tyylikausiiin. Myös musiikin valinnasta ja tekijänoikeuksista kirjoitettiin.

Inkeri virittää, Inkeri juontaa

SNLL on viettänyt vuosittain Naisvoimistelupäiväjuhlaa (NVP-juhla) Kansallisteatterissa vuodesta 1923 lähtien. Inkeri soitti juhlan alkufanfaarit ja lippuseremonioiden musiikit 1960-luvulta aina siihen asti kun perinne päättyi 1990-luvun alkuvuosina. Kansallisteatteriin palattiin vielä kerran vuonna 1996 Naisvoimistelun 100-vuotisjuhlissa. Inkerillä on tuolloin merkittävä tehtävä *Kauniit ja rakkaat* -näytöksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Näytökseen kerättiin ikimuistoisia voimisteluhjelmia aina 1950-luvulta lähtien. Niiden koreografiat ja nuotit kaivettiin esiin, ja valior ryhmät esittivät niitä näytöksessä. Pianon takana oli tietenkin Inkeri.

Inkerin taidot olivat käytössä myös Suomen Naisten Liikuntakasvatussäätiössä. Se järjesti muun muassa konsertteja, joilla se kartutti avustusvarojaan. Inkeri juonsi konsertit ja hankki niihin korkeatasoisia esiintyjä.

Säestyskouluttajana

Inkeri toi Sibelius-Akatemiasta oppilaitaan SNLL: on kokeilemaan taitojaan säestäjänä ja voimistelumusiikin tekijänä. Hänen johdolla etsittiin kykyjä myös SNLL: n viikonlopun kestäväillä säestäjäkursseilla. Kurssit olivat omiaan luomaan innostusta alasta. Opiskelijoina oli muun muassa pari Inkerin tähtioppilasta, Iiro Rantanen ja Petri Laaksonen. Sitten Iiro Rantanen toimi säestäjänä SNLL: n kursseilla ja teki kenttäohjelmamusiikkiakin SNLL: n 90-vuotiskisoihin. Petri Laaksonen kirjoitti *Kisakenttään* – Inkerin pyynnöstä – artikkeleita, muun muassa musiikin asemasta ja merkityksestä kulttuurissamme.

Kursseilla Inkeri korosti säestystaitojen lisäksi säestäjän asemaa voimistelunohjaajaan ja ryhmään nähden. Säestäjän tuli olla palveluhaluinen

ja vastaanottavainen, tyylijuuri, osaava sekä liikkeestä inspiroitava. Oma kokemus liikkeestä on tärkeä. Säestäjä virittää, tukee ja luo ryhmään henkeä, ohjaaja ja ryhmä virittävät säestäjän.

Säestäjäkoulutus loppui SNLL:ssa tyystin Inkerin jäätyä eläkkeelle Sibelius-Akatemiasta. Tarpeettomanako? Inkerin mielestä elävän musiikin puute ei ollut ylipääsemätön este. Äänitettyä musiikkia on runsaasti tarjolla, kunhan ohjaajalla on kylliksi musikaalisuutta ja tyylijuuria käyttäviä. Musiikkikasvatus ei Inkerin mielestä ollut vain alan osaajien tehtävä, vaan yhtä lailla liikuntakasvatuksen jakajat ovat musiikkikasvattajia ja liikunnan kokijat musisoijia.

Epilogi

Inkeri muisteli arvostavasti kymmeniä kollegojaan, jotka hänen tavoin antoivat taitonsa SNLL:n käyttöön. Voimisteluväki on kiitollinen Inkerille: hän yhdisti musiikin ja liikunnan sekä työssään Sibelius-Akatemiassa että harrastuksessaan naisvoimistelun säestäjänä ja musiikin tekijänä. Hän johdatteli SNLL:a kulttuurimaailmaan.

Naisvoimisteluseminaarissa vuonna 2003 Inkeri muisteli opiskeluvuosiensa:

Ette saata tietääkään, että ylioppilaaksi tultuani pyrin Voimistelulaitokselle. Kaaduini ensimmäisissä karsinnoissa. Voin hyvin ymmärtää, ettei rouva Jalakanen (Helsingin yliopiston kasvatusopillisen voimistelun vanhempi lehtori vuosina 1938–58) hyväksynyt minua opiskelijakseen, kun minulla on niin paksut reidetkin. Olen monta kertaa täälläkin pistänyt kädet ristiin, että näin kävi. Selvästi tämä alue, musiikin tuottaminen ja opettaminen on omaani.

Me voimistelijat olemme samaa mieltä. Inkeri avasi meille ikkunoita, jotka ovat edelleen auki.

Työtä naisvoimistelun kentällä. Inkeri – Ilon tuoja!

Marketta Viitala

Ensimmäinen kohtaamiseni Inkerin kanssa (vasta muutamaa kurssia myöhemmin ”Inkku”), tapahtui *Kouluradion* kautta joskus 1970-luvun vaihteessa toimiessani liikunnan opettajana Pyhäjoella. Radiossa iloinen ja lämmin naisääni tutustutti koululuokkaa tavallisen kansan tanssipe-

rinteeseen menevän jenkan sävelin ja askelkuvioin. Jo tuolloin sisimpäni vallannut tanssi janosi ulospääsyä koulumaailman rajoitusten keskeltä. Inkerin ohjelman myötä tunsin tulevaisuuteni koulutyössä pelastetuksi: mekin saatoimme liittyä mukaan tanssimaan Inkerin mukana. Ilon perhokset lehahtivat upouuden koulumme liikuntasaliin.

Ei aikaakaan kun Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton (SNLL) – osin kouluväenkin – voimin täytimme Karjalan yhteiskoulun salin Inkerin musiikkiliikuntakurssilla. Opimme musiikin perusrakenteita iloisten harjoitteiden avulla. Tanssimme, taputimme ja lauloimme raikkaan rytmikkään pianosäestyksen kuljettamina, railakkaan menon keskellä hetimitäin herkistyenkin. Ja mitä kurssin päätteeksi tapahtuikaan? Inkeri vetäisi pianosta repäisevän rokin – sen vanhan hyvän Bill Haleyn sävelmän *Rock Around the Clock* – opetti perusaskelikon ja sitten annettiin mennä. Taisimme tehdä historiaa: esteettisesti korrekki ja naisellisen kesy musisointi ja liikehdintä muuntuivat sinä hetkenä tanssin ja musiikin riemukkaaseen yhteiskokemukseen ja ilon vapauttavaan purkautumiseen. Ennakkoluulo-

Alkusoitto Leppävaaran naisvoimistelijoiden juhlassa vuonna 1977. Kuva: Riitta Somer.

Inkeri valloitti Pyhäjärven ja Jokilaaksojen opettajat ja voimistelijat pysyvästi heti ensi kurssillaan 1970-luvulla. Kuva: Pyhäjärven Sanomat.

ton teko. Itselleni kokemus oli niin ikimuistoinen, että yhä edelleen, lähes viikoittain, palaan eri ikäryhmien opetuksessani tuohon askelikkoon, tempoa ja tyyliä varioiden.

Itse asiassa omassa esittävän liikkeen ja tanssin työssäni olen aika pitkään luullut, että kaikki kokevat rytmien pääpiirteittäin samalla tavalla: kaiken liikkeen ja koreografisenkin työn pohjalla kulkevana voiman lähteenä – milloin luotettavana perusvirtana, milloin ukkosen rajusta usvan herkkään vaihtelevana voimana. On kuitenkin ihmisiä, lähes koulukuntia, jotka mieltävät asian toisin. Toteennäytettyä lienee kuitenkin varhainen oivallukseni, että lapset vastaavat estoitta ja riemulla juuri rytmiin. Sitä riemua on ilo ravita kaikilla muilla musiikin ja mielikuvituksen aineksilla. Ja juuri niinhän Inkeri kurseillaan meitä kuljetti kohden onnistuneita kokemuksia. Jo 1970-luvulla saimme Inkerin johdolla tutustua musiikki-materiaaliin laaja-alaisesti. Kurseilla aloitettiin lastenlaulujen ja kansansävelmien perinteestä kulkien kautta maailman ja päätyen viisain valinnoin koko musiikin aarteistoon. Muistoihini nousee esimerkiksi hartaan hidas *Autiomaa*, *autiomaa*, ja kaikki muut ihanat sävelet, joiden myötä matkasimme Inkerin johdolla tai hänen innoittamana koululuokkien tai ryhmiemme kanssa ympäri maailman. Laulujen sanojen myötä saatoimme samaistua vaikkapa vaikeitten olojen lapsiin (esim. laulua *Maria Copacabanasta*), tanssien kautta opimme esimerkiksi latinalaisen rytmien kulun, aloimme ymmärtää muotorakenteita ja niiden vaikutuksia tulkintoihin, tutustuimme eri maiden musiikin kautta eri tahtilajeihin elämystemme rikastuttajina.

Inkerin musiikkiliikuntakurssien virkistävät opit olivat luontevimmassa käytössä jokaviikkoisessa tanssin ja liikunnan opetuksessa, mutta puhkesivat monen esiintyvän ryhmän kohdalla myös erikoiskukintaan. Jokilaaksojemme perinteisellä esiintyvien ryhmien kesäkurssilla lip-pulaivamme *Vaakalinnut*-ryhmä kohtasi Inkerin erikoisen onnellisissa merkeissä. Rentouttavan musiikkituokion päätteeksi Inkerin soittama ja hyräilemä Heikki Sarmannon ja Aaro Hellaakosken *Kesäyö* löysi tiensä kaikkien sydämiin. Tuosta hetkestä kehittyi mielessäni uusi koreografia jo kukkaan puhjenneelle *Vaakalinnut*-ryhmälle. *Kesäyö*-teosta esitettiin mm. SNLL:n vuotuisessa päänäytöksessä Kansallisteatterin lavalla, mitä arvostimme suuresti. Tämänkaltaiset hetket ja tilanteet ovat osaltaan joh-taneet päätyöhöni tanssitaiteen piirissä ja ne ovat yhä elävinä ja rakkaina mielessäni. *Vaakalinnut* puolestaan imivät palkitsevista esiintymisistä

Naisvoimistelun ja tanssin opeista sekä musiikista, luonnosta ja ihmisistä innoituksensa saaneen Pyhäjärven Vaakalintujen ilmaisun tiellä "Kesäyö" oli selkeä askel kohti nykytanssin elämyksellistä voimaa, joka kantoi ryhmän lujaan sitoutumiseen ja pitkään, palkitsevaan lentoon. Kuva: Mustafa Nur Turhan.

voimaa omaan 15–20 vuoden esityskaareensa ja monen ryhmän jäsenen ammatilliseen suuntautumiseen tanssin lähipiirissä.

Suuren kollega- ja ystäväjoukon voimin saimme Inkerin muistelujuhlassa todeta, miten hän elää keskellämme töittensä tulosten ja sisimpäämme jättämänsä persoonansa lämmön kautta. Voimakkaina mieleeni ovat jääneet kaksi viimeisintä tapaamista Inkerin kanssa: Jättiostokeskuk-
sen kahviossa, meille molemmille vieraassa ympäristössä, sain ojentaa Inkerille ryhmiemme työstä kertovan juhkakirjan ja saimme muistella SNLL:n ikimuistoisia Kansallisteatterin näytöksiä, joita yhteen sitova elementti oli Inkerin säestämä juhlallinen yhteisosuus. Viimeisin kohtaaminen oli Inkerin ja hänen läheisen tiiminsä suuren työn täyttymyksen *Musiikkiliikunnan käsikirjan* julkaisuutilaisuudessa Sibelius-Akatemian tiloissa tammikuussa 2011. Inkeri istui tutusti pianon takana kuin ”silloin ennen, silloin ennen...” – tummat sävyt vielä vain aavistuksina taustalla.

Ennen joulua 2013 sain kokea vahvoja haikean ilon hetkiä, jotka tulevat toistumaan: Joulun ohjelmaan tarvittiin pikkutansseja ja niinpä ryhdyin kelaamaan minidisceihin huolella taltioituja vuosikymmenten takaisia

kurssikasetteja. Tein löydön: *Troikka!* Siinä se! Tunsin ja näin silmissäni, kuinka Inkerin tahdittamana kolmikko lennättää jalkoja ylemmä ja ylemmä ja läiskyttää pikkupiirinä kantapäitä takamuksiin. Minulle *Troikka*-tanssin musiikki on kuin Inkeri itse – sytyttävän energinen. Aikanaan se innoitti taitavan tyttökolmikön yleisön hurmanneeseen kokonaisuuteen. Nyt uudessa tilanteessa kuuntelin ja kuuntelin musiikkia itkien menetystä, mutta samalla iloiten meille jääneistä muistoista, syntyneestä musiikkiliikunnan perinteestä ja Inkerin käyttööme jättämästä valtavasta materiaalista. Me pian väistyvät, sekä nykyiset ja tulevat uudet sukupolvet olemme saaneet elämyksellisen pohjan kulkea Inkerin avaamaa tietä – joko perinteisin tai sen pohjalta luoduin uusin askelin. Inkerin opastus kutsuu meitä liikkumaan, tanssimaan, musisoimaan, opettamaan, luomaan, esiintymään tai eläytymään, tai muin toimin viemään musiikkiliikunnan asiaa eteenpäin. Kanssakulkijoina ja tukenamme ovat sadat Inkerin kouluttamat pedagogit ja ohjaajat, joiden työssä Inkerin perintö elää.

Kuoroliikunta

Marja-Leena Juntunen

Yksi musiikkiliikunnan sovellus Inkerin työnkuvassa oli työskentely kuorojen kanssa. Se sisälsi sekä kuorolaisten musiikillisten, kehollisten, ilmaisullisten ja sosiaalisten taitojen ja valmiuksien hiomista että kuoroliikuntakoreografioiden suunnittelua ja harjoittamista. Kuoroliikunta tai -tanssi sinänsä kuului jo Platonin (427–347 eKr.) muusiseen kasvatukseen, jonka tavoitteena oli sisäisesti vapautunut, tasapainoinen, omia luovia kykyjä käyttävä kokonainen ihminen. Kuorotanssilla oli merkittävä osuus muusisessa kasvatuksessa. Jo primitiivisissä kulttuureissa liike ja laulu kuuluivat yhteen. Vasta länsimaisen kulttuurin myötä ne etäännyivät toisistaan.

Musiikkiliikunnan musiikilliset ja sosiaaliset tavoitteet yhdistyvät erinomaisesti kuoroliikunnassa. Laulun ja liikkeen yhdistäminen antaa mahdollisuuden hengityksen ja äänen vapautumiseen, omakohtaiseen eläytymiseen ja ilmaisuun sekä yhteishengen ja itsetunnon vahvistamiseen. Nykyään laulun ja liikkeen yhdistämisasiideat näkyvät maamme kuorostradeilla niin lapsi-, nuoriso- kuin aikuiskuorojenkin ohjelmistoissa. Kansainväliset, rohkaisevat esimerkit ovat antaneet virikkeitä monenlai-

siin kokeiluihin, ja tulokset ovat olleet positiivisia. Inkerillä on ollut suuri rooli myös tällä alueella, ja hän on ohjannut lukuisia kuoroja kuoroliikunnan toteutuksessa. Seuraavassa muutamien kuoronjohtajien ja kuorolaisien muistelua yhteistyöstä.

Yhteistyö Vantaan kamarikuoron kanssa

Joukko Vantaan kamarikuoron 1986–2001 riveissä laulaneita kuorolaisia

Inkeri Simola-Isaksson oli mukana Vantaan Kamarikuoron toiminnassa kuoron alkuajoista lähtien. 1980-luvun puolivälissä kuorot esiintyivät perinteisesti yhdenmukaisissa kuoroasuissa ja suorissa riveissä konsertin alusta loppuun. Korkeintaan mahdolliset solistit siirtyivät rivistöstä kuoron eteen – jos hekään. Ainoa liikunta oli kuoron marssi lavalle ja sieltä pois.

Musiikkiliikuntaa ei alkuaikoina hyödynnetty myöskään kamarikuoron esiintymisessä, mutta kylläkin harjoitusleireillä. Liikunnan avulla saatiin kuorolaiset luontevasti tutustumaan toisiinsa, nauramaan ja laulamaan yhdessä.

Jäykkien suomalaisten nostaminen penkistä tanssimaan oli Inkerille helppoa. Vantaan kamarikuoron riveissä laulaneet miehetkin oppivat valsin, tangon ja masurkan askelia. Osa ennemmin, osa myöhemmin.

Kuorolaiset uskaltavat veikata, että Inkeri tarttui uransa vaativimpiin haasteisiin ottaessaan Vantaan kamarikuoron liikunnan ohjauksen vastuulle kahdessa suuressa produktiossa. Ensimmäinen oli Toivo Korhosen mittava uusmaalaisien kansanlaulujen keräys- ja sovitusrupeama. ”Uusmaalaisia kansanlauluja” -konserttiin kuorolaiset halusivat ehdottomasti liikettä lauluihin ja elämää estradille. Kansanlauluissa oli jopa pientä juonenpoikasta, jonka kuoro olisi halunnut esittää tarinan kerronnan muodossa. Laulujen sävellajit eivät kuitenkaan Topin mielestä sopineet sellaiseen, vaan ne olisi pitänyt esittää musiikin puolesta sopivassa järjestyksessä. Kuoron toiveeseen liikunnasta taiteellinen johtaja totesi, että ”eikö siinä ole liikettä kerrakseen, kun naiset kävelevät helmat heiluen lavalle”. Inkerin iki-iloisella otteella saatiin maestrokin uskomaan, että juontojen ja orkesterin soittamien kappaleiden jälkeen tavallinen kansa ei erota kansanlaulujen sävellajeja, mutta muistaa kyllä mitä edellisessä laulussa kerrottiin ja mitä lavalla tapahtui. ”Lauluja Kuninkaantien” varrelta keräsi sekä Vantaan Martinus-saliin että Kurikkaan täyden salillisen

yleisöä, joka sai nauttia sekä kauniista laulusta että liikunnallisesta esiintymisestä merimiesvalssien ja piiritanssien myötä.

Toinen suuri ponnistus oli 1996 konsertti ”Torilta linnaan”, johon Inkeri suunnitteli ja ohjasi koreografian. Ensimmäisen puoliajan keskiaikaisessa osiossa kuoro asteli ryhdikkäästi lavalle *Sumer is icum* -laulun tahdissa eri kuvioita muodostaen. Oli hitaita hovitansseja ja reippaita piiritansseja. Väliajan jälkeen oli ensimmäisenä vuorossa tanssi, jonka kuoro oli osannut parhaiten ja odotti sen esittämistä innolla. Kävi kuitenkin niin, että orkesteri soitti introa pidempään kuin harjoituksissa ja jätti sitten pätkän musiikista soittamatta, jolloin kuorolta puuttui kiinnekohta itse tanssin aloittamiseen, ja kuoro käveli piirissä kierroksen jos toisenkin. Joku jo luuli, että seuraavan tahdin jälkeen tanssi alkaa ja otti varovaisen hyppyaskeleen, sen innoittamana joku toinen otti varovaisen hyppyaskeleen – ja hetken näytti siltä että piiriin oli tullut kävelemään pakkoliikkeistä kärsivä joukko, kunnes Inkeri huusi Martinus-salin eturivistä kuuluvalla äänellä: ”Tytöt keskelle!” Siinä tuli se kauan kaivattu kiinnekohta, josta kuoro sai kiinni, ja loppuosa tanssista sujuikin ihan mallikkaasti. Tosin musiikki lopuikin lähes saman tien...

Inkeri oli mukana myös kuoron ulkomaanmatkoilla. Osallistuimme Garda-järvellä pidettyihin kuorokilpailuihin vuonna 1996. Kotiin tuomisi- na oli paljon ihania muistoja ja hauskoja yhdessäolon hetkiä sekä kahden hopealeiman arvostelu tuomareilta. Martinus-salissa pidetyn 10-vuotis- konsertin koreografia oli myös Inkerin käsialaa.

Paljon näimme ja koimme yhdessä, ja aina hyväntuulista ja kärsivällistä Inkeriä muistellaan kuoron sen aikaisten laulajien tapaamisissa poikkeuk- setta.

Mieslaulajat muistavat yhden Inkerin opetuksista vieläkin: ”Ei ole huonoja oppilaita, on vain huonoja opettajia.”

Yhteistyö Aiolis-kuoron kanssa – kuoronjohtajat muistelevat

Keimo Joensuu, Aiolis-kuoron entinen johtaja

Kiinnostuin Karl Jenkinsin *Adiemus*-teoksesta vieraillessani varajoh- tajana Ylioppilaskunnan Laulajien kanssa Lontoossa 1997. Ostin nuotin kustantajan nuottikaupasta läheltä Albert Hall -konserttitaloa ennen kuin se ilmestyi Suomessa. Kokeilin teoksen ensimmäistä osaa ensimmäisen kerran musiikkiluokkien kanssa Tapiolan koulussa, jossa toimin musiikin-

opettajana. Tuolloin päätin, että jonakin päivänä perustamani naiskuoro esittää koko tunnin kestäväen teoksen ulkoa koreografian kanssa.

Jouduin odottamaan useita vuosia ennen kuin Aiolis (ent. Keravan Naislaulajat ry) oli sillä tasolla, että teoksen esittäminen oli mahdollista. Kuoroliikunnan toteuttamiseksi kokeilin aluksi joitakin koreografeja ja tanssin ohjaajia, mutta en ollut tyytyväinen. Sitten keksin Inkerin Sibeliuksen Akateemiasta. Yhdistämällä voimavarat toimintaryhmieni kesken saimme aikaan upeita konsertteja pääkaupunkiseudulla ja kokonaisen konserttisarjan Tapiolan koulun musiikkiluokkien kanssa yhdeksän vuotta sitten.

Lämminhenkinen yhteistyömme jatkui mm. Sulasolin Uudenmaan piirin koulutuksissa, jonka piirihallituksessa toimin musiikkivastaavana ja toiminnan suunnittelijana. Viimeinen yhteinen projektimme oli Espoon kulttuurikeskuksen Tapiolasalissa esitetty Mozartin *Requiem*, joka oli Tapiolan koulun, johtamieni aikuiskuorojen (Amadeus ja Aiolis) sekä orkesterin yhteisproduktio. Toivomuksestani Inkeri laati tähän esitykseen perinteistä poikkeavan valosuunnitelman. Projektista saadun huomion vuoksi Inkeriä ylistettiin ja haastateltiin mm. paikallislehdessä. Pian hänen urastaan YLE1 teki laajan radiohaastattelun, jossa pienen osan huomiosta sai myös yhteiset projektimme. Yhteistyömme jatkui Inkerin sairastumiseen saakka. Soittaessani hänelle viimeisinä aikoina hän aina jaksoi keskustella musiikista ja liikunnan merkityksestä.

Taina Mättö, Aiolis-kuoron varajohtaja

Syksyllä 2005 Naiskuoro Aiolis Keravalta ja Riihimäen Naislaulajat sopivat yhteisen projektin toteuttamisesta kevään 2006 kuluessa. Kummatkin kuorot olivat esittäneet yksittäisiä osia Karl Jenkinsin teoksesta *Songs of Sanctuary*, tunnetuin niistä lienee osa *Adiemus*, joka meidän Aiolis-kuorolaisten kielessä yhä tarkoittaa koko teosta. Päätimme rohkeasti ottaa työn alle koko etnomusiikkia henkivän, yhdeksänosaisen kiehtovan sävellyksen.

Yhteistyökumppaneiksi valikoitui luonnollisesti molempien kuorojen silloisen johtajan Keimo Joensuun oppilasorkesteri ja -kuoro Tapiolan koulun musiikkiluokilta ja solistiksi Sirkku Wahlroos, joka oli ohjannut kuorojemme äänenmuodostusta. Keimo halusi esitykseen myös liikettä ja kutsui pitkäaikaisen tuttavansa ja omankin musiikkiliikunnan opettajansa Inkeri Simola-Isakssonin suunnittelemaan ja ideoimaan koreografiaa sekä harjoituttamaan meitä kuorolaisia.

Inkeri oli kutsuttu vuoden alun ensimmäisiin yhteisiin harjoituksiimme Riihimäelle. Toimin Aiolis-kuoron varajohtajana ja olin aloittelemassa harjoitusta yhteisellä äänenavauksella. Sekä Inkeri että Keimo olivat tulossa harjoitukseen, mutta vähän myöhemmin illalla. Minä tunsin Inkerin Orff- ja musiikkiliikuntakursseilta, jotkut laulajat tiesivät hänet nimeltä, mutta suuri osa laulajista ei tuntenut häntä.

Ääniharjoitustemme aikana ovelta kuului koputus, ja toisen kuoron varajohtaja Virva meni avaamaan ovea. Avoimen oven raosta näin Inkerin seisovan eteisessä ja hätäännynin. Kunnioitukseni Inkeriä kohtaan oli valtava, ja minulle tuli tunne, että vastaanoton pitäisi olla jotenkin juhlallisempi. Ehdin hädin tuskin sanoa kuorolaisille, että nyt keskuuteemme astuu suomalaisen musiikkiliikunnan Grand Old Lady, kun Inkeri jo otti tilanteen haltuunsa.

Pian sain huomata, että Inkerin ansioista ei tarvittu pohjustuksia tai tietopaketteja, sillä hänen säteilevä persoonallisuutensa vangitsi meidän kaikkien huomion välittömästi. Inkeri oli kuunnellut teosta, ja ehkä hänellä oli ollut ajatuksia koreografiasta etukäteen, mutta harjoituksemme ja laulumme synnyttivät hänessä uusia ideoita kaiken aikaa. Kiireetön ja paineeton ilmapiiri, jonka hän loi omalla toiminnallaan, kannatteli meitä koko harjoituskauden ja kiertueen ajan. Ideat kehittyivät ja muuttuivat työskentelyn kestäessä, ja Inkeri oli aina valmis kuulemaan myös meidän kuorolaisten ajatuksia.

Suurella sydämellä ja herkällä pedagogisella otteella koreografiamme jalostuivat vähitellen, erilaisten kokeilujen kautta lopulliseen, suurelta osin vähäeleiseen muotoonsa. Musiikissa vähemmän onkin usein enemmän, pieni liike saattaa olla tehokkaampi kuin iso. Koreografian näyttävyys perustui ison joukon samansuuntaiseen tai kahden joukon vastakaisuuntaiseen liikkeeseen. Ilmettä antoivat vaihtelevat vastakohtaparit: iso ja pieni liike, hidas ja nopea tai pyöreä ja kulmikas. Inkeri ei missään vaiheessa liimannut koreografiaa musiikin päälle, vaan liike syntyi musiikista: hän kuunteli, katseli, liikkui ja houkutteli meidät kokeilemaan eläytymistä musiikkiin liikkumalla.

Yhdessä Inkerin kanssa me kuorolaiset pohdimme myös asuja, ja päädyimme siinäkin yksinkertaiseen ratkaisuun: musta asu, jota värittivät kahta eri sinisen sävyä olevat pitkät huivit. Kuvat esityksestä viestivät syvää harmoniaa, joissakin valoissa myös liekehtivää voimaa.

Inkerillä oli myös harvinainen kyky saada vaivattomasti meidät yrittämään parastamme. Hänen innostuneisuutensa ja kannustuksensa tasoit-

teli särmiä kuorotyöskentelyssä kokonaisvaltaisesti: sydämellisyys riisuu aseista ”vastarannan kiisket” tehokkaammin kuin mikään muu. Laulaminen ja liikkuminen samanaikaisesti on haastavaa kuorolaisille. Se on vaativaa pelkästään hengitystekniikan kannalta. Näitä hioimme ja testasimme yhdessä, toisaalta huomasimme myös, miten liikunta voi vapauttaa laulajan esimerkiksi ajattelemasta jotakin laulullisesti hankalaa paikkaa, ja laulaminen sujuukin helposti liikkeen avulla.

Kaikesta positiivisuudesta huolimatta kuorojen harjoitusaktiivisuus ei ollut huipussaan heti alkuvuodesta. Yritimme kuorokaverini kanssa laatia liikkumista koskevia kirjallisia ohjeita poissaolleiden luettavaksi ja meille kaikille muistin tueksi, Inkerihän ei pystynyt olemaan paikalla kaikissa harjoituksissamme. Liikkeitä muistella ja kirjatessa arvostukseni Inkeriä kohtaan nousi vielä aimo annoksen: miten hänellä voi säilyä mielessä asiat ja yksityiskohdat harjoitusten välillä, ja miten hän osaa ilmaista ne niin yksinkertaisesti!

Vastaus taitaa olla sama kuin aiemmin: liikkeet syntyivät musiikista, ja ehkä Inkeri näki musiikin liikkeinä. Siksi lopputuloksesta tuli niin uskottavaa ja vaikuttavaa. Lopulta koreografia alkoi tukea myös musiikin rakenteen ja muodon oppimista. Opimme muistamaan, miten esimerkiksi tiet-

Aiolis-kuoro esittämässä Adiemusta. Kuva: Roswitha Poikonen, kuoron arkisto.

tyjen rytmien ja liikkeiden vuorottelu seurasi aina toisiaan tai miten jokin liike johti osasta toiseen. Itse koin teoksen vahvimmat tunne-elämykset *In caelum fero* -osan alkusoirossa, jossa kiireinen, kiihkeä kävely synnytti pelonsekaisen ahdistuksen. Alkoi oikeasti tuntua siltä, että hätääntyneenä etsii pakopaikkaa. Toisaalta *Amate adea* -osan kauniit, pitkät sävelkulut ja niihin liitetty hidaskäsien nosto ja lasku loivat tunteen, että elimme ja hengitimme musiikkia koko kehoillamme. Se oli kuin uimista ison aallon kuljettamana. Vaikka kuorolaulu on yhteistä tekemistä ja kokemista, liike luo vielä oman yhteytensä laulajien välille. Jos minä en hoida omaa osaani yhteisessä liikkeessä, koko instrumentin toiminta häiriintyy.

Muistamista ja mieleen painamista oli paljon, osalle kuorolaisista oli ihan uusi asia ilmaista itseään kehollisesti. Mutta Inkeri onnistui valamaan meihin uskoa ja luottamusta myös omiin kykyihimme: me kasvoimme kuorolaisina ja uskalsimme poistua mukavuusalueeltamme. Myös Keimon ja Inkerin työskentelyä leimasi molemminpuolinen kunnioitus ja vahva luottamus.

Kevät kaikkienensa oli työntäyteinen. Esitimme teoksen keväällä 2006 Lopen koulukeskuksessa, Vantaan Martinus-salissa, Tapiola-salissa sekä Kerava-salissa. Esityksiä oli yhteensä kuusi. Tietysti meidän piti järjestää myös yhteisiä harjoituksia Tapiolan koululaisten kanssa, bussikyntejä, välipaloja, erikoissoittimien kuljetuksia, partituurien vuokrausta. Kaiken touhun lomassa vielä mietimme, jääkö kuoron talous plussalle vai miinukselle kiertueen jälkeen.

Mutta jokaisessa esityksessä ajattelin – seisoessamme alkuvaloisia päät alaspäin kuunnellen ja odottaen ensimmäisiä ääniä orkesterista – kuinka onnellinen ja kiitollinen olen juuri tässä ja nyt. Inkeri oli katsoimassa esityksemme täydessä Tapiola-salissa, ja silloin me kyllä esiinnyimme juuri Inkerille!

Annemari Salmela kirjoitti *Helsingin Sanomissa* 21.4.2006, kuinka valot loivat tärkeän osan esityksemme tunnelmaan, mutta merkittävin lisä oli kuitenkin Inkerin suunnittelema koreografia. Hän kehui yksinkertaisen liikkeen voimaa silloin, kun moni tekee sen yhtä aikaa. Liikkeestä syntyntä kolmiulotteista vaikutelmaa kehuttiin myös muiden lehtien arvosteluissa. Mikko Kervinen nosti *Keski-Uusimaa* -lehdessä 1.5.2006 Inkerin laatiman, sulassa sovussa musiikin kanssa keinuvan koreografian esityksen kohokohdaksi. Hän kehui näyttämökuvaa itsessään poikkeuksellisen kauniiksi, naiskuorojen ympärille asettunutta nuorten laulajien ryhmää, joka liikkeissään sykki kehämäisesti kohti aikuisia kuorolaisia.

Kiertueen jälkeen Inkeri osallistui vielä Aiolis-kuoron karonkkaan, jossa juhlistimme onnistunutta kiertuettamme hyvän ruoan ja juoman merkeissä. Meillä on ollut tapana tehdä erilaisia parodioita konserttiohjelmistosta karonkkaan. Niinpä *In caelum fero* -osa nähtiin siivous-koreografiana: varta vasten tilaisuuteen ommellut sinisävyiset esiliinat päällämme ja moppitossut jaloissamme, kumihanskat, wc-harjat sekä pölyhuiskat kässissämme toteutimme tutuilla liikkeillä siivouksen musiikin tahtiin.

En tiedä kummalla oli hauskeempaa, Inkerillä joka naurovi vedet silmissä, vai meillä, jotka jännityksen purkauduttua heittäydyimme täysin vapautuneesti siivoamisen rytmiin. Koreografiamme sisälsi myös ajatuksen, että talven tiivis harjoittelu meni monelta meistä kotitöiden edelle, mutta nyt saatoimme syventyä laiminlyötyjen kotitöiden pariin, ja musiikin tahdissa tietenkin.

Inkerin olemus ja persoona säilyvät muistoissamme liittyen kiinteästi tähän *Adiemus*-projektiin. Se on kiistatta hienoimpia kuoroesityksiä, mitä olemme olleet tekemässä. Muistot yhteisestä työskentelystäämme ovat täynnä superlatiiveja. Kiitos Inkeri!

Pyhät tanssit

Marja-Leena Juntunen

Niin kutsutut pyhät tanssit liittyvät kuorotanssiperinteeseen siltä osin, että niissä molemmissa keskeistä on ryhmän yhteinen laulu ja liikunta. Kun kuorotanssit yleensä valmistetaan yleisön katsottaviksi, niin pyhä tanssi ei ole esittävä, vaan pääpaino on osallistujan kokemuksessa ja sisäisesti koetussa ”matkassa”. Pyhä tanssi on rukoilemista koko keholla. Yksinkertaisten askelten ja musiikin avulla keho ja mieli rauhoittuvat tähän hetkeen. Pyhiä tansseja voidaan tanssia jumalanpalvelusten yhteydessä, mutta asian ympärillä järjestetään myös mm. rukousviikonloppuja.

Pyhien tanssien toteuttamismuotoja Suomessa ovat mm. kirkkodraama, israelilaiset kansantanssit sekä kansanmessu eli tanssiva jumalanpalvelus. Inkeri ohjasi hengellistä tanssia seurakuntien tilaisuuksissa, mutta myös asiaan vihkiytyneillä kursseilla. Yksi niistä järjestettiin vuonna 2001 Kansan Raamattuseuran kurssikeskuksessa Vivamossa, ja osallistujia oli yli 30. *Länsi-Uusimaa* -lehti julkaisi kurssin tiimoilta artikkelin (26.10.2001) otsikolla ”Hengellisessä tanssissa etsitään uusia ulottuvuuksia”.

Inkeri opettamassa Pyhien tanssien kurssilla vuonna 2001. Kuva: Sirpa Lampinen.

Pyhän Laurin kirkon messussa tanssittiin 25.11.2001. Kuva: Sirpa Lampinen.

sia”. Sen mukaan Inkeri oli saanut oppinsa hengellisen tanssin ohjaukseen 1970-luvulla Ruotsissa, jossa hän osallistui usein alan kursseille.

Artikkelissa Inkeri kertoo:

Opiskelin Ruotsissa mm. juutalaisia ja afrikkalaisia tansseja, ja otan niistä aiheita mukaan Lohjalla pidettävään kurssiin. Mukana kurssilla on myös hieman historiaa sekä yhteyden ilmaisua.

Pyhän tanssin ensimmäisenä ajatuksena on virittää ihminen löytämään toinen toisensa rytmiikan avulla. Sen jälkeen rakennetaan valmiuksia tanssiin, joka liittyy pyhään maailmaan. Seuraavassa vaiheessa ruvetaan tekemään. Kaiken jälkeen on vuorossa messu.

Vivamon pyhien tanssien kurssille osallistunut, Lohjan seurakunnan kanttorina 1990–2005 toiminut Sirpa Lampinen muistelee toimintaa seuraavassa:

Sirpa Lampinen

Vuosituhanen taitteessa tulin tutustuneeksi Ruotsissa Härnosandissa Ruotsin kirkon Heliga Dans-toimintaan, joka on jo ollut pitkään organisoitua ja levinnyt seurakuntiin. Kun en itse tanssimisesta mitään tiennyt, mutta halusin tanssia meillekin, pyysin Inkeriltä apua: Kuinka voisimme tanssia Lohjan seurakunnassa omia pyhiä tanssejamme messun yhteydessä? Tietenkin Inkerillä oli taito ja tieto olla meitä tukemassa. Tanssiminen kirkossa oli hänestäkin innostavaa. Yhdessä loimme teologiaa, koreografiaa ja uutta liturgisten tanssin uraa. Ja hauskaa oli todella!

Löysin papereistani käsiohjelman messusta, jonka vietimme tanssien Lohjan Pyhän Laurin kirkossa. Messu vietettiin 25.11.2001 kaksikielisenä. Sitä edelsi Inkerin ohjaama tanssikurssi Vivamossa.

Siellä Inkeri opetti mm. israelilaisia tansseja, kuten *Erez sawat* ja *Zadik katamar*. Lisäksi ohjelmassa oli Saattotanssi *I pharadisi. Isä meidän* -rukouksen tanssimme käsiliikkein. Olimme valmistaneet myös liikunnallisen synnintunnustusrukouksen.

Inkeri aloitti kurssin suuressa piirissä. Hän johdatteli meidät tanssiin kuin salaa opettamalla ensin tanssien askelmuotoja. Pian olimme kaikki tanssissa täysillä mukana! ”Älkää katsoko jalkoihinne, siellä ne kulkevat ihan itseksensä”, saattoi Inkeri hihkaista ja hymyili valloittavasti. ”Katselkaa toisianne!” Siinä tanssimme aivan kuin enkelien kanssa.

Jälkeenpäin keskustelin Inkerin kanssa kahvikupposen ääressä. Totesimme, että se näkymätön maailman on tässä ihan vieressä. Tietysti enkelitkin tanssivat kanssamme!

Työ radiossa ja televisiossa

Marja-Leena Juntunen

Inkeri oli tuttu ääni ja kasvo myös radiossa ja televisiossa. Hän toimi Yleisradion kouluradiotoimittajana 1965–85 ja musiikkitoimittajana 1979–89. Kouluradion musiikkipedagogisia ohjelmia olivat mm. ohjelmasarjat *Musiikkikellari* ja *Musiikkiliikunta* sekä koulun musiikintunneille suunniteltu ohjelmasarja yhdessä Erkki Pohjolan kanssa. Radiotyöstä hänen muistetaan kuitenkin parhaiten *Posetiivi – koko perheen musiikkilaatikko* -ohjelman tekijänä.

Posetiivi

Posetiivia tehtiin vuosina 1975–88. Radion tietokannan mukaan ensimmäinen jakso esitettiin sunnuntaina 28.9.1975. *Posetiivi* oli Inkerin ideoitu ohjelma, jossa soitettiin, laulettiin ja keskusteltiin. Ohjelmassa vieraili tunnettuja taiteilijoita, musiikin opiskelijoita, lapsia ja heidän vanhempiaan. Vierailijat Inkeri poimi milloin omien oppilaidensa joukosta koulusta ja myöhemmin Sibelius-Akatemiasta, milloin tuntemiensa taiteilijoiden joukosta Sibelius-Akatemian kuppilasta. Ohjelmassa kuultiin muun muassa Esa-Pekka Salosen, Laura Mikkolan ja Karita Mattilan kokemuksia ja ajatuksia musiikista ja musiikin tekemisestä. Toisaalta ohjelma yhdisti eri sukupolvia ja avasi maisemia musiikin maailman eri ikäisten näkökulmasta.⁴

Inkeri kuvaa kokemustaan ohjelman tekemistä seuraavasti:

Työ antoi loistavaa ulottuvuutta ulospäin, tapasin niin valtavasti ihania ihmisiä. Kun me rupesimme tekemään Posetiivi-ohjelmia, ohjelma oli ensin sellainen kuunteluohjelma lapsille. Mukana oli aina taiteilija. Kun olin töissä Sibelius-Akatemiassa, oli hirvittävän helppo kutsua ohjelman tekoon taiteilijoita periaatteella ”tuutko huomenna klo 14 tekemään ohjelmaa, kestää kakskyt minuuttia...”. Vähän myöhemmin mukana oli taiteilijan lisäksi lapsi.

1970-luvun alkupuolella ohjelmaan osallistuivat usein Inkerin oppilaat Töölön yhteiskoulusta. Seuraavassa yksi oppilaista, elokuvatuottaja Risto ”Rimbo” Salomaa muistelee osallistumisestaan *Posetiivi*-ohjelman tekoon.

⁴ Sajalin 2011.

Risto Salomaa

Olin Inkerin oppilas Töölön Yhteiskoulussa 1970-luvulla ja tämä tapahtui 1972. Olin todennäköisesti, musikaalisesti minua lahjakkaampien, isosiskojeni ansios- ta sekä nokkahuiluryhmässä että laulukuo-rossa. Nokkahuilua soitin välttävästi, mutta laulukuo-rossa lähinnä availin suutani. En ollut järkälemäisen hyvä laulaja, mutta onnistuin peittämään sen hyvin.

Inkeri oli valinnut neljä tyttöä yhteen radio-ohjelmaansa ja kysyi kahta poikaa mukaan. Minä ja paras koulukaverini Turkka viittasimme innokkaina. Olihan neljän valitun tytön joukossa ihastuttavat Annika, Eeva, Ellu, ja Krisse. Sis-kojeni avulla saadun ansiottoman maineen perusteella Inkeri valitsi minut ja Turkan tyttöjen jatkeeksi.

Menimme Turkan kanssa sovitusti aikaisin aamulla Ylen silloisiin tiloihin Fabianinkadulle. Tytöt avasivat jo ääntään ja pelästyimme, että olimme myöhässä. Menimme harjoitteluhuoneeseen ja kysyimme, pitäisikö meidänkin osallistua äänenavaukseen. Ei tarvinnut, joten jäimme harhailemaan Ylen käytäville. Inkeri ja tytöt tulivat viimein ulos harjoitushuoneesta ja siirryimme yhdessä äänistudioon. Inkeri muistutti, että lähetys on suora ja menee suoraan eetteriin.

Lähetyksen alussa esitimme kaikki kuusi yhdessä laulun *Mok-*

kasiinit on jo vanhat. Inkeri säes- ti upeasti pianollaan ja lauloimme Turkan kanssa suurella antaumuk- sella. Huomasin kappaleen aikana, että Inkeri vilkuili minua ja Turk- kaa epäuskoisena. Laulun jälkeen Inkeri totesi, että seuraavien kap- paleiden aikana pojat voisivat vaan taputtaa rytmissä ja antaa tyttöjen laulaa keskenään. Lauluosuutem- me ei tainnut mennä ihan nappiin. Inkeri ei näyttänyt eikä kuulosta- nut vihaiselta tai pettyneeltä, aino- astaan totesi asian.

Pieleen menneen lauluosuuden jälkeen tein toisenkin mokan: Hyl- lytyksemme jälkeen Inkeri kevensi tilannetta ja kysyi: 'Risto, voisitko kertoa kuulijoille, mitä moksasiinit ovat?' Minulla ei ollut aavistus- takaan, mitä moksasiinit olivat. Sössötin pitkän mietinnän jälkeen etten tiennyt. Olin aivan nolona ja halusin paeta studiosta. Inkeri piti edelleen pökkansa ja siirsi saman kysymyksen naureskellen Anni- kalle, joka vastasi silmänräpäyk- sessä oikein.

Koulussa ei jälkeen päin puhut- tu ohjelmanteosta mitään, mutta radiokeikkoja ei sen koommin tip- punut. Vaikka nolasimme itsem- me Inkerin, radiokuuntelijoiden ja viehättävien luokkakavereitem- me edessä, kokemus oli kaikesta huolimatta miellyttävä. Jälkeen- päin ajatellen Inkeri kohteli minua ja Turkkaa lempeästi ja kauniisti. Toivottavasti hän oli jatkossa tar- kempi rekrytoinneissaan.

Inkerille tyypillisesti uusia ideoita, tällä kertaa ohjelman sisältöön liittyen, syntyi lisää:

Mutta sitten keksin, että otetaan mukaan lapsi ja äiti tai lapsi ja isä. Näin saatiin kolme ulottuvuutta: perhe, taiteilija ja minä. Muistan sellaisenkin ohjelman, jossa oli mukana Soila Sariola, äitinsä Eeva-Leena, Eeva-Leenan äiti Marjatta Pokela ja Marjatan äiti Sylvi Nikula, joten se oli neljän polven ohjelma.⁵

Posetiivi ei ollut varsinaisesti pedagoginen ohjelma. Ohjelmassa oli kuitenkin – Inkerille tyypillisesti – pedagoginen vivahde. Tämä ei kuitenkaan ollut ihan yleisradion mieleen.

Juuri silloin lastenohjelmien tekemisen alkuvaiheessa pomo tuli sanomaan minulle, että nämä eivät ole mitään opetustunteja. Kysyin häneltä, että häiritseekö se ja että en ollut tarkoittanut niitä opetustunneiksi mutta että ehkä se tapahtui minun tietämättäni. Hän sanoi, että kyllä siellä on pedagoginen henki. Sanoin, että olin pahoillani mutta etten osannut sitä ohjelmaa oikein muulla lailla tehdä.⁶

Inkeri tekemässä Musiikkikellari-ohjelmaa 1976. Kuva: Tarja Kankainen.

⁵ Sajalin 2011.

⁶ Sajalin 2012, 40.

Eeva-Leena Pokela

Inkerille syntyi idea saada neljä polvea muusikoita ohjelmaansa. Oma tyttäreni Soila oli tuolloin 3-vuotias ja isoäitini, ”Isovanha” Sylvi Nikula, laulajatar ja laulupedagogi Sibelius-Akatemiasta hänkin, oli vielä hyvissä voimissa. Äitini Marjatta oli heittäytynyt jo lopullisesti lastenmusiikin pariin Mörköopperoidensa kanssa ja minä olin nuori äiti, joka toisti suvun naisten perintöä omien lastensa kanssa: laulaen, loruillen ja leikkien! Kiitos Inkun, ohjelmasta tuli iki-

muistoinen elämys meille kaikille sekä myös kuuntelijoille – Inkulla oli erinomainen, kaunisointinen radioääni ja hänellä oli taito johdella haastateltaviaan ihmeellisesti. Siinä me olimme lumoutuneina kaikki Inkun lämpimässä huomas- sa. Myöhemmin perhejuhlissa Inkun tavatessaan lapseni lauloivat: ”Inkeri, Inkeri ei oo rinkeli... vaan se on meidän oma Inkku”, *Zulu, ei oo pulu* -sävelin! Myös tyttärestäni Soilasta tuli sittemmin musiikin ammattilainen, mistä tietenkään ei ollut mitään hajua hänen ollessa kolmen vuoden vanha.

Anne Lindeberg-Piironen

Laulavasta laatikosta muodostui myös eräänlainen kuvallinen ja äänellinen dokumentti Inkeristä ihmisenä ja pedagogina. Yhtenä tavoitteena *Laulavan laatikon* tekemisessä minulla oli saada tallennettua niin Inkerin olemusta ja hänen tapaansa kohdata ihminen, oliapa sitten kyseessä lapsi tai ai-

kuinen, kuin hänen tapaansa lähestyä musiikkia. 27 osan pituista sarjaa on esitetty ainakin kolmesti, ja voin vakuuttaa, että kuvauksissa lapset seurasivat Inkeriä ”kuin hait laivaa” ja nauttivat ohjelman tekemisestä. Oma tyttäreni Petra sai olla touhussa mukana, ja oli ihanaa huomata, kuinka kestävä ja toimiva ystävyys syntyi myös hänen ja Inkerin välille huolimatta 60 vuoden ikäerosta.

Laulava laatikko -televisio-ohjelma

Inkeri teki töitä vaihtelevasti myös televisiossa. Hän teki mm. *Koulu-tv:n* ohjelmia 1970-luvulla, ja vuonna 1985 Musiikkitoimitus tuotti tv-ohjelman *Iloa Inkerin kanssa*. Viimeisen lapsille suunnatun ja lasten kanssa toteutetun ohjelman *Laulava laatikko* (2002) Inkeri teki Tv 2:lle yhteis-

työssä varhaisiän musiikinopettaja Anne Lindeberg-Piironen ja kirjailija Eppu Nuotion kanssa. Nuotiolle *Laulava laatikko* oli alku pitkäaikaiselle yhteistyölle ja ystävyydelle.

Eppu Nuotio

Ensimmäisenä yhteistyönä teimme *Laulavan laatikon* Pikku Kakoseen. Yhteinen tuttavamme Anne Lindeberg-Piironen oli tutustuttanut meidät Inkerin kanssa puoli vuotta aikaisemmin, ja niin me kolme, yhdessä kirkkonumme-laislasten kanssa, aloimme tehdä tv-sarjaa. *Laulavassa laatikossa*

teimme lauluja laatikosta löytyvistä tavaroista. Minä tein lasten kanssa laulujen sanat ja Anne ja Inkeri vuorottelivat sävelten esiin houkuttelussa. Jokainen jakso päättyi työskentelyn tuloksena syntyneeseen, upouuteen lauluun.

Laatikosta alkoi matkani Inkerin kanssa. Päämme löivät tulta joka kerran tavatessamme, ja koska Inkeriä nopeampaa innostujaa saa hakea, pian me jo keikkailimmekin

Eppu Nuotio
ja Inkeri. Kuva:
Konserttikeskus ry.

ympäri maata. Alusta lähtien oli selvää, että laululeikkiperinteen ylläpitämisen lisäksi tekisimme jokaisella keikalla lisää uusia lauluja yhdessä lasten kanssa.

Ja niin me teimme, niin *Jyväskylän Kesässä* kuin Hiittisten *Sanataideleirillä*, niin suurten kaupunkien kuin pienten kuntien päiväkodeissa ja kouluissa. Metodi oli aina sama: ensin teimme sanat, sitten sävelmän, ja lopuksi lauloimme ja leikimme uuden laulun niin monta kertaa yhdessä, että kaikki sen varmasti osasivat. Sekä sanoitukset että sävelmät syntyivät *Laulavasta laatikosta* tutulla menetelmällä: lapsilta kyselemällä ja kaikkia heiltä tulleita, pienen pieniäkin ideanpoikasia käyttämällä.

Inkerin laaja musiikillinen osaaminen, suoranaisten suvereenius ja vahva, tavattoman innostava pedagoginen ote pääsivät esille näissä laulunkutomistuuokioissa. Ennen kuin Inkeri alkoi etsiä lasten kanssa melodiaa, he tuumailivat, millainen laulu se olisi: iloinen, surullinen, reipas, vetelä, salaperäinen, kiireellinen. Inkeri esitteli pianonsa kanssa vaihtoehtoja ja niin lapset saivat maistella rumbat, sambat,

tangot, jenkat, humpat, marssit ja muut. Inkeri tutustutti kuulijansa duuridelfiniin ja mollimatoon ja alkoi tuosta vaan läiskis ja läpsis taputtaa heidän kanssaan erilaisia rytmejä, soutaa kalevalaiseen malliin ja tanssia niin valssia kuin polkkaakin. Ja laulut, joita Inkeri ja lapset tekivät, ne olivat haikeita ja hilpeitä, uneliaita ja virkeitä, niissä kuului melan kolina ja tuntureiden tuuli, niissä hyppelivät kultakalat ja värisivät kukkien terälehdet. Niissä örkit nousivat maan alta ja ritarit ratsastivat halki tammimetsien. Ja jokaisessa laulussa oli aina mahtava alkusoittokin; sellainen, jonka aikana lapset saivat odottaa laulun alkua ja täristä innostuksesta. Ja jokaisen keikan jälkeen Inkeri kirjoitti vasta syntyneen laulun nuoteiksi.

Konserttikeskuksen ohjelmistoon Inkku ja minä pääsimme paria vuotta myöhemmin. Esiinnyimme maan joka kolkassa seitsemän vuotta (2003–10). Kaksi ensimmäistä vuotta *laatikon* kanssa, mutta varsinaiselle syvämeren sukellukselle pääsin Inkerin johdattamana vasta lapset ja vanhuksat yhdistäneen *Ystäväni, tuttavani* -hankkeen myötä.

Inkeri sosiaalimuusikkona

Marja-Leena Juntunen

Jäätyään eläkkeelle Sibelius-Akatemiasta Inkeri kutsui itseään ylpeänä sosiaalimuusikoksi. Tällä termillä hän viittasi etenkin siihen työhönsä, jota hän teki aikuisryhmien kanssa eri yhteisöissä ja toisaalta ikäihmisten kanssa esimerkiksi palvelutaloissa ja kuntoutuskeskuksissa. Tosin vierailut päiväkodeissa ja kouluissa kuuluivat myös sosiaalimuusikon toimenkuvaan. Tuo työ piti sisällään soittamista, yhteislaulua, osallistujien liikuttamista (monimerkityksellisesti), tarinoiden kerrontaa, yhdessäoloa ja kohtaamista. Vaikka omat musisointitaidot ovat tärkeitä sosiaalimuusikon työssä, on pedagoginen asennoituminen tilanteessa kuitenkin ensisijaista. Hyvän sosiaalimuusikon, kuten opettajan, tuleekin Inkerin mielestä olla avoin, hyväksyvä ja kannustava. *Voimistelu*-lehden haastattelussa hän toteaa:

Opettajan on hallittava sekä asiansa että sosiaaliset taidot. Show on kuitenkin vedettävä niin, ettei itse ole keskiössä, vaan yleisö kokee itsensä tärkeäksi. Toisia ihmisiä on yksinkertaisesti rakastettava. Jotta voisi heittäytyä täysin toisten ihmisten hyväksi, on kuitenkin ensin oltava sinut itsensä kanssa – siis rakastettava myös itseään muiden joukossa.¹

Sosiaalimuusikon tehtävässä vaaditaan erityisiä ominaisuuksia ja vaikutuspiiri saattaa ulottua hyvin laajalle. Monet ovat kommentoineet, että Inkerin kanssa kulkiessa oli ällistyttävää havaita, miten laajasti hänellä oli ystäviä kaikkialla. Erityisesti vanhainkodeissa, kouluissa ja päiväkodeissa vieraillessa tuli lähes aina joku hymyinen ihminen Inkeriä tervehtimään ja halaamaan, joku jota hän jossain vaiheessa oli opettanut tai ohjannut.

¹ Vahtila 2012, 43.

Inkeri, sosiaalimuusikko. Kuva: Eva Forssén.

Inkeri Seurasaaren joulupolun joulumuorina 1997. Kuva: Soili Perkiö.

Näin Inkeri kommentoi itse sosiaalimuusikkouttaan:

Joku kysyi minulta silloin kun jäin eläkkeelle, että mikäs sinä nyt sitten oot kun et oo mikään lehtori. Siinä silmänräpäyksessä keksin tämän asian, että en minä olekaan lehtori, enkä haluakaan olla, vaan olen sosiaalimuusikko! Kerron vielä, miten siihen on suhtauduttu: suurin osa ihmisistä on suhtautunut niin, että sehän on hyvä keksintö. Mutta sitten on niitä, joiden mielestä se on halventava nimike. Olen pohtinut, että mistähän se johtuu. Ja vastaus on, että sosiaalilautakunnasta, sossusta ja sosiaalitantasta. Minun mielestäni se on ihan toinen asia kuin tämä sosiaalimuusikko. Meidän tulee ajatella kokonaisuutta. Ajattelen näin, että sosiaalimuusikko on se, joka laulaa, laulattaa ja soittaa, soitattaa ja tanssii ja tanssittaa menipä sitten mihin tahansa porukkaan, lapset, vanhemmat, kaikki siltä väliltä, vammaiset ja terveet, sokeat ja kuurot. Olisiko se siinäkin sitä pedagogista taiteilijuus-ajattelua?²

Ikäihmiset ja veteraanit

Inkerin jäätyä eläkkeelle Sibelius-Akatemian lehtoraatista keskeiseksi kohderyhmäksi hänen sosiaalimuusikkoudessaan muodostui ikäihmiset ja veteraanit. Ikäihmisten mahdollisuudet osallistua musiikkitoimintaan, jopa musiikinopetukseen, on saanut ansaittua huomiota viime aikoina käydyissä, sekä hyvinvointia että koulutusta koskevissa, keskusteluissa eikä vähiten sen vuoksi, että musiikkiharrastuksen on todettu ylläpitävän ja edistävän fyysistä toimintakykyä ja virkeätä mieltä³. Musiikki ja etenkin musiikkiliikunta voi toimia monin eri tavoin ryhmän yhteisöllisyyden rakentajana, muistojen herättäjänä, tunteiden tulkkina ja mielialan kohottajana. Inkeri kommentoi musiikin mahdollisuuksia seuraavasti:

Jo ihan yksinkertaisten rytmien avulla voi saada ihmiset rentoutumaan, innostumaan ja hyvälle tuulelle. Vanhukset voi esimerkiksi innostaa taputtamaan lasten esitysten tahtiin. Sanaleikkien avulla taas voi auttaa ryhmiä sanoittamaan oman laulun melodiana. Jokaisesta ihmisestä voi löytää improvisaatiotaipumuksen ja sen mukana oppimisen ilon.⁴

Inkeri kehitti ikäihmisten kanssa musisointia kehollisempaan suuntaan. Hänellä oli paljon kokemuksia heidän parissaan toimimisesta. Inkeri oli havainnut liikkeen mahdollisuudet musiikin rytmin toteutuksessa ja ko-

² Sajalin 2012, 40.

³ Siirola 2007.

⁴ Vahtila 2012, 43.

kemisessä sekä musiikin suuren vaikutuksen mielen virkistämisessä. Hän uskoikin vahvasti musiikkiliikunnan mahdollisuuksiin myös ikäihmisten parissa:

Ihmisellä ei ole aina musiikillisia avuja. Voi olla vaikka niin, että ihminen ei ole syttynyt musiikille tai että on joku kompleksi, esimerkiksi varttuneella ihmisellä siitä, että hän ei osaa laulaa tai soittaa. Mutta liikkuen hän pystyy osallistumaan musiikkiin. Liikunnan kautta tekeminen on ollut minusta mahtava asia, juuri sellaista, mikä on ollut myös koko musiikkikasvatuksen uudistusta. Kun niin monet upeat polvet ovat käyneet hyppysteni läpi, niin tuntuu, että musiikkiliikunta on aina päässyt ihmisten sisimpään.⁵

Ikäihmisiä tavatessaan Inkeri lauloi ja laulatti, jutusteli, tarinoi, soitti ja aktivoi liikkumaan. Inkeri korosti, miten tärkeää oli, että vanhempien ihmisten kanssa laulettiin lauluja, jotka olivat heille tuttuja, jolloin muistot, tarinat ja tunteet heräävät eloon. Inkeri ei tehnyt vierailujaan vain yksin, vaan hän teki yhteistyötä myös kollegojensa kanssa, joista useat olivat hänen entisiä oppilaitaan ja jotka ovat jatkaneet työtä Inkerin poismenon jälkeen. Seuraavassa Hannele Huhtinen ja Ellen Urho muistelevat Inkerin työtä ikä-ihmisten parissa.⁶

Hannele Huhtinen

Yli kymmenen vuoden ajan kävimme Inkerin kanssa Lauttasaaren kartanossa sijainneessa vanhainkodissa kaksi kertaa vuodessa esiintymässä ja laulattamassa yhteislauluja yhteistyössä SPR:n vapaaehtoisten kanssa, jotka järjestivät tilaisuuden kahvituksen. Lisäksi kävimme satunnaisesti muissa vastaavanlaisissa tilaisuuksissa. Teimme yhteistyötä myös Vantaalla, koska Inkeri asui niin sopivasti työpaikkani lähellä.

Inkeri oli mm. pitämässä musiikkiliikuntatyöpajaa Vantaankosken koulun kuoroleirillä lukuvuonna 2004–05 ja kävi myöhempinä vuosina seuraamassa Laajavuoren koulun musiikkiluokkien konserttiharjoituksia. Vanhainkodissa kävimme joulun alla laulattamassa joululauluja ja keväällä keväisiä lauluja, vanhojen klassikoiden lisäksi aina muutamia uudempia ja etenkin kaikkien paikalla olleiden toivelauluja. Välillä lauloin muutama yksinlaulun, jouluna mm. Sylvian joululaulun, keväällä Oskar Merikannon yksinlauluja ja kan-

⁵ Sajalin 2012, 61.

⁶ Urhon teksti on koostettu ja muokattu Ellenin puheesta Inkerin muistelutilaisuudessa 26.4.12 Sibelius-Akatemiassa.

sanlauluja. Alussa ja kahvituksen aikana Inkeri soitti sulosäveliä, keväällä mm. aina Kesäillan valsin.

Inkeri juonsi tilaisuudet hurmaavasti kertoillen lauluista, säveltäjistä ja kaikesta maan ja taivaan välillä. Talon asukkaiden silmät tuikkivat ja vanhat tutut laulunsanat löytyivät muistin sokupoista. Leikimme käsi kädessä Tonttujen jouluyötä, ja tunnelma oli niin ihana, että itsellenikin joulun aika alkoi aina kunnolla vasta siitä, kun olin laulaen ja tanssien tavannut kaikki kartanon vanhat ja uudet tuttuni. Vaikka Lauttasaaren kartanossa ei enää toimi vanhainkotiä, tästä muodostui itselleni niin tärkeä tapahtuma, että jatkan edelleen SPR:n kanssa samaa yhteistyötä muissa vanhainkodeissa Lauttasaarella. Tiedän, että Inke-

rillä oli vastaavanlaisia ”rakkaita velvollisuuksia” ympäri Suomea useimpina vuoden päivinä, joten meitä tämän Inkerin sanoin rakkauden työn jatkajia on arvatenkin paljon.

Esiintymisestä opin Inkeriltä rohkeutta olla oma itseni ja sen, että yleisölle ei saa koskaan kääntää kokonaan selkäänsä. Inkerissä oli parasta ilo, äly, musiikki ja ennen kaikkea lämmin hulvaton huumori. Kerran mietimme, ketä pyytäisimme laulamaan jollekin keikalle duettoä kanssani. Inkeri tokaisi: ”Pyydetään sitä Vesaa, kun se on niin hyvännäköinen.” Inkerillä oli käsittämätön muisti täynnä tositarinoita musiikkimaailmasta koko elämänsä varrelta. Inkeri kertoi usein myös, mitä oli lasten kanssa jutellut ja mitä heiltä oppinut.

Ellen Urho

Miten paljon Inkeri tekikään työtä ikäihmisten kanssa. Hän piti erilaisia iltoja ja kävi sairaaloissa katsomassa ihmisiä – hän oli niin hyväsydäminen. En vain ymmärrä, mistä hän löysi sen kaiken ajan juuri tähän työhön vanhempien ihmisten hyväksi. Siihen kuuluivat sotaveteraanit suurena joukkona. Hän kävi heidän tilaisuuksissaan ja piti musiikki-iltoja heille. Kun minä 1990-luvulla olin jo vapaa

työvelvollisuuksista, pääsin usein Inkerin mukaan katsomaan, mitä tapahtui esimerkiksi sotaveteraanien tapahtumissa, joita oli lukuisia. Muutamasta veteraanitapahtumasta haluaisin kertoa erityisesti.

Muutama vuosi sitten olin Naantalin kylpylässä sotaveteraaneille suunnatussa kuntoutuksessa, mutta siellä ei ollut mitään iltaohjelmaa. Mutta totta kai Inkeri vieraillessaan järjesti ohjelmaa: laulettiin sota-ajan lauluja ja muita lauluja. Inkeri totesi, että yhden laulun nykyajan lapsetkin osaavat

ja se on *Vive la compagnie*. Seuraavana aamuna, kun Inkeri oli lähdössä kotiin, parkkipaikalla joku mies nousi autosta, nosti kädet ylös ja huudahti: ”Vive la compagnie!” Lauku oli mennyt perille.

Toinen muisto on parin vuoden takaa Haikon Kartanosta, jossa olin kuntoutuksessa ja jonne Inkeri tuli minua katsomaan. Lähes kaikki siellä olleet veteraanit olivat Kanadasta tai Amerikasta, sellaisia, jotka olivat olleet Suomen talvisodassa. Oli ihmeellistä, miten paljon suomalaisia lauluja he osasivat, kansanlauluja, jopa sellaisia kuin Sam Sihvon *Jääkärimorsian*-laulunäytelmän lauluja, joita sota-aikaan laulettiin. Ja minä ihmettelin, missä Inkeri oli nämäkin laulut oppinut, vaikka hän oli ollut tuohon aikaan vasta pikkutyttö. Jälkeenpäin Inkeri kertoi, että hän oli saanut jälkeenpäin paljon kiitoskirjeitä ja -kortteja. Minä uskon, että se oli erittäin hyvä ja ihana asia, että nämä kaukaiset veteraanit saivat kokea näitä musiikki-iltoja, joita Inkeri siellä Haikossa piti.

Sitten vielä yksi tarina. Eräässä suuressa palvelutalossa Espoossa järjestettiin tilaisuus, jonne Inkeri oli pyydetty järjestämään ohjelmaa. Minä menin Inkerin mukaan. Siellä sitten Inkeri tarinoi ja soitti. Siellä oli paljon pyörätuolipolaita, ja yksi heistä sanoi yhden haikeman laulun jälkeen: ”Inkeri, tule halaamaan minua!” Meni sitten vähän aikaa ja tilaisuuden lopussa

takarivistä kuului möreä ääni: ”Mä rakastan sua, Inkeri!” Siihen me voisimme kaikki yhtyä!

Sitten menin veteraanikuntoutukseen Wilhelmiinaan, kysymys oli siis vuoden 2012 tammikuusta. Inkeri tuli sinnekin tapaamaan minua, niin kuin hänellä oli tapana – meillä oli siis paljon yhteistä ja me myös matkustimme kesäisin yhdessä, esimerkiksi musiikkitapahtumiin ja sen sellaisiin. Mutta tämä oli siis viimeinen tapahtuma, jossa Inkeri oli mukana. Siellä harjoitteli Marjukka Riihimäen perustama ja johtama ikäihmisten kuoro, ja Inkeri sattui tulemaan juuri kun oli tämä kuoroharjoitus. Tietysti menimme sinne tapaamaan Marjukkaa ja kuuntelemaan. Sen jälkeen Inkeri meni kiittelemään ja sanoi, miten hyvä oli, että lauluharrastus jatkui myöhemmälläkin iällä. Ja Inkeri, kun hän on niin impulsiivinen ihminen, niin yhtäkkiä hän sanoi minulle, että nyt me laulamme tälle kuorolle yhden laulun. Ja me lauloimme Martti Nisosen säveltämän ja sanoittaman *Kevätlaulun* (operetista *Meidän on nuoruus*). Sen alkusanat ovat: ”Vain kerran nuoruus ihmisen on”. Esityksen alussa Inkeri esitteli meidät sanomalla: ”Tämä ei ole mikään tavallinen musiikkiesitys, tämä on show.” Ja sitä se todellakin oli. Inkeri oli keksinyt tälle duolle nimenkin, se oli ”173 – tehkää perässä”. Se oli nimittäin meidän yhteenlaskettu ikämme tuona ajankohtana.

Duo 173 – tehkää perässä! Ellen ja Inkeri vuonna 2011. Kuva: Kari Vase.

Inkeri vieraili mm. palvelutaloissa ja sotaveteraanien tapahtumissa ja tilaisuuksissa myös muiden taiteilijoiden kanssa. Yksi Inkerin pitkäaikaisista taiteilijakollegoista oli Annikki Tähti, jonka säestäjänä Inkeri toimi aktiivisesti monia vuosia. Seuraavassa Annikki Tähden 75-vuotispäivän tiimoilta kirjoitetussa jutussa *Sammumaton Tähti lämmittää* toimittaja Riitta Heiskanen (Helsingin Sanomat 5.12.2004) kuvaa Annikin ja Inkerin konserttia Espoonlahdessa, Merikartanon palvelutalossa:

”...Annikki Tähti ja pianisti Inkeri Simola-Isaksson ovat aloittamassa konserttia... Tähti on pukeutunut mustiin pitkiin housuihin. Hän on suoraryhtinen ja hoikka. Iäkästä yleisöä valuu hartaana saliin. Monella on rollaattori. Joitakin tuodaan pyörätuolissa. Kaikki haluavat puristaa Tähten kättä ja vaihtaa muutaman sanan... Merikartanonkin asukkailla on ollut häneen koko aikuisuuden kestänyt tunneside. Se alkoi Monrepos’n puistosta 50-luvun puolivälissä eikä ole laannut vielääkään.

Konsertti alkaa Malmsténin laululla *Ilta skanssilla*. Sitä oli Tähten pappavainaa laulellut silloin, kun ihmisillä oli vain radio ja *Lauantain toivotut levyt*. Merikartanon kuulijat hyrättävät ilosta, kun tulee *Kuningaskobra*.

”Ötökkä luikertelee joka keikalle mukaan”, Tähti kuuluttaa...

’Aikamoinen juhlapäivä meille’, joku tuumailee.”

Yksi Inkerin projekteista oli vanhuksille ja lapsille yhdessä suunnattu Konserttikeskuksen *Ystäväni, tuttavani* -hanke, jota toteutettiin vuosina 2005–10. Hankkeen toteutus pohjautui Inkerin ja Eppu Nuotio jo muutamaa vuotta aikaisemmin alkaneelle yhteistyölle ensin Pikkukakkosen *Laulava laatikko* -ohjelman ja sen jälkeen yhteisen keikkailun merkeissä. Kirjalija, näyttelijä Eppu Nuotio muistelee konsertteja ja yhteistyötään Inkerin kanssa seuraavassa.

Ikäihmiset ja lapset yhdessä. Tässähän täytyy nyt aivan välttämättä ottaa Porilaisten marssi

Eppu Nuotio

Konserttikeskuksen *Ystäväni, tuttavani* -hankkeen (2005–10) tarkoituksena oli paitsi laulaa ja leikkiä yhdessä, pitää yllä vanhaa leikkilauluperinnettä ja luoda uutta, myös rakentaa siltää sukupolvien väliin, estää vanhusten syrjäytymistä ja olla luomassa elävää yhteyttä vanhoihin ihmisiin myös niille lapsille, joiden omat isovanhemmat olivat kaukana tai jo edesmenneitä.

Koulujen liikuntasalien sijaan menimme nyt yhä useammin palvelutaloihin ja vanhainkoteihin. Usein vanhuksset olivat jo odottamassa meitä ja lapsia. Lapset tulivat jostakin tai joistakin alueen päiväkodeista. Olimme aina ajoissa, mutta siitä huolimatta vanhuksset olivat melkein aina jo odottamassa. Esittäytymisten jälkeen Inkeri ei koskaan aikaillut vaan alkoi aina lämmitellä pianoa. Hän juonsi nämä spontaanit konserttinsa huikkailemal-

la väliin: ”Hieman Sibeliusta täytyy ihmisen saada säännöllisin väliajoin, eikö totta? Oi kuulkaa, nyt Chopinkin haluaa tulla tervehtimään teitä!”

Lasten saapuminen oli joka kerta suuri asia. Inkeri teki siitäkin juhlan, hän soitti fanfaarin ja lauloi inkkumaiseen tapaansa: ”Nyt saapuvat he, nyt saapuvat kunniavieraat!” Inkerille jokainen lapsi oli todellinen kunniavieras, merkkihenkilö, ja hän myös teki sen aina selväksi. Lapsen kunnioitus oli keskeinen osa Inkerin opettajuutta ja esiintyjyyttä. ”*Lapsen synonyymeja ovat mahdollisuus ja tulevaisuus*”, Inkeri sanoi. Hän halusi istuttaa kohtaamiinsa lapsiin olemisen iloa, laulamisen, leikkimisen ja tanssimisen halua, uskallusta ilmaista itseään ja avoimuutta kohdata toinen ja toiset. Inkeri opetti koko olemuksellaan, hän ei saarnannut eikä paasannut, mutta hän sai vastahakoisimmatkin ihmiset mukaan hurmaavalla, täyteläisellä innostuksellaan, pirskahtelevalla ilollaan ja herkkävaistoisella läsnäolollaan. Inkerin opettajuuden luja ydin oli rakkaus musiikkiin ja rakkaus ihmisiin.

Jo *Ystäväni, tuttavani* -kokonaisuuden suunnitteluvaiheessa Inkeri nosti esiin kosketuksen tärkeyden. Hän oli esiintynyt niin paljon vanhukseille, että tiesi varsin tarkkaan vanhainkodeissa ja palvelutaloissa pesivän kosketusvajeen suuruuden. Inkeri halusi, että kynnys koskettamiseen poistetaan heti kun lapset saapuvat. Niinpä hän ehdotti, että aloittaisimme jokaisen *Ystäväni, tuttavani* -tilaisuuden tervehdysmarssilla. Jokainen lapsi tervehtisi jokaista vanhusta, tuolissa käppyrässä istuvaa, vuoteessa makaavaa, melkein nukkuvaa, itseksään puhuvaa. Se oli sitä Inkerin viisautta. Marssi mursi jään, sen jälkeen ujoimmallekaan lapselle ei ollut enää niin vaikeaa tarttua äsken vielä tuntemattoman mummon tai vaarin käsiin kun laululeikit alkoivat.

Pidimme yhdessä Konserttikeskuksen siipien suojassa viisikymmentähdeksän konserttia. Paikalla oli aina vähintään neljä sukupolvea, muutamana kerran viisikin.

Ystäväni, tuttavani -tapahtumien runko pysyi aina samana: marssi, vanhat laululeikit, muutama uudempi laululeikki, yhteisen laulun teko, soittolahja Inkeriltä, jonka aikana oli joko pieni tanssihetki tai tarpeen niin vaatiessa lattialla pötköttelytuokio. Ja aina lopuksi riemukkaat hyvästelyjuhlallisuudet. Koska aloitimme aina marssilla, marssiin myös lopetimme. Vanhukset jäivät vilkuttamaan heidät halanneille lapsille.

Inkeri olisi voinut olla äitini ja minä olisin voinut olla hänen tyttärensä. Sen sijaan olimme ystäviä ja työtovereita. Inkerin kanssa olin jatkuvassa opissa, opettaminen oli hänellä verissä, ja tuskin mikään olisi ol-

lut intensiivikurssille parempi paikka kuin Inkerin auto, minun autoni tai Konserttikeskuksen hommaama vuokra-auto. Pitkillä ajomatkoilla Inkeri oli aina vauhdissa. Hän tiesi musiikillisen osaamiseni vajaavaisuuden ja siksi täytti auliisti avaruuteni mustia aukkoja. Se oli sitä Inkeriä. Hän jakoi pihtailematta tietämystään ja valoi uskoa jokaiseen kohtaamaansa ihmiseen. Joka puolelta Suomea löytyy Inkerin oppilaita ja miten monesta suusta kuulinkaan saman, kaikki laulamiseen liittyvät, jostain kouluajoista kiinni juuttuneet, häpeän ja pelon tunteet saivat Inkeriltä kyytiä: ”Inkerin kanssa opin laulamaan ilman palaa kurkussa.” Inkeri laajensi opettaessaan musikaalisuuden määritelmää, hän osoitti arvostustaan jokaiselle, jolla oli halu oppia, yrittää, tehdä. Inkeri opetti aina ja kaikkialla. Hän halusi opettaa kaikenlaisille yleisöille kuuntelemisen taitoa eikä hän koskaan lakannut raottamasta ovea klassisen musiikin suuntaan. Inkerin väliaikamusiikki ei ollut sitä kaikkialta tuttua hissimusiikkia vaan iloisten ja nopeasti tarttuvien lastenlaulujen jälkeen Inkeri tarjosi niin lapsille kuin vanhuksillekin aina jotakin muuta. Luultavasti niin monessa ensimmäinen Inkku on ensimmäinen tässäkin: En tiedä ketään muuta, joka on esittänyt päiväkotilapsille Sibeliuksen puusarjan *Cinq morceaux*, op. 75:n arvuutellen samalla, mistäköhän puusta missäkin teoksessa on kyse.

Eräällä *Ystäväni, tuttavani* -keikalla Pohjanmaalla vanhukset olivat erityisen huonokuntoisia ja lapset arastelivat tavallista enemmän. Laulu-leikitkään eivät sillä kertaa vapauttaneet tunnelmaa, mutta sitten Inkeri keksi laittaa lapset metsäneläimiksi keskilattialle ja alkoi soittaa Chopinin *Minuuttivalssia*, op. 64, no 1, ja lähetti eläimet tutkimaan metsää ja sen asukkeja. Kun puput ja ketut ja sudet ja mäyrät olivat todenneet vanhukset vaarattomiksi, sujui yhteinen laulutekokin. Se kaikkein huonokuntoisin mummo toivoi laulua lehmästä ja sellainen myös syntyi, haikea ja lempeä pieni valssi:

*Mansikki nukkuu riippukeinussa,
kahden koivun välissä ja näkee lehmän unta.
Näkee unta pellostä, suuresta apilapellostä.*

Ja me lauloimme kaikki yhdessä ja vedenpinta nousi korkealle, monella silmiin saakka.

”Tässähän täytyy nyt aivan välttämättä ottaa Porilaisten marssi”, sanoi Inkeri.

Neljä sukupolvea

Soili Perkiö

Järvenpää Seuratalo 11.4.2008

Sibelius-Akatemian ja Oulun yliopiston musiikkikasvatuksen opiskelijat olivat yhdessä Inkerin oppilaina periodilla Sibelius-Akatemian kursikeskuksessa Järvenpään Kallio-Kuninkalassa keväällä 2008. Periodiin liittyi myös Inkerin demonstraatiotapahtuma ”Musiikkiliikuntaa seniorille ja lapsille”, paikkana oli Järvenpään Seuratalo. Eläkeläisten ryhmä oli senioritanssin harrastajia ja lapset läheisestä päiväkodista. Tapahtuma videoitiin ja seuraavassa on videosta kirjoitettu tapahtuman kuvaus.

1. Tervehtiminen

Ystävät, kyllä täällä ääni ainakin kuuluu, eikö vaan?

Ihana olla täällä.

Meitä on täällä neljä sukupolvea.

Vanhin sukupolvi on täällä (koskettaa omaa ”helmaa”),

seuraava on tuolla (opiskelijat),

seuraava on tuolla (päiväkotilapset),

ja seuraava tuolla, hän on eilen täyttänyt neljä kuukautta. (Marja-Leena Juntusen Erika-tyttö)

- Taputukset.

Meitä on tässä ihastuttava joukko. Nyt pyytäisin lapsia tänne – tulkaa tänne jonoon. Ja seuraava sukupolvi eli opiskelijat tähän jonoon seuraavaksi. Nyt sanotte kaikille kädestä huomenta. Soitan teille Sibeliuksen poloneesimusiikkia. Voisiko olla parempaa musiikkia tähän tilanteeseen?

Seniorit istuvat ja lapset ja opiskelijat käyvät tervehtimässä.

Lapset istuvat ja opiskelijat käyvät tervehtimässä.

No nyt on kätelty – minä kättelin teitä kaikkia tällä pianomusiikilla.

2. Aamulla herätys

Lapset, tunnetteko laulun ”Aamulla herätys”?

JOO!

Haa – arvasin! Nyt taputus sykkii kaikkien käsissä – – –

Inkerin pianokomppi alkaa.

Mahtavaa, kaikkien kädet ovat kunnossa!

Onkohan kaikkien polvet kunnossa?

Ei voi olla totta! Kyllä!

Oliskohan meidän pää kunnossa?

Nyt vielä yksi asia: kaikki seisomaan ja hyppely.

KIITOS!

Inkeri alkaa laulaa:

”Aamulla herätys, sängystä pois,

aamusta päivä alkaa.

Hei, hei sängystä pois,

aamusta päivä alkaa.”

Koko ryhmä laulaa ja taputtaa, B-osassa keinutellaan käsiä puolelta toiselle.

Meillähän on mahtava kuoro – kuoro – kuoro!

Hei – aamulla herätys ja laulamaan – – aamusta laulu alkaa!

Aamulla herätys ja jumppaamaan – – aamusta jumppa alkaa!

Mitä vielä voisi tehdä? Inkeri kysyy lapsilta lisää ideoita.

Pyöräillään! Siivoamaan! Lapset keksivät eri asioita.

3. Opiskelijoiden esitys ”Tuuli hiljaa henkäilee”

Inkeri esittelee opiskelijat:

Täällä on tulevia musiikin maistereita, tulevia musiikin opettajia.

Aamulla herätys, laulamaan! Opiskelijat ovat valmistaneet teille lauluesityksen.

Opiskelijat laulavat ”Tuuli hiljaa henkäilee”, muu ryhmä kuuntelee.

WAAU! Nyt se on! Kevät. Oikein erityisen ihana kevät.

4. Piiri pieni pyörii

Nyt minulla on ilo esitellä teille senioriryhmä: teillä on täällä senioritanssiharjoitukset aina tähän aikaan.

Nyt voitaisiin tehdä sellainen leikki, jota olen leikkinyt lapsena. Siitä on nyt melkein 78 vuotta. Se on tämä ...

Soittaa pianolla ”Piiri pieni pyörii”.

Tulkaa piiriin – lapset ja seniorit sisäpiiriin, opiskelijat ulkopiiriin.

Piiri pieni pyörii,

lapset siinä hyörii.

Sormet sanoo so so so,
kengän kannat ko ko ko.
– – vakavina seisovat, vallan niin kuin vanhemmat.

Ovatko vanhemmat vakavia? Katsokaa nyt meitä! EI!

*Mennään vielä uudestaan. Tehdään hieno koreografia.
Sisäpiiri kulkee myötöpäivään, ulkopiiri vastapäivään.
Onnea matkaan!*

Lauletaan koko laulu uudestaan.

Milloin lähdetään keikalle? Hienosti, ihan mahtavasti!

5. Rouva Hulda huoleton

Ryhmä asetetaan kolmeen sisäkkäiseen piiriin, lapset ja Inkeri sisäpiiriin.

Leikitään laulu ”Rouva Hulda huoleton”:

Rouva Hulda huoleton
neljän lapsen äiti on
vanhin heist´on verraton
vaimo merimiehen.

Tralla lalla ...

A-osassa piirit liikkuvat eri suuntiin.

B-osassa tralla lalla lalla laa – taputus ja pienet hypyt.

2. säkeistö Laiva saapuu satamaan – hiivitään kohti keskustaa.

Heti opitte! Mennäänkö vielä? JOO!!!!

Leikki uudestaan ja sen jälkeen lapset jäävät istumaan lattialle, muut siirtyvät takaisin tuoleille.

6. Mignon eli kehruupalssi

Tehdään sellainen tanssi, että lapset saavat katsoa. Tanssitaan ”Mignon” eli kehruupalssi.

Arvoisa yleisö. Teille esitetään tanssi, joka tulee Ranskasta. Se on niin vanha tanssi, että se on pitkäksi toista sataa vuotta vanha. Tanssimme sen ensin teille ja sitten pyydämme teitä mukaan (Inkeri sanoo senioreille) – tulkaa mukaan, kun haluatte!

Opiskelijat tanssivat Mignon-tanssin pianon säestyksellä, seniorit tulevat heti mukaan. Sitten lauletaan kehruupalssi.

Inkeri laulattamassa ja leikittämässä lapsia ja aikuisia maaliskuussa 2008. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Hienosti! Kiitos että tulitte mukaan!

Lasken kolmeen ja pari vaihtuu!

Lapset mukaan omaan piiriin keskelle, Inkeri näyttää ja ryhmän ohjaaja tulee mukaan tähän piiriin.

A-osa käsien heilutus eteen ja taakse.

B-osa pienet askeleet keskelle ja takaisin.

Kiitos – nyt voitaisiinkin tanssia koko loppupäivä. Osasitte mahtavasti.

7. Kolme varista

Lapset istumaan keskelle, aikuiset takaisin tuoleille.

Mikä laulu? (Inkeri soittaa ”Kolme varista”)

Näin että huulet liikkuvat – se on suomalainen kansanlaulu ”Kolme varista”.

Leikitään sormileikkinä Kolme varista – kaksi – yksi - ei yhtään – – kymmenen lensi takaisin!

Tehdään variaatioita: – – Viisi lensi aidalle – – Kaksi lensi pois, jne.

Lopuksi kymmenen lensi takaisin – sormien ravistelua! Ja kaksi vielä lisää – jalat mukaan!

Lapsilla on hyvä matemaattinen taju!

8. Ystäväni tuttavani

Nyt minulla on ehdotus laulusta.

Inkeri soittaa laulun ”Ystäväni tuttavani”.

Lapset laulavat Ystäväni tuttavani hm ta diida hm-ta – – *tunnetaan myös versiona rati riti ralla.*

*Kaikki lapset täältä, hakekaa pari jommalta kummalta puolelta.
Ja seniorit mukaan.*

Inkeri näyttää laululeikin yhden lapsen kanssa:

1. Ystäväni tuttavani hm-ta diida hm-ta,
sinun kanssas pyörimässä, hm-ta diida hm-ta = pyöritään käsikkäin
2. Sinun kanssa käsitysten = heilutellaan käsiä
sinun kanssas pyörimässä = pyöritään käsikkäin

Sinun kanssas selätysten – vieretysten – varvastusten – silmätysten
Sinun kanssas pikkurillitysten – takaraivotusten – korvatusten – poski-
tusten

Näkemiin nyt sanon sulle hm-ta diida hm-ta,
ystäväni tuttavani hm-ta diida hm-ta.

9. Loppupiiri

Kaikki menevät yhteen piiriin, kädet käsiin. Keinutellaan käsiä edestakaisin Inkerin kiitosten rytmissä:

Kiitos teille kaikille, olette olleet hyviä.

Tämä on ollut mahtava aamupäivä. Oikein hyvää päivän jatkoa ja hyvää kevättä!

Loppuun Inkeri soittaa marssia: lapset marssivat ulos salista käsikkäin, rauhallisesti ja juhlavasti, saliin jäävät taputtavat sykettä. Opiskelijat lähtevät salista ja seniorit vilkuttavat.

Inkeri kättelee seniorit ja kiittää heitä.

Inkeri juhliensa seremoniamestarina

Soili Perkiö

Myös omissa juhlissaan Inkeri joutui tai pääsi ohjelmavastaavaksi. Hän juonsi, johdatti yhteiseen tanssiin ja puhui improvisoidusti, aina täydellä ammattitaidolla.

Inkeri 75-vuotta

Keväällä 2005 Sibelius-Akatemian joukot, Inkerin kollegat ja oppilaat halusivat muistaa 75-vuotiaista Inkeriä. Peitetarina juhlille oli seuraava: Marja-Leenan ja Soilin kanssa oli sovittu musiikkiliikuntakirjatapaaminen Pitäjänmäelle. Sillä välin kun kirjatyöryhmä palaveeraa, Inkerin oma tutorvuosikurssi Muka -77 järjestee Anne Etelätalon luotsaamana buffet -pöydän alakertaan.

Paikalle tulikin suuri joukko Inkerin ystäviä ja yllätetty päiväsankari otti tilanteen suvereenisti haltuunsa: tervehti joukkoja sydämellisesti ja johdatti vieraat juhlatanssien pyörteisiin ja piti kauniin kiitospuheen.

Inkeri oli myös eläkkeelle jäätyään vuosittain vierailijana opettamassa musiikkiliikuntaa ykkösvuosikurssille sekä laulattamassa Sibian pikkujouluissa yhteislauluja. Vuoden 2005 ykköskurssille Inkeristä tuli läheinen emo ja niinpä ykköset olivat juhlissa soittamassa tervetulosambaa sekä esittämässä Inkerin ohjaaman Punahilkka räpin. Vantaa trio eli Roy Asplund, Kimmo Hakasalo ja Teppo Tuominen soittivat juhlapoloneesin ja Muka -77 kuoro lauloi. Juhlien yhteydessä Vapaan säästyksen opettajat ry valitsi Inkerin kunniajäseneksi. Kunniakirjan ojensi musiikkikasvatuksen lehtori Jyrki Tenni.

Muka -77 vuosikurssin Eva Forssén toimi kuvaajana ja hänen kurssikaverinsa Aarre Joutsenvirta kirjoitti meilin seuraavana päivänä: Yrittäkääps etsiä mainioista kuvista edes yksi nyrpeä naama – ei onnistu!

Tanssii tätien kanssa

Syksyllä 2009 Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen osastolla alettiin miettiä, miten Inkerin 80-vuotispäivää juhlistettaisiin huhtikuussa 2010. Pokelan Eeva-Leena sen keksi: nautitaan saaristolaismenu höyrylaiva Nikolaiilla kauppatorin rannassa ja sen jälkeen kutsutaan kaikki Inkerin ystävät kauppatorille tanssimaan teemalla ”Tanssii tätien kanssa”.

Idea alkoi toteuttaa trio Joutsenvirran Aarre, Perkiön Soili ja Pokelan Eeva-Leena. Inkeri varasi päivän kalenteriinsa tietämättä sen tarkemmin, mitä kaikkea on suunnitteilla. Tansseista tiedotettiin esimerkiksi *Inkeri Simola-Isaksson Fun Club* Facebook -sivuilla, jotka perustettiin 2010 tammikuussa. Fun Club -sivuston suosio oli huima: kolmessa päivässä jäseniä oli yli 200 ja maaliskuussa jo reilut 500.

Toritanssipäivänä 15.4.2010 *Helsingin Sanomissa* oli Inkerin syntymäpäivähaastattelu otsikolla ”Sukupolvet tapaavat piirissä”, ja näin todella

Näin kun yhdessä ollaan Helsingin kauppatorilla huhtikuussa 2010. Kuva: Eva Forssén.

Inkeri johdatti juhlaväen tanssiin 75-vuotisjuhlissaan keväällä 2005. Kuva: Eva Forssén.

Inkeri Vantaa trion ympäröimänä, Teppo Tuominen, Roy Asplund ja Kimmo Hakasalo. Kuva: Eva Forssén.

Ellen Urhon puhe Inkerille. Kuva: Eva Forssén.

Tanssii tätien kanssa -syntymäpäiväjuhlat Helsingin kauppatorilla 15.4.2010. Kuva: Eva Forssén.

Halauksia riittää kun Inkeri täyttää 80 vuotta! Kuva: Eva Forssén.

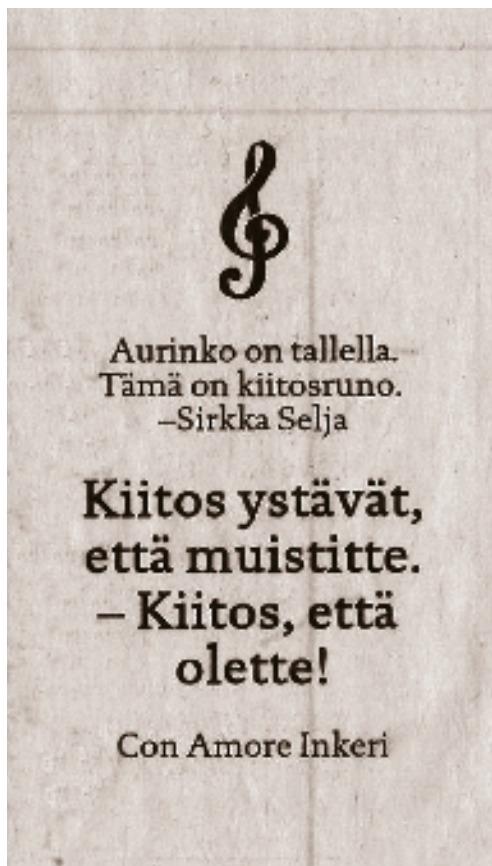
JaSeSoi ry:n hallituslaiset onnittelevat kunniajäsentään. Kuva: Eva Forssén.

Sä kasvoit neito kaunoinen. Kuva: Eva Forssén.

oli. Torilla tanssijoita ei kukaan ehtinyt laskea, halauksia ja poskisuudelmia vaihdettiin satoja. Antti Savilampi toimi seremoniamestarina ja johdatti joukot poloneesiin ja katrilliin. Toribändissä musi-soivat Mari Kätkä, Tero Pajunen ja Hanna-Maija Jytilä (nyk. Aarnio). Kosti Komo Kotiranta laulatti serenadin, ja kolme blondia Mari Kätkä, Eeva-Leena Pokela ja Satu Sopenan esitti kunniablondi-Inkerille räväkän laulukimaran. Koko tori oli yhtä hymyä.

Inkeri kiitti juhlaansa osallistuneita kauniilla ilmoituksella *Helsingin Sanomissa* 30.4.2010.

Inkerin julkaisutoiminta

Marja-Leena Juntunen & Soili Perkiö

Inkeri julkaisi oppikirjoja, oli mukana useissa kirjatyöryhmissä, kirjoitti musiikkikasvatusalan artikkeleita lehtiin ja teki äänitteitä liikuntakasvatukseen. Kaikki Inkerin kirjalliset julkaisut liittyvät tavalla tai toisella musiikkiliikuntaan. Ne sisältävät pääasiassa artikkeleita musiikkiliikunnasta, kuten sen sisällöistä ja tavoitteista, sekä (musiikki)liikuntaharjoitusten ohjeita prosesseineen. Liikuntamusiikkiäänitteitä, joissa Inkeri soittaa yksin tai osana erilaisia kokoonpanoja, on valtava määrä. Hän sävelsi ja äänitti musiikkeja mm. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton taitomerkkisuorituksiin, kenttäohjelmiin, kilpailuihin ja *Musiikista liikkumaan* -tapahtumiin. Vaikka Inkerin tekemiä julkaisuja on kaiken kaikkiaan runsaasti, Inkeri itse koki julkaisutoimintansa suppeaksi ja piti työnsä olennaisimpana osana opetusta, koulutuksia ja musiikkiliikuntatuokioita. Toisaalta juuri monipuolinen ja pitkäaikainen opetuskokemus sekä laaja-alainen musiikintuntemus olivat hänen vahvuuksiaan oppimateriaalien tuottamisessa.

Seuraavassa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin Inkerin keskeisintä kirjallista tuotantoa.

Musiikkiliikuntakirjat vuosilta 1974 ja 1980

Ensimmäinen musiikkiliikuntaa tarkasteleva julkaisu oli kirja *Musiikkiliikuntaa lapsille*¹. Sen on Inkeri kirjoittanut yhdessä voimistelun asiantuntijan Pirkko Vilppusen kanssa. Kirjan tarkoituksena oli ”esitellä

¹ Ruotsinkielinen laitos *Rytm – rörelse, musik för barn* ilmestyi 1976.

Oppikirjailija Inkeri elokuussa 2005. Kuva: Soili Perkiö.

ja etsiä ideoita musiikin ja liikunnan entistä kiinteämpään yhteistyöhön ja monipuolisempaan ohjaukseen” (s. 3). Kirjan tekeminen oli ajankohtaista musiikkiliikunnan tultua 1970-luvulla, suuressa määrin Inkerin ansiosta, peruskoulun opetusohjelmaan.

Kirja sisältää osiot *Liikkeestä rytmiin – rytmistä liikkeeseen* (Pirkko Vilppunen), *Musiikista liikkeeseen* (Inkeri Simola-Isaksson), *Luovaa toimintaa ja ilmaisua* (P.V. & I.S.-I.) ja *Sommitelmaehdotuksia* (I.S.-I.). Lisäksi kirjassa esitetään *Musiikkiehdotelmia*. Vaikka kirjassa tarjotaan varsin yksityiskohtaisia ohjeita prosesseineen, jo kirjan esipuheessa tekijät korostavat, että harjoitusesimerkit on tarkoitettu virikkeiksi, joiden pohjalta itse kukin saattoi kehittää niitä edelleen. Kautta linjan tekijät halusivat ”välttää tarkoin rajattujen liikemallien esittelyä sekä rohkaista ohjaajaa ja ohjattavaa itsenäiseen, omaperäiseen toimintaan” (s. 3).

Käytännön ohjeiden ohella kirjassa määriteltiin, mitä musiikkiliikunnalla ymmärrettiin. Musiikista liikkeeseen -jakson alussa Inkeri kirjoittaa (1974, 28):

Musiikki on soivaa liikettä. Musiikkia voidaan ilmentää liikkeillä. Ihminen voi musisoida omalla instrumentillaan, kokea aktiivisesti musiikin kokonaiselämyksenä.

Musiikin sanoma koskettaa jokaista parhaiten silloin, kun sen ilmentämiseen voi henkilökohtaisesti osallistua. – Musiikkiliikunnan anti on monipuolinen, se ei rikastuta ainoastaan musiikin kokemisena sinänsä, vaan musiikkitietoon perehdyttävänä apuvälineenä, vapauttavana ja luonnollista ilmaisua sekä luovuutta kirvoittavana, persoonallisuutta ja sosiaalista sopeutuvuutta kehittävä tekijänä.

Kirja *Musiikkiliikunta* julkaistiin vuonna 1980 Mannerheimin lastensuojeluliiton kirjasarjassa *Lapsi ja musiikki*. Julkaisu tuotettiin osana MLL:n toteuttamaa tutkimus- ja kokeiluprojektia *Päiväkoti kunnan kulttuuritoiminnassa* (1977–82). Inkeri kuului projektin eri taidealojen edustajista koottuun asiantuntijatyöryhmään. Kokeilun tarkoituksena oli tutkia päiväkodin mahdollisuuksia taidekasvatukseen mm. käyttämällä paikallisia kulttuuritoiminnan muotoja yhteistyössä kunnan kanssa.

Musiikkiliikuntakirjat vuosilta 1974 ja 1980. Kuva: Marja-Leena Juntunen.

Inkeri vastasi kirjan kirjoittamisesta pääosin. Kirjassa tarkastellaan musiikkiliikunnan tavoitteita, historiaa ja menetelmiä sekä annetaan käytännön esimerkkejä musiikkiliikunnan eri muodoista ja tavoista. Näitä kirjassa ovat: sormileikki, laululeikki, piirileikki, tanhu, kansantanssi, roolileikki sekä improvisointi ja sommittelu. Inkerin lisäksi kirjoittajina olivat liikunnan asiantuntija Leena Jääskeläinen, joka vastasi liikunnan tavoitteita tarkastelevasta luvusta, sekä kehityspsykologian asiantuntijan roolissa Isto Ruoppila, jonka kirjoittamassa luvussa tarkastellaan motoristen toimintojen oppimista ja ohjaamista. Lisäksi kirjassa annetaan ehdotelmia käytettävästä musiikista. Kirja oli suunnattu ”lasten vanhemmille ja kaikille lapsista kiinnostuneille ja heidän parissaan työskenteleville” (s. 7).

Musica-sarja uudistuu 1980-luvulla

Inkeri oli mukana myös musiikin oppikirjatyöryhmissä ja kirjoitti niihin musiikkiliikuntaosuuksia. Yksi tällainen projekti oli Musiikki Fazerin kustantaman *Musica*-sarjan alakoulun musiikin oppikirjat. Eeva-Leena Pokela, joka oli yksi kirjan tekijöistä, muistelee projektia ja kuvailee Inkeriä oppikirjailijana seuraavasti:

Eeva-Leena Pokela

Opettajana ja työtoverina Inkku oli aina positiivinen innostaja, luova heittäytyjä, jonka valoisuus ja energia säteilevät vieläkin opettajan työssäni. Inkun hyvä ystävä ja pedagogi, kuoronjohtaja Erkki Pohjola pyysi minua oppikirjatiimiin Fazerille 80-luvun alkupuolella. Meidän piti uudistaa *Musica*-sarjan 1–2 sekä 3–4 luokkien oppimateriaali. Mikä olikaan iloisempi uutinen kuin se, että Inkku olisi kolmas tekijä meidän tiimissä. Olin nuorena vastavalmistuneena opettajana ja tuolloin kahden lap-

sen äitinä hieman hämilläni mahdollisesta osuudestani ’näin kovassa seurassa’!

Inkku oli – kuten kaikessa muussakin työssään – uskomattoman ammattitaitoinen ja luova osaja, jonka musiikillinen reper tuaari oli hyvin laaja-alainen ja suorastaan loputon.

Inkku kantoi kehossaan, liikkeissään, laulussaan ja ilmaisussaan valtavan määrän kokonaisvaltaista tietotaitoa, ja muistan useasti pyytäneeni häntä toistamaan äkkiä jonkun tietyn biisin. Inkku tietysti muisti sen, ja minä kirjoitin sen saman tien ylös, merkkasin laululeikkejä tikku-ukkomaisin sommitel-

min ja plockasin sointuja. Keräsin tällä tavoin ison määrän laululeikkejä kirjojamme varten. Näin *Musica*-sarjan oppikirja-paketit, 1–2

Piiri pieni pyörii sekä 3–4 kirjat saivat Inkun ansiosta uutta ilmettä nimenomaan laululeikkiperinteen osalta.

Piiri pieni pyörii kirjan tekijäryhmä Inkeri, Erkki Pohjola ja Eeva-Leena Sariola (nyk. Pokela). Kuva: Bengt Anderson.

Musica-sarjan lisäksi Inkeri teki musiikkiliikuntaohjeita myös lastenlaulukirjoihin. Tällaisia olivat mm. *Suuri lastenlaulukirja* (1–2), *Tip tap joululeikkejä* ja *Tule, tule leikkiin*. Seuraavassa oppimateriaalitoimittajana työskennellyt Virpi Kari² muistelee yhteistyötä Inkerin kanssa.

² Kirjoittaja on toiminut oppimateriaalitoimittajana Musiikki Fazerilla sekä kustannuspäällikkönä Warner/Chappell Music Finlandissa ja F-Kustannuksessa.

Virpi Kari: Ihana Inkku musiikkikustantamossa

Ensikosketukseni Inkeriin tapahtui 70-luvun alkupuolella Sibelius-Akatemian silloisen koulumusiikkiosaston musiikkiliikuntatunneilla. Eri puolilta Suomea tulleiden opiskelijoidemme joukossa oli vaihtelevaa liikuntapuolen aineista, mutta Inkeri otti joukon heti suvereenisti haltuunsa. Koulun liikuntatuntien innoittamat tai nujertamat tulevat musiikinopettajat tempautuivat mukaan menoon, jossa jokainen ylitti itsensä tavalla tai toisella. Mahtavinta oli, että taidoista riippumatta tunsi olevansa hyväksytty osa porukkaa – pois häpeily ja piilottelu, kaikki osasivat jotakin ja saivat uskallusta panna itsensä likoon. Inkerin persoona oli aivan uskomaton ja ainutlaatuinen kokemus Sibiksen muun aherruksen keskellä.

Ammatillinen yhteistyöni Inkerin kanssa alkoi Musiikki Fazerin kustantamossa 80-luvun alussa työskennellessäni oppimateriaalitoimittajana. Pääasiallinen työskentelyni oli *Musica*-sarja, jonka ala-asteen oppikirjoihin Inkeri laati liikuntaohjeita. Hän oli tehnyt Fazerille jo aikaisemmin useita julkaisuja, joten tuoreelle toimittajalle tarjoutui mainio tilaisuus oppia myös musiikkiliikunnan kirjallista ilmaisua.

Itselleni hauskimmat muistot jäivät tekijäryhmästä, johon kuuluivat Inkerin lisäksi Erkki Poh-

jola ja Eeva-Leena Sariola sekä myöhemmin myös Paavo Kiiski. Kustantamo järjesti heille työhuoneen, josta tuli varsinainen ideapesä. Seiniä päällystivät keltaiset liimalaput ja hyllyjä täyttivät kymmenet lähdekirjat. Pöydillä lojui käsin kirjoitettuja nuotteja ja millimetripapereille laadittuja taittosuunnitelmia, joita toteutettiin leikkaan-liimaan-askartelen periaatteella. Etenkin liikuntaohjeiden askartelu oli haastavaa puuhaa, kun ne oli saatava myös visuaalisesti ymmärrettävään muotoon. Tämä oli siis ennen tietokoneaikaa – myöhemminhan tekninen puoli helpottui huomattavasti nuotinkirjoitus- ja taittoohjelmien myötä.

Inkeri oli työryhmän ilopilleri, joka pisti välillä kaikki koetanssimaan toimittajaa myöten. Siinä ei turhia nirsoiltu: musiikiksi riitti äänekäs hoilutus ja tarvittaessa käsien taputus. Välillä Inkku toki hyppäsi pianon ääreen ja rimpautti kunnan kompit – missä tahansa sävellajissa ja tempossa.

Tekijäryhmässä vallitsi hyvä henki ja tekemisen meininki, mutta koska kaikilla oli oppikirjatyökentelyn lisäksi monta muutakin rautaa tulella, välillä oli vaikea saada järjestettyä yhteisiä työpäiviä. Aikataulut lipsuivat, ja toimittaja oppi pikku hiljaa hommansa, joista vähäisin ei ollut kellokallena toimiminen. Se ei luovassa työssä tietenkään ollut erityisen innostavaa, joten piti opetella myös peh-

meämpiä tapoja ja yrittää ymmärtää kiireisiä taiteilijasieluja.

Kustantamon käytävillä Inkeri sai aina aikaan päivän piristykseen. Hän tervehti sydämellisesti kaikkia, kehuu niin kampaukset kuin vaatteet ja muisti kysyä kuulumiset. Työn orjat tunsivat itsensä entistä kauniimmiksi ja tulivat hyvälle tuulelle Inkun tavattuana. Taittajakin leikkasi ja liimasi taas muutaman korjauksen suuremmitta mutinoita.

Musica-sarjan lisäksi Inkeri oli 80-luvulla mukana laatimassa liikuntaleikkejä kaksiosaiseen *Suuren lastenlaulukirjaan*. Koska tein kirjat Olli Heikkilän kanssa Fazerille omalla ajallani, pidin Inkerin kanssa liikuntasessioita jokusen kerran kotonani Paloheinässä. Varsinainen työ tehtiin totuttuun tapaan laulaen, soittaen ja tanssien, mutta välillä kahviteltiin ja juteltiin syntyjä syviä. Tuolloin sain tutustua vähän ”privaatimpaan” Inkuun ja huomata, että siihen asti tuntemani duuri-ihmisen sisällä oli myös alakuloisempia mollisävyjä. Kun projekti saatiin päätökseen, ystävyttemme oli syventynyt niin, että käsitelimme jatkossa tavatesamme usein myös vakavampia asioita – joskus vähän itkeä tirauttaenkin.

Kun *Suuren lastenlaulukirjan* ensimmäinen osa ilmestyi, Musiikki Fazerin tavaratalon nuottiosastolla järjestettiin julkistamistilaisuus, jossa Inkeri laulatti ja leikitti yleisöä. Jälleen kerran tuli

todistettua, kuinka lapset, vanhemmat ja isovanhemmat hukkasivat estonsa ja liittyivät laulun ja leikin tiimellykseen.

Inkeri oli mukana useissa *Musica*-sarjan osissa 90-luvulle asti. Sitten nuorempi polvi astui remmiin, mutta yhteistyömme Fazerilla ei päättynyt siihen. Vuonna 1993 ilmestyi *Tule, tule leikkiin* -niminen lastenlaulukirja, johon Inkeri laati leikkiohjeet eri-ikäisille lapsille. Kirjaan tuli 110 leikin valmiustasosuosituksia 2–4-vuotiaille, 5–7-vuotiaille ja yli 8-vuotiaille, ja se palveli erinomaisesti kotien lisäksi kouluja, päiväkoteja ja muskareita. Maarit Pyötsiän toimittaman kirjan viimeisin painos ilmestyi 2011 (F-Kustannus).

Julkaisutoimintayhteistyömme päätyttyä olimme silloin tällöin puhelinyhteydessä, ja välillä Inkeri lähetti ikimuistettavia kortteja. Tapasimme viimeisen kerran noin vuotta ennen hänen sairastumistaan, ja silloin päätimme mennä jossakin vaiheessa illastamaan oikein pitkän kaavan mukaan muistellaksemme yhteistä taipaletta ja juhliaksemme hänelle myönnettyjä huomionosoituksia. Ikävä kyllä suunnitelmamme ei ehtinyt toteutua.

Inkeri jäi mieleeni poikkeuksellisen valoisana ja energisenä ihmisenä, jonka kanssa työskenteleminen oli voimaannuttava kokemus. Inkku oli myös empaattinen ja läsnä oleva ystävä, jota jäin kaipaamaan.

Raittiuskasvatusliiton kerho-ohjelma

Inkeri julkaisi Tarja Kankaisen kanssa *Musiikkiliikunta: Kerho-ohjelma I ja II* opetusmateriaalin vuosina 1979 ja 1982. Sen kustansi Raittiuskasvatusliitto yhteistyössä Kouluhallituksen ja Oy Alko Ab:n kanssa. Se sisälsi kerho-ohjelmia peruskoulun ala- ja yläastetta sekä lukiota varten. Kerho-ohjelmien tavoitteena oli ”täydentää peruskoulun liikunnanopetukselle asetettuja tavoitteita, kannustaa jatkuvaan liikunnan harrastukseen sekä tarjota virkistystä, vaihtelua ja sosiaalista yhteistoimintaa” (s. 2). Materiaali oli osa kerhojen terveys- ja raittiuskasvatusta ja tunnit oli tarkoitettu ”esim. sellaisia tilanteita varten, jolloin kerho ei voi toimia normaalilla tavalla johtuen säästä tai muista syistä” (s. 2). Materiaali sisälsi mm. rytmisiä liikeharjoituksia, loruja sormileikkeineen, laululeikkejä, leikkejä liikkuen, suomalaisia ja ulkomaisia kansantansseja sekä historiallisia ja karakteritansseja.

Tarja Kankainen kirjoittaa materiaalin tekemisestä seuraavassa.

Inkeri ja Tarja Kankainen, kontakti-improa Kuortaneella. Kuva: Tarja Kankaisen kotiarkisto.

Tarja Kankainen

Opetimme Inkerin kanssa monen monena kesänä musiikkiliikuntakursseilla Kuortaneella, Varalassa ja joinakin vuosina Vierumäellä ja Ounasvaaralla. Oppilaat (musiikin- ja liikunnanopettajia lähinnä) toivoivat meidän kirjoittavan heille oppaan harjoitusten viemiseksi edelleen heidän omille oppilailleen. Asuin silloin Sveitsissä ja kirjoittelin siellä omaa osuuttani eli helppoja jazztanssirutiineja ja eri maiden kansantanssien ohjeita. Inkerin osuus oli improvisaatio ja musiikin teorian opettaminen Dalcroze-menetelmällä (ja hänen omallaan!).

Raittiuskasvatusliitto kustansi tämän *Musiikkiliikunnan kerho-ohjelman*, joka liittyi *Kerho-ohjelma*-sarjaan eri liikuntalajien opetuksessa. Saimme mukaan liitettäväksi säestyskasetinkin. Tämä opas valmistui vuonna 1979. Painos

myytiin heti loppuun ja materiaalin käyttäjät ”vaativat” lisää! Niin teimme myös toisen osan vuonna 1982. Tästä kokonaisuudesta tuli kuulemani mukaan sarjan suosituin opas. Toisessa osassa Inkeri soitti kasetille harjoitusmusiikin karakteritanssin tankoharjoitukseen ja muutamaan minun improvisaatioharjoitukseeni oman osuutensa lisäksi.

Kävimme opettamassa näiden oppaiden käyttöä ympäri Suomea Raittiuskasvatusliiton organisoimilla kursseilla vielä 1990-luvulla. Sveitsissä asuessani vietin kesät Suomessa, ja tapasimme Inkerin kanssa kesäisin materiaalin tekemisen ja musiikkiliikuntakurssien puitteissa koko prosessin ajan. Täytyy sanoa, että opimme toinen toisiltamme, etenkin lähestymistapoja musiikista liikkeeseen ja liikkeestä musiikkiin. Yhteistyömme oli erittäin antoisaa hyvän ystävyytemme lisäksi.

Musiikkia liikkuen ja tanssien

Inkerin pedagoginen työ on laajimmin ja syvimmin esillä teoksissa *Musiikkia liikkuen* ja *Musiikkia tanssien*, joiden ilmestymisestä Inkeri oli erityisen tyytyväinen ja onnellinen. Kirjoissa on tallennettuna hänen pedagogiansa ja vuosien varrella kehittämänsä materiaali. WSOYpro julkaisi kirjat, äänitteet ja videon syksyllä 2010. Ajatus laajan, pedagogisesti orientoituneen musiikkiliikuntakirjan kirjoittamisesta virisi jo 1980- ja 90-luvuilla, kun Inkeri julkaisi materiaalia Fazerille. Suunnitelma konkretisoitui kuitenkin vasta 2000-luvulla, kun WSOY:n kustannuspäällikkö Liisa Aroheimo-Marvia kutsui Inkerin, Marja-Leena Juntusen ja Soili Per-

³ Juntunen, Perkiö & Simola-Isaksson 2010a, 8.

Inkeri, Soili ja Marja-Leena musiikkiliikuntakirjojen kuvittajan mallina WSOY:n tiloissa 2009. Kuvat: Marja-Leena Juntusen kotiarkisto.

Kirjatyöryhmä Marja-Leena, Inkeri ja Soili Kallio-Kuninkalan terassilla syyskuussa 2003. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

kiön koolle kirjan suunnittelutapaamiseen. Kustannussopimus allekirjoitettiin 28.10.2003. Siinä tavoitteeksi asetettiin julkaista ”musiikkiliikunnan kirja ja CD-äänite, joka liittyy kirjaan”. Siitä alkoi seitsemän vuoden työskentelyprosessi.

Kirjan rakenne hahmottui nopeasti: Tavoitteena oli tehdä tukeva musiikkiliikunnan ”teoriaa”, sisältöjä, tavoitteita ja historiaa taustoittava ja niitä tarkasteleva osuus artikkelien muodossa sekä selkeä käytännön harjoitusten osuus. Harjoitusten kirjaamisessa pyrittiin siihen, että harjoitukset muodostivat aina opetusprosessin ja että myös pedagogiset tavoitteet, prosessin vaikeustaso ja harjoitteiden variointimahdollisuudet olivat kuvattuina. Materiaali päätettiin suunnata aina varhaiskasvatuksesta opettajien koulutukseen, ”kaikenikäisten musiikin ja liikkeen yhdistävään opetukseen, harrastustoimintaan tai terapiaan”³.

Pian kävi ilmeiseksi, että kirjasta oli tulossa laaja, minkä vuoksi kirja päätettiin jakaa kahteen osaan. Kirjan ensimmäinen osa sisältää ”pedagogiset” ja musiikkiliikunnan historiaa käsittelevät artikkelit. Siinä tutustutaan musiikkiliikunnan osa-alueisiin, kuten keuhonhallintaan, rytmikkaan, kuuntelukasvatukseen sekä luovaan ilmaisuun ja taideintegraatioon. Kirjan toisen osan sisältönä on musiikkiliikunnan valmiit muodot, kuten lauleikkit ja eri maiden ja aikakausien tanssit sekä kuorotanssit. Materiaaliin kuuluu neljä äänitettä sekä yksi tansseja sisältävä DVD.

Kirjan nimeä mietittiin paljon. Koska musiikkiliikunta-termi on monimerkityksinen ja sitä käytetään eri yhteyksissä, haluttiin kirjan nimeksi löytää muita vaihtoehtoja. Nimiehdotussessioissa esillä olivat esimerkiksi vaihtoehdot *Musiikki ja liike*, *Musisoivat liikkeet*, *Musiikista liikkeeseen – liikkeestä musiikkiin*, *Musisoiva minä*, *Oppiva keho - tanssiva mieli*, jne. Kun Marja-Leena eräänä päivänä ehdotti nimiä *Musiikkia liikkuen* ja *Musiikkia tanssien*, ehdotus sai heti kaikkien kannatuksen.

Kirjatapaamisia pidettiin säännöllisesti, ja kokoontumisia oli mm. WSOY:n kirjantekijöiden vetäytymismökillä Pikkalassa Kirkkonummella, Sibelius-Akatemiassa Pitäjänmäellä ja Kallio-Kuninkalassa sekä Marja-Leenan ja Soilin luona. Inkerillä oli kokouksissa aina mukanaan vihko, jonka kannessa luki *Book girls*. Siihen hän kirjasi, mitä seuraavaksi tapaamiskerraksi oli tehtävä. Kotiläksyt tulivat yleensä tehdyiksi, mutta muuten työryhmän toiminta oli kohtalaisen sanoisiko vapaamuotoista. Kun tapaamisissa alettiin puhua jostain harjoitteesta, työskentely sisälsi runsaasti ja monipuolisesti erilaisia sivupolkuja. Useammin kuin usein Inkeri innostui kertomaan kokemuksistaan ja näkemyksistään, erilaisista tapah-

tumista ja kohtaamisista, joita hänellä ymmärrettävästi oli runsaasti. Inkeri kutsui näitä juttuja välitunneiksi. Hänellä oli tapana kysyä hymyillen: ”Sopiiko, että kerron välituntijutun?” Välitunneille löytyi luonnollisesti aina aikaa. Suomalaisen musiikkikasvatuksen historia pulppuili noissa Inkerin värikkäissä välituntitarinoissa, joista olisi voinut tehdä oman kirjan. Oppikirjatyöskentely Inkerin kanssa oli monipuolisesti antoisaa!

Materiaalin sisältyy myös CD-levyjä ja DVD. Osa *Musiikki tanssien* -kirjan tansseista on tallennettu DVD:lle, jonka tarkoituksena oli helpottaa tanssien oppimista ja niiden tyylinmukaista toteuttamista. Historiallisissa ja suomalaisissa kansantansseissa meillä oli kunnia saada käyttää alan asiantuntijoita: historialliset tanssit esitti tanssiryhmä *La Porte du Temps* Maria Hostikan johdolla ja suomalaiset kansantanssit tanssiryhmä *Katrilli* Antti Savilammen johdolla. Muut tanssit (salonkitanssit, eri maiden kansantanssit sekä kuorotanssit) toteutettiin Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen musiikkiliikunnan opiskelijoiden voimin Marja-Leenan johdolla. Suurin osa CD-äänitteiden musiikeista löytyi valmiina, mutta osa niistä äänitettiin. Muun muassa Inkeri soitti osan nauhoitettavista kappa-

Marja-Leena ja Inkeri kirjapalaverin tauolla Nurmijärvellä Soilin luona elokuussa 2007.
Kuva: Soili Perkiö.

Musiikkia tanssien ja Musiikkia liikkuen kirjojen julkaisujuhlat 12.1.2011. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

leista. Osan musiikeista toteutti *Lastenmusiikkiorkesteri Ammuu!* ja orkesterin jäsen Esko Grundström toimi kaikissa nauhoituksissa tuottajana. Hän muistelee seuraavassa äänitystilannetta Inkerin kanssa.

Esko Grundström

Kuulun siihen musiikkikasvattajapolveen, jolle Inkeri Simola-Isaksen on yhteinen isoäiti. Kesällä 2009 tuotin yhdessä Lastenmusiikkiorkesteri Ammuun! kanssa äänitteitä hänen, Soili Perkiön ja Marja-Leena Juntusen oppikirjoihin *Musiikkia tanssien* ja *Musiikkia liikkuen*. Näissä sessioissa

Kallio-Kuninkalan navetan ylisillä pääsin myös äänittämään Inkun soittoa. Laululeikkiklassikon *Älä ystävä armas luule* säkeistöjen välissä kuullaan hänen pianotulkintanaan eri tanssilajeja: valssia, tangoa ja jenkkää.

Studiassa olin sisällöstä vastaavan tuottajan ja samalla äänittäjän roolissa. Katsoin parhaaksi tavaksi toimia antaa Inkun hallita tilannetta ja keskittyä itse vain

taltioimaan mahdollisimman hyvin, mitä tapahtuu. Montaa ottoa emme tarvinneet. Inkku soitti joka kerta aivan eri tavalla, siirtymämodulaatiot ym. siinä hetkessä improvisoiden, valtavan musikaalisesti, herkästi, humoristisesti ja hyvällä, pianistisella klangilla. Hän komensi laulajat liikkumaan vapaasti salissa äänityksen aikana, jotta äänitystilanne tuntuisi mahdollisimman luonnolliselta. Vuoro-vaikutussuhteesta syntyi molemminpuolinen mutta kontrolloitu: hän säesti liikettä, johon itse antoi impulssit. Jos kuuntelee oikein tarkkaan, liike kuuluu äänitteellä lattian suhahteluna. Ennen kaikkea se kuuluu soitossa, joka on kauka-

na metronomista mutta rytmisesti äärettömän luonnollista.

Inkku soitti rennosti ja huoletoman oloisesti, eikä minulla tuotajana ollut siihen oikein mitään sanottavaa. Muistan hänen kuitenkin refleктоineen kriittisesti omaa soittoaan nauhaa kuunnellessa: *”Koko ajan tulee kilkutettua melodialla, kamalaa”*. Itselleni sessio osoitti, kuinka musiikkia tuottaessa kaikkein tärkeintä on virittää tilanne oikein. Tällä kertaa se onnistui loistavasti, kun vain ymmärsin pysytellä itse poissa tieltä. Studiassa helposti unohtuu musiikin ydin, kun keskitytään tuottamaan haluttuja ääniä halutulla tavalla. Inkun kanssa oltiin ytimessä aina.

Lopulta, vihdoin ja viimein, materiaali saatiin valmiiksi ja julkaisujuhlia vietettiin 12.1.2011 Sibelius-Akatemian Pitäjänmäen toimipisteen kahvilassa. Tilaisuudessa, johon oli kutsuttu kaksisataa musiikkiliikunnan ystävää, pidettiin puheita, iloittiin ja nautittiin yhdessä olostä sekä tietysti laulettiin ja liikuttiin. Inkerin johdolla saimme jälleen kerran yhtyä lauluun: ”Nyt ystävät laulu jo aloittakaa, Vive la compagnie!”

Vuonna 2011 Inkerille myönnettiin oppikirjailijapalkinto, joka myönnetään Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenelle tai työryhmälle tunnustukseksi laajasta ja ansiokkaasta oppiteostuotannosta (ks. myös seuraava luku).

Inkerin keskeisimmät julkaisut

Kattavaa listaa Inkerin tuotannosta ei ole saatavilla, joten seuraavaan listaan on koottu hänen keskeisimmät julkaisunsa. Hänen itse kirjaamaansa CV:ssä on vain osa kirja- ja äänitejulkaisuista. Kansalliskirjasto.finna.fi-arkistossa on museoiden, kirjastojen ja arkistojen aineistoja koottuna. Sieltä löytyy lukuisia nimikkeitä, joissa Inkeri on tekijänä tai osana tekijäryhmää.

Kirjat

- Simola-Isaksson, Inkeri & Vilppunen, Pirkko. 1972. *Musiikkiliikuntaa lapsille (Rytm, rörelse, musik för barn)* Fazer Musiikki.
- Simola-Isaksson, Inkeri & Kankainen, Tarja. 1979. *Kerho-ohjelma Musiikkiliikunta, osa 1*, Raittiuskasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri, Jääskeläinen, Leena & Ruoppila Isto. 1980. *Lapsi ja musiikki, Musiikkiliikunta*. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri & Kankainen, Tarja. 1982. *Kerho-ohjelma Musiikkiliikunta, osa 2*, Raittiuskasvatusliitto.
- Pohjola, Erkki, Sariola, Eeva-Leena & Simola-Isaksson, Inkeri. 1985. *Piiri pieni pyörii – Musica 1–2*.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1988. *Lauluja liikkujille: lauluja juhliin ja tapahtumiin*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Nuutinen, Liisa, Korhonen, Riitta & Simola-Isaksson, Inkeri. 2003. *Ohjaajalle opiksi, tanssijalle taidoksi, kansantanssikerho-ohjaajan opas*. Sivustysliitto Kansalaisfoorumi.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 2004. Liikkeestä musiikkiin – musiikista liikkeeseen. Teoksessa Leena Laine & Aino Sarje (toim.) *Suomalaisen naisvoimistelun jäljillä* : seminaarisarja. Osa 2, Naisvoimistelun juhlaa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 137–142.
- Juntunen, Marja-Leena, Perkiö, Soili & Simola-Isaksson, Inkeri. 2010a. *Musiikkia liikuen. Musiikkiliikunnan käsikirja 1*. WSOYpro.
- Juntunen, Marja-Leena, Perkiö, Soili & Simola-Isaksson, Inkeri. 2010b. *Musiikkia tanssien. Musiikkiliikunnan käsikirja 2*. WSOYpro.

Educa-messuilla 29.1.2011, musiikkiliikuntamateriaalilandilla Soili, Marja-Leena ja Inkeri. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Musiikkiliikuntasommitelmat ja -ohjeet:

- Pohjola, Erkki & Cederlöf, Egil. 1964. *Musica I: Piiri pieni pyörii (opettajan kirja)*. Fazer Musiikki.
- Laurila, Ritva & Teivainen, Tuula 1975. *Pienen laulajan kirja*. Fazer Musiikki.
- Annala, Sointu, Salmenhaara, Erkki, Sallinen, Aulis, Englund, Einar & Simola-Isaksson, Inkeri. 1977. *Musica: 3–4. Tie musiikkiin*. Fazer Musiikki.
- Kiiski, Paavo, Pohjola, Erkki & Sariola, Eeva-Leena. 1988. *Musica 3–4*. Espoo: Fazer Musiikki.
- Heikkilä, Olli & Lehikoinen, Virpi. 1984. *Suuri lastenlaulukirja*. Fazer Musiikki.
- Heikkilä, Olli & Lehikoinen, Virpi. 1986. *Suuri lastenlaulukirja 2*. Fazer Musiikki.
- Olli Heikkilä & Virpi Lehikoinen & Eila Nurmela (toim.) 1987. *Musica 1–2, Yks kaks: lauluja ala-asteelle*. Fazer Musiikki
- Pokela, Marjatta. 1987. *Mörkö se lähti laivaan. Ohjaajan kirja*. Weilin & Göös.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1989. *Tip tap joululeikkejä*. Fazer Musiikki.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1993. Uudistettu painos 2011. *Tule, tule leikkiin – lasten lauleikkejä*. F-Kustannus.
- Artikkeleita musiikkiliikunnasta alan ammattijulkaisuissa vuodesta 1965 alkaen.

Äänitteet, videot & nuottivihot:

- Simola-Isaksson, Inkeri & Koskiala, Matti. 1970. *Kuntorytmejä VII-VIII*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri & Niskanen, Jyrki. 1981. *Musiikkiliikunta. Lapsi ja musiikki. C-kasetit I-II*. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1981. *Suomen naisten liikuntakasvatusliiton joukkuevoimistelun pakollinen kilpailuohjelma 1982*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Fränti, Saara & Simola-Isaksson, Inkeri. 1983. *Voimistelua, leikkejä ja tansseja peruskoulun ala-asteen oppilaille*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1984. *Musiikista liikkumaan 1985. Sarja 10–13 v*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri, Johansson, Suvi & Ojajarju, Anja. 1985. *Lystisunnuntai*. Äänite & nuottivihko. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri & Kankainen, Tarja. 1986. *Kerho-ohjelma Musiikkiliikunta, osa 2: C I–II*. Raittiuskasvatusliitto.
- Simola-Isaksson, Inkeri & Riikka, Raija 1986. *Valio- hopea- ja pronssimerkkien musii- kit*. Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto.
- Oikarinen, Ulla & Simola-Isaksson, Inkeri. 1992. *Vuodevoimisteluoohjelma ikääntyville*. Äänite (videokasetti 1994). Östersundom : Kuntokallio.
- Salo, Riina & Simola-Isaksson, Inkeri. 1999. *Tonttu lähti matkaan: Joululaululeikkejä*. CD & nuottivihko. WSOY.
- Juntunen, Marja-Leena, Perkiö, Soili & Simola-Isaksson, Inkeri. 2010. *Musiikkia liik- kuen CD*. WSOYpro.
- Juntunen, Marja-Leena, Perkiö, Soili & Simola-Isaksson, Inkeri. 2010 *Musiikkia tans- sien CDt 1–3 & DVD*. WSOYpro.
- Eerola, Kaija, Takamaa, Reijo, Liesilinna, Eeva & Simola-Isaksson, Inkeri. 2004. *Lyö- mättömät laulut. Äänite, nuottivihko & ohjaajan opas*. Suomen ev.-lut. seurakuntien lapsityön keskus.

Palkinnot, kunniamerkit ja -jäsenyydet

Marja-Leena Juntunen

Tunnustuksena työstään ja ansioistaan Inkerille myönnettiin useita palkintoja, kunniamerkkejä ja -jäsenyyksiä (ks. liite). Monet niistä noteerattiin myös lehdistössä. Seuraavassa näitä kunnianosoituksia tarkastellaan myöntämisyjärjestyksessä yksityiskohtaisemmin lähinnä niistä kertovien lehtiartikkelien pohjalta.

Inkeri teki töitä kaikenikäisten ihmisten parissa, ”vauvoista vaariin”. Opettajien koulutuksessa hän korosti sitä, että *”niin lapsen musiikilliseen kasvatukseen kuin koko ihmisen elinkaareen perehtyminen tulisi kuulua kaikille opettajaksi opiskeleville, vaikka ei tulisikaan toimimaan pienten lasten tai senioreiden kanssa”*.

Tämän ajatuksen pohjalta hän teki ekskursioita Sibelius-Akatemian opiskelijoiden kanssa päiväkoteihin ja musiikkileikkikouluihin sekä vanhainkoteihin”, kuten Piia Säpyskä-Hietala *Varhaisiän musiikinopettajat 1979-2009 historiikissa*¹ kirjoittaa.

Innostava, luova ja kaikkien arvostama

Tunnustuksena lasten musiikkikasvatuksen hyväksi tekemästään suuri-arvoisesta työstään **Musiikkileikkikoulunopettajat ry** myönsi Inkerille **kunniajäsenyyden** vuonna 1990 (ks. kuva). Tuolloin ry:n puheenjohtajana toimi Ritva Ollaranta ja varapuheenjohtajana Helinä Rinne. Yhdistyk-

¹ Säpyskä-Hietala, Piia. 2009. Inkeri Simola-Isaksson. Nimettiin kunniajäseneksi vuonna 1990. Teoksessa Varhaisiän musiikinopettajat 1979-2009 historiikki. Classicus Oy.

sen lehden vuonna 1990 ilmestyneessä erikoisnumerossa *Musiikkileikkikoulunopettajat ry:n tiedotuslehti 1980–1990* kunniajäsenen esittelyssä Inkerin kohdalla kirjoitetaan seuraavasti: ”Inkeri Simola-Isaksson on meidän Inkku! Hän on liikuttanut suurimman osan suomalaisista musiikkikasvattajista ja lähes jokaisen musiikkileikkikoulunopettajan.”

Koulun musiikinopettajat ry:n kunniajäsenyyden sekä Pro Musica -ansiomitalin Inkeri sai vuonna 1990. Yhdistyksen sääntöjen (6§) mukaan kunniajäseneksi voidaan kutsua musiikkikasvatuksen alalla erityisen ansioitunut henkilö.

Vuonna 1997 Inkeri nimettiin **vuoden kesäyliopisto-opettajaksi**. *Helsingin Sanomat* (13.11.1997) kommentoi Inkerin nimeämistä artikkelissaan seuraavasti:

”Hänet tunnetaan innostavana ja luovana musiikkiliikunnan opettajana, joka on työskennellyt eri kesäyliopistoissa yli 20 vuotta. Simola-Isakssonin nimeäminen julkistettiin tiistaina Helsingissä Suomen kesäyliopistojen syyskokouspäivillä” (STT).

Erityisen merkittävänä tunnustuksina Inkeri on pitänyt **Sibelius-Akatemian Ylioppilaskunnan** hänelle vuonna 1997 myöntämää **kunniajäsenyyttä** sekä **Kordelinin säätiön tunnustuspalkintoa** vuonna 2007. Kordelinin säätiön tunnustuspalkinto, suuruudeltaan 30 000 euroa, on ollut rahallisesti suurin Inkerin saama kunnianosoitus. Tuon prosessin alkuun saattajana oli Sibelius-Akatemian silloinen rehtori Gustav Djupsjöbacka. *Helsingin Sanomat* (7.11.2007) noteerasi palkinnon Mari Koppisen kirjoituksella otsikolla *Musiikkikasvattajalla on ainakin 10 000 lasta*. Artikkelissa Inkeri kommentoi myös Sibelius-Akatemian Ylioppilaskunnan (SAY) kunniajäsenyyttä, jota hän arvosti kunnianosoituksistaan ehkä eniten. Arvostus perustui siihen, että tunnustus oli opiskelijoiden myöntämä. SAY on nimennyt kunniajäsenen joka 10. vuosi, ja Inkeri on joukon ensimmäinen nainen. Koppisen artikkelissa kirjoitetaan kunniajäsenyyksien tiimoilta seuraavasti:

Kaikkia niitä, joita musiikin lehtori Inkeri Simola-Isaksson, 77, on pitkän uransa aikana opettanut, laulattanut, liikuttanut ja säestänyt, tämä tuskin yllättää: Alfred Kordelinin säätiö antoi eilen tiistaina 30 000 euron suuruisen palkinnon Simola-Isakssonille tunnustuksena hänen arvokkaasta työstään musiikkipedagogiikan ja musiikkiliikunnan alalla. Itse juhlakalun tunnustus sen sijaan yllätti.

Inkeri ja Helinä Rinne Musiikkileikkikoulunopettajat ry:n kunniajäsenyyden äärellä. Kuva: Musiikkileikkikoulunopettajat ry:n arkisto.

”Minä olen tällainen sosiaalimuusikko, ei meitä yleensä muisteta”, Vantaan Martinlaaksossa kotiflyygelinsä ääressä istuva Simola-Isaksson miettii.

Sitten hän heläyttää päälle kunnan naurut ja vetäisee flyygelillään kunnan fanfaarit. Tyylilleen uskollisena. Sosiaalimuusikko-termillä Simola-Isaksson tarkoittaa sitä, että hän työskentelee mieluiten aivan ruohonjuuritasolla. Hän on opettanut ja viihdyttänyt eri-ikäisiä, tavallisia suomalaisia esimerkiksi päiväkodeissa, kouluissa, vanhustentaloissa ja palvelutaloissa.

--

”Olen valmis menemään jokaiseen joukkoon. En edes haluaisi tehdä töitä pelkkien eliittijoukkojen kanssa”, Simola-Isaksson sanoo.

Ja vaikka hän on ollut eläkkeellä jo 14 vuotta, hän tekee työtä edelleen lähes päivittäin.

Viime aikoina iloinen muusikko on ollut tuttu näky lasten laulattajana ja leikittäjänä esimerkiksi Lempäälän Ideaparkissa. Vantaan naiskuorolle taas on syntymässä koreografia juhlakonserttiin. Ja sitten ovat Konserttikeskusten koululaiskonsertit, lastentarhanopettajien koulutus...

Simola-Isakssonin erikoisala on musiikkiliikunta. Itse asiassa hän on sen Suomeen suurelta osin luonutkin. Kaiken takana ovat lapsuusvuodet Iossakyrössä, jolloin Simola-Isaksson säesti naisvoimistelua.

”Sieltä lähtien lähtökohtani on ollut, että musiikin ja liikunnan pitäisi olla yhtä.”

Tällä hän ei tarkoita sitä, kun pianisti heiluu musiikin tahdissa jakkaralla. Hän puhuu sykkeestä, joka löytyy luonnostaan jokaisesta ihmisestä. Ja kun sykkeen löytää, löytää myös musiikin.

”Tämä viesti on erityisesti niille, jotka sanovat, etteivät osaa laulaa tai soittaa.”

Aikoinaan musiikkiliikunnan esitaistelija sai arvosteluakin. Pelättiin, että hän on tuomassa musiikintunneille elementin, joka vie musiikin pois musiikista. Nyt liikunnan ja musiikin yhteys on tunnustettu myös muualla.

”Ihmisen kehoa pidetään nyt arvokkaana, kehot ovat vapautuneet. Tämä näkyy suomalaiskuorojen esiintymisissä: kuorot eivät enää seiso vain paikallaan ja laula.”

Simola-Isakssonin uraauurtavia ajatuksia ollaan laittamassa viimein myös kansien väliin. Hän tekee musiikkiliikunnan oppikirjaa yhdessä kahden muun asiantuntijan, Soili Perkiön ja Marja-Leena Juntusen kanssa.

Ei Kordelinin säätiön tunnustus sentään ainoa ”sosiaalimuusikon” saama huomionosoitus ole.

Kaikkein rakkaimmaksi tunnustukseksi Simola-Isaksson mainitsee Sibelius-Akatemian ylioppilaskunnan hänelle myöntämän kunniajäsenyyden. Hän on yhdestoista kunniajäsen, ensimmäinen oli Jean Sibelius. Mutta tämä ei ole se olennainen asia.

”Kunni jäsenyys on rakkain, sillä omilta oppilailta tuleva palaute on tärkeintä. He ovat kaikki rakkaita lapsiani.”

Rakkaita lapsia Simola-Isakssonilla riittääkin. Erään tuttavän kanssa oli päästy laskuissa 10 000:een, sitten piti laskeminen lopettaa.

Voimistelu-lehden artikkelissa (s. 42) Inkeri kiteyttää SAY:n kunniajäsenyyden merkityksen:

Koin, että rakastamani oppilaat antoivat tunnustuksellaan kasvot koko elämäntyölleni.²

Inkeri on työllään kehittänyt merkittävästi myös vapaa säestyksen opetusta, mistä tunnustuksena hänelle myönnettiin **Vapaa säestyksen opettajat ry:n kunniajäsenyys** keväällä 2005. Inkeri vastaanotti kunniajäsenyyden 75-vuotisyllätysjuhlissaan Sibelius-Akatemian Pitäjänmäen tiloissa ison ystäväjoukon voimin (ks. kuva vieressä).

² Vahtila, Milla. Kulaiset voimisteluvuodet. Elämäniloa musiikkiliikunnasta. *Voimistelu* 1, 41–43.

Inkeri kiittämässä Vapaa säästyksen opettajat ry:n kunniajäsenyydestä. Kuva: Eva Forssén.

Educa-messuilla 2011 juhlistamassa Inkerin Oppikirjapalkintoa ja musiikkiliikuntamateriaalin ilmestymistä. Kuvassa WSOYpro:n Asta Rajasammal ja Eija Lehtiniemi sekä Marja-Leena, Inkeri ja Soili. Kuva: Soili Perkiön kotiarkisto.

Pitkä ja merkittävä ura

Vuonna 2007 Inkerille myönnettiin myös **Pro Musica -säätiön tunnustuspalkinto**. Säätiön hallituksen puheenjohtajan Liisa Kylmäsen mukaan ”Pro Musica -säätiön hallitus tekee apurahapäätökset ilman hakemuksia. Jo pitempään olemme linjanneet yhdeksi tavoitteeksemme huomioida tunnustuspalkinnoissa erityisesti sellaisia pedagogeja, jotka kasvattavat uusia muusikkosukupolvia. He jäävät myös usein huomioimatta, vaikka ovat äärimmäisen tärkeitä taustavaikuttajia. Samat perustelut löytyvät Simola-Isakssonin valinnan taustalta – pitkä ja merkittävä ura musiikkikasvatuksen saralla.”³

Suomen musiikkioppilaitosten liitto myönsi Inkerille vuoden 2009 **Aksentti-palkinnon** ”hänen arvokkaasta työstään musiikin, erityisesti varhaisiän musiikkipedagogiikan ja musiikkiliikunnan saralla”, kuten Koppiinen kirjoittaa *Helsingin Sanomissa* 26.11.2009. Artikkelissaan hän jatkaa:

³ Henkilökohtainen tiedonanto 29.8.2015.

”Simola-Isaksson toimi 1977–1993 Sibelius-Akatemian koulumusiikin lehtorina. Yleisradio ja televisio tukeutuivat hänen ammatitaitoonsa erityisesti musiikkiliikunnan edistämisessä jo 1960-luvulla.

Aksentti-palkinto myönnetään erityisen merkittävästä musiikkikasvatustyöstä.”

Vähän myöhemmin samana vuonna Inkerille myönnettiin **Vantaa-palkinto**. Palkinnon myöntämistä kommentoi Kaisu Moilanen *Helsingin Sanomissa* 15.12.2009 otsikolla *Vantaa-palkinto meni tänä vuonna musiikin taitajalle* seuraavasti:

”Vantaa-palkinnon sai tänä vuonna musiikkipedagogi ja musiikkiliikunnan lehtori Inkeri Simola-Isaksson elämäntyöstään musiikin parissa. Palkinto luovutettiin juhlavin menoin kaupunginvaltuuston kokouksessa maanantaina.

Vantaalainen Simola-Isaksson on tullut tunnetuksi liikunnan ja musiikin yhdistämisestä. Hän on kehittänyt musiikkiliikunnasta kaikenikäisille ihmisille soveltuvan ilmaisumuodon.

10 000 euron arvoinen Vantaa-palkinto myönnetään vuosittain tunnustuksena merkittävistä ansioista taiteen ja vantaalaisen taide-elämän hyväksi tehdystä työstä.”

Vuonna 2011 Inkerille myönnettiin **Suomen tietokirjailijat ry:n Oppikirjapalkinto**, joka myönnetään Suomen tietokirjailijat ry:n jäsenelle tai työryhmälle tunnustukseksi laajasta ja ansiokkaasta oppiteostuotannosta. Palkinnot jaettiin Educa-messuilla 29.1.2011.

Yhdistyksen jäsentiedotteessa (I/2011) asiasta kerrottiin otsikolla *Kymmenen oppikirjailijaa palkittiin Educa-messuilla*.

”Suomen tietokirjailijat ry jakoi Oppikirjailijapalkinnot tänä vuonna kymmenelle oppikirjantekijälle. Palkinnon saivat dosentti Hannele Cantell, lehtori Raija Kangaspunta, autoinsinööri Matti Karhima, lehtori (eläkkeellä) Marjatta Koivisto, FM Eero Lehtonen, yli-insinööri Markku Monni, musiikinopettaja Inkeri Simola-Isaksson, lehtori (eläkkeellä) Esko Sorvali, psykologi, lehtori, kääntäjä Anneli Vilkkö-Riihelä ja lehtori Mervi Wäre.

Oppikirjailijapalkinnot ovat suuruudeltaan 8 000 euroa ja ne jaettiin nyt 11. kertaa. Palkinnot jaettiin Educa-messuilla 29. tammikuuta. Oppikirjailijapalkinto myönnetään tunnustuksena laajasta ja ansiokkaasta oppikirjatuotannosta. Yhdistyksen palkinnot rahoitetaan Kopioston perimillä teki-jänoikeuskorvauksilla.

Tänä vuonna Oppikirjailijapalkinnon saajat edustavat kaikkien ikävaiheiden oppimateriaaleja, lähes vauvasta vaariin. Tekijöiden yhteenlaskettu kirjailijanura on kestänyt lähes 300 vuotta ja yhteenlaskettu nimekkeiden

määrä on yli 500. Aihepiirit vaihtelevat musiikin opetuksesta luonnontieteisiin ja kovaan tekniikkaan. Palkittavissa on myös perustaitojen, lukemisen ja laskemisen kehittäjiä ja opettajia.

Suomen tietokirjailijat ry:n palkintoperustelut olivat Inkerin kohdalla seuraavat:

”Musiikinopettaja Inkeri Simola-Isaksson (s. 1930, asuu Vantaalla) on musiikinopetuksen ja musiikkiliikunnan opetuksen merkittävä uranuurtaja ja kehittäjä. Hänen voidaan sanoa kehittäneen suomalaisen musiikkiliikunnan opetuksen. Hän on tehnyt oppimateriaaleja alakouluikäisille oppilaille, liikunnan ammattilaisille, mm. tanssijoille, ja ikääntyville, myös vuodepotilaille. Ensimmäiset oppikirjansa Simola-Isaksson on tehnyt 70-luvulla, lähes 40 vuotta sitten. Opettajan ja oppikirjailijan työnsä ohella hän on säveltänyt liikuntamusiikkia. Hän on toiminut myös radiotoimittajana, säestäjänä ja kouluttajana.”⁴

Muita Inkerille myönnettyjä kunnianosoituksia ovat **Lastenkulttuurin valtionpalkinto** vuonna 1984, joka on Taiteen edistämiskeskuksen (aiemmin Taiteen keskustoimikunnan) myöntämä tunnustus ansioituneille lasten luovuutta edistäneille henkilöille, OAJ:n myöntämä **Kultainen Kulttuurin hyväksi** -mitali 1988, **Suomen Leijonan ritarimerkki** 1992 ja **Sininen risti** 1992.

⁴ Suomen tietokirjailijat ry:n Jäsentiedote I/2011, 2.

Ystävät ja kollegat muistelevat

Hannele Huovi

Kirjailija, Keuruu

Inkerin kielet

Aurinko pisaroi jo kevättä, nostan puutarhatuolit ulos.
Inkeri helisee ja porisee pöydän ääressä, kun
västäräkki hyppii ja kumarteleo hänelle.

Hymy. Meillä on hyvä.

Hän paistaa kuin rypistynyt aurinko
lämmittää tässä lähellä, olemme pihalla, Inkeristä sekaisin
hän on hämmentänyt suurella kauhalla.

Kyöneleet. Meillä on hyvä.

Poskissa hohkaa tanssin jälki.
Hän tempaa piiriin ujut ja kömpelöt,
kuumat kiharat kiskotaan korvan taa.
Kämmen on kevyt ja kuiva.

Kosketus. Meillä on hyvä.

Hän menee minne häntä kutsutaan,
kiehuu flyygelin koskettimissa, pyyhkii yli salin
lentää kaaressa kuin enkelten jalkapallo.

Rukous. Meillä on hyvä.

Kun hän on mennyt, hän lähettää kortin,
kehuu kevätkakkua, muistaa pienen linnun varpaat,
kannustaa työhön, viipyy pitkään valitsemassa kuvia,
ajattelee meitä.

Rakkaus. Meillä on hyvä

(Ikkunasta näkyy Inkerin keväinen vierailu Keuruulla ja äiti Gavrilian ajattelu, jota Inkeri on siteerannut.)

Hanna-Maija Aarnio

Musiikkikasvattaja, MuM, Helsinki

Tanssitossut

Inkeri oli minulle ja miehelleni pedagogisen esikuvan lisäksi hyvä ystävä. Hän toi meille iloa, jakoi ajatuksia kanssamme ja jaksoi aina kuunnella. Olimme molemmat tutustuneet Inkeriin jo paljon aikaisemmin kuin toisiimme, ja Inkeriä meidän yhteisen sävelemme löytyminen tietenkin ilahdutti suuresti.

Kun odotimme esikoistamme, toi Inkeri meille lahjaksi ensimmäiset pikkuruiset tanssitossut jo hyvissä ajoin ennen vauvan syntymää. Hän pahoitteli kovasti, kun ne olivat *vain tällaiset villaiset* – vastasyntyneille oikeita tanssitossuja oli kuulemma vaikea löytää.

Tanssitossut jäivät aikanaan pieniksi sekä esikoisellemme että myöhemmin hänen pikkuveljelleen. Vielä tänä koleana kesänä 2015, kun kurkistelin Inkerin ikkunoihin tämän kirja-projektin tiimoilta, tossut lämmittivät kuopuksemme, Sylvi Inkerin, varpaita. Samalla, kun osa Inkeristä hänen viisaitten ajatustensa muodossa tallennetaan tämän kirjan sivuille ihmisille jaettavaksi, on aika tallettaa villaiset tanssitossut omaan muistojen laatikoon.

Tuomi Borg

Eläkeläinen, Pälkäne

Inkeri oli minun rakas, rakas ystäväni. Lapuan yhteiskoulun A- ja B-luokat yhdistettiin vuonna 1938, ja olimme Inkerin kanssa viimeisen vuoden luokkatovereita. Asuin myöhemmin Pälkäneellä, joten olimme sielläkin tekemisissä.

Inkeri oli maailman ihanin. Me kuljimme välitunnit käsikoukussa koko luokan tytöt yhdessä ja olimme kaikki ystäviä. Tanssi oli ilman muuta syntiä tuohon aikaan Lapualla. Yhteiskoulukin saatiin perustaa vain sillä ehdolla, ettei siellä tanssita. Jonkinlaisia piirileikkejä kyllä mentiin ja parimarssia, jossa käveltiin kaksi rinnakkain.

Ylioppilaaksi tulemisesta ehti kulua viisikymmentä vuotta, ennen kuin tapasimme luokan kanssa. Sen jälkeen luokkakokouksia oli joka vuosi. Inkeri oli meidän ankkurimme: hän päätti missä ja milloin kokoonnutaan, ja kutsui kaikki koolle. Kun Inkeri kuoli, loppuivat valitettavasti luokkakokouksemmekin.

Kuisma Eskola

Sibelius-Akatemian ylioppilaskunnan puheenjohtaja 2006, toimituspäällikkö ja äänitetuottaja, Kustannusosakeyhtiö Otava, Helsinki, freelancer

Pikkujoulut

Ylioppilaskunnan pikkujoulut olivat aina suuri tapaus, varsinkin ensimmäisinä opiskeluvuosina. Juhlat järjestettiin Bottalla, ja musiikkikasvatuksen osaston opiskelijoilla oli tärkeä rooli järjestelyissä.

Juhlat eivät kuitenkaan lähteneet kunnolla käyntiin ennen tiettyä ohjelma-numeroa – Inkun ohjaamaa yhteislauluhetkeä. Inkeri otti juhlatilan haltuunsa ja kohotti tunnelman uudelle, yhteisöllisemmälle tasolle. En tiedä, oliko joululaulusikermää hiottu tarkasti etukäteen, mutta joka tapauksessa se yhdessä

laulettiin varsin luontevasti ja hyväntuulisesti. Jälkikäteen miettien päällimmäisinä muistoina noista hetkistä ovat omituinen turvallisuudentunne ja tietoisuus siitä, että tuo ihminen ajattelee muista lähtökohtaisesti kauniisti.

Esa Helasvuo

Säveltäjä, pianisti, lehtori, Helsinki

Toimin improvisoinnin ja vapaan säestyksen opettajana Musiikkikasvatuksen osastolla vuosina 1975–2008. Inkeri Simola-Isaksson, joka oli jo luonut dynaamisen musiikkiliikunnan opetuskulttuurin, pääsi laajentamaan tehtäviään vapaan säestyksen opintojaksoissa. Inkku oli toiminut pitkään vs-opetuksen perustehtävissä. 80-luvulla hän muotoili vs-jatkokurssin musiikkiliikuntapainotteisena opintojaksona.

Myönteisenä ja valovoimaisena persoonana Inkeri kannusti opiskelijoita ja työtovereita yhteisöllisyyteen, joka oli kaikkien yksilöittensä summa. Inkeri loi spontaanisti fiiliksiä kokoamalla johdolla ja säestyksellään ryhmän yhteiseen musisointiin ja tanssahteluun niin virallisissa kuin vapaamuotoisissa tilanteissa.

Pirjo Helasvuo

Musiikin maisteri, rehtori, Helsinki

Aloitin opiskeluni Sibelius-Akatemian Koulumusiikkiosastolla vuonna 1967. Koin ryhmäaineiden opiskelun ylhäältä annetuksi ja opetuksen ”setävaltaiseksi”. Tunneilla istuttiin ja otettiin vastaan tietoa mestareilta.

Kuin raikkaana kevätuukena vuonna 1970 tapahtui ihmeitä: Ellen Urho astui osaston johtoon käynnistäen toiminnallisuuden kulttuurin koko osastolla. Samalla oven avauksella opettajaksemme tuli naiskarismaa edustanut pedagogi Inkeri Simola-Isaksson, valovoimainen moniosaaja. Inkeri toi aivan uuden tavan opettaa musiikkia liikunnan kautta. Monikulttuurisuus ja moniarvoisuus niveltivät hänen opetuksessaan. Positiivisella kannustuksella hän valoi onnistumisen iloa ja rohkeutta meihin arkoihin opiskelijoihin. Tätä iloista, säteilevää naisenergiaa olen yrittänyt itse saavuttaa työelämäni arjessa ja jakaa sitä oppilailleeni sekä kollegoilleni.

Ulla Hellqvist

Professor emerita i rytmik vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm

Inkeri Simola-Isaksson i tacksamt minne

Inkeri lade i början av 1980-talet grunden för det givande och goda samarbetet mellan Sibeliusakademiens och rytmiklärarutbildningen vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm. Fortbildning för lärare i bägge länderna förde oss samman och allt sedan dess har många studenter från Sibeliusakademiens studerat rytmik vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm, dels vid gruppbesök men även enskilt. Kontakten är fortfarande levande mellan musiklärarutbildningar i Finland och Stockholm.

Mötet med Inkeri var alltid varmt och givande och hennes härliga rörelselektioner i musikalisk glädje samt breda och djupa kunskap och kompetens var en fröjd att deltaga i. Hon var mycket intresserad av Dalcrozerytmik och förstod att ge sina studenter möjlighet att fördjupa sin kunskap i musik och rörelse.

Jag minns med värme våra musik- och rörelsemöten under 1980–90 talen!

Carita Holmström

Pianonsoiton lehtori, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Minulla, niin kuin varmaan kaikilla, on vain positiivisia muistoja Inkeristä. Hän oli myös alallaan edelläkävijä ja joutui aikanaan kamppailemaan monessa suhteessa asiansa puolesta niin musiikkiympäristössä kuin naisenakin. Tästä hänelle kaikki kunnia sen lisäksi, että hän oli niin suurenmoinen ihminen kuin oli.

Lisbeth Holmström

Rytmikpedagog, Sverige

Inkeri var en sprudlande, varm och inspirerande pedagog.

Maria Hostikka

Tanssipedagogi, Helsinki

Tutustuin Inkeriin syksyllä 1982 ollessani 13-vuotias tanssia ja musiikkia harrastava koululainen. Sibelius-Akatemia valmistautui tällöin lähestyviin 100-vuotisjuhliinsa. Tämän tiimoilta ajauduin vanhempieni (jotka olivat Inkerin monivuotisia työtovereita ja ystäviä) siivellä useamman kerran vanhojen tanssien harjoituksiin Pohjoiselle Rautatiekadulle. Siellä Inkeri innosti niin työtoverinsa kuin koulutyön Pas d’Espagnen, Cicapon ym. tanssien kuvioihin ehtymättömällä innolla ja ammattitaidollaan. Seuraavina vuosina pääsin lukuisia kertoja mukaan Inkerin *Posetiivi*-radio-ohjelmaan, josta myös jäi monella tapaa lähtemättömät muistot. Sittenkin nämä yhteiset kiinnostuksen kohteemme – tanssi ja musiikki – sekä toisiaan läheltä liippaavat työuramme veivät meidät moniin hauskoihin ja hedelmällisiin yhteistyökuvioihin sekä yksityis- että työelämässä. Loppujen lopuksi Sibelius-Akatemian Pitäjänmäen toimipisteen Inkeri-sali tuli itselleni tutuksi omassa työssäni Sibelius-Akatemian tanssipedagogina.

Hannele Huhtinen

Musiikinopettaja, luokanopettaja, Helsinki

Inkeri Simola-Isaksson on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleen niin paljon meihin seuraavien sukupolvien musiikkikasvattajiin, että hänestä on vaikea puhua menneessä aikamuodossa. Itsekin olen yksi niistä onnekkaita, joilla oli ilo olla Inkerin oppilas, tehdä hänen kanssaan yhteistyötä ja ystäväystyä. Inkeri opetti minulle Sibelius-Akatemiassa vapaata säestystä ja liikunnan säestystä. Liikunnan säestyksestä opin valtavasti ja vapaasta säestyksestä ennen kaikkea ihanaa vapautta. Liikunnansäestysharjoitukset, joissa minä soitin ja Inkeri liikkui, Inkerillä oli tapana aloittaa fraasilla: ”Ja tytöt lähtee”.

Inkeri piti valtavasti ihmisistä. Hän arvosti kollegojaan ja kaikkia omien alojensa taitajia, muttei koskaan pistänyt ihmisiä titteleiden mukaan mihinkään arvojärjestykseen. Ehkä tärkein asia, joka Inkeriltä on jäänyt musiikkikasvatusperintönä, on se, että musiikki ja musiikkikasvatus kuuluu kaikille. Hän mm. toivoi, että musiikkiluokille voisivat päästä kaikki, jotka siitä hyötyisivät eivätkä vain ne, jotka saavat parhaat pisteet.

Keimo Joensuu

Musiikin lehtori, kuoron johtaja, Espoo

Inkerillä oli aina aikaa myös entisille oppilailleen. Hänelle oli erittäin tärkeää saada seurata heidän kehittymistään. En ole ennen tavannut vastaavaa persoona. Hän jaksoi aina kannustaa ja innostaa nuorempiaan. Sain opiskeluaikana musiikkiliikuntaryhmän ainoana miehenä Inkeriltä erityishuomiota. Liikunnallinen kömpelyyteni ja sen aiheuttama vastustelu ei haitannut häntä, vaan sain paljon rohkaisua, ja sain jopa tanssia hänen partnerinaan lukemattomia tansseja. Voitin hänen avullaan ujouteni ja sain rohkeutta toimia opettajana ja ryhmien vetäjänä. Tämä vaikutti osaltaan urani kehittymiseen kuoronjohtajana, kouluttajana, laulajana ja musiikinopettajana. Muistan hänen Sibelius-Akatemian pääsykokeissa huudahtaneen minulle haastattelun jälkeen: ”Sinusta tulee vielä Sibelius-Akatemian rehtori!” Voiko kannustavampaa ihmistä olla?

Reetta Judén

Luokanopettaja, Lohja

Olen kolmannessa polvessa Inkerin oppilas. Äitini Raisa Solje (os. Haataja) ja isoäitini Helena Haataja ovat olleet myös Inkerin opissa. Vitsailimme kaksitoista vuotta sitten kun esikoinen oli mahassani ja olin Helsingin OKL:n musiikkiin erikoistuvien musiikkiliikuntakurssilla, että Inkeri opettaa varmaan parinkymmenen vuoden päästä vielä lastanikin.

Äitini sai oppinsa Joensuun OKL:ssä ja hyödynsi heti Inkerin tuntia opetusharjoittelussaan. Ohjaajat olivat tuolloin ihmeissään oppitunnista ja kyselivätkin, mistä äitini tunnin kehitti. Äiti kertoi tehneensä tunnin suoraan Inkerin ryhmäesitysten pohjalta. Mummoni on saanut täydennyskoulutusta Helsingissä täydennyskoulutusta opettajan uralleen Inkeriltä. Mummostani oli tullut opettaja heti sotien päätyttyä lyhyiden poikkeusopintojen kautta, jotta maahamme saatiin taas opettajia.

Inkerin valloittava ja mukaansatempaava opetustyyli on siis tehnyt meihin kaikkiin kolmessa sukupolvessa lähtemättömän jäljen, ja kaksi nuorempaa polvea käyttää Inkerin opetuksia omassa työssään edelleen. Keskustelimme juuri äitini kanssa ja totesimme, että ryhmissä musiikkiin eläytyminen, oman musiikkiliikuntaesityksen tekeminen ja muille esittäminen on vuodesta toiseen elämyksellinen ja onnistunut oppitunti. Molemmat olemme opin siihen saaneet Inkeriltä. Kiitos!

Tuula Jukola-Nuorteva

Musiikinopettaja, vastaava tuottaja, Suomen Kansallisooppera

Inkerin oppilaana koin, että hän rakasti opettamista ja meitä oppilaitaan. Siinä rakkauden ilmapiirissä oli hyvä kasvaa niin musiikillisesti kuin nuorena aikuisenakin. Inkerin mukaansa tempaava innostus, lämmin positiivisuus ja arvostus, ja ennen kaikkea taito kannustaa kustakin ihmisestä esiin tämän parhaat puolet – ja vieläkin enemmän – ovat lähtemättömästi jättäneet jälkensä minuun. Inkeriltä saamani esimerkki yhdessä monen muun taitavan Sibelius-Akatemian opettajan kanssa auttoi minua aikanaan löytämään omat siipeni, joilla oli hyvä lentää maailmalle jatko-opintoihin ja edelleen kansainvälisiin tehtäviin. Inkeri on ihana esimerkki siitä, miten hyvä synnyttää lisää hyvää. Kuka haluaisi olla yhtään vähempää?

Marja-Leena Juntunen

Musiikkikasvatuksen professori (vt.), Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Tullessani opiskelemaan musiikinopettajaksi Sibelius-Akatemiaan vuonna 1982 löysin lukujärjestyksestä oppiaineen musiikkiliikunta. Heti ensimmäisellä tunnilla olin innoissani siitä, että olin löytänyt aineen, jossa molemmat minulle rakkaat musiikki ja liikunta yhdistyivät.

Musiikkiliikunnan opetuksen kautta Inkeri vaikutti vahvasti myöhempisiin sekä opiskelua, opetusta että tutkimusta koskeviin valintoihini. Lisäksi jo opiskelun alkuaikoina päädyin Inkerin lähettämänä erilaisiin koulutus- ja liikunnan säästystehtäviin. Inkeri on ollut minulle, kuten tuhansille muillekin, pedagoginen esikuva, joskin aika pian oivalsin, että vain Inkeri itse saattoi olla sellainen kuin oli. Olen aina ihailnut etenkin hänen kykyään kohdata ihmisiä tavalla, joka saa jokaisen kokemaan itsensä erityiseksi.

On ollut etuoikeus tehdä yhteistyötä Inkerin kanssa ja kuulua hänen laajaan ystäväjoukkoonsa. Olen iloinen siitä, että myös tyttäreni Erika on saanut kokea Inkerin lämmön ja voimaannuttavan huomion. Inkeri on kuolemansa jälkeen tullut tapaamaan minua muutaman kerran uniini, joista jokaisesta on jäänyt lämmin ja hyvä olo. Viimeisessä, todentuntuksessa unessani odottelin häntä lähikahvilassa. Lopulta hän saapui sinne vauhdikkaasti kassi kainalossa ja kysyi hymyillen: ”Kuinka voidaan?”, kuten hänellä oli tapana kysyä. Kun omat kuulumiseni kerrottua sain tilaisuuden kysyä hänen kuulumisiaan, minkälaista hänen elämänsä kuoleman jälkeen oli, hän vastasi: ”Kiitos kysymästä, hyvää kuuluu. Elämä on oikein mallikkaasti. Keikkoja on viime aikoina ollut sillä tavalla sopivasti, huomattavasti vähemmän kuin aikaisemmin. Ei ole ollut liian kiirettä ja muutenkin kaikki on mennyt oikein mukavasti.” Heräsin hymyssä suin, iloisena ja virkeänä.

Klaus Järvinen

Musiikkineuvos, Helsinki

Kohtasin Inkerin ensimmäistä kertaa Oriveden opiston kesäkurssilla vuonna 1961. Olin päässyt opiskelemaan Sibelius-Akatemiaan sillä ehdolla, että suorit-

taisin säveltapailun ehtolaiskurssit Oriveden opistossa kesällä ennen opintojen aloitusta. Muitakin tulevia opiskelutovereita oli samalla kurssilla, ja minä lauloin siellä kuorossa ja osallistuin säveltapailun opetukseen. Inkeri oli opettamassa Orivedellä liikuntaa. Muistan aina, kun istuin opiston kahvilassa ensimmäisenä kurssipäivänä, ja siellä oli myös kuoronjohtaja Harald Andersén – hyvin ehdoton ja tiukka kuoronjohtaja. Inkeri tuli kahvilaan sädehtien. Hän antoi Harald Andersénille poskisuudelman. Minä en minä maakuntamuusikkona ollut koskaan edes nähnyt sellaista.

Tarja Kankainen

Tanssinopettajakoulutuksen johtaja (eläkkeellä),
VO, MA, koreografi ja tanssinopettaja, Tampere

Tapasimme Inkerin kanssa voimistelunopettajien jatkokoulutuskurssilla kesällä 1972 Lappeenrannassa. Inkeri piti israelilaiseen musiikkiin luomastani koreografiasta ja pyysi heti tekemään yhteistyötä kanssaan. Ensimmäinen yhteinen työmme oli hänen radioon toimittamansa ohjelma *Musiikkikellari*. Opetin ohjelmassa kolme unkarilaista tanssia 1976.

Olimme kirjeenvaihdossa ja puhelinyhteydessä vuosikaudet, ja sitten hänen ansiostaan Kuortaneen Urheiluopistossa alkoivat yhteiset musiikkiliikuntakurssimme 70-luvun lopulla. Pidimme niitä 15 kesänä. Yhteistyömme oli ihanan antoisaa ja harmonista. Oppilaat tulivat joka vuosi takaisin. Sitten Vierumäellä alkoi samanlainen kurssi, ja Varalassakin olimme varmaan kymmenenä kesänä. Jopa Ounasvaaralle lensimme parhaimpana kesänä. Siis yhden kesän aikana saattoi olla jopa neljä yhteistä kurssia.

Kuortaneella vietettiin juhlia, ja opiston johtajat olivat aina mukana juonessa. Koska Kuortaneen kurssi oli useimmiten viikkoa ennen juhannusta, kastoimme Kuortane-järvessä talviturkkimme saunoessamme johtajaperheen, Eila ja Matti Lähdesmäen, luona. Muutenkin he kestitsivät meitä kotonaan joka ilta. Inkerin 50-vuotisjuhlia vietettiin Kuortaneella suurin menoin.

Kun Inkeri sai apurahan vuonna 1988, hän tuli luokseni Sveitsiin. Opetimme ensin Bernissä kansantanssijoita ja sitten Locarnossa oman kouluni oppilaita. Lisäksi Losonen peruskoulussa laulatimme ja leikitimme ala-asteen lapsia, jotka jonossa odottivat tunnin jälkeen antaakseen meille kiitolliset halaukset. Inkeri oli onnellinen saadessaan olla Sveitsissä lomalla ja juoda kuohuviiniä Lago Maggioren maisemaa ihaillen palmujen huojuessa ulkona tuulessa – sattui olemaan syntymäpäiväni. Sitten menimme yhdessä vielä tutustumaan Émile Jaques-Dalcroze -instituuttiin Geneveen.

Kun minut valittiin Kuopion konservatorion tanssinopettajakoulutuksen johtajaksi 1989, oli Inkeri osasyyllisenä siihenkin –hänhän oli ollut polkaisemassa käyntiin kyseistä koulutusta. Työskennellessäni Kuopiossa kutsuin hänet sinne usein opettajaksi. Lisäksi saimme nauttia hänen uskomattomista taidostaan ja energiastaan yhteisten lauluhetkien puitteissa, myös musiikinopettaja Anna-Liisa Hallmanin luona.

Näiden työtilaisuuksien lisäksi Inkeri oli mukana Varalan Urheiluopistossa, kun sveitsiläinen tanssiryhmäni piti siellä tanssinäytöksen ennen Kaustisille lähtöä 1986. Vaatteiden vaihdon aikana hän soitti tai laulatti yleisöä.

Inkerin kanssa tapasimme vuosien aikana kesäisin kulttuurin ja hyvän yhdessäolon merkeissä. Ulkomailla asuessani kortit ja kirjeet kulkivat vilkkaasti puolin ja toisin, ja ystävyys hänen kanssaan rikasti minua erityisesti syventämään tietojani musiikista ja pedagogiikasta. Inkeri rakasti tanssimista ja olisi halunnut lapsena päästä leijaillemaan keijukaisena koulun juhliissa. Se kiellettiin, koska hän oli isokokoinen. Tätä hän harmitteli usein. Tanssijan sijaan saimme Inkeristä loistavan taikurin, joka loihti pianolla mitä musiikkia tahansa, transponoi ja improvisoi suvereenisti, laulatti aina kaikki maakuntalaulut kursseilla ja johdatti meidät musiikin teoriankin syövereihin. Hän täytti elämänsä musiikilla ja ystävillä. Hän ei osannut eikä halunnut sanoa ”ei” kenenkään pyynnölle lähteä soittamaan eri tilaisuuksiin. Lähetin hänelle tekstiviestin viikkoa ennen hänen kuolemaansa, koska meidän piti mennä uuteen Musiikkitaloon konserttiin heti Suomeen tultuani. Se tapaaminen jäi, mutta ihana Inkeri ei unohdu koskaan.

Kiitollisuudella

Tarja

Riitta Kauppila

Musiikinopettaja, Helsinki

Muistoja Inkusta

Inkeri oli aivan erityinen persoona: harvassa ihmisessä yhdistyvät hänen kaltaisensa lahjakkuus, taitavuus, viisaus ja sydämellisyys. Hän juurrutti meihin rakkauden musiikkiin, liikuntaan – koko elämään! Hänellä oli poikkeuksellinen läsnäolon ja kohtaamisen kyky. Inkku tuntui saavan meistä jokaisesta esille hyvää ja arvokasta. Hänen positiivisuutensa imussa itsetunto vahvistui.

Tuntui, että Inkku antoi itsestään työhönsä ihan kaiken. Musiikkiliikuntatunnit olivat suorastaan terapeuttisia, täynnä vapauttavaa, yhdessä tekemisen iloa! Liikunnan ilon löytäminen on kantanut minua läpi elämän.

Kuinka taitavasti Inkku didaktikkona kasvatti ja rohkaisi opettajuuteen: turvallisesti, pienin askelin. Saimme huippuopetusta. Hän on ollut minulle ratkaiseva pedagogin roolimalli: ilman häntä olisin tuskin rohjennut ryhtyä yläasteen musiikin opettajaksi.

Inkkua ikuisesti kiitollisena muistaen,

Riitta Kauppila

Gertrud Keiser-Nielsen

Rytmikpedagog, Danmark

Inkeri var en stor inspiration med sin sødmefulde, muntre væremåde, sine fine sange, sin musikalitet og sit nærvær. Jeg ser hende for mig, svævende over gulvet, mens hun traliede alt.

Birgitta ”Gitta” Kervinen

Voimistelunopettaja (Helsingin yliopisto, Voimistelulaitos), yhteyspäällikkö (Vantaan kaupunki), eläkkeellä, Helsinki

Inkeri oli monipuolisesti lahjakas ja ihana ihminen. Inkerin hyvyys ja kyky olla läsnä olivat ainutlaatuisia ominaisuuksia, eivätkä ne kadonneet vaikeuksienkaan kohdatessa. Liikuntaa, musiikkia ja lapsia rakastava Inkeri oli myös loistava tunnelman ja ilon tuoja sekä luoja. Hänen iloisuutensa ja henkinen kauuneutensa eivät kuihtuneet koskaan. Eivät edes silloin, kun hän itse kuuli omasta sairaudestaan.

Kuljet ikuisesti kanssamme, Inkeri ystävämme!

Britta Kirk-Johansen

Rytmikpedagog, Danmark

Inkeri husker jeg som en meget dynamisk og inspirerende underviser. Hun spredte solskin og fik vist det bedste frem i alle deltagere.

Jeg har vist kun oplevet hende et par gange – men jeg husker, at Joan Kittelsen (numera död) også var meget begejstret for hende.

Mirja Kopra

Pedagogiikan lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu

Oli kesä 1980, ja olin kahden pienen lapsen äiti. Minulle tarjoutui mahdollisuus osallistua musiikkikurssille Tampereella. Opettajina toimivat Inkeri Simola-Isaksson, Maisa Krokfors ja Soili Perkiö. Sitten vaan lapset autoon ja mummulaan hoitoon! Kurssi kesti viikon, ja sen aikana syntyi pitkäaikainen, lämmin tuttavuus kouluttajiin.

Kurssipaikka oli ammattikoulu, sen juhlasali ja pari luokkaa. Inkerillä oli käytössä juhlasali, joka tuntui valtavalta. Me kurssilaiset liikuimmekin sitä ristiin rastiin ja monella tavalla. Inkeri istui keskelle lattiaa sijoitetun pianon takana ja loihti sävelet liikkeemme tueksi. Suuri salaisuus oli se, että hän oli saanut Marjatta Pokelalta uuden laulun meille opetettavaksi. Nuotteja emme saaneet, mutta säveltapailten ne päättyivät vihkooni. Näin *Mörkö se lähti piiriin* oli muskarini ohjelmistossa heti seuraavan syksyn alussa.

Tapasimme Inkerin kanssa vuosittain monessa paikassa. Tärkein tapaaminen oli vuosittain kesäkuussa Oriveden Opistolla, Klemetti-Opiston orkesterikurssin päätöskonsertissa. Aina hän tuli, halasi ja kysyi kuulumiset. Tuntui, ettei konsertti voinut alkaa ilman tapaamistamme. Nyt olen todennut, että kyllä se voi alkaa, mutta tuntuu erilaiselta.

Jessika Lampi

Inarin kansalaisopisto, Inari

Muistaakseni vuonna 2009 Metropolian varhaisiän musiikkikasvatuksen luennolle seilasi rakkauten esikuva, jota opettajani kutsuivat Inkuksi tai Inkeriksi, mutta isäni ISI:ksi. Kävin esittäytymässä hänelle toiminnan jälkeen Inkeri Lammen pojantyttärenä. Tämän kuultuaan Inkku osasi välittömästi nimetä

Ebeneserin kollegansa eli isäni Juhan kaikkien lasten ja sisarusten nimet. Hän muisti myös suurimman osan serkkujeni nimistä ja sen, mihin perheeseen he kuuluivat. Tämä hämmäntävä, mutta vaikuttava kokemus vahvasti ymmärrystäni, miten Inkku koki olevansa meidän kaikkien äiti.

Reijo Liinamaa

Musiikinopettaja, yrittäjä, musiikkikasvatuksen opiskelija vsk 1977, Mäntsälä

Inkeri oli Ihminen Isolla Iillä, joka säteili ympärilleen rakkautta, lämpöä ja valoa. Harvasta ihmisestä voi sanoa näin kuulostamatta ylisanoja viljelevältä talkshow-juontajalta. Inkerin kohdalla joka sana on totta.

Opettajan hommissa olen havainnut vuosien myötä, miten opettajakoulutuksessa metodejakin tärkeämpää on oppi siitä, miten kohdata toinen ihminen. Tämän ”Inkun metodin” avulla meillä kaikilla on mahdollisuus oppia uutta – päivittäin.

Muistan olleeni tutkinnonuudistustyöryhmän kokouksessa, jossa ehdotin sosiodraaman käyttöä yhtenä tulevien musiikinopettajien didaktisena valmennusmetodina. Silloiselle rehtori Ellen Urholle asia lienee ollut uusi, eikä hän näyttänyt siitä innostuvan. Inkeri sen sijaan puolusti ajatusta vahvasti, ja niinpä kävi, että useat seuraavien vuosien vuosikurssien oppilaat saivat nauttia Inkerin sukulaissielun Kaarina Lampisen sosiodraamatunneista.

Yksi Inkerin erityislaadun ominaisuuksia oli se, että hän näki jokaisessa tapaamassaan ihmisessä piilevän lahjakkuuden, potentiaalisen taiteilijan ja – mikä tärkeintä – hyvän ihmisen. Ja sai nämä ominaisuudet usein myös esiin. Se lienee hyödyllisin oppi, jonka opettajaksi opiskeleva voi opettajaltaan saada.

Anne Lindeberg-Piironen

Varhaisiän musiikinopettaja, Savonlinna

Aloitin opintoni Sibelius-Akatemian musiikinopettajakoulutuksessa syksyllä 1976 ja sain nauttia myös Inkerin opetusta, mikä on siitä perin sävyttänyt omani juonteenaan koko elämäni. Eikö ole ihmeellistä, kuinka pelkkä ajatus ihmisestä tuo hänet lähellesi? Ja jos kyseessä on voimakkaasti positiivinen ihmiskokemus, kuinka paljon se antaakaan voimaa, kuin empaattinen keskustelukumppani. Sama asia koskee vapaan säestyksen opettajaani, Inkerin läheistä ystävää ja kollegaa, yhtä lailla omalla tavallaan legendaarista Heikki Aaltoilaa, josta myös tuli alusta alkaen tärkeä tukipilari monipolvisella opintielläni, olinhan tempaistu suoraan ”pystymetsästä” musiikkikorkeakouluun opiskelemaan.

Koko perheeni sai vuosien varrella tuntea Inkerin lämmön ja ystävyyyden, mistä olemme hyvin onnellisia. Joulukuun lopussa 2011 tapasimme mieheni Pekan kanssa Inkerin Ellen Urhon luona. Se oli tärkeä tapaaminen, kuin kohtalon johdatusta näin jälkeenpäin ajatellen. Inkeri ja Ellen eli *Duo 170-vuotta – pankkaahan paremmaksi* esitti serenadin, suoraan sydämeistä sydämeen. Tuossa tapaamisessa oli läsnä se ainutlaatuinen lämpö, ilo ja rakkaus, johon sisältyy niin yhteisiä kyineleitä ja lohdutusta kuin naurua ja onneakin yhteisistä hupaisista muistoista.

Minusta tuntuu, että Inkeri on yhä läsnä, suuri Rakkaus on läsnä – tärkein lahjamme, jonka olemassaolon kyllä tiedämme, ja koska olemme saaneet tuntea niin rakkauden läpätunkeman henkilön kuin Inkeri oli, tiedämme että *se on mahdollista*.

Teri Mantere

Muusikko, MuM, Helsinki

Muisto musiikkiliikunnan tunnilta vuonna 2007

Inkeri Simola-Isaksson jäi mieleeni vahvasti musiikkiliikuntatunnilta, jonka hän piti meille syksyllä 2007. Inkeri teki vahvan vaikutuksen pirteydellään ja omistautuneisuudellaan. Tunnin alussa hän kertoi olleensa juuri hammasleikkauksessa, jonka jälkeen olisi lääkärin mukaan pitänyt jäädä viikoksi kotiin makaamaan. Sitä Inkeri ei ollut malttanut tehdä, koska hän oli halunnut niin kovasti tulla pitämään meille musiikkiliikuntaa.

Itse tunnin sisältö on jäänyt muistissani epämääräiseksi, mutta yhden hetken muistan kirokkaasti. Inkeri ilmoitti, että käymme läpi valsaamista, ja asteli heti koreasti minua kohti. Sain kunnian olla mallioppilaana tanssimassa hänen kanssaan. Hetken vauhdilla valssattuamme yritin hienovaraisesti elehtiä, että Inkerillä oli jotakin poskellaan. Hän ihmetteli elettäni, kunnes jouduin sanomaan ääneen:

”Anteeksi Inkeri, mutta teiltä valuu verta suusta.”

Inkeri pyyhkäisi poskeaan ja huudahti:

”No hyi, tanssit tällaisen verisen akan kanssa!”

Huvittuneina jatkoimme valsaamista Inkerin pyyhkiessä sujuvasti paperilla poskiaa tanssin lomassa.

Orietta Mattio

Lecturer in Music Education, Conservatorio Giuseppe Verdi di Torino, Italia

When I think of my ideal teacher figure, one name comes to mind: I think of Inkeri. I met her for the first time about 20 years ago, when I was living and teaching in Finland.

When I enrolled in a Music and Movement workshop led by Inkeri in Jyväskylä I experienced first-hand her professional skills and fantastic personality. All the positive comments that I had heard from various people turned out to be true.

Inkeri’s energy, vitality, humor, creativity and amazing ability filled the room with warmth and joy. She always had a nice word for every student but she was also strict demanding all students to give their best.

One of the most impressive aspect of Inkeri’s teaching was her ability to convey the deepest feelings through the instrument. She was switching from improvisation to Chopin’s Waltzes with great ease.

I met Inkeri many times over the years. She always treated me like an old friend, giving me good advices and unforgettable memories that I will always treasure in my heart.

Katriina Murtomaa

Varhaisiän musiikinopettaja (eläkkeellä), Länsi-Helsingin musiikkiopisto

Inkeri-muistoni

Kun ensimmäisen kerran tapasin Inkerin, olin opiskelemissa lastentarhanopettajaksi Helsingissä. Töölön yhteiskoululla oli meille opiskelijoille Inkerin ohjaama musiikkiliikuntakurssi. Se oli niin ihanaa ja innostavaa, että kylmät väreet kulkivat tanssiessa ja liikkuesssa, ilo ja riemu täyttivät mielen – kaikki muu unohtui! Jäin viivyttelemään saliin ja odottelin, että muut poistuisivat. Muistan, että oli pakko kysyä Inkeriltä: ”Miten ja missä voi opiskella sellaiseksi kuin sinä?”

Tämä tapahtuma johti minut lastentarhanopettajasta varhaisiän musiikinopettajaksi, jonka työstä olen riemuinnut näihin päiviin asti. Siitä alkoi myös vuosikymmenien lämmin ystävyys Inkerin kanssa. Sain jopa kutsua häntä isoksi siskokseni – mikä kunnia! Hänen elämänilonsa oli tarttuvaa. Viisaita, antoisia ja pitkiä keskustelujamme muistelen lämmöllä. Aivan hänen viimeisiin hetkiinsä asti pidimme yhteyttä kirjein ja puhelimitse. Ihana Inkeri!

Pirjo Nenonen

Musiikin- ja laulunopettaja, Wien

Kun muistelen Inkeriä, minulle syntyy halu osoittaa ajatukseni ja kiitokseni hänelle kirjeen muodossa.

Inkeri, rakas ystävä!

Inkeri, sinä olit minulle hyvä läheinen, rakas ystävä, äitihahmo ja pedagoginen esikuva. Arvostin ihmisviisauttasi, ihmistuntemustasi ja ihmisläheisyyttäsi. Sinä olit täynnä elämäniloa ja aurinkoa, ystävällisyyttä ja pohjatonta hyvyyttä; olit aina avoin kaikelle ja kaikille.

Inkeri, sinä tuit minua opettajana, uskoit aina ajatuksiini, tutkiskelit niitä antaen hyvää ja rakentavaa palautetta. Nyt, varsinkin viimeisten vuosien aikana, kun olen työstänyt väitöskirjaani, ajattelen sinua usein, sillä autoit minua luomaan uuden tavan opettaa laulamista musiikkiliikunnan avulla. Sinä jaksot uskkoa minuun ja keskustella kanssani, annoit minulle paljon aikaasi – kuuntelemalla ja kannustamalla. Sain myös haastatella sinua. Seurasit opetustani kaikilla aloilla ja seurasit ennen kaikkea uuden laulunopetustapani kehittymistä. Valitettavasti et voi olla kanssani nauttimassa työni tuloksista konkreettisesti, mutta sydämessäni olet aina mukana ja jaan kaiken kanssasi sillä tavalla. Kiitos Inkeri ystävydestäsi ja kaikesta, mitä sain kanssasi kokea, nähdä ja oppia.

Terhi Oksanen

Musiikinopettaja, Kuitinmäen koulu, Espoo

Tuttia ja sooloa enkelin siivin

On kesä 1982. Tapaamme Inkerin kanssa Lappeenrannassa, Kimpisen koulun liikuntasalissa. Olen juuri päättänyt toisen opiskeluvuoteni Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen osastolla, ja Inkerin innoittamana osallistun kesällä kotikaupungissani pidettävälle musiikkiliikunta- ja tanssikurssille. Kannan kai-

nalossa talvella syntynyttä tyttärtäni. Inkeri on toivonut, että tuon pikku prinsessani, meidän vuosikurssin esikoisen, näytille. Muistoihin jää merkittävä hetki, jolloin Inkeri ottaa lapseni syliinsä ja ihastelee häntä. Kauniit sanat helisevät iloisesti, kuten Inkerillä aina. ”Tässä teille molemmille laulun ja leikin iloa ja prinsessalle enkelin suojelusta!” Inkeri sanoo ja ojentaa tyttärelleni kiharatukaisen enkelinukuken ja minulle musiikkiliikuntakirjan *Lapsi ja musiikki*, jonka etusivulle on signeerattu: ”Tuttia ja sooloa! Inkeriltä”. Minä, nuori opiskelijaäiti, katson ja ihailen opettajaani, innostajaani tuota sydämellistä, lämminhenkistä persoonaa, joka on jättänyt minuun lähtemättömän jäljen, opettanut jotain erityistä ihmisten kohtaamisesta.

Tunti alkaa pian. Inkerillä on meille vielä asiaa.

Polkumme kohtasivat Inkerin kanssa vielä useita kertoja vuosien ajan. Joka kerta hän muisti kysyä, mitä prinsessalleni kuului, muisti nimen ja kaikki. Enkeli on vieläkin tallessa!

Hanne Orrenmaa

Musiikin lehtori, Nurmon lukio ja yläaste, kuoronjohtaja, freelance musiikkikriitikko

Valon Kantaja

Kun Inkkua ajattelee, tulvahtaa mieleen monenlaisia mielikuvia: hymy, loppumaton energia ja ennen kaikkea säihkyvä, lämmin, energisoiva valo. On ihmeellistä, miten paljon valoa yksi ihminen voi levittää ympärilleen.

Tutustuin Inkkuun, kun aloitin opinnot Sibelius-Akatemian musiikkikasvatustuosastolla vuonna 1984. En aluksi tiennyt, miten suhtautua tähän alati iloiseen, kaikkia kannustavaan, ihmeelliseen persoonaan; en kerta kaikkiaan voinut uskoa, että joku voi olla aidosti niin positiivinen. Ollessani opiskelijoiden edustajana Mukan aineneuvostossa koin ja näin Inkun lähempää – silloin näin, ettei Inkun säteily ollut vain rooli, jonka hän vetää tarvittaessa ylleen: ymmärsin, että Inkun hyvän tekemisen halu ja loppumaton ihmisrakkaus on aitoa. Ja mitäpä siitä oivalluksesta seurasikaan: sukelsin Inkun valoon ja adoptoin Inkun ”Sibis-äidiksi”. Olin mukana monessa Inkun proggiksessa ja erikoistuin musiikkiliikuntaan (minä, epäliikunnallinen!). Kylvin Inkun valossa aina kun voin. Inkusta tuli ensisijainen esikuvani.

Sibelius-Akatemian historian ensimmäisessä promootiossa keväällä 1997 kävelin todistuksen saatuani Finlandia-talon lavalta suoraan katsomossa istuvaa Inkkua halaamaan. Olen varma, että moni muukin olisi halunnut tehdä niin, muttei rohjennut – mutta tämän ensimmäisen halauksen jälkeen lähes jokainen promovoitu teki samoin. Inkku halasi minkä ehti ja itki ilosta. Uskon, että se oli yksi Inkun elämän tähtihetkestä. Sillä hetkellä tuli selväksi, että meitä Inkun ”lainalapsia” oli ja on yhä satamäärin, ehkäpä tuhansia. Inkku loi ympärilleen rakkautta kaikkialla, missä hän liikkui.

Nyt, 31 vuotta opiskelujeni alkamisen jälkeen, kun olen toiminut musiikin lehtorina jo reilut parikymmentä vuotta, on Inkku edelleen suuri esikuvani. Muitakin valon kantajia olen onnekseni elämänpiiriini saanut, mutta Inkku on

aina se ensimmäinen. Kaikessa kanssakäymisessäni lasten ja nuorten kanssa pyrin siihen, mikä on Inkulle ja muille valon kantajille niin luontaista: ihmisen aitoon kohtaamiseen, hyväksyvään kuuntelemiseen, lämpimään lohduttamiseen, ehdottomaan kannustamiseen, positiivisen energian virtaan ja tietenkin – huumorin pilkkeeseen!

Leena Pantsu

Musiikkikasvatuksen lehtori JAMK, Jyväskylä

Kiitoskirje Inkerille

Sinä Ihana Inkeri,

aurinkoisuuden, iloisuuden ja energisyyden esikuva – lämminsydäminen pedagogi. Kannustit, innostit ja autoit juuri oikealla tavalla. Liikkeet, laulut, tanssit ja leikit opittiin sinulta huomaamatta – toiminnallisesti tietenkin. Tunneillesi loit positiivisen, mukaansa tempaavan ilmapiirin; musiikkia ja liikettä koettiin yhdessä – ilolla!

Israelilaiset tanssit, kepeät kaanonit ja monet muut musiikilliset ideat ovat edelleen käytössämme ja niiden kautta, sinä Inkeri, elät edelleen.

Kohtasit kymmeniä, satoja koulutettavia... kuitenkin otit ja huomioit meidät yksilöinä: Mitä lapsillesi kuuluu? Mitä miehellesi... Mitä sinulle? Ne normaalit kysymyksesi, joihin oli hyvä vastata, sillä sinä kuuntelit.

Viimeisinä vuosina yhteistyömme oli myös kollegiaalista. Olit merkittävä vieraileva kouluttaja oppilaitoksessamme. Minulle oli tärkeää, että myös omat opiskelijani saivat kokea ihanan Inkerin opetusta. Sinä hurmasit meidät sukupolvesta toiseen.

Ja mikä iloinen sattuma: kuopukseni syntyi syntymäpäivänäsi. Ikäeroa 70 vuotta – sitä juhlistu ei suotta!

Kiitos Inkeri, että olit. Muistoissani elät edelleen!

I nnostava & iloinen

N auravainen & nopea

K okenut & kiva

E mpaattinen & eloisa

R akas & reipas

I hana!!!

Soili Perkiö

Musiikkikasvatuksen lehtori, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Omenakynttilä

Koulumusiikkiosaston ykkösvuosikurssilaiset syksyllä 1978 Pohjoisella Rautatiekadulla. Ensimmäinen musiikkiliikunnan tunti, pojilla shortsit jalassa, tytöillä jumppatossut. Inkeri ihalee meitä. Silloin se syntyi: jano oppia opettamaan. Ilmoittauduin saman tien kaikille musiikkiliikunnan kursseille, ja Inkeri päätti olla mainitsematta, että opetus suunnitelman mukaan ne suoritetaan peräkkäisinä vuosina, eikä suinkaan kaikkia heti ensimmäisenä vuotena.

Inkeri näki palavan intoni, järjesti heti saman tien mahdollisuuksia opettaa monenlaisia ryhmiä, tuki viisaasti ja rakkaudella tekemisiäni. Avasi ovia ja ikkunoita ja antoi tilan lähteä mihin suuntaan tahansa.

Nautin, riemuitsin, ihailin kun sain olla Inkerin opissa. Ja opin mitä on ilo, mitä on kiitollisuus, mitä on ammattitaito, mitä on pedagoginen rakkaus.

Sain ensimmäisenä syksynä Inkeriltä omenakynttilän. Se on aarteeni.

Kynttilän kehä on pikkuinen piiri
jossa sinua muistan.
Kiireen keskellä seisahdan
ja onnesta pääätä puistan.

Hannele Huovi

Seppo Pohjola

Säveltäjä, Espoo

Isäni Erkki Pohjola ja Inkeri tutustuivat toisiinsa jo 1940-luvulla koululaisina musiikkiharrastusten parissa. Myöhemmin molemmat kulkivat musiikkipedagogisilla kursseilla kotimaassa ja ulkomailla. Isästäni tuli musiikinopettaja ja kuoronjohtaja, Inkeri suuntautui musiikkiliikuntaan.

Kummitätinäni Inkeri on kuulunut elämäni alusta asti. Syntymäpäivinä ja jouluna sain vuodesta toiseen vakiotervehdyksinä hopealusikan ja vihreitä marmeladikuulia. Sekä tietenkin kortteja, ylenpalttisen ylistäviä tyyliin ”Seppo, sinä suurenmoinen”. En muista Inkerin ikinä sanoneen pahaa sanaa kenestäkään. Hänen positiivisuutensa ei ollut tästä maailmasta. Hän ei ollut vähääkään kyyninen tai sarkastinen, enkä usko hänen viljelleen oikein ironiaakaan. Ilmeisesti hän ei tarvinnut tämäntyyppisiä suojavarustuksia. Eikä hän ikinä puhunut itsestään. Täysin muita reittejä opin vähitellen tajuamaan, että hän oli oman alansa uranuurtaja, legendaarinen hahmo.

Olin muutaman kerran vieraana Inkerin juontamassa radion *Posetiivi*-ohjelmassa. Puhuin ”asiantuntevasti” oopperasta ja elokuvamusiikista, lausuin Giuseppe Verdi suomalaisittain ääntäen ja julistin *Aleksanteri Nevskin* maailman parhaaksi elokuvamusiikiksi, koska tiesin sen Prokofjevin säveltämäksi.

Inkeri veti häissäimme uljaan tanssikavalkadin, soitti juhliessamme usein piana ja ehti ilokseni olla mukana kaikkien kolmen lapseni ristiäisissä. Olen ylpeä, että sain tuntea Inkerin.

Leena Poikela

Lto, Milko, MO, KM, Oulu

Inkerin ääni ja musiikkiliikunnan pedagoginen ilo

Muistan kohtaamiseni Inkerin kanssa 1980 musiikkileikkikoulunopettajan opinnoissa Sibelius-Akatemian liikuntasalissa. Tunnetila oli jännittynyt ja odotava. Kokoonnuimme piiriin. Inkerin hymy ja ensimmäiset kauniit ja pehmeät sanat. Äänessä kuiskausta ja hyväksyntää. Tunsin olevani tervetullut. Jännitys oli sulanut. Aloitimme laulun ja liikkeen, aloitimme kontaktin hakemisen,

aloitimme tutustumisen itseen, toiseen ja toisiin. Aloitimme matkan, joka on kestänyt tähän päivään saakka. Kokemuksen emotionaalinen ilotulitus ei ole sammunut.

Inkerin kyky kohdata juuri sinut, olla läsnä ja hyväksyä oli ainutlaatuista. Inkerin kyky saada puujalatkin tanssimaan oli ihmeellistä. Inkerin pedagoginen kyky oli jokaisella tapaamiskerralla ainutkertainen ja välittävä. Juuri tästä johtuen uskon, että kokemukseni on painunut syvälle sydämeen ja innoittaa tekemään omaa työtä välittämisen, ilon ja musiikkiliikunnallisen heittäytymisen kautta.

Minä olen yksi onnekkaita. Inkerin ääni soi muistoissani.

Inkeri opettamassa musiikkiliikuntaa musiikkileikkikoulunopettajiksi opiskeleville.
Kuva: Leena Poikela.

Helinä Rinne (o.s. Kivi-Koskinen)

Musiikinopettaja (eläkkeellä), agronomi, musiikkileikkikoulunopettaja, kuoronjohtaja, Salo

Viimeisellä vierailullani Inkerin luona istuimme pitkään kädet käsissä ja hän kertoi elämänsä kohokohdista:

Tärkeintä on aina ilo, nauru ja ihmisten kuuleminen.

Liikunnan tarkoitus on paitsi opettaa asioita antaa ILOA ELÄMÄÄN.

Tutustuin Inkeriin 40–50-luvun taitteessa, kun hän tuli säestämään tanssintunteja Puolanne-Karpio-kouluun. Muistan aina miltä se tuntui: oli kuin aurinko olisi tullut tennispalatsin ylimpään kerrokseen. Musiikki alkoi virrata ja me lapset aloimme tanssia. Pianosta lähti kaikki: valo, lämpö, myrsky, pelottavat peikot, ihanat keijut ja suloiset prinsessat.

Inkeri soitti tuolloin opintojensa ohessa, ei säännöllisesti, mutta aina kun hän oli paikalla, hän loi uskomattoman hyvän tunnelman tanssisaliin. Hänellä oli aina ihanat vaatteen ja tukka kauniisti ja se HYMY! Inkeri oli meidän satujen hyvä hengetär!

Oli uskomatonta, miten nopeasti hän oppi meidän nimet ja erityisosaamiset. Kun otimme mukaan soittimia, hän samalla opetti meille, miten niitä soitetaan. Kaikki oli niin helppoa ja luonnollista. Ilon kautta oppimista 50-luvun alussa, jolloin kaikki muuten oli tosi ankaraa ja säntillistä!

Inkerille tyypillinen lähestymistapa oli myös se, että hän muisti minut vapulounaalla, jossa hän taas oli pianistina. Ensin ihana hymy, sitten nimeltä kututtuna pianon luokse leikkimään. Se oli pienestä tytöstä ihmeellistä.

Meni useampi vuosi näitten tapaamisten jälkeen, kun taas tapasin Inkerin SVULin musiikkiliikunnan kurssilla. Mikä hämmästys ja riemu, kun hän vieläkin muisti minut ja jutteli tuttavallisesti väliajalla.

Aikuisena alkanut uudenlainen ystävyys oli minulle, niin kuin meille monille, elämäni parasta ystävyyttä. Siihen yhdistyi lapsena alkanut ihailu, joka aikaa myöten syveni lämpimäksi ystävyudeksi ja kunnioitukseksi. Olen omassa työssäni koettanut muistaa ja pieneltä osaltani toteuttaa mm. seuraavia hänen oppejaan, jotka antavat punaisen langan kaikkeen opettamiseen ja oppimiseen:

MUSIIKKI tuo yhteen kaikenlaisia ihmisiä. Sen edessä olemme kaikki samalla viivalla, opettajat ja oppilaat.

Hyväkään muusikko, opettaja ei anna mitään, jos hän antaa vain tekniikka ja tietoa. Vasta kun hän kohtaa opetettavan tunnetasolla, hän on oikeasti OPETTAJA ja kykenee siirtämään tietoa eteenpäin.

Musiikinopettajalle tämä on vielä tärkeämpää kuin minkään muun aineen, koska musiikkia ei ole ilman tunnetta.

Arja Salakka

Kustannustoimittaja, Sanoma Pro Oy, Helsinki

Minulla oli etuoikeus tutustua Inkeriin *Musiikkiliikunnan käsikirjojen* toimitustyön yhteydessä 2000-luvun puolivälissä.

Inkeri kohtasi toisen ihmisen aina arvokkaasti mutta rennosti. Inkerin tervehdykset nostivat arjen yläpuolelle. Niin minä kuin kustantamokollegani muistavat Inkerin saapumiset Bulevardi 14:ään päivän kohokohtina. Iloinen ääni toivotti huovent sydämellisesti jokaiselle oven avaavalle lämpimän hymyn kera.

Korjatun vedoksen saatteena sain aina taidepostikortin tai kauniilla käsialalla kirjoitetun nuotin, jonka tervehdys (esimerkiksi Armahin Arja! tai Parahin Arja!) oli niin aito kuin se vain voi olla, jos oli kuullut sen myös Inkerin huudattamana.

Inkerillä oli myönteinen sana sanottavana jokaisesta kohtaamastaan ihmisestä. Ennen Inkeriä en ollut koskaan tavannut toista yhtä aidosti toisesta ihmisestä kiinnostunutta henkilöä.

Inkeriltä opin, että vanhana voi tehdä sitä ihan sitä samaa mitä nuorenakin!

Maija Salo

Dir.cant., eläkkeellä oleva musiikkikasvattaja, Tampere

Tapasin Inkerin musiikkiliikunnan opettajan roolissa Suolahden Kansanopiston opettajille kesällä 1968 järjestetyillä musiikkipedagogisilla koulutuspäivillä. Inkerin rinnalla kouluttajina olivat lahtelainen Erkki Pohjola, musiikinopettaja Torsten Lindfors ja Sibelius-Akatemian ruotsinkielisen koulumusiikkiosaston johtaja Egil Cederlöf. Kurssi sytytti koulutettavat johonkin aivan uuteen ajattelemaan musiikkikasvatuksen tavoitteista ja sisällöistä, jotka perustuivat Suomeen

pari vuotta aiemmin rantautuneeseen unkarilaiseen Kodály-metodiin. Minä koin tuolloin voimakkaan ”herätyksen” varhaisiän musiikkikasvatuksen tutkimiseksi ja kehittämiseksi, ja sen tuloksena tein musiikkiopinnoissani radikaalin suunnan muutoksen.

Inkeri loi koulutuspäiville erityisen ilmapiirin. Hän sai kurssilaiset leikkimään; opetukseen tuli ilo ja helppous. Muutaman vuoden kuluttua sain työskennellä Inkerin kanssa työryhmässä, joka suunnitteli sisältöä TV2:n ensimmäiseen lasten musiikkikasvatussarjaan *Kukkuluuruu*, Sain myös olla laatimassa hänen kanssaan lastentarhanopettajankoulutuksen musiikin opetussuunnitelmaa. Seuraavien vuosien monilla koulutuspäivillä oli riemullista päästä Inkerin suureen ja lämpimään ”sydämpiiriin”.

Lukuvuonna 1999–2000 järjestin Sibelius-Akatemian Koulutuskeskuksen kanssa yhteistyössä *Luovan taideterapian* koulutusvuoden musiikkileikkikoulukseni Tampereella. Yhden viikonloppujakson aiheena oli musiikkiliikunta. Kouluttajaksi saimme tuolloin jo eläkkeellä olleen Inkerin, jonka olemuksessa ei ollut jälkeäkään väsymyksestä tai innostuksen puutteesta, vaikka takana oli varmasti tuhansia koulutettavia ja lukematon määrä koulutustapahtumia. Lähtemättömästi on silmissäni kuva Inkeristä, kun hän astui kurssilaisten eteen leuan alta ihoaan hipaisten ja iloisesti heläyttäen:

”Tädillä helttä jo heiluu, mutta vielä jalka nousee!”

Ja jalka nousi!

Riina Salo-Kiiskinen

Musiikin lehtori, Herttoniemen ala-aste, Helsinki

Inkeri – opettajani

Opiskellessani Inkerin vapaa säestyksen oppilaana Sibelius-Akatemiassa hän kutsui itseään usein ”sosiaalimuusikoksi”. Juuri tuota taitoa, soittaa, laulaa, soitattaa ja laulattaa, olen käyttänyt työssäni musiikinopettajana jo monen vuoden ajan. Usein mietin Inkeriä noissa tilanteissa: mitä hän olisi nyt tehnyt tai ajatellut, kuinka saan mukaan nuokin, joita ”ei yhtään kiinnosta”. Tietystikään ei ole ketään toista niin valoisa ja ihanaa persoonaa kuin hän oli. Muistan Inkerin sitkeydestä musiikkikasvatustyössä: ei varmasti ollut paikkaa tai aikaa, milloin hän ei olisi uskonut että tämä onnistuu. Jos olen saanut edes hiukkasen samaa sitkeyttä mukaan omaan työhöni, voin olla varmasti tyytyväinen. Inkeri oli ihanan kannustava pedagogi; hän ei kuitenkaan kehunut turhasta mutta löysi usein oikeat sanat. Hän myös ”työnsi” minut työtilaisuuksiin, joita ei itse ehtinyt ottaa vastaan. Inkerin ”ohjaamana” olen ollut mm. Seurasaaren joulupolulla joulumuorina laulattamassa ja leikittämässä satoja ja satoja lapsia jo monen vuoden ajan.

En olisi voinut kuvitella saavani parempaa musiikkipedagogia opettajakseni Sibelius-Akatemiassa. Inkeriin tutustumisella on ollut suuri merkitys työssäni sekä siinä, miten opetan ja mitä ylipäänsä ajattelen musiikkikasvatuksesta. Me musiikkikasvattajat olemme ”vastuussa” siitä, että musiikkia opetetaan mahdollisimman hyvin ja ammattilaisten toimesta mahdollisimman monessa paikas-

sa. Mutta myös niin, että juuri musiikin tekemisen ilo saa ihmiset musisoimaan. Toivon, että ihanan Inkerin kasvattina osaan viedä musiikin iloista sanomaa eteenpäin edes jotenkin samalla tavalla kuin hän.

Sirkku Saura

Inkerin veljentytär, Turku

Katson pöydälläni olevaa mustavalkoista valokuvaa kesältä 1966. Siinä tätini Inkeri istuu nurmikolla ruskettuneena kauniissa kesämekossa iloinen hymy kasvoillaan. Minä olen kiertänyt käteni Inkerin kaulaan ja olen onnellinen kesäisenä päivänä. Jaloissamme on rantapallo ruohikolla, joka on Pälkäneellä paksumpaa ja vihreämpää kuin missään muualla.

Edelleen Inkerin läsnäolon muisto on niin vahva, että voin helposti palauttaa mieleeni aurinkoiset päivät.

Inkeri ja Sirkku Pälkäneellä kesällä 1966.
Kuva: Simolan suvun kotiarkisto.

Marja Siltanen-Vatanen

Musiikkileikkikoulunopettaja, Joensuun konservatorio

Tutustuin Inkeriin ollessani opiskelemassa Sibelius-Akatemiassa musiikkileikkikoulunopettajaksi vuosina 1982-83. Koko vuoden kestäneen kurssin parasta antia olivat Inkerin tunnit. Koen tälläkin hetkellä, että musiikkiliikunta on minulle työssäni muskariopettajana vahvinta osaamisaluetta, koska olen saanut siihen niin hyvät eväät.

Kurssimme ei ollut Inkulle helpoin. Porukassamme oli hyvin eri-ikäisiä ihmisiä, ja saavuimme ympäri Suomea, yksi jopa Tukholmasta. Työn ja kurssin sovittaminen oli monelle haastavaa, ja tunneilla saattoi siksi olla levotonta, kun joukko oli väsynyttä. Inkulle oli myös sattunut tapaturma, ja hän opetti syyslukukaudella kipsi kädessä.

Inkeristä tulee mieleen hänen kaunis äänensä. Inkerin puhe oli musiikkia. Käytän edelleenkin paljon hänen luomaansa materiaalia mm. MLL:n julkaisemia *Musiikkiliikunta* 1.- ja 2. -kasetteja. Saan silloin samalla kuulla Inkerin lausuvan sointuvalla äänellä duuri-molli-duuri. Jo pelkästään Inkun äänen kuuleminen synnyttää duuritunnelman. Olisi kulttuuriteko saada näiden molempien kasettien materiaalit myös cd:lle.

Inkeri kiersi kouluttamassa ympäri Suomea. Joskus 90-luvulla osallistuin hänen kurssilleen Joensuussa. Jossain vaiheessa opetusta erään tanssin aske-

leet ja kuviot menivät Inkulta sekaisin. Me kurssilaisetkin huomasimme sen ja kerroimme, että nyt kyllä mennään väärin. Inkeri ei siitä harmistunut eikä hermostunut. Päinvastoin, hän pysäytti tilanteen ja totesi: ”Hyvä opettaja tekee virheitä.” Hän perusteli, että tärkeintä ei ole opettajan täydellisyys, vaan se, että hän saa oppilaat oivaltamaan mistä on kysymys. Opettaja johdattaa oppilaat asian äärelle, mutta lopullisen oivalluksen tekee jokainen itse. Vasta siitä, minkä on itse oivaltanut, syntyy pysyvää oppimista.

Inkerin virheen kautta saimme syvällisen opetuksen opettajuudesta. Tämä hetki, sen ydin, on painunut minulle lähtemättömästi mieleen. Se on ollut ohjenuorani opettajana ja tuonut armollisuutta itseäni kohtaan. Minun ei tarvitse olla täydellinen ja virheetön, vaan saan olla matkaopas musiikin maailmaan ja auttaa lapsia oivaltamaan asioita musiikista, elämästä, ihmiseksi kasvamisesta. Vuosien varrella olen tehnyt virheitä tahattomasti ja tahallani. Lapset ovat niitä huomanneet ja kommentoineet. Ja ne helpottuneet ilmeet, kun opettaja on todennut, että opekin – aikuinen – voi tehdä virheitä, että kaikki tekevät. Ei se haittaa.

Tintti Simola

Trumpetisti, Helsinki

Musiikin riemu ja suuri kannustamisen valo suojeli minua lapsuuden piirileikeistä ammattimuusikoksi.

Oli onni omistaa Täti tuollainen!

Piia Säpyskä-Hietala

Musiikin tuntiopettaja, Lastenkulttuurikoordinaattori, Pieksämäki

Opi kaikki keholla, tarttuu päähän teholla. Tuo Inkerin opetus on jäänyt vahvasti mieleeni ja olen sitä ilosanomaa vienyt eteenpäin. En muista tunneilta juurikaan paikallaan pysynyttä hetkeä, liike ja laulu jatkuivat aina vaan. Se laulun riemu, jota Inkun kanssa koin, oli erityinen. Hänen ryhdikäs olemuksensa ja kannustavat sanansa, puhumattakaan lämpimästä hymystä – voi miten niitä olenkaan muistellut ja kaivannut. Inkku on yksi kolmesta suuresta pedagogi-esikuvastani. Sitä sydämellisyyttä ja omistautumista yritän antaa omille kaikenikäisille oppilaille jokaisella tunnilla esikuvani mukaisesti. Toivon, että voin koskettaa oppilaitani samalla tavoin kuin Inkeri minua kosketti ja jätti lempeän jälkensä.

Ritva Tolvi

Inkerin entinen oppilas, SibA vsk 1977

Inkeri Simola-Isakssonin näkyvimpiä ominaisuuksia olivat hänen ehtymättömän tuntuinen positiivisuutensa ja toiset huomioon ottava ystävällisyytensä. Monet ovat ihmetelleet, mistä sellaiset voimat kumpuavat. Toki hän oli saanut syntymässään ja kodissaan eväät myönteiseen elämänasenteeseen, mutta päällimmäisenä kaikessa hänen tekemisessään näkyi rautainen ammattitaito ja vahva näkemys opettajan työstä.

Hän kertoi tärkeimmistä esikuvistaan. Isä oli matematiikan opettaja, esimerkki joviaalista, viisaasta opettajasta, jonka ei tarvinnut käyttää pelottelua eikä uhkailua pitääkseen auktoriteettinsa ja saadakseen oppilaat oppimaan. Toinen unohtumaton vaikuttaja oli ollut karismaattinen Joonas Kokkonen, jonka musiikinhistorian ja teoria-aineiden tunneilla oli läsnä suuri musiikillinen henki. Opetushetket olivat yhtä suurta taide-elämystä ja jättivät lähtemättömän vaikutuksen oppilaisiin. ”Olisi onnellista, jos jokaisen opiskelijan elämää ohjaisi joku suuri persoonallisuus, jonka opetus ei tähtää ainoastaan tentteihin ja kurssitutkiintoihin!” Me Inkerin oppilaat voimme kiitollisina sanoa samaa, sillä Inkeri oli itse juuri tuollainen suuri persoonallisuus.

Inkerille kiitollisena

Ritva

Johanna Tuomi

Laulun tuntiohjaaja, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia

Inkeri jakoi meille paljon iloa vaikka hänellä itsellään oli joskus suunnattoman vaikeaa ja raskasta. Aina hän jaksoi kysellä kuulumisia, keksiä pienenkin ilon aiheen ja ennen kaikkea antaa hymyn auringon valaista, vaikkapa sitten sateisen maanantaiaamun. Puhumattakaan kaikesta siitä, mitä opimme häneltä musiikista. Ja siitä tärkeästä ”kaikesta muusta”, jonka Inkerin tunteneet muistavat olleen aina läsnä, kun Inkeri oli seurassa.

Sanna Valvanne

MM, freelancerina New Yorkissa, Suomessa ja maailmalla, Sing&Shine-kuorojen perustaja ja johtaja

Inkeri, rakas, ihana, kultainen valon, hellyyden ja viisauden lähde. Ja tarvittaessa mitä inhimillisin oikea ihminen. Tärkeimmistä tärkein ja äärettömän rakas opettajani ja esikuvani. Sitä olit ensitapaamisestamme lähtien, olet yhä ja tulet aina olemaan. Olen ikikiitollinen, että sain olla oppilaasi melkein koko opiskeluaikani ja tuntea sinut. Tulen olemaan ainainen oppilaasi ja seuraamaan oppejasi kaikessa mitä teen.

Sinä sait pelkoni poistumaan paremmin kuin kukaan muu. Sait meidät kaikki oppilaasi vapautumaan, avautumaan, säteilemään ja innostumaan hetkessä omalla ihanalla olemuksellasi, käsittämättömällä rakkaudellasi ja valtavilla taidoillasi, jotka piilotit, kuten suurten mestareiden on tapana, ja sait kaiken vaikuttamaan niin vaivattomalta ja luonnolliselta.

Annoit meille luvan olla lapsia, kevyitä, ihania, rakastamiasi, hellimiäsi ja arvostamiasi. Sait meidät tuntemaan, että pystymme mihin vaan. Ja koska teit olon ja tilanteet niin turvalliseksi, osasit oikealla tavalla houkutelaa, ja luotit meihin niin täysin, että melkein mihin vaan kanssasi pystyimmekin.

Ilman sinua en olisi tässä nyt tekemässä tätä työtäni, enkä olisi mikä nyt olen. Näytit minulle, että me kaikki, ihan kaikki, pystymme vapautumaan ja ilmaisemaan upeasti koko kehollamme ja olemuksellamme itseämme ja musiikkia, kun meitä siihen oikein ohjataan, kannustetaan ja meille annetaan siihen

keinot ja lupa. Se on vakaumukseni ja kaiken työni perusta. Ilman sinua ja kokemustani oppilaanasi en tiedä, olisinko tätä löytänyt.

Äitini oli ollut oppilaanasi kurssillasi Opettajakorkeakoulussa 70-luvulla, ja olin häneltä jo lapsena kuullut sinusta. Kun sitten ensimmäisen kerran sinut näin Finlandiatalon portailla ISME:n kongressissa 1990, tiesin heti, että haluan oppilaaksesi ja päästä lähellesi. Haaveeni ja onneni täyttyi päästessäni oppeihisi joka viikko usean vuoden ajan Sibelius-Akatemiassa musiikkikasvatusta opiskellessani vuosina 1990–98 ja musiikkiliikuntaan luonnollisesti syventyessäni. Musiikkiliikunta oli minulle se aika, paikka ja aine, jossa olin omimmillani ja luontevimmillani, ja jossa sain kylpeä sinun kultaisessa valossasi.

Sitten kun vielä pääsin vapaasäestysoppilaaksesi, onnistuit vapauttamaan minut siinäkin ja avaamaan improvisaation ihanuuden pianolla, sillä rakkaalla, mutta niin pelottavalla soittimellani. Innostit harjoittelemaan ja sait kaiken tuntumaan helpolta.

Kun ihmettelin, miten kaiken tämän teet ja saat meissä aikaiseksi, sanoit nöyrästi:

”Katsos, teidän olette kuin shampanjapullo. Minä vaan avaan hieman korkkia, jotta teidän omat kuplat pääsevät vapaasti ulos! Kaikki on jo olemassa teissä itsessänne.”

Kiitos rakas Inkeri, että avasit korkkini, annoit minulle oman itseni ja valoitit tieni. Teen nyt vuorostani parhaani korkkien avaajana ja toivon, että kultainen valosi jatkaa säteilyään ympäri maailman!

Syvällä rakkaudella ja kiitollisuudella,

Sanna Valvanne

Kari Vase

Konserttikeskuksen toiminnanjohtaja

Musiikkiliikunnan hymyilevä sanansaattaja

Inkeri oli ainoa laatuaan, energiaa ja valoisuutta auringon mitalla, aina yhtä nuorekas – siinä luonnehdintoja, jotka tulevat mieleen Inkeri ”Inkku” Simola-Isakssonista. Tämä halauksia kaihtamaton musiikkiliikunnan uranuurtaja on ihmisiä, joita ei kerran tavattuaan hevin unohda.

Elina Viitaila

MuM, Dalcroze certificate, toimitusjohtaja, Järvenpää

Olin Inkeri Simola-Isakssonin oppilaana, läheisenä kollegana ja sijaisena Sibelius-Akatemiassa 1970- ja 1980-lukujen aikana. Muistan hänet iloisena ja innostavana opettajana, jonka ajatukset musiikista ja liikkeestä tuntuivat minusta varsin kiehtovilta. Valmistuttuani Sibelius-Akatemiasta opiskelin Genevessä rytmiiikkaa suorittaen vuoden aikana Dalcroze-sertifikaatin. Kun palasin Suomeen, Inkeri pyysi, että esittelisin Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen opiskelijoille Sveitsin-vuoden kokemuksiani. Siitä alkoikin läheinen ja hedelmällinen yhteistyö minun ja Inkerin kesken.

Vaikka musiikkikasvattajina polkumme menivät hieman eri suuntiin, sain Inkeriltä usean vuoden aikana kollegiaalista tukea ja monia hienoja työtilaisuuksia toimiessani Sibelius-Akatemiassa niin opettajana kuin kouluttajanakin. Valtaosan innoissani olin varsinkin silloin, kun sain työskennellä puoli vuotta hänen sijaisenaan. Inkerin muisto elää lämpimästi mielessäni.

Margit Westerlund

Oopperalaulaja, laulopedagogi, musiikinopettaja, Kauniainen

Rakas Inkeri!

Sinä katsoit minut eläväksi ja Sinä kutsuit minua nimeltä! Sillä niin tapahtui syksyllä 1976, kun astuin sisään Sibiksen Rautatienkadun neljännen kerroksen liikuntasaliin ensimmäistä kertaa. Minä upposin ensi hetkistä lähtien silmiisi ja lämpimään hymyysi ja kuuntelin mykistyneenä taiturimaista soittoaasi. Se kahle jatkui läpi vuosien kuolemaasi saakka. Olit ensimmäinen, joka kutsui minua Magiksi, ja sillä nimellä minut nyt tunnetaan. Innostit minut liikkumaan ja liikunnan säästytksen maailmaan. Kädestä pitäen veit minut Arbikseen ja näytit, miten tädien loikkia pitää vauhdittaa. Sanoit, että heille pitää soittaa ponnistusvoimaa, että hyppäävät korkealle. Ja tädit kikattivat. Kun aina tavatessamme sanoit ”Rakas Magi”, sydämeni täyttyi lämmöllä. Aina, kun minulla on ollut musiikkimatkillani vaikeita hetkiä, se lämpö on kantanut eteenpäin.

Rakkaudella, Magi

Madeleine Wickström-Karma

Kollega i Finland

Kära vänner,

Vi har sorg, när vår goda vän Inkeri har fått hembud.

Det är viktigt för oss som beundrar Inkeris arbetsinsats för musik och rörelse, att en sådan här minnesstund (26.4 2012) ordnas för att bearbeta vår sorg.

För mig var Inkeri Solstrålen (Päivänsäde) och den ”titeln” stod på de kort Kai och jag sände till henne.

Några av oss här idag hör till generationen som upplevt Ilta Leiviskä och sedan fått Inkeri Simola. Också jag själv använde på den tiden dubbelnamn, men det störde mig att det en höst stod Simola-Isaksson, som namnet på den lärare eller som jag trodde de lärare jag skulle ha i musik och rörelse. Igen en ny lärare just när jag var så nöjd med Inkeri, tänkte jag. Och det visade ju sig vara samma person, som hade gift sig och det unnade jag henne gärna.

Jag blev rytmikpedagog för större barn i Danmark i slutet av 1970-talet och kom in i kretsen med rytmikpedagoger i Norden. Några gemensamma dagar har ordnats genom åren och jag har fått resa i Inkeris sällskap. Icke att förglömma de nordiska rytmikdagarna på Kallio-Kuninkala i samband med Nordisk Musikpedagogisk Unions konferens i Finland 1993. Speciellt då var vi stolta att från Finlands sida ha Inkeri som kurslärare. Minns Inkeris timme med momentet ”Najadernas dans”, musik från Sibelius scenverk ”Stormen”, som nordborna tyckte speciell om. Jag fick sända skivor med den musiken efteråt. Nå, nu är

saken räddad, när musiken ingår i det fina paket för rörelse till musik som Inkeri tillsammans med Soili och Marja-Leena kom ut med 2011.

Vill avsluta med att citera det som Anna Brummer som sms skrev till mig, dagen efter att vi firat Inkeri på Salutorget 2010 och jag förenar mig i de orden:

”Det arv som Inkeri gett vidare till nya generationer går inte att mäta! Jag är så tacksam till henne!”

Frans Winstén

Koulutuspäällikkö, Keskuspuiston ammattiopisto, ORTON Invalidisäätiö, Helsinki

Olen kovasti miettinyt, mitä kirjoittaisin Inkeristä. Kun sitten monien ajatuskiemuroiden jälkeen totean, että en ole saanut aikaiseksi muuta kuin ylitsevuotavia ja ylisanoja tursuavia jaarituksia, mietin, mitä oikein haluan sanoa. Tuntuu, että kaikki on jo sanottu ja että Inkeriä on jo huomioitu kaikin tavoin. Minua paremmat sanasepot ovat jo arkkunsa aukaisseet. Näitä miettiessäni huomasin pohtivani samankaltaisia asioita kuin Inkun synttäreiden alla: Miten toivoisin huomioitavan henkilöä, jonka ajatuksiin ja esimerkkeihin olen perustanut opettajuuteni ja ammatillisen näkökulmani kasvatukseen sekä etenkin sen, kuinka kohdata ihmisiä, niin tuttavilla kuin vieraitakin. Näiden ajatusten sekamelskasta löytyi tuolloin idea ihailijakerhon perustamisesta. Sitä ei Inkulla vielä ollut. Hetken älytön älynlälys ja Facebookiin saitti pystyyn. Oli syntynyt yhteisöllinen peukutus-saitti Inkerille. Hämmäntävää oli huomata, kuinka nopeasti ihmisiä liittyi jäseniksi ja kuinka nopeasti saitti alkoi elää täysin omaa elämäänsä: syntyi tapaaminen torilla, nousi esiin valtava määrä muistoja eri vuosilta, jopa vuosikymmeniltä, ja lopulta surtiin yhteisöllisesti ja yhdessä Inkun poismenoa. Edelleenkin tulee ilmoituksia, että joku haluaa liittyä jäseneksi. Me saimme annettua Inkulle jotain sellaista, mitä hänellä ei ollut eli oma *Fun Club*. Niin se syntyi, monien ihmisten yhteisöllisen kipinöinnin tuloksena. Itselleni Inkeri on kaikessa lyhykäisytydessään yksi merkittävimpiä esikuviani, idoleitani. Kiitos Inkku!

Maisa Krokfors

Varhaiskasvatuksen kollega

Haluan tuoda luettavaksenne tekstiviestin, jonka sain Inkeriltä, kun toivo sairauden parantumisesta oli mennyt. Uskoisin Inkerin haluavan sanoa seuraavat sanat meille kaikille lasten ja musiikin parissa eläville.

”Iloinen ikikiitos muistamisesta – tuleviin päiviin valoa, iloa, vointia, voimia t. Inkeri”

Muistopuhe Inkerille

Ulla Pohjolan-Pirhonen

Inkeri kuoli 11.3.2012 Jorvin sairaalassa Vantaalla syöpäsairauden seurauksena. Seuraavassa nyt jo eläkkeelle jääneen, Vantaankosken seurakunnan rovasti, pastori Ulla Pohjolan-Pirhosen Inkerin siunaustilaisuudessa 28.3.2012 Myyrmäen kirkossa pitämä muistopuhe.

Psalmi 36:6–10

”Herra, sinun armosi on avara kuin taivas,
pilviin ulottuu sinun totuutesi.

Vanhurskautesi on vuoria korkeampi
ja oikeutesi kuin syvyyksien syvyys.

Ihmistä ja eläintä sinä autat, Herra.

Ihmeellinen on sinun armosi, Jumala!

Sinun siipiesi suojaan

rientävät ihmislapset.

Sinä ruokit heidät talosi runsain antimin

ja annat heidän juoda ilosi virrasta.

Sinun luonasi on elämän lähde, sinun valostasi me saamme valon.”

Rakkaat ystävät, Inkerin lähimmät ihmiset

Yksi elävä muistikuva Inkeristä: Inkeriltä oli pyydetty seurakunnan 70–75-vuotiaitten juhlaan pientä puheenvuoroa aiheesta ”kirkkomuistoni”. Hän aloitti muistelemalla kotikirkkonsa Isonkyrön hautausmaata sota-aikana, kun sinne tavan takaa tuotiin arkkuja rintamalta. Tapahtumat

olivat jääneet lähtemättömästi Inkerin mieleen, eikä hän pystynyt liikut-
tumatta kertomaan niistä edes yli 60 vuoden jälkeen.

Toinen hänen muistonsa oli häistä, jossa hän nuorena musiikkia har-
rastavana tyttönä sai tuurata isäänsä urkupenkillä isän hoitaessa polkijan
tehtävää, jotta urkupilleihin virtaisi ilmaa. Mutta kun tuli loppumarssin
aika, isä olikin unohtanut polkemisen, koska oli niin lumoutunut kauniista
morsiusparista, ja Inkeri yritti kuiskailla urkupenkiltä ”Isä, polje!” Tätä
muistoa kertoessaan Inkeri oli yhtä lumoutunut kuin isänsä aikoinaan.

Kaksi kuvaa, jotka molemmat kertovat jotakin olennaista Inkeristä:
kyky tuntea syvää myötätuntoa, itkeä itkevien kanssa, mutta myös kyky
hurmaantua, nähdä elämän kauneus ja ainutkertaisuus, elämän värit, kyky
iloita.

Myös Inkerin laajassa tuttavapiirissä moni on varmaan valmis sano-
maan, että Inkeri oli hänen paras ystävänsä, koska hänellä oli ihmeellinen
taito keskittyä toiseen ihmiseen niin, että tämä koki olevansa tärkein ih-
minen Inkerille. Lukemattomat ovat ne oppilaat, joille Inkeri tästä syystä
oli tärkein opettaja, opettaja joka ei hionut vain tekniikkaa, vaan auttoi
oppilasta soimaan, olemaan itse musiikkia. ”Tärkeintä ei ole pohtia, millä
jalalla liike alkaa”, hän muistutti oppilaitaan.

Vanha nunnan opetus viiden kielen hallinnasta – hymyn, kyynelten,
kosketuksen, rukouksen ja rakkauden – oli Inkerille itselle niin totta, että
se on monelle jäänyt mieleen hänen testamenttinaan. Tällaisen Inkerin
me muistamme, ja jokainen vielä omanlaisen, juuri sen Inkerin, joka hän
oli – ja on edelleen – juuri minulle.

Tekisi mieli kysyä, eikö tämän surujuhlan tulisi olla iloinen ja yhtä
valoisa kuin Inkerikin oli. Mutta silloin kieltäisimme sen yhden kielen
soimisen – kyynelten ja ikävän kielen. Musiikki syntyy, kun kaikki kielet
pääsevät soimaan. Tänään kyynelten kieli soi hymyn ja rakkauden, valoi-
sien muistojen kanssa kilpaa.

”Herra, sinun armosi on avara kuin taivas”, sanoo psalmin kirjoittaja.
Jumalan armon avaruus oli Inkerin, lakeuksien kasvatin, uskon perusta.
Siksi hän saattoi vielä runsas kuukausi sitten kirjoittaa tekstiviestissään
”täällä olen, rauhallisella ja turvallisella mielellä Herran kukkarossa.”
Tätä luottamusta eivät kivutkaan häneltä vieneet, vaikka viimeisinä päi-
vinä hän saattoi jo kiirehtiä ”eikö nyt olisi aika”. Mutta seuraavassa het-
kessä hän saattoi taas iloita jostain pienestä asiasta, etenkin Olli-veljen
tapaamisesta edellisenä päivänä ennen kuolemaansa.

”Sinä ruokit heidät talosi runsain antimin ja annat heidän juoda ilosi virrasta” jatkaa psalmi. Ja vielä: ”Ihmeellinen on sinun armosi, Jumala, sinun siipiesi suojaan rientävät ihmislapsset.”

Laulamme kohta yhdessä Inkerin lempivirren, herännäisvirren ”Mua siipeis suojaan kätke” ja kätkemme Inkerin elämän Jumalan siipien suojaan. Siinä suojassa on myös oma turvamme, kun jatkamme matkaamme kiitollisina, että olemme saaneet tuntea Inkerin.

Valoisan ihmisen muisto kantaa, mutta muistuttaa suuremmasta valosta, jonka pääsiäisaamu kirkastaa: ”Sinun luonasi on elämän lähde, sinun valostasi me saamme valon.”

Liite 1. Curriculum vitae

Inkeri Simola-isaksson (25.4.1930– 11.3.2012)

I OPISKELU

Ylioppilas 1949
 Musiikinopettajan tutkinto 1953
 Kansakoulun opettajan tutkinto 1954
 Orff-instituutin kesäkurssit (Salzburg) 1963 ja 1964
 Varalan liikuntaopiston neliviikkoinen voimistelunohjaajakurssi 1950

II OPETUSTOIMINTA

Leppävaaran kansakoulu 1954–1961
 Leppävaaran yhteiskoulu 1955–1965
 Alppilan yhteislyseo 1962–1965
 Töölön yhteiskoulu 1964–1973
 Lastentarhaseminaari Ebeneser 1970–1977
 Sibelius-Akatemia 1970–1977 (tuntiopettajana)
 Sibelius-Akatemia 1977–1993 (koulumusiikin lehtori)

TUNTIOPETTAJANA

Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitos / Helsingin opettajakorkeakoulu
 1968–
 Vierumäen urheiluopiston liikunnanohjaajakoulutus 1978–
 Helsingin neljäs terveydenhuolto-oppilaitos 1980–
 Kätilöopiston lastenhoitajakoulutus 1975–1985
 Helsingin diakoniaopisto 1980–1982
 Joensuun yliopiston opettajankoulutuslaitos 1976–
 Tampereen yliopiston opettajankoulutuslaitos 1976–
 Oulun yliopiston opettajankoulutuslaitos 1990
 Rovaniemen yliopiston täydennyskoulutus 1990
 Pietarsaaren konservatorio 1992
 Kokkolan konservatorio 1993
 Vaasan pedagogiska fakulteten 1994–

LASTENTARHAOPETTAJAKOULUTUKSET

Savonlinna 1975–1976
 Oulu 1975–1976
 Turku 1975–1976
 Joensuu 1975–1977
 Tampere 1975–1977
 Jyväskylä 1975–1977
 Pietarsaari 1991–1992

KESÄYLIOPISTOT

Lappeenranta 1976–1984
 Kuopio 1978–
 Helsinki 1980–1982
 Tampere 1980–1988
 Vaasa 1982–
 Kymenlaakson ky 1988
 Pohjois-Pohjanmaan ky 1988
 Mikkelin kesäkauppakorkeakoulu 1989–
 Etelä-Pohjanmaan ky 1990
 Hämeen ky 1993
 Keski-Pohjanmaan ky 1993

KURSSEJA (OPETTAJANA JA KURSSIN JOHTAJANA)

Mannerheimin lastensuojeluliitto:

Helsinki 1978–1985
 Rovaniemi 1980–1984
 Pori 1980–
 Turku 1985–
 Joensuu 1982–1986

Urheiluopistot:

Pajulahti 1978–1980
 Vierumäki 1978–1982
 Solvalla 1980–1982
 Kisakallio 1980–1988
 Kuortane 1980–
 Kuntokallio 1986–1992
 Varala 1986–

Neljäs terveydenhuolto-oppilaitos (lääkintävoimistelijakoulutus) 1980–
 Sosiaali alan oppilaitos Kaarina 1992–
 Sosiaali alan oppilaitos Mikkelä 1992–
 Erityisliikunnanohjaajakoulutus Hoikan opisto Vammala 1992
 Kätilöopiston lastenhoitajakoulutus 1980–1987

Diakonissalaitoksen perushoitajakoulutus 1980–1981

Terveysthuolto-oppilaitos Kuusankoski 1987–1988

SNLL:N KURSSEJA (OHJAAJANA, SÄESTÄJÄNÄ, OPETTAJANA)

Kyrön Voiman Naisvoimistelijat (säestäjänä) 1942–1946

Viipurin Reipas (säestäjänä) 1950–1952

Leppävaaran Naisvoimistelijat (ohjaajana) 1950–1965

Suomalainen Naisvoimisteluseura (säestäjänä) 1966–1974

Eri SNLL:n jaostojen järjestämällä musiikkiliikunnan kursseilla opettajana

Kansalais- ja työväenopistojen kursseilla eri puolilla Suomea 1975–

Konserttikeskus ry:n valtuuston puheenjohtajana, koulukonserttien ohjelmien suunnittelijana ja esiintyjänä (yli tuhat tapahtumaa, oppilaita keskimäärin sata yhtä tapahtumaa kohden) 1976–

Suomen Yleisradiossa kouluradiotoimittajana 1965–1985

Suomen Yleisradiossa musiikkitoimittajana 1979–1989

Koulu-tv:n ohjelmia 1970-luvulla

Musiikkitoimituksen tuottama tv-ohjelma ”Iloa Inkerin kanssa” 1985

Valtakunnallisen ”Arktiset askeleet” -tanssitapahtuman juryssa 1987, 1991, 1992

Televisio-ohjelma ”Laulava laatikko” Eppu Nuotion kanssa 2002

III TEHTÄVÄT ULKOMAILLA

SNLL:n edustusvoimistelujoukkueiden säestäjänä:

Kiel 1966

Basel 1969

USA 1968, 1979

Hannover 1972

Teheran 1973

Naisvoimistelun Tuki ry:n edustusvoimistelujoukkueen säestäjänä:

USA 1976

Budapest 1977

Belgrad 1987

Opetustehtävät:

Pohjoismaiset musiikkipedagogiset kongressit (NMPU) 1970–1989, 1993

Kansainväliset musiikkipedagogiset kongressit (ISME):

Puola 1980, Englanti 1982, Suomi 1990, USA 1994

Opettajankoulutuslaitokset 1975–1985:

Tukholma, Malmö, Växjö, Luleå, Karlstad, Göteborg

Pohjoismaiset rytmiiikkaseminaarit: 1985–1988 Ruotsi, Tanska

Suomi-koulujen opettajana 1985–1992:

Bremen, Frankfurt, Bern, Helsinki

IV KIRJALLINEN TOIMINTA

- Musiikkiliikuntasommitelmat Musiikki-Fazerin kustantamaan Musica -oppikirjasarjaan 1964
- Artikkeleita musiikkiliikunnassa alan ammattijulkaisuissa 1965–
- Musiikkiliikuntaa lapsille (Rytm, rörelse, musik för barn) Pirkko Vilppusen kanssa 1972 (Musiikki-Fazer)
- Musiikkiliikunta 1980 (Mannerheimin Lastensuojeluliitto)
- Kerho-ohjelma Musiikkiliikunta Tarja Kankaisen kanssa, ensimmäinen osa 1980, toinen osa 1982 (Raittiuskasvatusliitto)
- Musiikkia liikkuen ja Musiikkia tanssien – Musiikkiliikunnan käsikirjat 1 ja 2 sekä niihin liittyvät äänitteet ja DVD Marja-Leena Juntusen ja Soili Perkiön kanssa 2010.

V KUNNIAMERKIT JA -JÄSENYYDET

KUNNIAMERKIT

- Lastenkulttuuripalkinto 1984
- Kultainen Kulttuurin hyväksi -mitali (OAJ) 1988
- Suomen Leijonan ritarimerkki 1992
- Sininen risti 1992

KUNNIAJÄSENYYDET

- Koulujen Musiikinopettajat ry 1990
- Musiikkileikkikoulunopettajat ry 1990
- Suomen Naisten Liikuntakasvatusliitto 1992
- Sibelius-Akatemian Ylioppilaskunta (ensimmäisenä naisena) 1996
- Suomen Kesäyliopistot – Vuoden Opettaja 1997
- Pro Musica -säätiön tunnustuspalkinto 2007
- Alfred Kordelinin säätiön tunnustuspalkinto 2007
- Vantaa-palkinto 2009
- Musiikkioppilaitosten liiton tunnustuspalkinto, Aksentti-patsas 2009
- Suomen tietokirjailijat ry:n Oppikirjapalkinto 2011

- Opetusministeriön asettaman työryhmän jäsen opetussuunnitelmatoimikuntaan konservatorioiden tanssinopettajakoulutusta suunniteltaessa 1985–1987
- Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton hallituksen jäsen 1973–1985
- Sibelius-Akatemian hallituksen jäsen 1983–1986, 1990–1993
- Musiikkikoulu Musiken (Vantaa) johtokunnan puheenjohtaja 1991–1994
- Opiskelijavalintojen arviointilautakunnassa (Kuopion konservatorion tanssinopettajakoulutus) 1987, 1989, 1992

Liite 2. Inkerin musiikkiliikunnan opetusmonisteita (SibA)

477 MUSIIKKILIIKUNNAN

Musiikkiliikuntatoiminnan tavoitteena on ollut
edistää musiikkiväittämien kehonaan ja laatuun liittyviä
toimintatavoitteita.

- Musiikkiliikunnan opetusmonisteita - työpöytä
- musiikkiteoria
 - musiikkiteoria
 - musiikkiteoria
 - musiikkiteoria
 - musiikkiteoria

Käytännön harjoitukset:

- Telemusiikkiteoria ja musiikkiteoria työpöytäharjoitukset. Myös
vähemmän pelattuja, kappaleita, musiikkiteoria, työpöytäharjoitukset.
- Opetusmonisteita yhteistyössä musiikkiliikunnan kanssa.
- Telemusiikkiteoria - opetusmonisteita.
- Musiikkiteoria on edelleen työpöytäharjoitusten pohjalta
liikunnan opetusmonisteita 2004-2005 työpöytäharjoitukset.
- Telemusiikkiteoria on edelleen työpöytäharjoitusten pohjalta
telemusiikkiteoria.
- Musiikkiteoria on edelleen työpöytäharjoitusten pohjalta
telemusiikkiteoria ja musiikkiteoria.
- Musiikkiteoria on edelleen työpöytäharjoitusten pohjalta
telemusiikkiteoria.

Musiikkiliikunnan avulla on pyritty

- MUSIKKILIIKUNNAN JA MUSIKKILIIKUNNAN
MAKS - työpöytäharjoitukset - musiikkiteoria - musiikkiteoria - musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria
- musiikkiteoria

1. 1. 1.

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

- ...
- ...
- ...
- ...

Ergebnis

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

Ergebnis

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

1. 1. 1.

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

Wiederholungsfragen

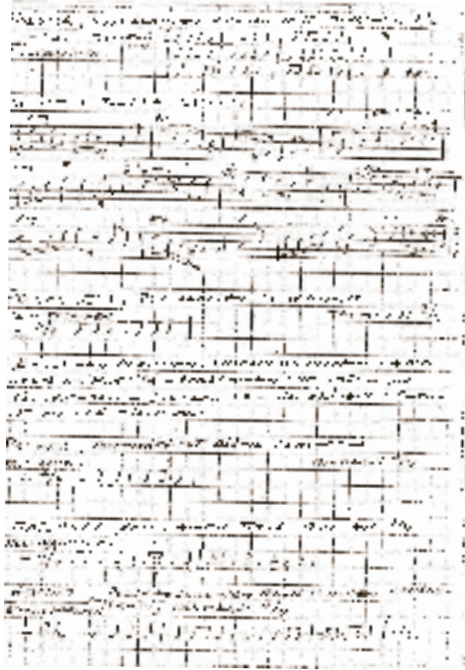
Wiederholungsfragen

Ergebnis

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

Ergebnis

- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...
- ...

Kirjoittajat

Toimittajat

Hanna-Maija Aarnio (MuM) toimii laaja-alaisissa musiikkikasvatustehtävissä tulevien, nykyisten ja entisten lasten parissa. Hän opettaa, kouluttaa ja esiintyy sekä kirjoittaa, suunnittelee ja järjestää. Hän on työskennellyt varhaisiän musiikinopettajana ja musiikin perusteiden opettajana pääkaupunkiseudun musiikkioppilaitoksissa sekä toiminut musiikkikasvatusjärjestöissä erilaisissa tehtävissä. Vuodesta 2007 alkaen Aarnio on pukeutunut säännöllisesti lehmäpukuun *Lastenmusiikkiorkesteri Ammuussa!* Hän on valmistunut musiikin maisteriksi Sibelius-Akatemiasta ja musiikkipedagogiksi Jyväskylän ammattikorkeakoulusta ja haaveilee seuraavista opinnoista elinikäisen oppimisen tiellä.

Marja-Leena Juntunen (FT, KL, MuM) toimii musiikkikasvatuksen professorina (vt.) Sibelius-Akatemian musiikinopettajankoulutuksessa. Hän on aiemmin työskennellyt lehtorina ja tutkijatohtorina Oulun yliopiston musiikkikasvatuksen koulutuksessa. Juntunen toimii myös opettajien täydennyskoulutuksessa ja Dalcroze-pedagogiikan tutkimus- ja asiantuntijatehtävissä sekä kotimaassa että ulkomailla. Hänen musiikkikasvatuksen alueelle sijoittuvan tutkimuksensa kiinnostuksen kohteita ovat etenkin kehollisuus, narratiivisuus, Dalcroze-pedagogiikka, koulun musiikinopetus sekä musiikinopettajankoulutus. Juntunen on julkaissut opetusmateriaaleja sekä artikkeleita kotimaisissa ja kansainvälisissä kokoomateoksissa ja lehdissä. Hän on kirjoittanut elämäkerran professori Ellen Urhosta nimellä *Kaiken lisäksi nainen* ja toimittanut kirjan *Musiikkikasvattaja – kohti reflektiivistä käytän-*

töä yhdessä Hanna Nikkasan ja Heidi Westerlundin kanssa (2013). Hän on toiminut *FJME*-lehden vierailevana päätoimittajana ja on *IJME*- ja *FJME*-lehtien lausunnonantaja.

Soili Perkiö (MuM) on Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen lehtori, erikoisalana musiikkiliikunta ja varhaisiän musiikkikasvatus. Perkiö toimii Salzburgissa musiikkiyliopisto Mozarteumin Orff-Instituutin kansainvälisen koulutusohjelman (Advanced studies in music and dance education) kouluttajana. Hän kiertää sekä Suomessa että ulkomailla luennoimassa ja pitämässä täydennyskoulutuskursseja musiikinopettajille. Vuodesta 1985 alkaen Perkiö on kirjoittanut oppikirjoja alakoulun musiikinopetukseen, esiopetukseen ja varhaisiän musiikkikasvatukseen. Työstään oppikirjailijana hän sai vuonna 2005 Suomen Tietokirjailijat ry:n oppikirjailijapalkinnon. Perkiö on säveltänyt musiikkia lapsille, kuoroille, tanssiryhmille ja teatteriesityksiin sekä kiertänyt konserttikeskukseen artistina ympäri Suomen esiintymässä kouluissa ja päiväkodeissa. Hän on tehnyt musiikkiohjelmia sekä radioon että televisioon ja hänen sävellyksiään ja sovituksiaan on useilla äänitteillä. Työstään lastenkulttuurin hyväksi Perkiölle myönnettiin Taiteen keskustoimikunnan jakama Valtion lastenkulttuuripalkinto vuonna 2009.

Alalukujen kirjoittajat

Laura Huhtinen-Hildén (FT, MuM, musiikkiterapeutti) toimii musiikkikasvatuksen lehtorina ja pääainevastaavana Metropolia Ammattikorkeakoulussa. Hänen vastuualueeseensa kuuluu oppijalähtöisen musiikkipedagogiikan sekä taiteen soveltavan käytön opetus- ja kehittämistehtäviä (esim. Kulttuurisilta EAKR-hankkeen johtajana 2008–11). Hänen väitöskirkemuksensa käsitteli musiikin opettajaksi oppimista ja ammatti-identiteetin rakentumista sekä opettajakoulutuksen kehittämistä. Hän on julkaissut opetusmateriaalia ja artikkeleita sekä toimii aktiivisesti kouluttajana ja asiantuntijana myös kansainvälisissä yhteyksissä.

Keimo Joensuu (MuM) toimii musiikin lehtorina Tapiolan koulussa Espoossa. Hän hoitaa musiikinopetukseen liittyviä tehtäviä myös Espoon aikuislukiossa. Joensuulla on runsaasti kokemusta kuorojen johtajana (mm. Aiolis-kuoro, Amadeus-kuoro, Riihimäen naislaulajat, Järvenpään kamarikuoro, Aikamiehet) ja varajohtajana (YL, Suomen Laulu, Amici Cantus). Lisäksi Joensuulla on useita poliittisia ja yhteiskunnallisia luottamustehtäviä (mm. Tuusulan kulttuurilautakunnan jäsen vuodesta 2004, Järvenpään

Sibelius-seuran varapuheenjohtaja vuodesta 2005, Sulasolin Uudenmaan piirihallituksen musiikkivastaava ja suunnittelija).

Elina Kivelä-Taskinen on liikunnan-, musiikin- ja tanssinopettaja. Hän on tehnyt työuransa pääosin kolmessa eri työpaikassa: Kisakallion urheiluopistossa liikunnan lehtorina 1981–88, Jyväskylän liikuntatieteiden tiedekunnassa musiikin lehtorina 1989–2000 sekä Espoon musiikkiopistossa rytmiiikan ja tanssin lehtorina 2000–13. Näiden lisäksi hän on ollut musiikinopettajana Munkkivuoren ala-asteella ja liikunnanopettajana Munkkiniemen yhteiskoulussa sekä tuntiopettajana Teatterikorkeakoulussa. Oman työn ohella hän on ollut koreografi-johtajana perustamassaan kehorytmiryhmä *Syrjähyppysä* 1990–99 ja lapsista ja nuorista koostuvassa *Tremolossa* Espoon musiikkiopistossa 2005–13. Kivelä-Taskinen on toiminut kouluttajana rytmiiikkalan kansainvälisissä konferensseissa mm. USA:ssa, Euroopassa, Japanissa ja Australiassa ja on toiminut luottamustehtävissä mm. IGMID-Euroopan presidenttinä. Jyväskylän yliopiston opiskelijat valitsivat Kivelä-Taskisen ”Vuoden opettajaksi” 1999 ja Liikuntatieteellisen tiedekunnan opiskelijat antoivat hänelle kahdesti vuoden lehtorin tittelin. Nykyään Elina valmistaa rytmiiikan oppimateriaaleja ja kouluttaa yrityksensä *Kultanuotin* kautta.

Tuula Kotilainen on nykyään eläkkeellä oleva musiikinopettaja, joka on toiminut Sibelius-Akatemian Musiikkikasvatuksen lehtorina (1981–2002), Koulutuskeskuksen johtajana (1981–89) sekä vararehtorina (1990–2002). Ennen Sibelius-Akatemiaan tuloaan hän hoiti musiikinopettajan tehtäviä eri kouluissa Helsingissä. Lisäksi hän on toiminut luennoitsijana useissa eri oppilaitoksissa, avoimessa yliopistossa ja konferensseissa. Hänellä on ollut lukuisia luottamustehtäviä. Hän on toiminut mm. Konserttikeskus ry:n ja Suomen Säveltaiteen Tukisäätiön puheenjohtajana sekä AEC:n (Association Européenne des Conservatoires) varapresidenttinä. Hänen julkaisu- toimintaansa sisältyvät mm. Lukion musiikin oppikirja *Viva la Musica* yhdessä Seija Järvisen ja Marja-Riitta Väkevän kanssa sekä *Portaat Parnassolle, Sibelius-Akatemian nuorisokoulutus 125 vuotta*. Lisäksi hän on toimittanut julkaisuja ja artikkeleita musiikista, musiikin historiasta ja musiikkikasvatuksesta. Hän on sekä KMO:n että Konserttikeskus ry:n kunniajäsen.

Maisa Krokfors on eläkkeellä oleva musiikin varhaiskasvatuksen asiantuntija. Hän on koulutukseltaan musiikinopettaja ja diplomilaulaja. Hän on toiminut monipuolisesti lasten musiikkikasvatuksen ja lastenkulttuurin edistämiseksi. Krokfors toimi musiikkileikkikoulunopettajana sekä muissa musiikkiopiston opetustehtävissä 1960-luvulta lähtien. 1970- ja 1980-lu-

vuilla hän toimi etenkin musiikin varhaiskasvatuksen opettajana Sibelius-Akatemiassa. Lisäksi hänellä on ollut lukuisia muita alan koulutustehtäviä, joissa hän on työskennellyt lasten ja musiikin kohtaamisen hyväksi. Krokforsilla on runsaasti varhaisiän musiikkikasvatukseen liittyviä julkaisuja ja artikkeleita alan teoksissa. Lisäksi hän on tehnyt oppimateriaaleja ja toimitanut lasten laulukirjoja.

Taina Mättö on varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja toimii Nurmijärvellä varhaiskasvatuksen suomi toisena kielenä -opettajana. Opettajaopintojensa lisäksi hän on suorittanut musiikin varhaiskasvatuksen erikoistumisopinnot sekä Orff-tasokurssit. Mättö on aiemmin toiminut päiväkodin johtajana Järvenpäässä ja luokanopettajana Hyvinkäällä. Lisäksi hän on sivutoiminen musiikin ja varhaiskasvatuksen kouluttaja (vuodesta 2001) sekä kasvatuskumppanuuskouluttaja. Mättö on toiminut myös sivutoimisena muskariopettajana 1990–98. Hän on ollut varajohtajana Aiolis-kuorossa Keravalla 2000–14 sekä Amadeus-kuorossa Nurmijärvellä 2005–12.

Eppu Nuotio on Berliinissä miehensä ja koiransa kanssa asuva kirjailija ja kolmen lapsen äiti. Hänen monipuoliseen tuotantoonsa kuuluu yli kuudenkymmenen kirjan lisäksi näytelmiä, kuunnelmia, tv-ohjelmia, sanoituksia, musiikkivideoiden ja konserttien käsikirjoituksia, suuria musikaaleja ja pieniä kabareita, musiikkinäytelmiä, oopperoiden librettoja ja baletteja. Lisäksi hän on tehnyt musiikkisatuja sekä sinfoniaorkestereille että erinäisille muille kokoonpanoille. Nuotio on työskennellyt Tapiola Sinfonietan ja Tampere Filharmonian kanssa säännöllisesti 1990-luvun lopusta alkaen. Eppu Nuotio on ollut Unicefin Hyvän tahdon lähettiläs vuodesta 2003.

Jukka Pietinen (MuM) on toiminut musiikinopettajana perusopetuksessa ja lukiossa 1988–2001, peruskoulun rehtorina 2001–08 ja sivistystoimen johtajana vuodesta 2009. Hän on ollut Koulujen musiikinopettajat ry hallituksen jäsen 1998–2003, varapuheenjohtaja 1999–2001 ja puheenjohtaja 2002–03. Hän on ollut myös Suomen NMPU:n (Nordisk Musikpedagogisk Union) ja sitä seuranneen NUMU:n (Nordisk Union för Musikutbildare) toimikuntien sihteeri ja hallitusten jäsen (2001–05). Hän on kirjoittanut Koulujen musiikinopettajat ry:n satavuotishistoriikin juhlakirjaan *Musiikki kuuluu kaikille: Koulujen Musiikinopettajat ry. 100 vuotta*, jonka toimituskuntaan hän myös kuului. Lisäksi Pietinen on toiminut *Agitato!*-lehden (1998–90) sekä *Unisono*-lehden (2000–01) päätoimittajana.

Marja Putkisto on Method Putkiston kehittäjä, MP Instituutin perustaja, tuottaja ja kansainvälinen kouluttaja. Hän toimii Method Putkisto Finland Oy:n johtajana ja MP Instituutin ohjaajakoulutuksen johtajana sekä Suomessa että Isossa-Britanniassa. Putkisto on työskennellyt 1980-luvulta lähtien musiikkiliikunnan ja kehonhallinnan kokopäiväisenä ammattilaisena ja kehittänyt metodistaan kaikkiaan viisi erillistä MP-koulutuslinjaa. Hän on kehittänyt Method Putkisto -ohjelman alun perin omien tuki- ja liikuntaelinsairauksiensa pohjalta. Putkisto on julkaissut kaikkiaan 13 kirjaa. Hänen ensimmäinen kirjansa *Method Putkisto – syvävenytyksellä solakaksi* ilmestyi vuonna 1997 ja viimeisin, uudistettu *Method Putkisto – Pilateksella vahvaksi* 2014. Putkisto nimettiin vuonna 2011 Britannian viiden parhaan ja vuonna 2012 kuuden parhaan kehonhallinnan asiantuntijan joukkoon (H&B).

Inkeri Ruokonen (musiikkikasvatuksen dosentti, KT, Mus.lis., AO, LTO) työskentelee yliopistonlehtorina Helsingin yliopiston opettajankoulutuslaitoksella. Hän on opettanut musiikkikasvatusta ja taidepedagogiikkaa niin lastentarhanopettajiksi, luokanopettajiksi kuin aineenopettajiksi opiskeleville. Ruokonen on tutkinut musiikkikasvatusta, eheyttävää taidekasvatusta, oppimisympäristöjä, esiin tulevaa lahjakkuutta ja luovaa ajattelua sekä ohjannut alan väitöskirjoja. Hän on toimittanut ja kirjoittanut useita musiikki- ja taidekasvatukseen liittyviä oppikirjoja ja julkaissut artikkeleita sekä kotimaisissa että kansainvälisissä kokoomateoksissa ja lehdissä. Inkeri Ruokonen on *CFMAE*-, *PMP*- ja *Trio*-julkaisujen toimituskunnan jäsen sekä Helsingin yliopiston Opettajien akatemian jäsen.

Ritva Tolvi valmistui musiikinopettajaksi ns. ”Inkerin omalta vuosikurssilta”, joka aloitti vuonna 1977 Inkerin tultua valituksi koulumusiikkiosaston lehtoraattiin. Tolvi on vantaalaisen Musiikkikoulu *Musiken* perustaja, eläkkeellä oleva rehtori ja opettaja. Hän on myös toiminut tuottajana erilaisissa ooppera- ja musiikkiproduktioissa ja on yksi suomalainen oopperayhdistys ry:n perustajista.

Kari Vase valmistui vuonna 1980 kauppatieteen maisteriksi Turun kauppa- korkeakoulusta. Hän on toiminut mm. Fazerin konserttitoimiston johtajana ja Turun musiikkijuhlasäätion toiminnanjohtajana. Vase on työskennellyt vuodesta 1993 lähtien toiminnanjohtajana Konserttikeskus ry:ssä, joka järjestää koulu- ja päiväkotikonsertteja koko Suomen alueella.

Marketta Viitala on tanssipedagogi-koreografi ja opetusneuvos. Hän työskentelee edelleen koreografina, pedagogina ja tuottajana sekä toimii tanssi-

taiteen edistämisen eri tehtävissä niin paikallisesti Pohjois-Pohjanmaalla, valtakunnallisesti kuin kansainvälisesti. Viitala on toiminut luokanopettajana ja erityisopettajana vuosina 1959–83, tanssinopettaja-koreografina vuodesta 1966, Oulun läänin tanssin ohjaavana läänintaiteilijana 1984–89 sekä alueellisten EU-tanssi- ja lastenkulttuuriprojektien hankejohtajana vuosina 1999–2007. Hän on tehnyt koreografioita kymmeniin suuriin ja pienimuotoisempiin teoksiin ja ideoinut useita valtakunnallisia tapahtumia, mm. *Musiikista liikkumaan*, *Arktiset askeleet* ja *Täydenkuun tanssit*. Lisäksi hän on toiminut SNLL:n hallituksessa ja valtion tanssitaidetoimikunnassa. Ansiokkaasta työstään tanssitaiteen parissa Viitala on saanut lastenkulttuurin valtionpalkinnon, Pohjois-Pohjanmaan kulttuuripalkinnon sekä Oulun läänin taidepalkinnon. Lehtiartikkeleiden ja koulutusmateriaalin lisäksi Viitala on kirjoittanut virikekirjan *Elämyksellisiä askelia tanssin maailman* sekä Jokilaaksojen tanssin juhlaakirjan. Parhailtaan hän viimeistelee koreografiatyöskentelyn virikekirjaa lasten ja nuorten kanssa työskenteleville.

Pirjo-Liisa Vilenius on eläkkeellä oleva liikunnanopettaja Hämeenlinnasta. Naisvoimisteluharrastuksensa parissa hän on toiminut ohjaajana ja järjestöaktiivina opettajatyönsä ohella. Hän on ohjannut lapsia, nuoria, aikuisia ja viimeiset 20 vuotta ikäihmisiä. Vilenius on toiminut Hämeenlinnan Tarmon Naisvoimistelijoiden puheenjohtajana vuosina 1977–90, SVUL:n Hämeen piirin johtokunnan jäsenenä vuosina 1978–87 sekä piirin SNLL-jaoston puheenjohtajana vuosina 1976–87. Valtakunnan tasolla Vilenius on vaikuttanut Suomen Naisten Liikuntakasvatusliiton, SNLL:n, sittemmin Suomen Voimistelu- ja Liikuntaseurat, SVolin puheenjohtajana vuosina 1992–97 ja Suomen Liikunta ja Urheilu ry:n hallituksen varapuheenjohtajana vuosina 1994–97. Hän on SVoli:n kunniapuheenjohtaja vuodesta 2001. Vilenius on suunnitellut näytösohjelmia sekä kirjoittanut liikuntaoppaita ja seurahistorioita. Hän oli *Kisakenttä*-lehden päätoimittajana vuosia. Hänelle on myönnetty Suomen liikuntakulttuurin ja urheilun suuri ansioristi vuonna 2003.

Anna-Leena Välimäki on valmistunut yhteiskuntatieteen maisteriksi Tampereen yliopistosta ja väitellyt kasvatustieteen tohtoriksi Oulun yliopistossa. Koko pitkän työuransa hän on työskennellyt varhaiskasvatuksen parissa sitä kehittäen, tutkien ja hallinnoiden. Vuosina 1972–99 hän oli Mannerheimin Lastensuojeluliitossa varhaiskasvatuksen ohjelmapäällikkönä. Vuodesta 1999 vuoteen 2012 Välimäki toimi varhaiskasvatuksen kehittämispäällikkönä ensin Sosiaali- ja terveysalan kehittämiskeskus Stakesissa ja sen yhdistyttyä Kansanterveyslaitoksen kanssa 2009 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksessa (THL).

Lähteet

- Anhava, Helena. 1990. Runot 1971–1990. Helsinki: Otava.
- Ebeneser-lastentarhaseminaarin opetussuunnitelma 1975–77. Painamaton arkistolähde, Ebeneser-arkisto.
- Gripenberg, Maggie. 1950. Rytmien lumoissa. Helsinki: Otava.
- Huhtinen-Hildén, Laura. 2012. Kohti sensitiivistä musiikin opettamista. Ammattitaidon ja opettajuuden rakentumisen polkuja. Jyväskylä studies in humanities 180. Jyväskylän yliopisto.
- Juntunen, Marja-Leena. 1988. Elämys vai älyllinen oivallus rytmiiän opetuksen lähtökohtana. Tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Juntunen, Marja-Leena. 2013. Kaiken lisäksi nainen. Ellen Urhon ammatillinen elämäkerta. DocMus Tutkimusjulkaisuja 5. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Jyttilä, Hanna-Maija. 2006. Inkeri Simola-Isaksson – Työssä jaksamista yli viisikymmentä vuotta. JaSeSoi Journal 1, 6–9.
- Jyttilä, Hanna-Maija. 2007. Orff-aatteen alku Suomessa – Inkeri Simola-Isakssonin muistoja Salzburgin kansainväliseltä kesäkurssilta vuodelta 1964. Teoksessa T. Kekäläinen, H.-M. Jyttilä, M. Kaikkonen, S. Perkiö & J. Siukonen (toim.) Rytmiseminaareja 20 vuotta. Villiä ja vapaata musiikkikasvatusta Suomessa 1986–2006. JaSeSoi ry, 29–33.
- Järvinen, Seija. 2015. H.-M. Aarnion tekemä haastattelu 27.5.2015, Helsinki.
- Kalliala, Marjatta. 2015. Henkilökohtainen tiedonanto 10.2.2015.
- Kantola, Alli. 1980. Yhdessä onnistumme. Elämyksellistä kerrontaa opettajajaimiseksi kasvamisesta. Helsinki: Gummerus.
- Karvinen, Marjatta. 2009. Sosiaalimuusikko edistää yhteisöllisyyttä. Promo. Terveyden edistämisen lehti 1, 12–14.
- Kisakenttä, SNLL:n järjestölehti, 1980–1994.
- Kokeilu- ja tutkimustoiminta lasten päivähoitossa. Sosiaalihuollituksen julkaisuja 9/1982.
- Krokfors, Maisa. 1985. Lapsi ja musiikki. Laulaminen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P14.
- Krokfors, Maisa, Laaksonen, Liisa & Salo, Maija. 1991. Koro koro. Lystiä leikkiä 0-3-vuotiaille. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Krokfors, Maisa, Lindeberg, Anne & Nieminen, Rauno. 1981. Lapsi ja musiikki. Soittaminen. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P8.

- Krokfors, Maisa & Perkiö, Soili. 1988. Tuutulauluja ja syliloruja. Mannerheimin Lastensuojeluliitto.
- Kuosmanen, Sinikka & Päivähoidon sisällön kehittämisen työryhmä. 1982a. Musiikkokeilu Hyvinkään Kenttätädun päiväkodissa toimintakautena 1977–1978. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P3.
- Kuosmanen, Sinikka & Päivähoidon sisällön kehittämisen työryhmä. 1982b. Taide päiväkotien toiminnassa. Valtakunnallinen selvitys päiväkotien taidekasvatustoiminnasta ja -välineistöstä. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P5.
- Laaksonen, Liisa & Salo, Maija. 1985. Lystiä leikkiä – perinnettä ja perinneleikkejä. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P13.
- Laine, Leena & Sarje, Aino (toim.). 2004. Naisvoimistelun juhlaa. Jyväskylän Yliopiston liikunnan sosiaalitieteiden laitos, julkaisu 2/2004.
- Laki lasten päivähoidosta 36/1973.
- Lasten päivähoidon kokeilutoiminta vuosina 1973–1983. Sosiaalihuoltolain julkaisu 2/1985.
- Lehtipuu, Jussi. 2003. Koulujen musiikinopetuksen murrosvaihe Suomessa: ajanjakson 1952–1970 tarkastelua eräiden keskeisten vaikuttajien näkökulmasta. Maisterin tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Lindh, Tytti & Somer, Riitta. 2015. H.-M. Aarnion tekemä haastattelu 2.6.2015, Helsinki.
- Matrikkeli Lastentarhaseminaari Ebeneser. 1992. Teoksessa Lastentarhaseminaari Ebeneser.
- Matrikkeli lastentarhanopettajista 1892–1977. Helsinki: Yliopistopaino, 181–198.
- Pohjola, Erkki. 1992. Tapiola Sound. WSOY.
- Rahkonen, Paula. 1994. 50 vuotta musiikkiliikunnan hyväksi – elämäkertatutkimus Inkeri Simola-Isakssonista. Maisterin tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Riikkala, Raija. 2015. M.-L. Juntusen haastattelu 2.2.2015.
- Rinta-Runsala, Päivi. 1993. Inkeri Simola-Isakssonin haastatteluaineisto.
- Rinta-Runsala, Päivi. 1995. Keho instrumenttina. Liikuntataide ja musiikkiliikunta Sibelius-Akatemiassa – haastattelujen näkökulmasta. Tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Ruokonen, Inkeri. 2007. Ebeneser lastentarhanopettajien kouluttajien muistoissa. Teoksessa Ebeneser 100 vuotta lasten hyväksi. Hämeenlinna: Karisto, 119–137.
- Sajalin, Emmi. 2011. Inkeri Simola-Isakssonin haastatteluaineisto.
- Sajalin, Emmi. 2012. Inkeri Simola-Isaksson: pedagoginen taiteilija ja musiikkikasvatuksen uudistaja. Maisterin tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Simola, Olli. 2015. H.-M. Aarnion tekemä haastattelu 27.6.2015, Sastamala.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 1974. Musiikista liikkeeseen. Teoksessa P. Vilppunen & I. Simola-Isaksson, Musiikkiliikuntaa lapsille. Helsinki: Musiikki Fazer, 28–39.
- Simola-Isaksson, Inkeri 2002. Suomen Orff-tasokurssien ops 1/2002. Julkaisematon lähde.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 2006. H.-M. Jyttilän tekemä haastattelu toukokuussa 2006, Helsinki.
- Simola-Isaksson, Inkeri. 2008. Henkilökohtainen tiedonanto M.-L. Juntuselle 18.9.2008.

- Simola-Isaksson, Inkeri, 2010. Suomalainen musiikkiliikunta. Teoksessa M.-L. Juntunen, S. Perkiö & I. Simola-Isaksson. Musiikkia liikkuen. Porvoo: WSOYpro, 37–39.
- Simola-Isaksson, Inkeri, Jääskeläinen, Leena & Ruoppila, Isto. 1980. Lapsi ja musiikki. Musiikkiliikunta. Mannerheimin Lastensuojeluliitto, P9.
- Stewart, Anneli. 2015. Henkilökohtainen tiedonanto 3.2.2015.
- Suhonen, Tiina. 2000. Gripenberg, Maggie (1881 - 1976). Kansallisbiografia-verkkopublication. Luettavissa: <http://www.kansallisbiografia.fi/kb/artikkeli/8453/>. Luettu 25.8.2015.
- Suvanto, Maiju. 2006. Liikuntataiteesta musiikkiliikuntaan : Sibelius-Akatemian opiskelijoiden ja asiantuntijoiden näkemyksiä musiikkiliikuntatutkien sisältöjen ja tavoitteiden muutoksista vuosina 1914-2006 sekä musiikkiliikunnan tulevaisuudesta. Maisterin tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Tikkanen, Riitta & Väkevä, Lauri. 2009. Sibelius-Akatemian musiikkikasvatuksen osasto eilen ja tänään. Teoksessa T. Kotilainen, M. Manner, J. Pietinen & R. Tikkanen (toim.) Musiikki kuuluu kaikille. Koulujen Musiikinopettajat ry. 100 vuotta. Jyväskylä: KMO, 184–194.
- Vilenius, Pirjo-Liisa (toim.). 2003. Suomalaisen naisvoimistelun jäljillä. Jyväskylän Yliopiston liikunnan sosiaalitieteiden laitos, tutkimuksia 1/2003.
- Vilenius, Pirjo-Liisa. Kotiarkisto.
- Vilppunen, Pirkko. & Simola-Isaksson, Inkeri. 1974. Luovaa toimintaa ja ilmaisua. Teoksessa P. Vilppunen & I. Simola-Isaksson, Musiikkiliikuntaa lapsille. Helsinki: Musiikki Fazer, 40-65.
- Virtala, Laura. 1989. Mitä Sibelius-Akatemian musiikkiliikunnan opiskelijat ja opettajat ajattelevat musiikkiliikunnasta. Maisterin tutkielma. Musiikkikasvatus. Helsinki: Sibelius-Akatemia.
- Westö, Kjell. 2009. Älä käy yöhön yksin. Helsinki: Otava.

Henkilöhakemisto

- Aaltoila, Heikki 246
 Aarnio, Hanna-Maija (Jyttilä) 13, 30, 44, 74,
 115, 145, 212, 238, 270
 Aarnio, Päivi 91
 Aho, Erkki 142
 Aho, Kaija 167
 Airaksinen, Eeva 136
 Alho, Eve 79, 80
 Andersén, Harald 243
 Anhava, Helena 122, 123
 Annala, Sointu 228
 Antila, Anna-Liisa 76
 Aro, Mirja 164
 Aroheimo-Marvia, Liisa 221
 Asplund, Roy 106, 107, 111, 112, 142, 210,
 211
 Aulin, Arne 142
 Auvinen, Marjukka 136
- Baric, Bojan 136
 Baric, Maija 136
 Bonuš, František 152
 Borg, Tuomi 238
 Brandt, Kaija 60
 Brummer, Anna 260
- Cantell, Hannele 235
 Cederlöf, Egil 78, 83, 84, 228, 253
 Collan, Anni 53
 Colliander, Einar 31
- Dahlström, Fabian 141
 Djupsjöbacka, Gustav 230
 Dudamel, Gustavo 66
- Eerola, Kaija 228
 Ekholm, Anu 106
 Elovaara, Toivo 68
 Englund, Einar 228
 Eskelä-Tuomisto, Liisa 136
 Eskola, Kuisma 238
 Etelätalo, Anne 210
- Evijärvi, Pekka 151
- Forss, Anneli 136
 Forssén, Eva 210
 Fränti, Saara 169, 228
- Gripenberg, Maggie 38, 39, 41, 42, 43, 89
 Grundström, Esko 225
 Gustafsson, Ethel 41
- Haataja, Helena 241
 Hakasalo, Kimmo 102, 105, 130, 210, 211
 Halen, Ole 68
 Haley, Bill 176
 Hallman, Anna-Lisa 243
 Halonen, Aliisa 27, 28, 31
 Hannula, Pekka 68
 Harjanne, Kaija 80
 Harma, Heikki ”Hector” 63
 Haselbach, Barbara 76, 148
 Heikkilä, Olli 219, 228
 Heikkinen, Riitta 136
 Heiskanen, Riitta 201
 Helakisa, Kaarina 136
 Helasvuo, Esa 92, 105, 239
 Helasvuo, Pirjo 239
 Hellaakoski, Aaro 177
 Hellqvist, Ulla 239
 Hermann Regner 76
 Hofmann, Heinz 141
 Holmberg, Rolf 68
 Holmström, Carita 105, 240
 Holmström, Lisbeth 240
 Hostikka, Maria 224, 240
 Hovi, Seppo 107
 Huhtinen, Hannele 198, 240
 Huhtinen-Hildén, Laura 123, 271
 Hulmi, Helena 68
 Huovi, Hannele 237, 251
 Hämäläinen-Forslund, Pirjo 166
 Häyrynen, Antti 160

- Ilasmaa, Urpu 167
 Ingman, Olavi 141
 Inkinen, Irmeli 58
 Isaksson, Kari 110
 Isotalo, Hanna 108
- Jaques-Dalcroze, Émile 38, 68, 97, 170
 Jarvola, Jukka 105
 Jenkins, Karl 181, 182
 Joensuu, Keimo 181, 182, 241, 271
 Johansson, Hanna 167
 Johansson, Suvi 228
 Jokinen, Urpo 142, 161
 Joutsenvirta, Aarre 107, 110, 113, 114, 210
 Judén, Reetta 241
 Jukola-Nuorteva, Tuula 242
 Juntunen, Marja-Leena 11, 85, 91, 129, 159, 165, 179, 186, 189, 195, 205, 213, 221, 222, 224, 225, 227, 228, 229, 232, 234, 242, 270
 Jussila, Sari 90, 91
 Jääskeläinen, Leena 216, 227
 Jämsen, Kalle 68
 Järnefelt, Liisa 136
 Järvi, Aida 17
 Järvinen, Klaus 242
 Järvinen, Seija 30, 31, 32, 272
- Kabalevski, Dmitri 97
 Kaikkonen, Markku 146
 Kajo, Heli 115
 Kalliala, Marjatta 70
 Kanerva, Arja 136
 Kangaspunta, Raija 235
 Kankainen, Tarja 220, 221, 227, 228, 243
 Kantola, Alli 123
 Karhima, Matti 235
 Kari, Virpi 217, 218
 Karma, Kai 110
 Kauppila, Riitta 244
 Keiser-Nielsen, Gertrud 244
 Keller, Wilhelm 76
 Kemppi, Kirsti 153
 Keravuori, Inkeri 31
 Kerola-Innala, Päivi 10
 Kervinen, Birgitta 52, 55, 245
 Kervinen, Mikko 185
 Kesseli, Jorma 163
 Kiiski, Paavo 218, 228
- Kirk-Johansen, Britta 245
 Kivelä-Taskinen, Elina 152, 272
 Kodály, Zoltán 97
 Koivisto, Marjatta 235
 Kokkonen, Joonas 31, 32, 34
 Kömmistö, Raija 136
 Koppinen, Mari 230, 234
 Kopra, Mirja 245
 Korhonen, Riitta 227
 Korhonen, Toivo 180
 Korva, Matti 91
 Koskiala, Matti 228
 Kotilainen, Tuula 110, 112, 142, 272
 Kotiranta, Kosti 162, 164, 212
 Kraft, Marja-Liisa 68
 Krokfors, Maisa 72, 136, 138, 245, 260, 272
 Kulhua, Tuula 90, 91
 Kuosmanen, Sinikka 136
 Kuusisto, Ilkka 110
 Kuusisto, Taneli 141
 Kylmänen, Liisa 234
 Kätkä, Mari 113, 212
- Laaksonen, Aune 166, 168
 Laaksonen, Liisa 136
 Laaksonen, Petri 174
 Laine, Leena 227
 Laino, Tiina 11
 Laitinen, Heikki 68
 Laitinen, Marjut 110
 Lampi, Inkeri 136, 245
 Lampi, Jessika 245
 Lampinen, Sirpa 188
 Laukka, Maria 136
 Laurila, Ritva 228
 Lehikoinen, Petri 87, 106, 107
 Lehikoinen, Virpi 228
 Lehti, Pirkko-Leena 67
 Lehtiniemi, Eija 234
 Lehtonen, Eero 235
 Lehtonen, Ulla 136
 Leiviskä, Ilta 30, 31, 38, 39, 40, 41, 43, 49, 50, 64, 85, 88, 89, 105, 110
 Leppänen, Marjatta 107
 Leppo, Tyyni 68
 Liesilinna, Eeva 228
 Linamaa, Reijo 246
 Lindeberg-Piironen, Anne 136, 138, 192, 193, 246

- Lindfors, Torsten 253
 Lindh, Tytti 44, 45, 46, 47, 48
 Link, Elisabeth 147
 Linko, Ernst 28
 Linnavalli, Esko 107
 Lipsanen, Anni 148
 Louhos, Meri 107, 110
 Lundsten, Ralph 92
 Luukela, Annikki 136
 Lähdesmäki, Eila 243
 Lähdesmäki, Matti 243
- Mantere, Teri 247
 Mathey, Polyxene 76
 Mattila, Karita 189
 Mattio, Orietta 247
 Melakoski, Erkki 141
 Merikanto, Oskar 51, 198
 Metsälampi, Pirkko 171
 Mikkola, Laura 189
 Monni, Markku 235
 Murtomaa, Katriina 248
 Murtorinne, Seija 136
 Mårtenson, Lasse 107
 Mättö, Taina 182, 273
- Nenonen, Pirjo 248
 Nieminen, Esa 68
 Niiranen, Matti 68
 Nikkanen, Hanna 271
 Nikula, Sylvi 191
 Niskanen, Jyrki 137, 228
 Nuotio, Eppu 162, 193, 202, 273
 Nuotio, Hanni 80
 Nurmela, Eila 228
 Nuutinen, Liisa 227
- Oikarinen, Ulla 228
 Ojajarju, Anja 228
 Oksanen, Terhi 248
 Ollaranta, Ritva 249
 Orff, Carl 71, 77, 97, 143, 148, 149
 Orrenmaa, Hanne 249
- Pajunen, Tero 212
 Palomäki, Paula 166
 Pantsu, Leena 250
 Perkiö, Soili 115, 144, 154, 164, 165, 205,
 209, 210, 213, 221, 222, 225, 227, 228,
 232, 234, 245, 250, 271
- Perttilä, Tellervo 171
 Pesonen, Olavi 31, 33, 34, 142
 Pietinen, Jukka 141, 273
 Pirilä, Raili 68
 Pitkäpaasi-Puupponen, Ritva-Leena 68
 Platon 179
 Pohjola, Erkki 71, 75, 76, 78, 81, 82, 83, 84,
 141, 142, 143, 189, 216, 217, 218, 227,
 228, 251, 253
 Pohjola, Seppo 251
 Pohjolan-Pirhonen, Ulla 9, 261
 Poikela, Leena 251
 Pokela, Eeva-Leena (Sariola) 68, 110, 111,
 113, 191, 192, 210, 212, 216, 217, 218,
 227, 228
 Pokela, Marjatta 112, 191, 228, 245
 Pokela, Martti 92, 109, 110
 Praetorius, Michael 117
 Pukkila, Jorma 141
 Putkisto, Marja 155, 274
 Pyötsiä, Maarit 219
 Päiväläinen, Raimo 163
- Raejärvi, Paula 89
 Raevaara, Martti 136
 Rahkonen, Paula 13
 Rajasammal, Asta 234
 Ranta, Ilmo 80
 Ranta, Sulho 29
 Rantanen, Iiro 174
 Rautavaara, Einojuhani 35
 Rautio, Matti 74, 141, 142
 Repo, Inkeri 108
 Riihimäki, Marjukka 200
 Riikka, Raija 228
 Riikkala, Raija 152, 154, 171, 172
 Riisalo, Leena 80
 Rinne, Helinä 229, 231, 252
 Rinta-Runsala, Päivi 40, 94, 95
 Roiha, Aune-Martta 80
 Roos, Anja 136
 Ruokonen, Inkeri 67, 274
 Ruoppila, Isto 136, 216, 227
 Ruottinen, Olli 142
 Rusama, Pipsa 66
 Rydman, Kari 162
 Rönkä, Toivo 136
- Sajalin, Emmi 13
 Salakka, Arja 253

- Sallinen, Aulis 228
 Salmela, Annmari 185
 Salmenhaara, Erkki 228
 Salminen, Antero 136
 Salo, Maija 136, 253
 Salo, Riina 228
 Salo-Kiiskinen, Riina 102, 103, 254
 Salomaa, Risto 189, 190
 Salonen, Esa-Pekka 189
 Sammalkorpi, Anna 68
 Sara, Elsa 40
 Sariola, Soila 191
 Sarje, Aino 227
 Sarmanto, Heikki 177
 Saura, Sirkku 255
 Sauro, Seppo 136
 Savilampi, Antti 224
 Savolainen, Eeva 90
 Setälä, Harri 145, 147
 Sibelius, Jean 35, 232
 Sihvo, Sam 200
 Siltanen-Vatanen, Marja 255
 Simojoki, Sifi 22, 23, 25, 38, 169
 Simola, Einar 13, 14, 15, 18, 22, 29, 33
 Simola, Elsa 13, 14, 16, 22, 23, 29
 Simola, Olli 10, 13, 15, 16, 17, 19, 20, 26,
 30, 35, 36, 44, 47, 51, 56, 62
 Simola, Tintti 256
 Sipilä, Eero 141
 Siukonen, Jukka 147, 151
 Siukonen, Leena 141, 142
 Sivén, Astrid 55
 Solje, Raisa 241
 Somer, Riitta 44, 52, 53
 Somero, Jaakko 141
 Sonninen, Aatto 141
 Sonninen, Ahti 141
 Sopanen, Satu 86, 87, 113, 212
 Sorvali, Esko 235
 Stewart, Anneli (Laukama) 67, 68
 Säpyskä-Hietala, Piia 229, 256

 Takamaa, Reijo 228
 Talvela, Martti 142
 Tauro, Erna 105
 Tawaststjerna, Erik 34
 Teivainen, Tuula 228
 Tenkku, Liisa 106, 140, 141
 Tenni, Jyrki 210
 Terho, Henri 11

 Thesleff, Maija 89, 107
 Tikanmäki, Anssi 68
 Tilli, Inari 104, 116, 117
 Tolvi, Ritva 117, 256, 274
 Torppa, Mervi 34
 Tuohiniemi, Liisa 68
 Tuomi, Johanna 257
 Tuominen, Teppo 210, 211
 Tuori, Taru 80
 Turunen, Martti 31
 Tähti, Annikki 201, 202

 Urho, Ellen 71, 72, 75, 76, 85, 86, 89, 90,
 92, 105, 107, 110, 129, 139, 140, 141,
 142, 160, 198, 199, 201, 211, 239, 246,
 270
 Uusitalo, Kaarlo 146

 Vaartio, Ulla 136
 Valkola-Laine, Sirkka 55, 105
 Vallasvaara, Anneli 41
 Valvanne, Sanna 257
 Varmaala, Maija 41
 Vase, Kari 160, 163, 258, 274
 Vasunta, Marjukka 153
 Verdi, Giuseppe 251
 Viippola, Mirjam 152, 171
 Viitala, Marketta 175, 274
 Viitanen, Pia 165
 Vilenius, Pirjo-Liisa 168, 275
 Vilkkö-Riihelä, Anneli 235
 Vilppunen, Pirkko 68, 213, 227
 Virtala, Laura 101
 Väkevää, Marja-Riitta 68, 272
 Välimäki, Anna-Leena 134, 275

 Wahlroos, Sirkku 182
 Wermundsen, Marja 136
 Westerlund, Heidi 271
 Westerlund, Margit 259
 Westö, Kjell 128
 Weymarn, Paul von 162
 Wickström-Karma, Madeleine 259
 Wilmouth, Jean 146
 Wilska-Neuvonen, Ritva 167
 Winstén, Frans 260
 Wäre, Mervi 235